

Gent op Mensen- maat

**Stadsprogramma
PVDA 2024**

pvda

**altijd aan
jouw kant**

INHOUD

INLEIDING: STAD OP MENSENMAAT 3

THEMA'S:

1. Betaalbare woonstad	8
2. Stad zonder armoede	30
3. Mobiele stad	46
4. Sociaal klimaatbeleid	58
5. Democratische stad	68
6. Jonge stad	76
7. Gezonde stad	87
8. Werkende stad	97
9. Groene en leefbare stad	103
10. Veilige stad	113
11. Onderwijs voor de stad	119
12. Financieel gezonde stad	125
13. Stadsvernieuwing	132
14. Vrouwvriendelijke stad	142
15. Diverse stad	151
16. Sportieve stad	157
17. Culturele stad	162
18. Regenboogstad	171
19. Kindvriendelijke stad	176
20. Slimme stad	182
21. Toegankelijke stad	189
22. Stad met een hart voor sociaal werk	197
23. Gent, solidair met de wereld	201
24. Stad met lokale ondernemers	207
25. Industrie- en havenstad	213

Inleiding. Stad op mensenmaat

Gent, rebelse stad

Gent is een progressieve, rebelse stad. Bij de nationale verkiezingen in juni 2024 haalde de PVDA in Gent 14 procent van de stemmen. Daarmee zijn we de vierde partij, vóór Vlaams Belang, Open VLD en CD&V. We hebben de wind duidelijk in de zeilen. Wordt de PVDA dé verrassing op 13 oktober?

De PVDA is een kritische, linkse stem die het stadsbestuur wakker houdt met constructieve voorstellen, scherpe tussenkomsten en een vleugje humor. En vooral, met een groot hart voor de gewone Gentenaar. In de voorbije jaren hebben we met onze rebelse PVDA-fractie meer dan 180 voorstellen, moties en interpellaties ingediend. De meeste van onze voorstellen werden ijskoud weggestemd. Maar onder druk wordt alles vloeibaar. De geplande sluiting van enkele wijkbibliotheken werd teruggedraaid, onder druk van onderuit. Geschrapte bushaltes werden gered, na luid protest van buurtbewoners, met steun van de PVDA in de gemeenteraad. De stadsverlichting brandt opnieuw 's nachts, na een petitie van twee Gentse vrouwen en een interpellatie van de PVDA in de gemeenteraad. Toen het stadsbestuur besliste om te besparen op het poetspersoneel werd er actie gevoerd door de vakbond, het Collecti.e.f 8 Maars en de Belangenbond van SAAMO, en zette de PVDA druk in de gemeenteraad. Uiteindelijk werd de besparing deels ongedaan gemaakt. Hetzelfde met de geplande besparing op het administratief personeel in de stadsscholen, die na luid protest weer werd ingetrokken. De stem van de straat versterken in de raad, dat is waar de PVDA voor staat.

Ook al zit de PVDA momenteel in de oppositie, wij wegen op het beleid en zetten druk waar het nodig is. De gratis menstruatiesproducten op stadsscholen zijn er gekomen op voorstel van de PVDA. Camping Stropke moest verdwijnen, maar werd uiteindelijk na protest van de PVDA gered. Een geplande dienstreis naar Israël werd afgevoerd. Een verwaarloosd terrein van de NMBS wordt onteigend om er sociale woningen te bouwen, ook al beweerde het stadsbestuur maandenlang dat dit 'onmogelijk' was. Op voorstel van de PVDA stemde de gemeenteraad een solidariteitsmotie met Palestina, tegen de genocide in Gaza. De Gentse daklozentelling die het thema van de wooncrisis hoog op de agenda zette, is er gekomen op initiatief van de PVDA. Idem met de extra redders in de Blaarmeersen die er vanaf 1 mei kwamen. Zelfs de infocoaches in de Overpoort bleven op ons voorstel behouden.

Druk van onderuit, zo dwing je verandering af. Stel je voor wat we kunnen doen, samen met al die geëngageerde Gentenaars, als we bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen verder doorbreken. Hoe groter de PVDA, hoe meer de andere partijen naar ons moeten luisteren. Hoe sterker we zijn, hoe beter we op tafel kunnen kloppen voor betaalbaar wonen, beter openbaar vervoer, de strijd tegen armoede en een sociaal klimaatbeleid.

Gent, onbetaalbaar mooi

Gent is een stad die bruist en strijdt, waar hard gewerkt en hard gefeest wordt. Maar Gent is ook de stad waar een nooit geziene wooncrisis heerst. In Gent zijn bijna 2.500 mensen dak- of thuisloos. Meer dan 10.000 mensen staan op de wachtlijst voor een sociale woning.

Onder de 1.000 euro vind je geen kwaliteitsvolle gezinswoning meer op de private huurmarkt. Jongeren verlaten de stad omdat ze geen huisje meer kunnen kopen. De vastgoedprijzen zijn op tien jaar tijd met 60 procent gestegen, dubbel zoveel als in andere centrumsteden zoals Brugge of Kortrijk.

Gent is mooi, onbetaalbaar mooi. In de hippe woontorens van de Nieuwe Dokken, Tondelier of de Kazerne betaal je stukken van mensen voor een luxe-appartement. Waar gaan we naartoe als de overheid op haar eigen grond luxe-appartementen bouwt van 400.000 euro en penthouses boven een miljoen? Voor de PVDA moet betaalbaar wonen de norm worden. Wij willen 5.000 sociale woningen bouwen in de volgende legislatuur, om de wachtlijsten op twee legislaturen weg te werken. Wij willen de huurprijzen op de private markt begrenzen en als stad zelf betaalbare budgetwoningen bouwen, om de prijzen te kraken.

Onze stad wordt gegijzeld door projectontwikkelaars die dromen van rendementen met twee cijfers. Dat het stadsbestuur blijft meegaan in die private logica is onaanvaardbaar. Neen, Gent is niet 'het slachtoffer van haar eigen succes'. De wooncrisis is het gevolg van een falend woonbeleid dat blind blijft geloven in de vrije markt.

Betaalbaar wonen in een stad op mensenmaat: dat is voor ons de inzet van de verkiezingen. Meer dan 33.000 mensen kwamen stemmen bij de volksraadpleging over betaalbaar wonen. Bijna 80 procent stemde vóór het verbod op privatisering van publiek vastgoed en vóór de realisatie van 40 procent sociale en betaalbare woningen. Hoe sterker de PVDA wordt in de gemeenteraad, hoe meer de PVDA zal wegen op het bestuursakkoord en hoe hoger het woonthema op de politieke agenda zal belanden. Nooit was een stem op de PVDA zo nuttig en zo nodig als vandaag.

Gent, stad met twee gezichten

Gent is meer dan die hippe, historische stad die straalt en glundert in internationale reisgidsen. Achter die fonkelende façade zit een breuklijn verborgen die de stad verdeelt. Luxe-appartementen van 600.000 euro in de nieuwe stadsontwikkelingen gaan als zoete broodjes over de toonbank, terwijl steeds meer gezinnen geen degelijke woning meer vinden.

Veel gewone Gentenaars voelen zich in de steek gelaten. De inflatiecrisis zet het gezinsinkomen onder druk. Ook wie werkt, voelt dat het leven duurder wordt. Tegelijk bespaart het stadsbestuur, jaar na jaar, op dienstverlening en sociaal beleid en werd de grondbelasting verhoogd, terwijl de grootste bedrijven buiten schot blijven.

Wij willen een stad op mensenmaat, niet op centenmaat. Een stad is meer dan marketing. Stadsontwikkeling moet niet inzetten op het zoveelste paradepaardje dat nieuwe toeristen of hoge inkomens kan aantrekken. Gent is niet de stad van vastgoedmakelaars en beleggers. Gent is de stad waar wij samen wonen, samen leven, samen werken, samen feesten. Het woord gemeente komt niet toevallig van 'gemeenschappelijkheid'. In het Frans is een gemeente 'une commune' en niet 'un supermarché'.

De noden van de stadsbewoners moeten centraal staan, dáár moet een stadsbestuur voor zorgen. Wij willen dat de mensen op de eerste plaats komen. Niet alleen de Gentenaars met

een dikke portefeuille, maar echt iedereen. Daarvoor heb je een andere visie nodig. Je kunt de samenleving van morgen niet bouwen met recepten van gisteren.

We moeten het niet onder stoelen of banken steken: er zijn twee visies op de stad en die botsen. Een commerciële visie die meerwaarde wil creëren voor private ontwikkelaars, en bespaart op stadsdiensten, dienstverlening en sociaal beleid. En een publieke visie die vertrekt van de behoeftes van de Gentenaars. De schrijnende armoede aanpakken. Beter en gratis openbaar vervoer. Een sociaal klimaatbeleid, mét ambitie. De wooncrisis te lijf gaan. Betaalbaar wonen in een stad op mensenmaat, of onze stad verder uitverkopen aan projectontwikkelaars: dát is de inzet van de verkiezingen.

Gent op mensenmaat

Veel mensen voelen zich niet gehoord door het stadsbestuur. Ook al plooidde de PVDA zich dubbel, het schepencollege weigerde om de uitslag van de volksraadpleging over betaalbaar wonen bindend te verklaren. De privatisering van de Sint-Anna-kerk, nochtans beschermd erfgoed, tot een Delhaize-supermarkt ging gewoon door, ondanks aanhoudend buurtprotest en een massaal getekende petitie. De volkse camping Stropke moest wijken voor meer groen - ook al zie je de caravans tussen al die bomen bijna niet staan. Pas na veel protest en dankzij de publieke verontwaardiging, mocht de camping uiteindelijk blijven.

De lijst met voorbeelden is lang. Gent heeft duidelijk een participatieprobleem. Inspraak mag, zolang je het stadsbestuur niet tegenspreekt. Het schepencollege doet al te graag haar goesting en duwt plannen en beslissing top-down door, zonder daarbij veel rekening te houden met de mensen waarover het gaat. De dienst stadsarcheologie werd kapotbespaard, ook al kwam het archeologische werkveld van heel Vlaanderen voor de deur van het stadhuis betogen. De Bernadettewijk werd gesloopt, ook al kwamen bewoners naar de gemeenteraad met een officieel burgerinitiatief en een hele stapel argumenten. Mensen krijgen torenhoge leegstandboetes, van 10.000 euro en meer, omdat hun verbouwingen vertraging opliepen door corona of omwille van een administratieve vergetelheid. Maar dacht je dat die boetes werden kwijtgescholden? Computer says no.

Nergens is het gebrek aan empathie en inspraak zo duidelijk als bij het mobiliteitsbeleid. Paaltjes, knips en ondoordachte circulatieplannen zorgen voor diepe verdeeldheid omdat plannen uit de lucht vallen en bewoners niet betrokken worden. Mensen die hun auto broodnodig hebben om 's morgens vroeg op tijd op hun fabriek te geraken voelen zich als lepralijders behandeld. Een duurzaam mobiliteitsbeleid moet verbinden en zorgt voor oplossingen: beter en gratis openbaar vervoer, betaalbare deelmobiliteit, veilige fietspaden en kruispunten, buurtparkings, en vooral: een democratisch proces waarbij bewoners meedenken, mee discussiëren en hun wijk mee vorm kunnen geven.

De PVDA pleit voor democratie en participatie als hefboven voor een betaalbaar woonbeleid en een sociaal mobiliteitsbeleid. Democratie is meer dan om de zes jaar een rood bolletje kleuren en voor de rest de beslissingen van het stadsbestuur ondergaan. Geef burgers zeggenschap over hun stad en de wijk waarin ze wonen, leven en werken. Dat is een kwestie van democratie en van vertrouwen. De PVDA wil participatie structureel inbouwen in het beleid. Belangrijke beslissingen, ook op wijkniveau, moeten via een bindende volksraadpleging goedgekeurd worden. Zo geef je burgers beslissingsmacht en

vertrouwen, en dwingen we het stadsbestuur om oprecht te luisteren en actief te werken aan een democratisch draagvlak.

Gent, stad die durft

Wij willen geen komma's veranderen, wij willen de stad veranderen. Gent moet buiten de lijntjes durven kleuren. Waarom blijft het stadsbestuur zweren bij private projectontwikkelaars en de vrije woonmarkt, als steden als Wenen scoren met een publiek woonmodel dat inzet op betaalbare, duurzame huisvesting?

Waarom kan gratis openbaar vervoer wel op koopzondagen, maar niet op weekdays? Waarom kan een stad als Duinkerke investeren in beter en gratis openbaar vervoer en een ambitieuze echte modal shift realiseren, terwijl Gent achterblijft?

Waarom slaagt Finland erin om via een doorgedreven Housing First-aanpak en de massale bouw van sociale woningen de wooncrisis aan te pakken, terwijl in Gent het aantal dak- en thuislozen toeneemt?

Waarom kan Stuttgart via haar stedelijke energiebedrijf zonnepanelen leggen bij mensen zonder eigen financiële middelen en slaagt Gent daar niet in?

Waar is het rebelse Gent gebleven? Wij gaan voor een stad die durft.

Gent is meer dan een 'openlucht shoppingcenter' - zoals de bevoegde schepen het graag omschrijft. Onze stad is geen supermarkt. Het stadsbestuur zet hard in op de binnenstad, met evenementen, verfraaiingswerken, prestigeprojecten en voetgangerszones. Maar Gent is groter dan alleen de toeristische binnenstad. In Ledeborg, Oostakker en het Rabot wonen óók mensen, die óók snakken naar gezonde lucht, verkeersveiligheid, betaalbare woningen en groen in de wijk. Dure luxeprojecten rijzen als paddestoelen uit de grond, onbetaalbaar voor de man in de straat.

Dat is waarom de PVDA dubbel zo hard nodig is in de gemeenteraad. Om de stem te zijn van de gewone Gentenaar. Wij kiezen partij voor een stad op mensenmaat, een stad die zichzelf niet uitverkoopt aan de hoogste bidder, een stad die niet plat op de buik gaat liggen voor multinationals, die zich niet laat gijzelen door private projectontwikkelaars.

Wij kiezen partij voor een stad die wonen écht betaalbaar maakt. Die durft kiezen voor gratis openbaar vervoer, in de strijd tegen luchtvervuiling en fijn stof. Een stad die zonnepanelen en duurzame warmtenetten beschikbaar maakt voor alle Gentenaars, in plaats van machteloos toe te kijken hoe de vrije markt de strijd tegen de klimaatopwarming verliest.

Wij kiezen partij voor een stad waar armoede geen kans meer krijgt, een stad die echt een einde maakt aan de schandvlek dat één op de vijf kinderen in onze stad opgroeit in armoede. Wij kiezen partij voor een stad waar iedereen meetelt.

De Grote Bevraging: een programma van onderuit

Dit stadsprogramma is niet bedacht door consultants op dure laptops, maar is gegroeid uit zes jaar politiek engagement in de gemeenteraad en zes jaar actie en engagement van onderuit. We hebben zes jaar discussie en debat in de gemeenteraad gemixt met de uit het leven gegrepen ervaring van onze basisgroepen en de vele actiegroepen die Gent rijk is, om die cocktail af te kruiden met een Grote Bevraging bij meer dan 4.700 Gentenaars.

De PVDA is een partij die luistert. We nemen jouw prioriteiten mee in ons programma. Gentenaars liggen overduidelijk het meest van al wakker van de groeiende armoede in onze stad en de woonproblematiek. Ook klimaat en gratis openbaar vervoer scoren hoog in de Grote Bevraging. Die prioriteiten hoog op de politieke agenda zetten en samen verandering afdwingen, dat is waar de PVDA voor staat.

Ik wil graag iedereen bedanken die zijn schouders onder dit project heeft gestoken en op één of andere manier een waardevolle bijdrage heeft geleverd. De meer dan 4.700 deelnemers aan de Grote Bevraging en de meer dan 30 (!) organisaties die ons hun memorandum bezorgden en daarover in gesprek gingen. Gent is stad met een dynamisch middenveld dat heel terecht de vinger aan de pols houdt en elke partij, ook de PVDA, vooruit duwt met scherpe analyses en enthousiasmerende voorstellen. Voor dit programma hebben we de input verwerkt van de Woonraad, de wijkgezondheidscentra, Vlario, Natuurpunt, de Vereniging van Gentse Moskeeën, Unizo, de sociale kruideniers, SAPH, Rots, de Ouderenraad, Huis van het Kind, de Milieuraad, Thuispunt Gent, het Gents Milieufrent, Casa Rosa, Leefbaar Drongen, Katholiek Onderwijs, de Jeugdraad, Ieders Stem Telt, Grootouders voor het Klimaat, de gezondheidsraad, de Gentse Busbeweging, AdMos, Formaat, Dégage, de Cultuurraad, de Culinaire raad, Ad Rem en anderen.

Last but not least wil ik graag iedereen bedanken die meeschreef aan dit verkiezingsprogramma. De coördinatoren Joris en Toon, en alle auteurs: Natan, Enio, Magda, Max, Tinus, Sira, Nele, Michael, Eefje, Julie, Manon, Yüksel, Sonja, Mingtje, Oka, Brecht, Rani, Tomas, Jonas, Myriam, Erwin, Mike, Luk, Lizz, Yasmina, Martijn, Kasper, Rien, Sarah, Charlotte. Respect!

Een diepe buiging ook voor de vele enthousiaste middenvelders, experts en activisten die eerdere versies van dit programma verrijkten met deskundige commentaar en kritische feedback. Dankzij jullie staat dit programma als een huis.

Tom De Meester
Lijsttrekker PVDA

PS: heb je vragen of opmerkingen bij dit programma?
Mail gerust naar gent@pvda.be. Je krijgt zeker antwoord!

1. Betaalbare woonstad

Hoe maken we van Gent echt een betaalbare woonstad? Dat is de uitdaging waar we voor staan. De huurprijzen stijgen door het dak, jonge gezinnen vinden geen betaalbare koopwoning meer, en 10.000 mensen staan op de wachtlijst voor een sociale woning. De PVDA maakt van betaalbaar wonen dé inzet van de gemeenteraadsverkiezingen. Bij een referendum in oktober 2023 stemde bijna 80 procent van de kiezers voor betaalbaar wonen.

De PVDA wil die ambitie waarmaken en mikt op 40% betaalbaar wonen tegen 2040. Dat vraagt de komende legislatuur om een serieuze tussensprint. Tegen 2030 willen we al 10.000 nieuwe sociale en betaalbare woningen bouwen: de helft sociale woningen, de helft woningen voor mensen met een modaal inkomen.

Zo maken we eindelijk komaf met de ellenlange wachtlijsten voor sociale woningen, met de stijgende dak- en thuisloosheid in de stad, maar ook met de onbetaalbare prijzen op de private huurmarkt. Tegelijkertijd ondersteunen we maximaal iedereen in de stad die renoveert. We nemen de kwaliteit en energieprestaties van de bestaande woningen grondig onder handen. In de plaats komen gezonde, betaalbare woningen, zowel voor de vele Gentse huurders met een beperkt budget, als voor eigenaars.

Wat we willen:

Eén. Maak van betaalbaar wonen een topprioriteit: 40 procent betaalbaar wonen in 2040

- We zetten de eisen van het woonreferendum om in een ambitieus en bindend woonplan. Tegen 2040 mikken we op 20% sociaal huren en 20% betaalbare budgethuurwoningen op het hele Gentse grondgebied.
- Sogent, het stadsontwikkelingsbedrijf van de stad, vormen we om tot een sociale ontwikkelaar, die zich helemaal richt op betaalbaar wonen, en ook coöperatief kapitaal mobiliseert. De eigen projecten van Sogent leveren steeds 100% sociale en betaalbare huurwoningen af.
- Stad Gent voert een thematisch ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) in voor sociaal en betaalbaar wonen.
- Bij nieuwe private woonprojecten leggen we 30% sociale woningen en 30% budgetwoningen op.
- We zorgen voor een aanzienlijke versterking van de Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning, zodat de dienst vlotter meer bouwvergunningen kan afleveren.
- Het VIA-project, dat het hele traject van E17 zal herinrichten (van Zwijnaarde tot Gentbrugge), richt zich enerzijds op natuur en groen en anderzijds op betaalbaar wonen. De grond blijft volledig in publieke handen.
- Met de 'Gentse Woonunie' starten we een nieuwe coördinerende samenwerking op. Stad Gent, Sogent, het OCMW en Thuispunt Gent (de woonmaatschappij) brengen

er hun kennis, kunde en kapitaal samen. De Woonunie zorgt voor een geïntegreerde woon- en vastgoedstrategie (financieel, projectmatig, grondbeleid).

- Een 'Gentse grondenbank' is van groot strategisch belang om de gestelde woonambities waar te maken. We ontwikkelen een langetermijnbeleid, waarbij we het bestaand patrimonium activeren en ook gevoelig uitbreiden (op basis van het 'RUP sociaal en betaalbaar wonen'). Dat kan door het voorkeepsrecht en Vlaams onteigeningsrecht gericht in te zetten (zowel vanuit de stad, als vanuit Thuispunt Gent). Stad Gent knoopt onderhandelingen aan met alle publieke actoren die over bebouwbare gronden beschikken, zoals de NMBS en de Gentse onderwijsinstellingen.
- Het Gentse (woon)middenveld krijgt een belangrijke plaats in de nieuwe Gentse woonstrategie. Woonoplossingen van onderuit met goede resultaten worden opgeschaald en opgenomen in de lange termijn plannen.
- We garanderen leefbare woonwijken met een gezonde sociale mix. Stadsprojecten voorzien daarom steeds een divers aanbod aan woningen (volgens inkomen, gezinssamenstelling en leeftijd), zowel in bestaande als in nieuwe wijken. Daarbij hebben we veel aandacht voor de bouw van extra gezinswoningen en voor levenslang wonen in de eigen wijk voor ouder wordende Gentenaars.
- We versterken de stadsbrede woonbegeleiding, woonwinkels en woonconsulenten die nu zwaar onderbemand zijn.

Twee. 5.000 extra sociale woningen tegen 2030

- We bouwen Thuispunt Gent verder uit tot een sterke en solidaire woonmaatschappij, dé hoeksteen van het Gentse woonbeleid.
- Via een nieuwe subsidieovereenkomst (zie verder) zet Stad Gent de inspanningen voort om leegstaande en/of niet-kwalitatieve sociale woningen versneld te renoveren.
- We verdubbelen de ambitie en bouwen we de komende legislatuur 5.000 extra sociale woningen. Zo kloppen we tegen 2030 af op 14,5% sociale woningen (van het totaal aantal Gentse woningen), om in 2040 het strategische doel van 20% sociale woningen te kunnen halen.
- We laten het voorkeepsrecht van gronden in de eerste plaats gelden voor de verwerving van gronden en gebouwen voor de sociale huurmarkt.
- Door potentiële sociale verhuurders maximaal te informeren en te ondersteunen verdubbelt Thuispunt Gent het aantal SVK-woningen van ongeveer 340 vandaag naar 700 in 2030.

Drie. Betaalbaar wonen voor elke Gentenaar

- Sogent, het stadsontwikkelingsbedrijf van de Stad Gent, focust zich als sociale ontwikkelaar uitsluitend op betaalbare woonprojecten. Het is niet de taak van een stadsontwikkelingsbedrijf om hotels en luxeappartementen te bouwen. Het

stadsbestuur zet samen met Sogent een plan op poten om tegen 2030 5.000 budgethuurwoningen te realiseren, via eigen bouwprojecten van Sogent en nieuwe regelgeving van de stad. Het doel is om de stedelijke budgethuurwoningen een derde goedkoper te kunnen verhuren dan de huidige woonprijzen.

- Sogent zorgt ervoor dat de Gentse 'community land trust' (CLT) in de loop van deze legislatuur kan opschalen naar 100 woningen. CLT-woningen zijn betaalbaar omdat mensen wel de woning aanschaffen, maar de grond blijft in publieke of collectieve handen.
- Samen met het Gentse (woon)middenveld houdt Stad Gent elk jaar een 'Housing Hackaton' om iedereen te mobiliseren rond nieuwe innovatieve ideeën voor betaalbaar duurzaam wonen.
- Om huisjesmelkerij te bestrijden verdubbelen we het aantal woningcontroleurs bij de Dienst Toezicht. Tegelijkertijd vergroten we de buffercapaciteit van tijdelijke woningen (waar o.a. de slachtoffers van huisjesmelkers tijdelijk terecht kunnen) van 90 naar 200. Enkel zo kan het recht op een kwaliteitsvolle woning voor elke huurder ook echt afgedwongen worden.
- De Stad Gent maakt eigenaars die overgaan tot 'wilde uithuiszettingen' financieel verantwoordelijk voor de herhuisvestingskosten van hun huurders.
- De Stad Gent evalueert de werking van het Verhuurderspunt en het effect van de Gentse renovatiepremies voor eigenaars/verhuurders. Evenals de daaraan gekoppelde voorwaarden (maximale huurprijs, minimale woonkwaliteit, waarborg en duur huurcontract).
- We stellen paal en perk aan de wildgroei van toeristische logies voor platforms zoals AirBnB. Ook hierdoor stijgt de krapte op de huurmarkt. Wie vaker of minder kwalitatief verhuurt dan is toegestaan, wordt beboet.
- We verlagen de druk op de woonmarkt door meer betaalbare studentenkoten te voorzien, op maat van de studenten en de buurt. De Gentse Woonunie werkt hiervoor samen met de onderwijsinstellingen.
- We stimuleren samenhuizen in de stad bij starters, alleenstaanden en personen in armoede. Allereerst via een onderzoek naar de concrete knelpunten en noden.

Vier. **Eerlijke huurprijzen**

- We willen een begrenzing van de huurprijzen aan de hand van objectieve criteria zoals de kwaliteit van de woning, de isolatie, de ligging en het aantal kamers.
- We voeren hiervoor op Gents niveau een raster van objectieve huurprijzen in en promoten het gebruik ervan bij iedere verhuur in de stad. Een paritair comité van huurders, middenveldorganisaties en verhuurders stellen het raster samen op.
- We zetten druk op de Vlaamse Regering om via 'experimentenwetgeving' in Gent en andere grootsteden huurprijsregulering mogelijk te maken.

- We zetten verder in op gerichte controles op de affichering van de huurprijzen. Immoborden, raamaffiches of andere huuradvertenties die de huurprijs, kosten en lasten niet vermelden, kunnen leiden tot een boete. Stad Gent blijft haar gestandaardiseerde raamaffiche promoten.
- We koppelen renovatiesubsidies voor huurwoningen aan maximale huurprijzen. De Stad Gent subsidieert hierbij eigenaars van huurpanden, in ruil voor een blokkering van de huurprijzen.

Vijf. Een renovatierecht voor elke Gentenaar

- We willen dat Gent een voorbeeld vormt voor Vlaanderen en een renovatierevolutie opstart. Het 'renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.
- Via het Gentse 'renovatierecht' maken we renoveren haalbaar voor elke Gentenaar. Het stedelijk energiebedrijf (zie hoofdstuk sociaal klimaatbeleid) schiet als 'derdebetaler' renovatiekosten voor, op maat van de aanvrager. Mensen betalen de lening op termijn terug met het geld dat ze uitsparen op de energiefactuur.
- Voor wie ook een maandelijkse terugbetaling niet aankan, versterken we het Gentse rollend renovatiefonds. Deze mensen (noodkopers) geven we een renovatietoelage. Later, bij verkoop van de woning, komt de toelage terug naar het fonds om opnieuw andere mensen te helpen.
- We zetten in op wijkrenovatieprojecten en 'renovatiegolven', waarbij woonblok per woonblok en straat per straat alle woningen worden aangepakt op vlak van isolatie en woonkwaliteit. We bieden telkens financiële, bouwtechnische en sociale ondersteuning aan op maat van de renovatienoden en het gezinsinkomen.
- We breiden de renovatie-inspanningen uit naar de 20ste-eeuwse gordel en de deelgemeenten. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor levensloopbestendig wonen in de wijk.
- Tijdens de wijkrenovaties vangen we maximaal de noden en signalen op van bewoners, ook wanneer die buiten het aanbod vallen. Bewoners worden doorverwezen op maat naar het OCMW of andere relevante diensten.
- Parallel met de renovaties doen we extra controles in de wijk op leegstand, huisjesmelkerij en onreglementaire toeristenlogies. Eigenaars en verhuurders die niet in orde zijn, krijgen informatie en begeleiding zodat ze hun pand terug correct kunnen verhuren (zie ook punt drie, betaalbaar wonen voor elke Gentenaar).
- Energierenovatie en woonkwaliteit (vocht, riolering, elektriciteit, verwarming, veiligheid, ...) staan nooit los van elkaar. Ook de stadsbrede renovatiebegeleiding stad pakt steeds de twee samen aan.
- We versterken de stadsbrede woonbegeleiding, woonwinkels en woonconsulenten die nu zwaar onderbemand zijn.

Zes. Zet de leegstandslijst op nul. Vorm leegstaande krotten om tot betaalbare huurwoningen

- We blijven inzetten op een geactualiseerd leegstandsregister en geven de Dienst Toezicht de middelen om de Gentse leegstand volledig in kaart te brengen.
- Elke Gentenaar die een leegstaand pand erft, krijgt begeleiding van de leegstandscoach en renovatiesteun om het pand zo snel mogelijk weer bewoonbaar te maken. Het reglement wordt aangepast, zodat onderscheid gemaakt kan worden tussen vastgoedspeculanten en mensen die op eigen kosten hun huis verbouwen.
- We stemmen de bedragen van de leegstandsheffing en de heffing op onbebouwde bouwgronden af op andere grote steden. De opbrengst gaat naar projecten voor betaalbaar wonen.
- We gebruiken volop het sociaal beheersrecht om langdurig leegstaande panden van speculanten na renovatie te herbestemmen naar sociale verhuur. Het experiment met 'erfpachtrenovatie' schalen we maximaal op.
- Thuispunt Gent zet haar beleid verder om actief het aantal leegstaande sociale woningen te beperken.

Zeven. Een woonmaatschappij waar bewoners op de eerste plaats komen

- We streven naar een woonmaatschappij waar de bewoners op de eerste plaats komen. Thuispunt Gent zal daarom meer inzetten op bereikbaarheid, klantvriendelijkheid en communicatie op maat van de bewoners. Ook de sociale begeleiding verbeteren we aanzienlijk.
- De herstellingen die bewoners aanvragen, gebeuren snel en worden elke keer goed opgevolgd. Thuispunt Gent communiceert steeds duidelijk en op eigen initiatief met de bewoners (over wie, wanneer, welk werk komt opknappen).
- Thuispunt Gent moet de gemeenschappelijke kosten (de huurlasten) transparant opmaken en communiceren naar de bewoners. Ze mogen ook maar maximaal 10% van de huurprijs bedragen. In afwachting van een Vlaamse regeling, zorgt OCMW Gent voor een financiële tegemoetkoming die dit mogelijk maakt.
- Sociale huurders die in slecht geïsoleerde woningen wonen, krijgen korting op hun energiefactuur.
- Bij (gedwongen) verhuizing, zoals in de Bernadettewijk, krijgen bewoners de mogelijkheid om in hun eigen wijk te blijven wonen. We kiezen prioritair voor 'zachte renovaties', waarbij de impact op de huurders tot een minimum beperkt wordt en bewoners in hun huis kunnen blijven wonen. Als dat niet mogelijk is voorzien we steeds voldoende woningen in de buurt (voor wie dat wil).

- We versterken de klachtenprocedure van Thuispunt Gent, omdat dit belangrijke signalen van bewoners oplevert. PVDA wil ook collectieve klachten mogelijk maken, waarbij burens gezamenlijk problemen kunnen aankaarten.
- Om de sociale woonwijken beter te ondersteunen investeren we volop in sociaal werk. We verdubbelen het aantal flatwachters en er komen extra opbouwwerkers, wijkmonitoren, conciërges en buurtwerkers. Zo verhogen we de netheid, de veiligheid, de samenhang en de sociale controle in de wijken. De sociaal werkers overleggen regelmatig op wijkniveau en krijgen voldoende handelingsruimte om hun opdracht goed uit te voeren.
- Thuispunt Gent maakt eindelijk werk van echte bewonersparticipatie via wijk- en themagerichte werkgroepen en een overkoepelende Huurdersraad. De huurdersraad vaardigt een sociale huurder af als medebestuurder van de woonmaatschappij. Ook het Gentse middenveld (huurdersbond, opbouwwerk, welzijns- en armoedeverenigingen, woonexperten ...) krijgt structurele inspraak in het beleid van de woonmaatschappij.

Acht. Samen investeren in een ambitieus woonbeleid

- We streven naar een verdubbeling van het investeringsbudget van de Stad Gent dat ingezet wordt voor betaalbaar wonen.
- We investeren het maatschappelijk kapitaal, de gronden en de know-how (architecten, planners, etc) van het bestaande stadsontwikkelingsbedrijf Sogent volop in sociaal en betaalbaar wonen. Concreet investeert Sogent 180 miljoen euro aan beschikbaar eigen kapitaal.
- Het stadsontwikkelingsbedrijf ontwikkelt alternatieve financieringsmethodes, zoals een eigen Gentse woonobligatie, om kapitaal te mobiliseren voor betaalbaar wonen. Sogent zoekt daarbij ook coöperatief kapitaal.
- We investeren de opbrengsten van de leegstandsheffing, ongeveer 3 miljoen euro per jaar, in projecten voor betaalbaar wonen.
- Om goedkoper (en meer) te bouwen voor hetzelfde geld, financiert Sogent voortaan een deel van haar vastgoedprojecten zelf. Buurtbewoners en buurtverenigingen krijgen de mogelijkheid om te investeren in vastgoedprojecten in hun buurt via een burgercoöperatie.
- We pleiten voor een herfinanciering van de Vlaamse Centrumsteden door een versterking van het Stedenfonds.
- Om de Gentse sociale woningen versneld te renoveren en tegen 2030 5.000 extra sociale woningen te bouwen, ontvangt Thuispunt Gent de komende legislatuur een investeringsenveloppe van 50 miljoen euro van de Stad Gent .
- De Gentse Dienst Wonen krijgt een rol als kenniscentrum van innovatieve woonoplossingen, en fungeert als centraal aanspreekpunt rond innovatief en betaalbaar wonen. Stad Gent onderhandelt (mee) met banken en fondsen om vlotter (pre)financiering los te weken.

- Veelbelovende sociale woonexperimenten van het Gentse middenveld worden opgeschaald en voorzien van structurele financiering.
- De Stad, Sogent en Thuispunt Gent zitten op regelmatige basis aan tafel met de actoren uit het middenveld om expertise uit te wisselen en hun inbreng in het woonbeleid te verzekeren.
- We stellen paal en perk aan schimmige deals tussen politici en vastgoedbedrijven achter de schermen. Een vernieuwde en versterkte Gentse Woonraad evalueert jaarlijks het woonplan en heeft inspraak in de bijsturing van de doelstellingen en aanpak.

Visie

In tien jaar tijd zijn de Gentse vastgoedprijzen met 60% gestegen. Dubbel zoveel als in andere centrumsteden, zoals Kortrijk, Brugge of Hasselt. ‘Gent is slachtoffer van haar eigen succes’, zegt het stadsbestuur. In werkelijkheid zijn wij het slachtoffer van een liberaal woonbeleid dat vrij spel geeft aan dure vastgoedprojecten, terwijl steeds meer Gentenaars geen betaalbare woning vinden. Na twaalf jaar bestuur met Open VLD, Vooruit en Groen is de wooncrisis erger dan ooit.

Vandaag kost een gemiddelde woning in Gent 350.000 euro. De gemiddelde Gentse huurder betaalt maandelijks 887 euro voor een appartement en maar liefst 1078 euro voor een huis (in 2023). Onder de 1.000 euro vind je in Gent geen kwaliteitsvolle gezinswoning meer. Wonen is onbetaalbaar voor steeds meer Gentenaars.

Gent heeft dus dringend nood aan een groter aanbod betaalbare huur- en koopwoningen. Toch blijkt het bij velen aan politieke moed en goesting te ontbreken, om de wooncrisis aan te pakken. “Aan die hoge woningprijzen in Gent kunnen wij niets doen”, legde schepen Tine Heyse van Groen begin 2021 uit in de krant. Dat komt natuurlijk omdat zij - net zoals haar paarse voorgangers en coalitiegenoten - vertrekt vanuit een neoliberale visie op het woonbeleid. De Stad Gent neemt hier énkél de rol op als ‘regisseur’. De uitwerking van projecten geven ze in handen van een autonoom ‘Stadsontwikkelingsbedrijf’ en private projectontwikkelaars. De stad formuleert hierbij wel ‘ambitieniveaus’ over sociale mix, klimaatneutraliteit en betaalbaar wonen en schrijft mooie masterplannen uit (zoals voor de Arsenaalsite). Maar de ultieme toetsteen blijft het financieel rendement voor de projectontwikkelaars.

Geen wonder dus dat het aantal Gentse sociale woningen tussen 2018 en 2024 gedaald is, terwijl het aantal dak- en thuislozen fors is gestegen (van 1.873 in 2020 naar net geen 2.500 in 2023, waarvan meer dan 600 kinderen). Juist daarom besloten de actievoerders van ‘Te Duur’ en ‘Volksraad’ om betaalbaar wonen definitief hoog op de politieke agenda te zetten. Maandenlang haalden ze op Gentse markten en pleinen handtekeningen op. Zo dwongen ze een volksraadpleging af. Op zondag 8 oktober 2023 stemde een ruime meerderheid van de opgedaagde stemgerechtigde Gentenaars tegen de privatisering van Gentse publieke gronden en voor een forse uitbreiding van het aantal sociale woningen in de stad. Ook de auteurs van de Woonstudie Gent (2023), die het stadsbestuur zelf bestelde, maken duidelijk dat een ander woonbeleid mogelijk is. Ze adviseren Stad Gent om werk te maken van “*één ruimtelijke, financiële en vastgoedstrategie in functie van betaalbaar en sociaal wonen. Die moet gericht zijn op het uitbreiden van het vastgoedpatrimonium, inzetbaar voor de uitbreiding van het betaalbaar woonaanbod.*” Met andere woorden: maak van Stad Gent een echte sociale woonactor, in plaats van de ‘regisseur’ van de privé te blijven spelen.

De PVDA is het volmondig eens met deze publieke visie op het stedelijke woonbeleid. Wij pleiten voor 100% betaalbare woningen in alle nieuwe projecten van de stad. Wij pleiten voor een ‘stad op mensenmaat’ en voor de uitbreiding van de Gentse grondenbank. Wij willen dat de hefbomen van het stedelijke woonbeleid opnieuw in publieke handen komen. Om dat te doen zetten we de eisen van het woonreferendum om in een ambitieus en bindend woonplan. Betaalbaar wonen wordt een topprioriteit: met 40% betaalbaar wonen in 2040, waarvan 20% sociaal huren en 20% betaalbare budgethuurwoningen. Zoiets kan niet zonder een eerste serieuze tussensprint, met 5.000 bijkomende sociale woningen en 5.000

splinternieuwe budgethuurwoningen tegen 2030. De coördinatie van deze ambitieuze publieke doelstellingen gebeurt door de nieuw op te richten 'Gentse Woonunie', waarin Stad Gent, Sogent, het OCMW en Thuispunt Gent (de woonmaatschappij) hun kennis, kunde en kapitaal samenbrengen. Van de projectontwikkelaars en de vrije markt zal het namelijk niet komen, dat hebben ze inmiddels voldoende bewezen. Ook als ze hoger mogen bouwen en minder regeltjes opgelegd krijgen, blijft winst hun enige drijfveer.

Voor de PVDA is wonen een recht, geen luxe. In onze visie zouden de woonkosten voor een gezin (energiekosten en huurlasten inbegrepen) voor een gezin niet meer mogen bedragen dan 30 procent van het gezinsinkomen. Om dat te realiseren krikken we aandeel sociale en betaalbare woningen fors op, streven we naar huurprijsregulering, versterken we de controles op huisjesmelkerij, ontketenen we een heuse Gentse 'renovatierevolutie' (inclusief een 'renovatierecht' voor iedere koper/eigenaar die ondersteuning nodig heeft), en zoeken we actief de samenwerking op met het Gentse (woon)middenveld dat al heel wat woonalternatieven op poten zette.

Eén. Maak van betaalbaar wonen een topprioriteit: 40% betaalbaar wonen in 2040

Met een ambitieus en bindend woonplan maken we betaalbaar wonen dé topprioriteit. Die aanpak sluit ook aan bij het pleidooi van de de auteurs van de Woonstudie Gent (2023) voor: *"één ruimtelijke, financiële en vastgoedstrategie in functie van betaalbaar en sociaal wonen. Die moet gericht zijn op het uitbreiden van het vastgoedpatrimonium, inzetbaar voor de uitbreiding van het betaalbaar woonaanbod"*.

We richten ons uitdrukkelijk op 2040. Dat geeft voldoende tijd voor een ambitieus plan, maar is ook zo dichtbij dat er geen tijd te verliezen is aan loze beloftes voor een verre toekomst. Bovendien zijn al tegen 2030 de eerste echte resultaten nodig. Tegenover de winstmaximalisatie van de private projectontwikkelaars zetten wij een democratisch en participatief project, waarin Gentenaars het voor het zeggen hebben. Met 20% sociale woningen en 20% betaalbare woningen in 2040', zullen we tegelijkertijd de alsmaar stijgende woonprijzen kraken én massaal investeren in betaalbaar, duurzaam, ecologisch en vernieuwend wonen.

Het goede nieuws is dat de eerste voorzichtige stappen al gezet zijn. Thuispunt Gent en de Gentse woondienst zijn al aan het plannen geslagen. Mede onder druk van de PVDA (denk aan het schandaal in de Bernadettewijk net voor de vorige gemeenteraadsverkiezingen) renoveert Thuispunt Gent sinds enkele jaren volop het eigen patrimonium. De volgende legislatuur moet een nieuw investeringsplan de renovaties afronden, en de focus verleggen naar een forse toename van het aantal sociale woningen. Op voorzet van de stedelijke woondienst beloofde de Gentse woonschepen, Tine Heyse (Groen), een toename tegen 2030 tot 14,5% van het totaal aantal Gentse woningen tegen 2030. Tegen 2040 streeft de stad naar 17% en tegen 2050 naar 20%.

Toch is het opletten met die virtuele percentages. Er zit een grote kloof tussen de woorden en de daden. Om te beginnen heeft het Gentse stadsbestuur sinds 2012 netto niet één bijkomende sociale woning gerealiseerd. Integendeel, volgens officiële cijfers is het aantal sociale woningen in Gent de afgelopen jaren nog verder gedaald van 14.556 (2012) tot

13.642 (december 2023). Aan luxueuze bouwprojecten geen gebrek, maar het aantal sociale woningen is verminderd.

Verder zegt de Gentse Woonstudie dat om de eerste tussenstap van 14,5% echt te halen, er in 2030 minstens 4.000 extra sociale woningen nodig zijn (berekend vanuit de 'realistische woonvraag'), en 5.000 woningen als je de wachtlijsten effectief wil wegwerken. Jammer genoeg ligt de ambitie van het stadsbestuur veel lager. Geen enkel concreet plan van Thuispunt Gent (voor 99% in handen van het stadsbestuur) komt voorlopig nog maar in de buurt. De verkiezingsprogramma's beloven weinig beterschap. Groen geraakt qua ambitie niet verder dan 2.500 bijkomende sociale woningen - slechts de helft van wat echt nodig is. Bij de liberale stadslidst Voor Gent, met Vooruit aan boord, staat zelfs geen énkél bijkomend cijferobjectief in het verkiezingsprogramma.

De PVDA pleit voor daadkracht en ambitie. Als we de huidige wachtlijsten op twee legislaturen willen wegwerken, zijn er 5.000 extra nodig tegen 2030. Tegen 2040 moeten dat er 10.000 zijn. Zo zorgen we voor een drastische versnelling van de bestaande sociale bouwplannen. We maken eindelijk voldoende geld, kennis en kunde vrij om de gemaakte beloftes ook echt te realiseren. Gedaan met beloven en uitstellen.

Daarnaast verbreden we ook de ambities. We kiezen resoluut voor het 'volkshuisvestingsmodel'. Dat wil zeggen dat we naast sociale woningen ook voluit kiezen voor publieke huisvesting voor de modale inkomens. Daarom zetten we in budgethuur. We vormen Sogent om tot een sociale ontwikkelaar, die zich helemaal richt op betaalbaar wonen, en ook coöperatief kapitaal mobiliseert. De eigen projecten van Sogent moeten steeds 100% sociale en betaalbare huurwoningen afleveren.

Met die twee sporen (sociale huur en budgethuur) het achterhoofd brengen Thuispunt Gent, Sogent, OCMW Gent en Stad Gent hun kennis, kunde en kapitaal samen. Door samen te werken kunnen ze de schaarse beschikbare grond maximaal inzetten, kosten drukken, expertise bundelen en heel diverse projecten ontwikkelen. Tegelijk moet er een duidelijke onderlinge taakverdeling komen. Op de middellange termijn groeit de coördinerende 'Gents Woonunie' uit tot een echte woonactor, die naar Weens voorbeeld publieke woonoplossingen biedt aan brede lagen van de Gentse bevolking.

Het Gentse (woon)middenveld krijgt een belangrijke plaats in de nieuwe Gentse woonstrategie. De partners doen steeds beroep op de expertise van het middenveld en de academische wereld om vernieuwende woonoplossingen uit te werken. Zowel bij het bouwen, renoveren en verhuren van de woningen, als bij de noodzakelijke bewonersbegeleiding. Woonoplossingen van onderuit met goede resultaten worden opgeschaald en opgenomen in de lange termijn plannen.

Om dit alles mogelijk te maken gaat Stad Gent ook op het gebied van stedenbouw vol aan de bak. Stad Gent voert een thematisch, gebiedsdekkend 'RUP sociaal en betaalbaar wonen' (overdruk-RUP) in. Dat nieuwe RUP, legt vast welke zones in de stad bestemd zijn voor sociaal en betaalbaar wonen, en zorgt ervoor dat ook alle private ontwikkelaars zich inschakelen in de nieuwe woonstrategie. In Brussel bestaat dit al. PVDA vraagt dit al zes jaar. Al zes jaar gebeurt er niets. Wel stelt iedereen vast dat er vandaag onvoldoende publieke bouwgrond is. In oktober 2023 legden we daarom ons voorstel voor aan de gemeenteraad. De partijen van het stadsbestuur stemden unaniem tegen. Al moeten we vaststellen dat Groen het standpunt daarna wel opnam in haar verkiezingsprogramma ...

We spitsen het Gentse systeem van ‘stedenbouwkundige lasten’ toe op wonen. De lasten zijn de bijkomende verplichtingen die de Stad oplegt aan een vergunning. Ze compenseren voor de ondersteuning die de stedelijke overheid levert aan de projectontwikkeling. Bij onderhandelingen met private ontwikkelaars krijgen extra sociale en betaalbare woningen voortaan prioriteit.

Op basis van deze instrumenten moet elk private woonproject voortaan in 30% sociale woningen en 30% budgetwonen voorzien. Om dit alles in goede banen te leiden zorgen we voor een aanzienlijke versterking van de Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning, ook om ervoor te zorgen dat de dienst vlotter meer bouwvergunningen kan afleveren.

We breiden de stedelijke grondpositie gevoelig uit. De Gentse grondenbank is van groot strategisch belang om de gestelde woonambities waar te maken. We ontwikkelen een langetermijnbeleid, waarbij we het bestaand patrimonium activeren en ook gevoelig uitbreiden (op basis van het ‘RUP sociaal en betaalbaar wonen’). Dat kan door het voorkeepsrecht en Vlaams onteigeningsrecht gericht in te zetten (zowel vanuit de stad, als vanuit Thuispunt Gent). De lopende procedures rond het Gentbrugse ‘Spoorwegbosje’ kunnen dienen als voorbeeld. Stad Gent knoopt onderhandelingen aan met alle publieke actoren die over bebouwbare gronden beschikken, zoals de NMBS en de Gentse onderwijsinstellingen.

Dat de 12 hectare grote Arsenaalsite in Gentbrugge, eigendom van de NMBS, werd verkwanseld, is een grote gemiste kans. De PVDA eiste dat het terrein werd onteigend, een mogelijkheid die expliciet in de wetgeving is voorzien. Toch weigerde het stadsbestuur hierop in te gaan. Door een totaal gebrek aan vooruitziendheid en slagkracht van het stadsbestuur kwam deze publieke NMBS-grond terecht in de handen van een steenrijke West-Vlaamse projectontwikkelaar.

In dat verband is het cruciaal om vanaf nu met grote aandacht het Via-project op te volgen. Dit plan zal het hele traject van de E17 herinrichten (van Zwijnaarde tot Gentbrugge). Eenmaal het traject wijzigt en er bijgevolg heel wat gronden vrijkomen, is het voor de PVDA cruciaal dat de gronden volledig in publieke handen blijven. Zo kan de gewonnen ruimte (doorheen verschillende woonwijken) helemaal ingezet worden voor natuur en groen en anderzijds op betaalbaar wonen.

Onze inspanningen focussen op de reële woonnoden van de Gentenaars. We garanderen leefbare woonwijken met een gezonde sociale mix. Stadsprojecten voorzien daarom steeds een divers aanbod aan woningen (volgens inkomen, gezinssamenstelling en leeftijd), zowel in bestaande als in nieuwe wijken. Daarbij hebben we veel aandacht voor de bouw van extra gezinswoningen, die door het te lage aanbod duurder en duurder worden, en voor levenslang wonen in de eigen wijk voor ouder wordende Gentenaars. Twee belangrijke aanbevelingen uit de Gentse Woonstudie. Er moeten niet alleen veel woningen bij komen in de stad, het maakt ook uit voor wie je bouwt. Aan de ene kant zijn er veel meer woningen nodig voor jonge gezinnen. Dat kunnen dat zowel de typische huisjes-met-tuintjes zijn in de rand van de stad, als ruime familieappartementen in het centrum (waar er minder ruimte is). Anderzijds wonen er in de deelgemeenten heel wat 65-plussers en ruime (maar soms afgelegen) woningen. Het komt erop aan om ook voor hen woningen op maat te voorzien, in de buurt die ze kennen en dicht bij openbaar vervoer en diensten. De woningen die ze verlaten, komen dan weer vrij voor jonge gezinnen.

Tot slot versterken we de stadsbrede woonbegeleiding, woonwinkels en woonconsulenten die nu zwaar onderbemand zijn.

Twee. 5.000 extra sociale woningen tegen 2030

Sinds het samengaan van het oude WoninGent, de Gentse Haard, ABC en het Gentse SVK, is fusiemaatschappij Thuispunt Gent meer dan ooit de hoeksteen van het Gentse woonbeleid. PVDA wil dat er ook deze legislatuur steun komt vanuit Stad Gent om de renovatie van leegstaande en/of niet-kwalitatieve sociale woningen te versnellen. Daaraan voegen we de ambitie toe om te zorgen voor een drastische verhoging van het aantal Gentse sociale woningen: 14,5% van het totaal aantal Gentse woningen tegen 2030 en 20% tegen 2040. In haar memorandum vraagt Thuispunt Gent een investeringsenveloppe van 24 miljoen euro. PVDA vindt het realistischer om dat bedrag op te trekken naar 50 miljoen euro (zie ook punt 6). Daarmee verdubbelen we ruim de huidige doelstelling van de woonmaatschappij (2.240 in 2032). Zoals al aangegeven, willen we met de PVDA 5.000 extra sociale woningen tegen 2030. Om die reden laten het voorkeepsrecht van gronden in de eerste plaats gelden voor verwerving van gronden en gebouwen voor de sociale huurmarkt.

Door potentiële sociale verhuurders maximaal te informeren en te ondersteunen verdubbelt Thuispunt Gent het aantal SVK-woningen van ongeveer 340 vandaag naar 700 in 2030. Ook dat is een belangrijke stap om de wachtlijsten voor sociaal wonen weg te werken.

Drie. Betaalbaar wonen voor elke Gentenaar

Gent is een mooie stad. Onbetaalbaar mooi zelfs, voor steeds meer Gentenaars. Jan Modaal krijgt het steeds moeilijker om een huis te kopen of te huren. Volgens de meest recente cijfers heeft 12% van de Gentse huishoudens betalingsmoeilijkheden: achterstallige betaling(en) voor huishuur/afbetaling van de woning, elektriciteit/water/gas/stookolie, aankopen op afbetaling of problemen met gezondheidsuitgaven het voorbije jaar. Eén op vier van de Gentse huishoudens geeft meer dan 30% uit aan huur. Bij de Gentse huurders is dat vier op de tien.

De grootste woonnood stelt zich bij alleenstaanden. Gent telt 41% alleenstaanden en daarnaast nog eens 8% eenoudergezinnen met één of meerdere kinderen. De armoedeval is het grootst voor alleenstaanden die (een deel van) hun beroepsinkomen verliezen.

Vijftig procent van de Gentenaars huurt. En de huurprijzen swingen soms echt de pan uit. Eigenaars mogen panden verhuren aan gelijk welke prijs die ze ervoor kunnen vragen. Als we de markt haar gang laten gaan, wonen heel wat Gentenaars in krotten, soms met meerdere mensen op een kamer. Dat moeten we inperken. Woonexperten zijn het erover eens dat de woonkosten best nooit meer bedragen dan 30% van het inkomen. Daarom gaat de PVDA ervan uit dat tegen 2040 niemand in Gent nog meer dan 30% betaalt.

Om hier iets echt aan te doen is er niet één handige toveroplossing voor handen. Het groot 'Gents Woonplan 2040' vormt een vaste basis om op termijn de Gentse woonprijzen te doen dalen, dankzij het fors grotere aanbod aan sociale en betaalbare woningen. Maar in tussentijd is er veel meer nodig en mogelijk om de prijzen op de Gentse woningmarkt te kraken en de kwaliteit te garanderen.

Zoals hierboven al aangehaald, focust Sogent zich als sociale ontwikkelaar op voortaan helemaal op betaalbare woonprojecten. Het is niet de taak van een stadsontwikkelingsbedrijf om hotels en luxeappartementen te bouwen. Het stadsbestuur moet met Sogent een plan op poten zetten om tegen 2030 5.000 budgethuurwoningen te realiseren. Om te beginnen realiseert SoGent in eigen bouwprojecten enkel nog betaalbare budgetwoningen en sociale woningen. Via stedenbouwkundige voorschriften en nieuwe regelgeving legt de Stad Gent projectontwikkelaars op om 30% sociale huur en 30% budgethuur te realiseren.

Het doel moet zijn om de budgethuurwoningen, via innovatieve bouwmethodes en financieringsmechanismes, een derde goedkoper aan te bieden dan de gangbare marktprijzen. Dat is meteen een heel andere aanpak dan die van het huidige stadsbestuur. Als voorbeeld kan Kaai 24 aan de Oude Dokken tellen. De 'budgethuurappartementen' die Sogent er bouwt, zijn bedoeld voor de bescheiden inkomens. Maar die zullen daar 857 euro huur betalen voor een appartementje met twee slaapkamers, en 939 euro voor een appartement met 3 slaapkamers. De kosten niet inbegrepen. Die prijzen zijn niet betaalbaar voor de doelgroep maar liggen in lijn met de onbetaalbare prijzen op de private huurmarkt. Met de PVDA willen we dan ook duidelijk die huidige prijzen voor budgethuur naar beneden herzien.

Ook het aanbod van Huuringent, het stedelijke verhuurkantoor dat onder Sogent valt, is aan herziening toe. Hun huurprijzen zijn niet lager dan de gemiddelde huurprijzen op de markt. Bovendien komt de helft van de Gentse huurders niet in aanmerking voor de gehanteerde inkomensgrenzen. De expertise van Huuringent wordt ingezet om de verhuring van de nieuwe betaalbare huurwoningen in handen te nemen.

Als sociale ontwikkelaar wordt Sogent verantwoordelijk voor een sprong van 90 naar 200 tijdelijke woningen (de verzamelterm voor noodwoningen, transitwoningen, woningen voor housing first en 'robuuste woningen'). Deze woningen zijn nodig om 'housing first' alle kansen te geven, en dus dak- en thuisloosheid te voorkomen (zie hoofdstuk armoede). Vanuit hun tijdelijke woning kunnen gezinnen dan doorstromen naar een sociale woning. Terzelfdertijd vergroten we zo de buffercapaciteit, het aantal woningen waar o.a. de slachtoffers van huisjesmelkers tijdelijk terecht kunnen. Het gebeurt namelijk heel vaak dat huurders de onleefbare woongebreken in hun huis niet melden, uit angst om na een onbewoonbaarheidsverklaring op straat te staan. Als stad zelf opvang voorzien, is een eerste cruciale stap om te zorgen dat het recht op een kwaliteitsvolle woning voor elke huurder ook echt afgedwongen wordt.

Samen met Stad Gent wordt Sogent eveneens verantwoordelijk voor de groei van de Gentse *community land trust* (CLT), die heel binnenkort haar eerste 34 woningen oplevert. Deze woonoplossing voor mensen met een beperkt budget groeide van onderuit en bewijst in Brussel al haar potentiële woonactor. In een CLT kopen de gezinnen de woning, maar niet de grond. Dat is een pak goedkoper. De grond blijft voor altijd in gemeenschappelijk beheer (om ook later weer gewone gezinnen te kunnen helpen), en er zijn gemeenschappelijke ruimtes en buurtactiviteiten voorzien. Het huidige stadsbestuur pakt graag uit met de nieuwe CLT-woningen, maar de afgelopen legislatuur leverden Voor Gent, Groen of CD&V er geen enkele steun voor nieuwe bijkomende projecten. PVDA stelt voor om de CLT Gent in de loop van de komende uit te breiden naar 100 woningen (66 nieuwe).

CLT Gent en vele andere *grassrootsprojecten*, zoals 'Dampoort KnapT OP', Labland, woonbox of Wooncoop (en vele anderen) getuigen van de bijzondere vindingrijkheid en

expertise van het Genste (woon)middenveld. Om maximaal ruimte te geven aan al deze positieve energie Samen met het Gentse (woon)middenveld houdt Stad Gent elk jaar een 'Housing Hackaton', die iedereen mobiliseert rond nieuwe innovatieve ideeën voor betaalbaar duurzaam wonen. Vanuit dezelfde overelingen geven we het (woon)middenveld ook inspraak in de planning en aanpak van Sogent. Gedaan met de focus op prestigeprojecten en luxeappartementen.

Huurwoningen moeten nu aan heel wat eisen voldoen, maar vaak is daar geen controle op. Het stadsbestuur moet prioritair inzetten op de 1.000 woningen die momenteel op de lijst niet-conforme woningen staan. De huurders moeten nu aanvragen dat er controle komt, maar welke huurder wil het risico nemen daardoor uit zijn of haar woonst gezet te worden (als de woning afgekeurd wordt)? Om die reden beschreven we hierboven al hoe Sogent verantwoordelijk wordt om het aantal tijdelijke woningen te verhogen tot 200. De Woonstudie spreekt trouwens ook over dit "permanent aanbod aan tijdelijke woonvormen en voldoende uitstroommogelijkheden". Tegelijkertijd verdubbelen we het aantal woningcontroleurs bij de Dienst Toezicht (en het aantal controles). Vandaag zijn er maar acht voor meer dan 55.000 huurwoningen. Zij zullen meer gaan controleren op leegstand, verkrotting, (brand)veiligheid, instortingsgevaar en mensonterende situaties. Om misbruik nog verder af te remmen maakt Stad Gent eigenaars die overgaan tot 'wilde uithuiszettingen', financieel verantwoordelijk voor de herhuisvestingskosten van hun huurders.

Naast het stevig controleren van eigenaars die een loopje nemen met de woonkwaliteit en -veiligheid van hun huurders, zetten we verder in op het ondersteunen van verhuurders die wel inspanningen overwegen en doen. Ze worden gestimuleerd om hun pand sociaal aan te bieden via het Sociaal Verhuurkantoor (SVK). De Stad Gent evalueert de werking van Verhuurpunt en het effect van de Gentse renovatiepremies voor eigenaars/verhuurders. Evenals de daaraan gekoppelde voorwaarden (maximale huurprijs, minimale woonkwaliteit, waarborg en duur huurcontract).

Het valt niet te ontkennen dat het toerisme en het hoger onderwijs een grote impact hebben op het wonen in een stad als Gent. Ingrepen zijn noodzakelijk. Om te beginnen verlagen we de druk op de woonmarkt door meer betaalbare studentenkoten te voorzien, op maat van de studenten en de buurt. De Gentse Woonunie werkt hiervoor samen met de onderwijsinstellingen.

Verder stellen we paal en perk aan de wildgroei van toeristische logies voor platforms zoals AirBnB. "Toeristen doen de woningprijzen stijgen", schrijven de onderzoekers van de Woonstudie daarover. Logies verdringen steeds vaker het reguliere woonaanbod, waardoor de krapte op de huurmarkt toeneemt. Wie vaker of minder kwalitatief verhuurt dan is toegestaan, wordt beboet. Zo kunnen we de bestaande Gentse regels eindelijk echt handhaven, en beperken we de verhuur van volledige wooneenheden als toeristische logies.

Om wonen in Gent voor iedereen haalbaar te maken, stimuleren we het samenhuizen in de stad bij starters, alleenstaanden en personen in armoede. Hoe meer mensen kunnen samenwonen, hoe meer huizen en appartementen vrijkomen. Uiteraard vermijden we verdringingseffecten, zoals het innemen van bestaande familiewoningen. We starten snel een onderzoek naar de concrete knelpunten en noden.

Vier. Eerlijke huurprijzen

Met een nieuw Vlaams huurdecreet wil de PVDA maximumhuurprijzen invoeren op basis van grootte, kwaliteit, ligging en nabijheid van voorzieningen.

Verschillende Europese steden hebben recent nieuwe vormen van huurprijsregulering ingevoerd. In Parijs geldt het sinds 2019, in Catalonië is het systeem dit jaar nog opnieuw ingevoerd. Recent academisch onderzoek toont aan dat de huurprijzen na het invoeren van regulering dalen. Bovendien blijkt dat het onder controle brengen van huurprijzen een belangrijke manier is om ongelijkheid in een samenleving te verminderen. Het invoeren van huurprijsomkadering maakt in Europa dan ook steeds meer opgang.

In afwachting van wetgeving op Vlaams niveau, pleit de PVDA ervoor dat Gent en andere centrumsteden, zelf een beleid van huurprijsregulering kunnen opzetten, naar Parijs model. Dat is perfect mogelijk via het wettelijk mechanisme van de 'experimentenwetgeving', een wetgevend instrument dat op Vlaams niveau bestaat.

Door het opleggen van objectieve criteria hebben verhuurders er baat bij dat de woningen onderhouden blijven, en kunnen huisjesmelkers geen krotten meer verhuren aan woekerprijzen. Wie iets wil verhuren moet een conformiteitsattest ondertekenen (garantie op kwaliteit, prijs in verhouding met kwaliteit).

Om het systeem al vorm te geven, voeren we alvast een Gents raster van objectieve huurprijzen in en promoten het gebruik ervan bij iedere verhuur in de stad. Hoe de woning is, wat de bouwkwaliteit is, wat de ligging is, de isolatie of de uitrusting, bepaalt de maximale huurprijs.

Een paritair comité van huurders, middenveldorganisaties en verhuurders stellen het raster samen op. Door de maximumprijzen vast te leggen in een paritair comité in plaats van ze door de markt te laten bepalen, hebben huurders een veel sterkere positie ten aanzien van de verhuurders. Dit is gelijkaardig aan onderhandelingen voor het minimumloon en veiligheid op het werk. Ook daar worden werknemers beschermd dankzij collectieve afspraken die ze niet alleen moeten afdwingen van hun werkgever. Het is een eerste stap om de huurprijzen te gaan begrenzen aan de hand van objectieve criteria.

Verder maakt de PVDA werk van meer gerichte controles op de affichering van de huurprijzen. Immoborden, raamaffiches of andere huuradvertenties die de huurprijs, kosten en lasten niet vermelden, kunnen leiden tot een boete. Stad Gent blijft haar gestandaardiseerde raamaffiche promoten.

Vijf. Gent Knapt Op. Een 'renovatierecht' voor elke Gentenaar en wijkrenovaties in elke buurt

De helft van de private huurders woont in een woning van structureel onvoldoende kwaliteit. Uit een onderzoek naar de kwaliteit van de private huurwoningen in 9000 Gent bleek dat 33,9% van de onderzochte woningen een ernstig veiligheidsprobleem vertoonde. 26,1% kent een ernstig kwaliteitsprobleem. Deze cijfers zouden alle alarmbellen moeten laten afgaan. Maar ook niet eigenaars wonen in knap afgewerkte paleizen. Tot wel 6.000 Gentenaars zijn 'noodkopers'. Dat zijn mensen die wel eigenaar zijn van hun woning, maar niet de middelen hebben om die goed te renoveren.

Daarbij komt nog het probleem van de jonge starters. Door de alsmaar stijgende Gentse woningprijzen kunnen ze amper hun te verbouwen huisje (of appartement) aankopen. Zonder laagdrempelige aanspreekpunt in de wijken moeten al die huurders (en hun verhuurders), noodkopers en jonge starters voor zich de weg vinden in de wirwar van premies, coaches en aannemers. Dat moet anders.

PVDA wil dat Gent een voorbeeld vormt voor Vlaanderen en een Gentse renovatierevolutie opstart. Dat is perfect mogelijk dankzij de kennis van zaken die inmiddels is opgebouwd bij diverse stedelijke diensten en het Gentse middenveld (bv. stadsbrede renovatiebegeleiding en wijkprojecten zoals 'Gent knapt op'). Het 'renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.

Via het Gentse 'renovatierecht' maken we renoveren haalbaar voor elke Gentenaar. Het vertrekt vanuit een brede waaier aan extra financieringsmogelijkheden, op maat van elke Gentenaar.

Het stedelijk energiebedrijf schiet als 'derdebetaler' renovatiekosten voor (zie hoofdstuk sociaal klimaatbeleid), op maat van de aanvrager. Mensen betalen de lening op termijn terug met het geld dat ze uitsparen op de energiefactuur.

Voor wie zo een maandelijkse terugbetaling niet aankan (de noodkopers: eigenaars zonder middelen voor renovatie), versterken we het Gentse rollend renovatiefonds (zie ook punt 6). Ons doel is om de komende legislatuur 1.000 noodkopers te helpen met hun renovatie. We geven gezinnen die geen verbouwingen kunnen betalen een renovatietoelage van 30.000 euro. Later, bij verkoop van de woning, komt de toelage terug naar het fonds om opnieuw mensen te helpen.

Het stadsbestuur haalt ook de middelen van het 'Vlaams Noodkoopfonds' naar Gent (dat kan via het OCMW). Zo bereiken we de mensen die nu tussen twee stoelen vallen. Ze kunnen geen energielening aangaan, maar hebben te veel inkomen voor het Gentse rollend renovatiefonds (dat focust op de meest kwetsbare eigenaars).

Voor huurders/verhuurders zetten we de bestaande renovatiesteun in, met aandacht voor een stap richting het SVK (zonder zittende huurders te benadelen). Waar we eigenaars-verhuurders tegenkomen die halsstarrig weigeren mee te werken om hun woningen conform de Vlaamse Wooncode te stellen, schakelen we over op handhaving (zie punt 2).

Ook hier is er een sterk, doordacht en langdurig initiatief vanuit de stad nodig. Enkel zo kunnen we alle Gentse huurders, kwetsbare eigenaars en jonge starters aan een energiezuinige, kwalitatieve en veilige woning helpen. Planning en coördinatie zorgen voor de meest haalbare, efficiënte en effectieve aanpak. De Dienst Wonen en de Energiecentrale (dat is de stedelijke Dienst Energie & klimaat, plus vzw REGent) nemen het voortouw en werken een renovatieplan uit. Ze doen dat in nauwe samenwerking met renovatie experts en het Gentse middenveld.

Vervolgens gaan we aan de slag met wijkrenovatieprojecten en 'renovatiegolven' in de Gentse binnenstad, 19de-eeuwse gordel, 20ste-eeuwse gordel en deelgemeenten. Daarbij pakken we woonblok per woonblok en straat per straat alle woningen aan. Energierenovatie en woonkwaliteit staan nooit los van elkaar. We zorgen steeds dat alle woningen worden aangepakt op vlak van veiligheid (elektriciteit, trappen), isolatie (daken, ramen en deuren, isolatie van muren) en woonkwaliteit (sanitair, keuken, leefruimte voor kinderen, ...). We bieden telkens financiële, bouwtechnische en sociale ondersteuning aan op maat van de

renovatieknopen en het gezinsinkomen. Wie wel beschikt over voldoende middelen om te renoveren, kan gebruik maken van samenaankopen van verbouwdiensten en materialen. Zo nemen we iedereen mee.

In de wijken waar we komen, voorziet Sogent voldoende tijdelijke woningen voor mensen die tijdens de verbouwingen niet in hun huis kunnen blijven wonen voor huurders (naast het aanbod voor huurders in een slechte woonsituatie, zie ook punt 3). De wijkrenovatieprojecten zijn ook steeds afgestemd op de bewoners. In de 20ste-eeuwse gordel en de deelgemeenten zoeken we bijvoorbeeld naar specifieke oplossingen die levensloopbestendig wonen (in de wijk) mogelijk maken. Daar waar nodig worden ook alleenstaanden of mensen met een beperking op maat geholpen.

Woonblok per woonblok aanpakken biedt heel wat extra voordelen. Als je op alle deuren langsgaat, zie en hoor je heel veel. Tijdens de wijkrenovaties gaan we ook hiermee aan de slag. Alle bewoners met woonvragen worden doorverwezen op maat naar de Woonwinkels, het OCMW of andere relevante diensten. Vanuit dezelfde filosofie houden we parallel met de renovaties doen we extra controles in de wijk op leegstand, huisjesmelkerij en onreglementaire toeristenlogies. Eigenaars en verhuurders die niet in orde zijn, krijgen informatie en begeleiding zodat ze hun pand terug correct kunnen verhuren.

We maken gebruik van de wijkrenovaties om op wijkniveau steeds ook een gereedschapsbibliotheek in te planten, zodat duur werkmateriaal gedeeld kan worden. Beter één gemeenschappelijke boor in de buurt die goed gebruikt wordt, dan zolders en tuinhuisen vol verstoffend werkgerief. De Klusserette in Sint-Amandsberg, ooit opgericht naar aanleiding van het renovatieproject 'Dampoort Knapt Op' is een goed voorbeeld. Tenslotte bieden wijkrenovaties ook heel wat kansen voor sociale tewerkstellingprojecten.

Naast de wijkrenovatieprojecten hebben we ook aandacht voor een sterker stadsbreed aanbod. Ook de stadsbrede renovatiebegeleiding zet steeds in op energie en woonkwaliteit. De Woonwinkels van de stad moeten meer nog dan vandaag de laagdrempelige plek bij uitstek worden waar elke Gentenaar terecht kan met woon- en renovatievragen. Mijn woning is vochtig, kan er een controle komen? Welke premies krijg ik bij verbouwingen? Hoe schrijf ik me in bij de sociale huisvesting?

Zes. Zet de leegstandslijst op nul. Vorm leegstaande krotten om tot betaalbare huurwoningen

De afgelopen legislatuur verdubbelde het aantal leegstaande woningen. De 355 in 2018 waren er al 706 begin 2023. Dat blijkt uit cijfers van de Dienst Toezicht van de Stad Gent. Ook het aantal woningen dat langer dan één jaar op die lijst staat, stijgt jaar na jaar. Er is dus een groot probleem van structurele leegstand. Eigenaars laten hun huizen jarenlang leeg staan, omdat ze onvoldoende middelen of niet de juiste vergunningen hebben om de woningen terug bewoonbaar te maken, of omdat ze speculeren op stijgende woonprijzen in een bepaalde buurt. Maar ondertussen zijn er wel vele duizenden jonge gezinnen die op zoek zijn naar een betaalbare gezinswoning in Gent. Om die reden blijven we inzetten op een geactualiseerd leegstandsregister. We geven de Dienst Toezicht de middelen om de Gentse leegstand volledig in kaart te brengen.

PVDA pleit voor een duidelijk tweesporenbeleid. Het kan niet de bedoeling zijn dat Stad Gent mensen beboet omdat ze hun oude leegstaande woning te traag verbouwen. Nochtans

overkwam het een jong Gents koppel, dat door een opeenstapeling van tegenvallers een boete van 13.200 euro in de bus kreeg. Voor deze mensen is er steun nodig van de leegstandscoach en een renovatiebegeleider. Oneigenlijke leegstandsboetes moeten kwijtgescholden worden. Een beetje empathie met gewone mensen die hard werken om hun huis te verbouwen maar niet altijd binnen de deadline klaar zijn, kan geen kwaad.

Aan de andere kant zijn er natuurlijk de kleine en grote vastgoedsspeculanten. Voor hen kunnen we veel minder begrip opbrengen. Het reglement wordt aangepast, zodat onderscheid gemaakt kan worden tussen vastgoedsspeculanten en mensen die op eigen kosten hun huis verbouwen.

De leegstandsheffing in Gent ligt gevoelig lager dan in een aantal andere Vlaamse centrumsteden, zoals Leuven, Mechelen en Sint-Niklaas. Door een combinatie van hogere heffingen en een betere registratie van de leegstand, halen deze steden verhoudingsgewijs drie tot vier keer zoveel inkomsten uit hun heffing op leegstand.

Het decreet grond- en pandenbeleid, dat de basis vormt voor deze heffingen, voorziet een minimumheffing van 1099 euro per leegstaande woning (geïndexeerd, 2016), maar geen maximumheffing. Zo bedraagt het basisbedrag in Gent 2.990 euro voor een volledige woning, hoewel deze in de stad Mechelen minimum 4.562 euro bedraagt. In Leuven is dit zelfs 4.716 euro. Dit Gentse knuffelbeleid voor speculanten is niet vol te houden. We stemmen de bedragen van de leegstandsheffing en de heffing op onbebouwde bouwgronden af op andere grote steden. Daarbij zorgen we ervoor dat de heffing ook effectief geïnd wordt. De opbrengst gaat naar projecten voor betaalbaar wonen. De PVDA wil ook de verschillende vrijstellingen herbekijken die momenteel gelden op de leegstandheffing. Hierbij maken we uiteraard een onderscheid tussen vastgoedbedrijven enerzijds, en mensen die een huis geërfd hebben en niet over de nodige middelen of expertise beschikken om de nodige renovaties uit te voeren om de woning terug bewoonbaar te maken.

Tegelijk kan het evenmin de bedoeling zijn dat een lokaal bestuur enkel geld klopt uit haar leegstand. Het komt erop aan om de leegstaande panden terug om te vormen tot echte woningen. Daarom zetten we volop in op het sociaal beheersrecht, waarmee we langdurig leegstaande panden van speculanten renoveren en herbestemmen voor de sociale verhuur (SVK). De afgelopen jaren hebben Stad Gent en Sogent hier voorzichtig mee geëxperimenteerd. Hun ondersteuning via 'erfpachtrenovatie' (financiële en bouwtechnische hulp via een erfpachtovereenkomst in ruil voor een lange periode van sociale verhuur) wordt nu maximaal opgeschaald.

Omdat het een blijvend aandachtspunt blijft, op dit moment bijvoorbeeld in Meulestede, benadrukken we nogmaals dat Thuispunt Gent actief het aantal leegstaande sociale woningen blijft beperken. Om overlast en onveiligheid te vermijden, voeren we het project postmobiel wonen opnieuw in. Dit werd ten onrechte afgevoerd door het huidige stadsbestuur.

Zeven. Een woonmaatschappij waar bewoners op de eerste plaats komen

PVDA zet de strijd verder om Thuispunt Gent uit te bouwen tot een sterke en sociale woonmaatschappij, waar de bewoners op de eerste plaats komen. Al in 2016 - toen zelfs

nog zonder verkozenen - zette PVDA het probleem van de woonkwaliteit op de Gentse politieke agenda met allerlei acties. We klaagden ook steevast het tekort aan Gentse sociale woningen aan. Een probleem dat door het stadhuis al meer dan 20 jaar met mooie beloften voor zich uit wordt geschoven.

Tijdens de verkiezingscampagne van 2018 maakte heel Vlaanderen kennis met de Bernadettewijk. Veel sociale huurders woonden er doodgraag, maar door het slechte onderhoud van de huisjes ging de leefbaarheid van de wijk er zienderogen op achteruit. Mede onder druk van de PVDA werd dit een belangrijk verkiezingsthema. Na de verkiezingen wilde het nieuwe bestuur van de woonmaatschappij de problemen in de Bernadettewijk zo snel mogelijk oplossen. Maar opnieuw zonder rekening te houden met de bewoners. Hun huisjes zouden in één keer gesloopt worden, en zij zelf moesten maar elders in Gent gaan wonen. Pas na heel wat strijd van de bewoners, bijgestaan door de PVDA en de actievoerders van 'Bernadette blijft', kwamen er oplossingen uit de bus voor de vele gezinnen die de buurt niet wilden verlaten. PVDA wil die logica helemaal omdraaien: zorg eerst voor je bewoners, luister naar hun noden, en maak dan je bouwplannen op. Een eerste stap is het 'sociaal begeleidingsplan', dat op vraag van PVDA door Thuispunt Gent werd opgemaakt en goedgekeurd. Bij (gedwongen) verhuizing, zoals in de Bernadettewijk, blijft PVDA het belang benadrukken van kunnen blijven wonen in de eigen wijk. Ook daarom kiezen we prioritair voor 'zachte renovaties', waarbij de impact op de huurders tot een minimum beperkt wordt en bewoners in hun huis kunnen blijven wonen. Als dat niet mogelijk is voorzien we steeds voldoende woningen in de buurt (voor wie dat wil).

De problemen in de Bernadettewijk illustreren treffend wat er gebeurt als er niet geluisterd of omgekeken wordt naar sociale huurders en hun woning. Een absolute prioriteit voor het Gentse sociale wonen is het versterken van de sociale begeleiding en de communicatie met de bewoners. Sociale huurders zijn blijvers en geen nummer. Daarom zetten we fors in op betere bereikbaarheid, klantvriendelijkheid, communicatie op maat.

Ook de sociale begeleiding verbeteren we aanzienlijk. Momenteel voorziet Vlaanderen één wijkmonitor per duizend sociale huurders. Dat is een haast onmogelijk opdracht in een grote stad zoals Gent. Thuispunt Gent geeft dat ook zelf aan (zie memorandum woonmaatschappij). In afwachting van de noodzakelijke (Vlaamse) verdubbeling van het aantal wijkmonitoren, investeert Stad Gent extra in sociaal werk. We verdubbelen het aantal flatwachters en er komen extra opbouwwerkers, wijkmonitoren, conciërges en buurtwerkers. Zo verhogen we de netheid, de veiligheid, de samenhang en de sociale controle in de wijken. De stad gaat er samen met het Gentse middenveld op zoek naar de beste praktijken, meest vruchtbare samenwerkingsverbanden en meest gepaste beleidsondersteuning. De sociaal werkers overleggen regelmatig op wijkniveau en krijgen voldoende handelingsruimte om hun opdracht goed uit te voeren.

In 2023 verdubbelde het aantal interne klachten bij Thuispunt Gent over de (al dan niet) uitgevoerde herstellingen. Dit is een grote zorg en frustratie van heel wat sociale huurders. PVDA wil dat de herstellingen die bewoners aanvragen snel gebeuren en elke keer goed opgevolgd worden. Een belangrijk werkpunt is de communicatie met de aanvragers. Thuispunt Gent communiceert steeds duidelijk en op eigen initiatief met de bewoners (over wie, wanneer welk werk komt opknappen).

Ook de huurlasten en extra woonkosten kwamen de afgelopen jaren regelmatig in de lokale kranten. PVDA steunde de bewoners aan de Watersportbaan met hoge en onduidelijke kosten voor de bedwantsenbestrijding en boog zich meer dan één keer over zware huurlastenfacturen (o.a. aan het Scheldeoord). Onder druk van de aandacht en de eigen bewoners ondernam Thuispunt Gent enkele goede stappen om de gemeenschappelijke kosten (de huurlasten) transparanter op te maken en beter te communiceren naar de bewoners. Maar fundamenteel, willen we dat huurlasten maximaal 10% van de huurprijs kunnen bedragen. Als sociale huishuur berekend wordt op het beperkte inkomen van de bewoner, is het niet verantwoord om voor iedereen dezelfde huurlasten aan te rekenen aan gewone marktprijzen. In afwachting van een Vlaamse regeling, zorgt OCMW Gent voor een financiële tegemoetkoming die dit mogelijk maakt. Het OCMW en Thuispunt Gent zetten een samenwerking op, waarbij het OCMW op eigen initiatief de kosten boven de 10% dekt. Ook krijgen sociale huurders die in slecht geïsoleerde woningen wonen, korting op hun energiefactuur. Het is niet fair dat bewoners met een verouderd huis of appartement, of bewoners met een appartement aan de koude zijmuur van een gebouw, meer verbruiken en dus moeten betalen dan anderen. In augustus 2024 werd Thuispunt Gent nog veroordeeld door de rechtbank omdat ze 1,5 miljoen euro (!) kosten onterecht hebben doorgerekend aan sociale huurders. Het ging dan bijvoorbeeld over het onderhoud van liften, bulexen en geisers. Duizenden sociale huurders krijgen nog voor het einde van het jaar de teveel betaalde kosten terugbetaald. De PVDA heeft hier herhaaldelijk voor gepleit, en krijgt nu gelijk.

Sociale huurders - zeker in hun eentje - zijn erg afhankelijk van hun verhuurder, de woonmaatschappij. Om hun positie te verbeteren versterken we de klachtenprocedure van Thuispunt Gent. Nu al levert deze procedure belangrijke signalen van de bewoners op. Maar PVDA wil voortaan ook collectieve klachten mogelijk maken. Daarbij kunnen burens gezamenlijk hun problemen aankaarten. Samen zullen ze sterker staan en sneller oplossingen voor hun alledaagse problemen en frustraties kunnen afdwingen.

Nog voor 2027 zullen ook de 3.516 Gentse woningen van Dimensa hun weg vinden naar Thuispunt Gent, tegen dan de enige Gentse woonmaatschappij en met voorsprong de grootste huisbaas van de stad. Aan een dergelijke positie in de stad hangt ook een grote democratische verantwoordelijkheid vast. PVDA wil dan ook dat Thuispunt Gent werk maakt van echte bewonersparticipatie via wijk- en themagerichte werkgroepen en een overkoepelende Huurdersraad. Deze belofte uit het lopende beleidsplan van de woonmaatschappij is keer op keer vooruitgeschoven, eerst door de coronacrisis dan door de fusieoperatie. Vandaag zijn er geen uitvluchten meer mogelijk. Meer nog, met PVDA willen we dat de huurdersraad ook een sociale huurder afvaardigt als medebestuurder van de woonmaatschappij. Hetzelfde geldt voor de inspraak van het brede Gentse middenveld (huurdersbond, opbouwwerk, welzijns- en armoedeverenigingen, woonexperten ...). Ook deze organisaties krijgen via een nieuwe adviesraad echte en structurele inspraak in het beleid van de woonmaatschappij.

Acht. Samen investeren in een ambitieus woonbeleid

Om de wooncrisis in Gent eindelijk aan te pakken beloofde het stadsbestuur een investering van 92 miljoen euro. Na heel wat gegoochel met begrotingen en cijfers klokt de coalitie af op een fors lager bedrag van 82 miljoen euro, een fikse besparing op de gemaakte beloftes. De

woonschepen, Tine Heyse, maakte handig gebruik van onvoorzien Vlaams geld voor renovaties (9,7 miljoen euro voor woonkwaliteit en energieleningen) om te besparen op de eigen investeringsmiddelen. In plaats van met de financiële meevaller van bijna 10 miljoen euro het investeringsbudget te verhogen (voor pakweg meer sociale woningen), verdween het terug in de stadskas. Tegelijkertijd blijft het stadsbestuur bakken geld uitgeven aan prestigeprojecten zoals het ICC congresgebouw, waar zonder veel debat 42 miljoen in gepompt wordt, waaronder 10 miljoen euro rechtstreeks uit de stadskas.

De komende legislatuur wil de PVDA een turbo zetten op de investeringen in het woonbeleid. Deze investering wordt mogelijk gemaakt door:

1) van betaalbaar wonen dé prioriteit te maken in de investeringsbudgetten van de Stad Gent. Dat wil zeggen dat prestigeprojecten zoals het ICC of het Gravensteen geschrapt of uitgesteld zullen moeten worden. We streven naar een verdubbeling van het bedrag dat in de vorige legislatuur is geïnvesteerd in wonen, van 82 miljoen euro naar 200 miljoen euro.

2) door maatschappelijk kapitaal, de gronden en de know-how (architecten, planners, etc) van het bestaande stadsontwikkelingsbedrijf Sogent volop de Genste woonplannen. Concreet investeert Sogent zo'n 180 miljoen euro aan eigen kapitaal. Het stadsontwikkelingsbedrijf steunt maximaal op haar beschikbare leencapaciteit en zet dat bijkomende leenvolume in voor betaalbaar wonen. Deze investeringen en leningen blijven zo buiten de stadsbegroting. Deze investeringen in betaalbaar wonen betalen zichzelf bovendien op termijn terug, via de huurinkomsten.

Sogent zet ook actief in op alternatieve financieringsmethodes. Zo zetten we een systeem van stadsbons op, een eigen Gentse woonobligatie, om kapitaal te mobiliseren bij vermogende privépersonen en bedrijven. We zoeken ook naar samenwerking met coöperatieve kapitaalfondsen om die te mobiliseren voor innovatieve betaalbare woonprojecten.

3) de bedragen van de leegstandsheffing en de heffing op onbebouwde bouwgronden af te stemmen op andere grote steden, meer panden op het leegstandsregister te zetten, bestaande vrijstellingen te herbekijken, en de opbrengst ervan te investeren in de bouw en renovatie van betaalbare huur- en koopwoningen.

Om goedkoper (en meer) te bouwen voor hetzelfde geld, financiert Sogent voortaan een deel van haar vastgoedprojecten zelf. Buurtbewoners en buurtverenigingen krijgen de mogelijkheid om te investeren in vastgoedprojecten in hun buurt via een burgercoöperatie.

Daarnaast pleit de PVDA voor een herfinanciering van de Vlaamse Centrumsteden door een versterking van het Stedenfonds.

Aan de uitgavenzijde voorziet PVDA alvast een investeringsenveloppe van 50 miljoen euro voor Thuispunt Gent. Dat is nodig om de Gentse sociale woningen versneld te renoveren en tegen 2030 5.000 extra sociale woningen te bouwen.

PVDA wil jaarlijks 5 miljoen euro vrijmaken voor een stedelijk rollend renovatiefonds gericht op noodkopers. Dat is 30 miljoen euro in totaal. Aangevuld met een budget van 4 miljoen euro voor de noodzakelijke werving en renovatiebegeleiding. In de loop van de komende

legislatuur begeleiden we zo 1.000 Gente noodkopers bij hun renovatie. Later, bij verkoop van de woning, komt de toelage terug naar het fonds om opnieuw mensen te helpen. 1.000 renovaties betekenen ook heel wat voor de lokale economie.

Daarnaast willen we ook de expertise van onderuit maximaal een plaats geven in het Gentse woonbeleid. Waar de overheid faalt om de wooncrisis aan te pakken, nemen steeds meer bewoners het heft in eigen handen. De PVDA steunt alle bewonersinitiatieven die stijgende huur- en woonprijzen aanpakken, en de woonkwaliteit in Gent willen verbeteren. De Gentse Dienst Wonen krijgt een rol als kenniscentrum van innovatieve woonoplossingen, en fungeert als centraal aanspreekpunt rond innovatief en betaalbaar wonen. Stad Gent onderhandelt (mee) met banken en fondsen om vlotter (pre)financiering los te weken.

Wooncoöperaties zoals Wooncoop bijvoorbeeld, initiatieven rond noodopvang zoals Woonbox, het Pandschap, Labland en de Community Land Trust. De Stad Gent moet dergelijke woonexperimenten stimuleren en helpen ontwikkelen. Er komt dan ook een kader dat veelbelovende sociale woonexperimenten van het Gentse middenveld voorziet in een transparante en vlotte toegang tot de stadserienten en van structurele financiering. Zo weten initiatiefnemers steeds bij wie ze terecht kunnen, en moeten ze niet meer elk jaar opnieuw naar projectsubsidies hengelen.

De stad, Sogent en Thuispunt Gent zitten op regelmatige basis aan tafel met de actoren uit het middenveld om expertise uit te wisselen en hun inbreng in het woonbeleid te verzekeren. We werven projectontwikkelaars en vastgoedmensen uit de GECORO, de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening. Zij zitten daar enkel om te kunnen handelen met voorkennis.

Tenslotte stellen we paal en perk aan schimmige deals tussen politici en vastgoedbedrijven achter de schermen. Een vernieuwde en versterkte Gentse Woonraad evalueert jaarlijks het woonplan en heeft inspraak in de bijsturing van de doelstellingen en aanpak.

2. Stad zonder armoede

De armoede in onze stad moet hoog op de politieke agenda gezet worden. Zo klinkt het duidelijke antwoord van bijna 4.700 Gentenaars in onze Grote Bevraging. Ook in Gent groeit de kloof tussen arm en rijk. Terwijl dure luxeprojecten als paddenstoelen uit de grond rijzen, zijn 2.500 Gentenaars dak- of thuisloos. De woonprijzen exploderen. Eén op de twee huurders komt niet rond. Eén op de vijf kinderen wordt geboren in een arm gezin. Zo kan het niet verder. Wij zetten volop in op betaalbaar wonen, kwaliteitsvolle jobs voor kwetsbare groepen en streven ernaar om iedereen een inkomen te geven boven de armoedegrens. In alle stadswijken openen we laagdrempelige sociale wijkhuizen waar mensen terecht kunnen voor ontmoeting, begeleiding en hulp. We zorgen ervoor dat sociale rechten automatisch worden toegekend. We zetten deurwaarders aan de deur. We garanderen de toegang tot water en energie als mensenrecht. Kortom: we maken van de strijd tegen armoede een topprioriteit.

Wat we willen:

Eén. Verlaag de prijs van het rusthuis

- We draaien de besparingen op de Gentse woonzorgcentra terug.
- In plaats van te beknibben op het budget voor warme maaltijden, willen we net meer investeren in gezonde en lekkere maaltijden. We geven de bewoners zeggenschap over het menu.
- We eisen een maximumfactuur voor de woonzorgcentra van de Stad Gent: de prijs van het rusthuis mag nooit hoger zijn dan je pensioen.
- We garanderen dat de rusthuisfactuur niet kan teruggevorderd worden bij de kinderen.
- We zetten het mes in de vele verborgen extra kosten voor de kapper, de pedicure, uitstapjes of ontspanningsactiviteiten. Onze ouderen hebben recht op een onbezorgde oude dag.

Twee. Geen mens op straat

- We willen een concreet en ambitieus stappenplan om de doelstelling 'geen mens op straat tegen 2040' effectief te behalen. We steunen hiervoor op de expertise en visie van het Gentse middenveld. Het schepencollege rapporteert jaarlijks aan de Taskforce Wonen over de geboekte vooruitgang.
- We blijven resoluut inzetten op de Housing First-aanpak. Geef dakloze gezinnen een vast dak boven het hoofd, en bouw daarrond hulpverlening en goede begeleiding op.
- We bouwen 5.000 sociale woningen in de volgende legislatuur. Dit is cruciaal om (dreigende) dak- en thuisloosheid aan te pakken en tegelijk de wachtlijsten weg te werken. We versterken de doorstroom vanuit tijdelijke opvanginitiatieven naar structurele huisvesting.
- We versterken het project om leegstaande sociale woningen bij ThuispuntGent in te zetten als tijdelijke woning voor dakloze gezinnen.
- We voorzien diversiteit in het woonaanbod en de ondersteuning voor dak- en thuislozen. De bestaande projecten voor specifieke doelgroepen (Zorghostel,

robuuste woningen, instapwonen, project 'Opvang en Oriëntatie'...) breiden we verder uit.

- De huidige nachtopvang is niet aangepast aan de reële noden. We zorgen dat mensen in dakloosheid een eerste nacht in de nachtopvang terecht kunnen zonder doorverwijzing van een professionele toeleider en verlagen zo de drempel. We breiden de aparte gezinsopvang uit en starten een crisisopvang, specifiek gericht op jongeren, met begeleiding.

Drie. Vast en volwaardig werk, ook voor mensen in een kwetsbare positie

- Werk blijft de belangrijkste hefboom om uit armoede en sociaal isolement te raken. We investeren resoluut in opleiding, begeleiding en sociale tewerkstelling voor maatschappelijk kwetsbare groepen.
- We zorgen ervoor dat het eigen stadspersoneel representatief is voor de stadsbevolking: met ook kortgeschoolden, mensen met een beperking, jongeren, mensen met een migratieachtergrond ...
- We draaien de uitbesteding van het poetspersoneel terug.
- We streven naar de creatie van 1.000 bijkomende, volwaardige jobs in de sociale economie. De Stad neemt daarvoor een regierol op en brengt alle stakeholders samen.
- De Stad geeft het goede voorbeeld door te investeren in eigen sociale tewerkstellingsprojecten voor mensen in een kwetsbare positie. We breiden het Dienstenbedrijf Sociale Economie van de Stad verder uit.
- We verzetten ons tegen de dreigende privatisering van de Fietsambassade en breiden het initiatief verder uit, met een groter aanbod van gratis fietslessen en een aanbod van goedkope tweedehandse fietsen.
- Van grote ondernemingen die subsidies van de Stad Gent ontvangen, vragen we een engagement om een aantal duurzame sociale jobs voor mensen in een kwetsbare maatschappelijke positie en de nodige begeleiding te voorzien.
- We faciliteren experimenten om buurtgerichte, duurzame jobcreatie mogelijk te maken voor mensen die niet meekunnen in de reguliere arbeidsmarkt en waarbij mensen op maat van hun talenten en potentieel worden ingezet.
- De Stad zet in op flankerend beleid door drempels naar werk weg te werken, via het uitbreiden van inkomensgerelateerde kinderopvang, gratis openbaar vervoer en jobcoaching.

Vier. Help kinderarmoede de wereld uit

- We gaan naar een kosteloze toegang tot het onderwijs en breiden de maximumfactuur uit naar het middelbaar onderwijs.
- We zorgen voor een brugfiguur in elke school, zowel in het lager als het middelbaar onderwijs.
- In samenwerking met de scholen en het Huis van het Kind zetten we in op vroegdetectie van armoede, gekoppeld aan snelle ondersteuning en hulpverlening op maat.
- We breiden het proefproject van gratis gezonde maaltijden uit naar alle scholen.

- We breiden het experiment met de opgroeicoach in Nieuw Gent uit naar alle Gentse wijken.
- Elke school biedt gratis menstruatieproducten aan. We rollen de acties van het proefproject, geïnspireerd op een PVDA-voorstel, uit naar alle Gentse scholen.

Vijf. Sociaal beleid op mensenmaat

- We geven mensen in armoede een structurele stem in het beleid, door hen te betrekken bij belangrijke besluitvormingsprocessen en beleidsbeslissingen.
- We werven mensen met ervaringsdeskundigheid aan bij de Stad Gent, zodat zij hun ervaring kunnen combineren met de professionele kennis van de stadsdiensten en ambtenaren en projectverantwoordelijken. We geven ervaringsdeskundigen niet alleen advies- maar ook beslissingsbevoegdheid.
- We zorgen dat sociale rechten zoveel mogelijk automatisch toegekend worden. Daarbij is een rechtenverkenning van belang: voor iedereen nagaan op welke rechten en sociale tegemoetkomingen hij of zij recht heeft.
- We verruimen de openingsuren van het onthaal van de welzijnsbureaus en zetten in op extra personeel, zodat er meer tijd is voor ondersteuning van de rechthebbenden.
- We hanteren het click-call-connect-principe om de digitale kloof te overbruggen: websites moeten eenvoudig en laagdrempelig zijn, in combinatie met toegankelijke fysieke dienstverlening.
- De Stad zorgt voor bijkomende tolkuren, zodat de kwaliteit van de hulpverlening verbetert.
- We laten individuele dossiers bij het BCSD mee beoordelen door ervaringsdeskundigen.

Zes. Onder de armoedegrens kun je niet leven

- We breiden de aanvullende financiële steun verder uit tot de Europese armoedegrens.
- Het leefloon is het laatste vangnet en moet een onvoorwaardelijk recht zijn. We zetten in op taalondersteuning, werkbegeleiding en integrale coaching, niet op sanctionering.
- We eisen dat de uitgaven voor het leefloon volledig terugbetaald worden door de federale overheid. Gent werkt samen met andere steden om dit af te dwingen.
- We zetten proefprojecten in voor gezinnen met kinderen en alleenstaande jongeren in armoede. We koppelen bijkomende financiële ondersteuning aan intensieve begeleiding, opleiding en empowerment, vanuit een emancipatorische en niet sanctionerende insteek.

Zeven. Energie en water zijn een mensenrecht

- We verlagen de waterfactuur tot het gemiddelde tarief in Vlaanderen, onder meer via de verlaging van de riooltaks (gemeentelijke saneringsbijdrage).
- We helpen kwetsbare gezinnen om energie te besparen met een derdebetalersysteem voor energiezuinige renovaties en zonnepanelen.

- We maken Gent vrij van deur-aan-deur-verkoop door energiemultinationals.
- We garanderen de toegang tot stromend water en energie. Niemand wordt nog afgesloten. Schulden moeten niet langer afbetaald worden via de budgetmeter, maar via een werkelijk haalbaar afbetalingsplan.
- We richten een energiefonds op om zware energieschulden gedeeltelijk kwijt te kunnen schelden wanneer volledige schuldaflossing onrealistisch is.
- We rekenen geen herinneringskosten en aanmaningstarieven aan bij basisbehoeftes als energie en water. We helpen mensen in plaats van hen nog dieper in de schulden te steken.

Acht. Een sociale stek in elke wijk

- We richten samen met het middenveld sociale wijkhuizen op in elke wijk waar elke Gentenaar terecht kan. Naar het model van de STEK-werkingen van SAAMO zorgen we voor ontmoetingsmomenten en -activiteiten en een laagdrempelig aanbod van dienst- en hulpverlening.
- In elke 'sociale stek' werken sociaal werkers van verschillende diensten en welzijnspartners samen met vrijwilligers aan een aanbod van budgetbegeleiding, woonbegeleiding, arbeidsbegeleiding, begeleiding bij energie- en waterproblemen, hulp bij onderwijs en opvoeding, taallessen of vorming.
- We integreren in elke stek een sociaal digipunt, dat bewoners helpt om de digitale kloof te overbruggen.
- We investeren in bijkomende buurtwerkers, opbouwwerkers, jeugdwerkers en andere 'outreachinge' sociaal werkers. We versterken de convenanten met het middenveld.
- We zorgen voor een permanente plek voor de sociale kruideniers in Gent, en breiden het project 'solidaire buurtwinkels' verder uit naar andere wijken in Gent, naar het model van de SupermerKade in Meulestede. We leggen linken met organisaties als Foodsavers en Gent Solidair.
- We ondersteunen de eerstelijnszones bij het opzetten van netwerken om de zorg beter te coördineren en sneller bij de juiste persoon te brengen.

Negen. Zet deurwaarders aan de deur

- We zetten verder in op laagdrempelige schuldhulpverlening en budgetbegeleiding in de sociale wijkhuizen.
- We zorgen ervoor dat de Stad Gent zelf het goede voorbeeld geeft door geen incassobureau's en deurwaarders in te schakelen voor het Jan Palfijnziekenhuis, de bibliotheek, de stedelijke scholen, het Mobiliteitsbedrijf en stadsdiensten.
- We overleggen met alle Gentse onderwijsinstellingen en ziekenhuizen voor een verbod op incassobureaus voor de inning van onbetaalde facturen.
- We verbieden de Gentse politie om mee te werken aan de inbeslagname van inboedels bij maatschappelijk kwetsbare personen.

Visie

In het najaar van 2023 organiseerde de PVDA de grootste bevraging in Gent ooit. Opvallend resultaat: de strijd tegen ongelijkheid en armoede staat met stip op de eerste plaats. Gent is een vree wijze stad. Een stad die bruist, vol leven. Maar Gent wordt steeds meer een stad

met twee gezichten. De kloof tussen arm en rijk wordt groter. Nergens zie je dat beter dan op de woonmarkt. In nieuwe vastgoedontwikkelingen zoals de Nieuwe Dokken of de Kazerne gaan dure luxe-appartementen van 600.000 euro en penthouses van een miljoen euro als zoete broodjes over de toonbank, terwijl steeds meer Gentenaars geen betaalbare huurwoning meer vinden, en 2.500 mensen dak- en thuisloos zijn.

Stijgende woonprijzen en dure rekeningen zetten grote druk op steeds meer Gentenaars. Singles, gezinnen met kinderen, jongeren en mensen met een laag inkomen krijgen het steeds moeilijker. Meer dan een op de tien van de achttien- of negentienjarigen redt het niet zonder OCMW-steun.

En dan is er de schrijnende kinderarmoede. In onze stad groeit nog altijd een op de vijf kinderen op in armoede. Bij de kleutertjes die voor het eerst naar school gaan is dat zelfs een op drie. Armoede veroorzaakt een lawine van problemen. Wie een woning van slechte kwaliteit moet huren, wordt sneller ziek. Gezinnen die te krap wonen, kampen meer met stress. Kinderen die niet rustig kunnen studeren, vallen vaker uit op school. Mensen in armoede hebben meer kans op chronische ziektes zoals suikerziekte of hartziekten. Arm zijn, maakt ziek en ziek zijn, maakt arm. Meer hierover lees je in ons programmahoofdstuk 'Gezonde stad'.

Armoede is geen natuurramp, maar een maatschappelijk onrecht. Bij rechtse partijen is het tegenwoordig gemeengoed geworden om de schuld voor armoede bij de mensen zelf te leggen. Maar zijn het soms de huurders die de wooncrisis hebben veroorzaakt? Is het de schuld van de gepensioneerden dat onze pensioenen bij de laagste van Europa behoren? Is het de schuld van de mensen dat ze de huurprijzen op de private markt niet meer kunnen betalen? Wij verzetten ons tegen dat schuldmodel, dat de verantwoordelijkheid voor armoede bij de mensen zélf legt en de ogen sluit voor structurele onrechtvaardigheid en voor de verantwoordelijkheid van het beleid. Om de armoede uit te bannen, moeten we de samenleving veranderen.

Een armoedebeleid moet mensen versterken in plaats van hen uit te sluiten en te straffen. Wij vertrekken van een positief mensbeeld. Mensen in armoede werken hard om uit de armoede te geraken, maar blijven vastzitten in de modder. Hulpverlening moet mensen helpen om hun rechten te realiseren. De politiek moet zorgen dat mensen een menswaardig inkomen hebben waar ze van kunnen leven en hen de ruimte geeft om als persoon en als gezin te kunnen groeien.

Wij komen op voor de sociale grondrechten van iedereen. Een betaalbaar dak boven je hoofd dat ruimte en rust biedt. Een baan die werkzekerheid biedt. Toegang tot een betaalbare gezondheidszorg en kosteloos onderwijs van topkwaliteit. Een inkomen waar je van kan leven.

Om mensen een toekomst te geven zijn structurele maatregelen nodig. De Vlaamse en federale regering moeten hun verantwoordelijkheid nemen. De uitdagingen zijn groot, de politieke wil veel te klein. Maar ook de Stad heeft veel hefboomen in de strijd tegen armoede. We willen in Gent het voortouw nemen in de strijd tegen armoede. We willen in de praktijk tonen dat een ander beleid mogelijk is en actief in verzet gaan tegen asociale beleidsmaatregelen op bovenlokaal niveau.

Wonen, werk, gezondheid, onderwijs en ontplooiing: het zijn essentiële mensenrechten. Elk van die rechten vind je afzonderlijk terug in dit stadsprogramma. Maar specifiek voor mensen in armoede of in een maatschappelijk kwetsbare positie is er veel nodig en veel mogelijk. Daarover hebben we het in dit hoofdstuk.

Eén. **Verlaag de prijs van het rusthuis**

De rusthuisfactuur is stilaan onbetaalbaar geworden. Ook Gent maakt daarin het verschil niet. Na protest van de PVDA werd in het begin van de legislatuur een bruuske prijsstijging van 5 euro per dag weer afgevoerd. Maar andere besparingen gingen wel door. Het Gentse stadsbestuur schafte de dagverse, warme keukens af en bespaarde vervolgens op het budget voor warme maaltijden in de woonzorgcentra. Terwijl gezonde, gevarieerde, lekkere voeding voor veel mensen in een rusthuis een hoogtepunt van de dag is. Wij willen het budget net omhoog en willen bewoners meer zeggenschap geven over het menu, zodat de maaltijdbeleving verbetert.

Bij de besparingsgolf van 2022 besliste het stadsbestuur opnieuw om te besparen op de kap van rusthuisbewoners. De prijs ging met 130 euro per maand omhoog. Sinds het begin van de legislatuur is de prijs van een OCMW-rusthuis in Gent met 17 procent gestegen, van 1738 euro naar 2032 euro per maand. Zelfs een OCMW-rusthuis is onbetaalbaar geworden met een doorsnee pensioen. Dat er in Gent vijf woonzorgcentra zijn die een lagere dagprijs hanteren dan de OCMW-woonzorgcentra, dat is de wereld op zijn kop.

Boven op de dagprijs komen nog supplementen en kosten voor diensten die worden aangeboden in de OCMW-woonzorgcentra. Dat gaat bijvoorbeeld over de kosten voor thuiszorg en medicatie die de bewoners nodig hebben, maar ook over activiteiten. Zo moeten bewoners van een OCMW-woonzorgcentrum betalen om gezelschapsspelen of petanque te kunnen spelen. Deelname aan een bingo kan bijvoorbeeld tot 10 euro kosten, een fietstochtje of wandeling kost dan weer 3 euro. Het maken van een kopie kan dan weer 2 euro kosten. Zo lopen de maandelijkse kosten vaak hoog op.

Wij willen drastisch snoeien in deze verborgen kosten, die een rem zetten op welzijn en ontspanning. Na een heel leven hard werken, hebben mensen recht op een zorgeloze oude dag. Met de PVDA eisen we een maximumprijs voor rusthuizen: de rusthuisfactuur zou nooit meer mogen bedragen dan het pensioen, alles inbegrepen. Dat is een eis op Vlaams niveau, maar ook de Stad moet hier haar verantwoordelijkheid nemen en de rusthuisprijzen inperken in plaats van besparingen af te wentelen op gepensioneerden. De PVDA wil ook het huidige systeem behouden waarbij de rusthuisfactuur niet doorgerekend wordt aan de kinderen.

Twee. **Geen mens op straat**

Een daklozentelling, dat was één van de eerste voorstellen die PVDA-raadslid Sonja Welvaert in de Gentse gemeenteraad lanceerde. Dat voorstel haalde het en heeft ermee voor gezorgd dat het stadsbestuur met de neus op de feiten is gedrukt. Bij de laatste telling

in 2024 bleek dat in Gent bijna 2.500 mensen dak- of thuisloos zijn. De dakloosheid nam de voorbije jaren toe en wordt steeds zichtbaarder in de stad, in de stations, aan tramhaltes, in winkelstraten. Maar dat is slechts de top van de ijsberg: veel dak- en thuisloosheid blijft verborgen en onzichtbaar. Mensen slapen in hun auto, hopen van vriend naar kennis of proberen overleven in leegstaande panden. Het gaat steeds meer om gezinnen die uit hun huurwoning gezet worden, jongeren die uit de jeugdzorg komen, zelfs mensen die een job hebben.

Dat zoveel mensen in onze stad dak - en thuisloos zijn is een schande. We mogen dat niet aanvaarden. De PVDA wil een concreet en ambitieus stappenplan om de doelstelling 'geen mens op straat tegen 2040' effectief te behalen. Het huidige ROOF-plan is gebaseerd op verouderde cijfers en werd, ondanks aandringen van de PVDA, nooit geactualiseerd. De doelstellingen zijn vaag. Wij willen een volwaardig actieplan, met duidelijke maatregelen en garanties dat het probleem aangepakt wordt. We willen hiervoor steunen op de expertise en visie van het Gentse middenveld, op de hulpverleners, professionals en vrijwilligers die op het terrein de strijd tegen dak- en thuisloosheid voeren. We willen de Taskforce Wonen een duidelijke lead geven. Zij moeten het actieplan mee aansturen. Het schepencollege rapporteert jaarlijks aan de Taskforce Wonen over de geboekte vooruitgang. Zo garanderen we dat het niet bij mooie intenties blijft, maar dat er effectief resultaat wordt afgedwongen.

Het ontbreekt ons niet aan kennis en visie, maar de ambitie moet hoger en de bestaande positieve projecten moeten drastisch opgeschaald worden. We blijven resoluut inzetten op de Housing First-aanpak. Een structurele oplossing voor dakloosheid wil zeggen: geef dakloze gezinnen een vast dak boven het hoofd en bouw daarrond hulpverlening en goede begeleiding op, naar het Finse model.

De sokkel van het actieplan moet zijn: de bouw van 5.000 sociale woningen in de volgende legislatuur. Dit is cruciaal om (dreigende) dak- en thuisloosheid aan te pakken en tegelijk de wachtlijsten weg te werken. Die ambitie is er nu niet. Volgens de huidige planning worden er in de volgende legislatuur in het beste geval 1.600 sociale woningen gebouwd. Dat is ver onder de lat. Het zal het niet mogelijk maken om de wachtlijsten weg te werken en tegelijk via versnelde toewijs ook dakloze gezinnen in acute woonnood van de straat te halen. Zowel het middenveld als de Woonstudie die de Stad bestelde, zeggen dat 5.000 sociale woningen noodzakelijk zijn om de wooncrisis ten gronde op te lossen. De tijd van praten is voorbij. *Just do it.*

Op deze sokkel bouwen we projecten van tijdelijke opvang. We versterken het project om samen met middenveldorganisaties leegstaande sociale woningen bij Thuispunt Gent in te zetten als tijdelijke woning voor dakloze gezinnen. We ondersteunen en versterken het middenveld om die taak verder op te nemen. We voorzien diversiteit in het woonaanbod en ondersteuning voor dak-en thuislozen. Mensen die dak-of thuisloos zijn, met sterk verschillende problematieken, hebben een oplossing op maat nodig. Voor honderden mensen die zich slecht integreren in de bestaande woon- en opvangoplossingen zijn zogenaamde 'robuuste woningen' aangewezen, maar daarvan zijn er nauwelijks elf beschikbaar. Er is nood aan een Zorghostel voor mensen met complexe verslavingsproblematieken die niet zelfstandig kunnen wonen en systematisch geweigerd worden in de klassieke hulpverleningsinitiatieven. Een steengoed initiatief, maar het project is omwille van budgettaire besparingen niet gerealiseerd. Bestaande initiatieven, zoals

instapwonen, project 'Opvang en Oriëntatie' zijn uitstekend, maar missen de nodige schaalgrootte om voldoende impact te kunnen hebben. We breiden deze initiatieven verder uit.

Sociale woningen en tijdelijke opvangoplossingen op maat zijn cruciaal. Als noodoplossing moeten we ook de huidige nachtopvang beter organiseren en aanpassen aan de reële noden. Vooral voor gezinnen en vrouwen is de nachtopvang dikwijls geen veilige plek. We breiden de aparte gezinsopvang uit en starten een crisisopvang specifiek gericht op jongeren, met begeleiding. We verlagen de drempel naar de opvang, door te zorgen dat mensen in dakloosheid een eerste nacht in de nachtopvang terecht kunnen zonder doorverwijzing van een professionele toeleider. Daarna staan mensen 'op de radar' en kan een begeleidingstraject opgestart worden.

Drie. Vast en volwaardig werk, ook voor mensen in een kwetsbare positie

De beste bescherming tegen armoede is een kwalitatieve job. Bij werklozen loopt het armoederisico op tot 41 procent. 'Eenieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.' Zo staat het in artikel 23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het recht op arbeid is ook opgenomen in de Belgische Grondwet.

Dat iedereen toegang moet krijgen tot een job die beschermt tegen armoede, is de eerste uitdaging. Wij willen volwaardige jobs met een goed loon. In ons land stijgt het aantal werkende armen tot bijna een op de twintig jobs. Van de nieuwe jobs is meer dan de helft tijdelijk en/of laagbetaald. Zo komen we er dus niet.

Ook hoe we de arbeid invullen blijft een grote uitdaging. De impact van werkdruk, flexibiliteit, onzekere contracten en ontslag op onze gezondheid en ons welbevinden is torenhoog.

Hoe we in Gent kunnen inzetten op jobs, kun je lezen in het hoofdstuk 'Werkende stad'. In dit hoofdstuk hebben we het specifiek over mensen in een kwetsbare positie of met een beperking op de arbeidsmarkt. Mensen zonder diploma, mensen in armoede, kortgeschoolde mensen, jongeren die zonder diploma uit het onderwijs stromen, mensen met een beperking of met een chronische ziekte. Veel mensen willen bijdragen, maar vinden in de stresserende winsteconomie van vandaag geen plek. Om het recht op arbeid voor iedereen te garanderen zijn specifieke maatregelen nodig. Dat vergt extra middelen, maar er is een groot terugverdieneffect op menselijk en maatschappelijk vlak.

Wij willen 1.000 bijkomende jobs op maat creëren voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het stadsbestuur moet daarbij de trekker zijn, alle stakeholders samenbrengen en een sterke regierol opnemen. We stimuleren bijkomende jobs in de sociale economie en komen op voor volwaardige werk- en loonvoorwaarden. Van grote ondernemingen die subsidies en voordelen van de Stad Gent ontvangen, vragen we in ruil investeringen in een aantal duurzame sociale jobs voor mensen in een kwetsbare maatschappelijke positie en een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij voorzien we de nodige begeleiding (taallessen, training on the job, coaching en nazorg ...).

De Stad Gent moet zelf het goede voorbeeld geven. Vandaag worden ook in Gent heel wat taken en diensten van de Stad uitbesteed aan bedrijven die slechtere arbeidsvoorwaarden en een slechtere verloning hanteren. De poetsdienst van de Stad Gent werd in het begin van de jaren 2000 geprivatiseerd, net als de stadskeuken. Deze legislatuur, mét Groen en Vooruit aan boord, heeft het stadsbestuur verder bespaard op het poetspersoneel. In totaal werd het budget in 2023 verlaagd met 15 procent. Het gevolg: tientallen jobs voor de bijl, hogere werkdruk, minder uren en dus minder inkomen voor mensen, meer stress en gezondheidsklachten bij het personeel. Dat het stadsbestuur bespaart op mensen met een precair statuut is asociaal en onrechtvaardig. De schoonmakers, veelal mensen in maatschappelijk kwetsbare posities, werken vaak in preciaire arbeidsomstandigheden. Hoewel de Stad zichzelf profileert als een inclusieve werkgever die oog heeft voor het welzijn van haar werknemers, faciliteert zij tegelijkertijd een systeem dat mensen in kwetsbare posities duwt. Een systeem waar multinationals bovendien grote winsten op maken.

Pas na heftig en volgehouden protest van de vakbonden, de Belangenbond van SAAMO, het 8 maarscomité en de PVDA, ging het stadsbestuur in 2024 overstag en werden de besparingen deels teruggedraaid. De PVDA blijft eisen dat het poetspersoneel van de Stad terug in eigen handen wordt genomen en dat de outsourcing ongedaan wordt gemaakt.

We verzetten ons ook tegen de dreigende afbouw van de Fietsambassade, die in Gent verschillende fietsherstelateliers heeft. De Fietsambassade is een fantastisch sociale economieproject, waarbij mensen opgeleid worden tot fietsenmaker en daarna kunnen doorstromen naar de arbeidsmarkt. In het programma van de liberale stadslĳst staat dat dit geen kerntaak van de Stad is en moet afgestoten worden. De PVDA verzet zich daartegen en wil dat dit project integendeel wordt uitgebouwd. Er is een grote nood aan gratis fietslessen voor nieuwkomers. Wij willen dat het huidige project in samenwerking met de wijkgezondheidscentra wordt opgeschaald. Ook het herstellen van weesfietsen en het aanbieden van goedkope tweedehandse fietsen voor mensen met een klein inkomen is een nood die de Fietsambassade kan invullen.

De PVDA heeft zich altijd verzet tegen de besparingen die deze legislatuur zijn doorgevoerd binnen DBSE, het sociale economiebedrijf van de Stad Gent. Een progressieve stad als Gent heeft immers nood aan een volwaardig uitgebouwd sociaal dienstenbedrijf om beleidsdoelstellingen te realiseren die zorgen voor een emancipatorische, humane activering. In plaats van te besparen op sociale tewerkstelling, moeten we daar dus net bijkomend in investeren. Wij willen een uitbreiding van volwaardige arbeidsplaatsen voor kortgeschoolde jongeren, kwetsbare doelgroepen en mensen die het moeilijk hebben op de reguliere arbeidsmarkt. We denken daarbij bijvoorbeeld aan een eigen stadskeuken die biologische korte-keten-maaltijden levert aan scholen en stadsdiensten, een poetsdienst met volwaardige loon- en arbeidsvoorwaarden, een klusjesdienst en renovatieprojecten in sociale woningen.

We blijven ons verzetten tegen verplichte gemeenschapsdienst in het kader van het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI). Ook de Stad Gent is in het Vlaamse systeem van verplichte gemeenschapsdienst gestapt, terwijl veel andere gemeenten principieel hebben geweigerd. We verplichten mensen in armoede niet om gelijk

welke onderbetaalde, precare job aan te nemen, maar investeren in opleiding, begeleiding en sociale tewerkstelling met een volwaardig loon. We zorgen dat er bijkomend geïnvesteerd wordt in Nederlandse les en taalpraktijk om de wachtlijsten weg te kunnen werken. We investeren in brede emanciperende coaching. Begeleiding op maat is noodzakelijk om voor werkzoekenden in een kwetsbare positie de toegang tot de arbeidsmarkt te vergroten

Het is belangrijk om in te zetten op toekomstoriëntering van mensen. Het OCMW zet in op maatschappelijke integratie via 'artikel 60-tewerkstelling', gekoppeld aan het leefloon. In de praktijk zeggen leefloongerechtigden in veel gevallen op alles "ja" uit angst om geen leefloon te krijgen. Op vraag van de maatschappelijk werker zetten ze bijvoorbeeld hun studies stop, terwijl studeren net een opstap kan zijn naar duurzame maatschappelijke integratie. Of ze zetten te snel de stap naar een Artikel 60 terwijl ze er fysiek of mentaal nog niet klaar voor zijn. Als het arbeidscontract dan vroegtijdig wordt stopgezet, valt die persoon zonder inkomen. De PVDA pleit ervoor om de toekenning van het leefloon los te koppelen van de professionele inschakeling. Geef mensen eerst financiële zekerheid, ga dan het gesprek over toekomstoriëntering aan en koppel integratie via werk als een emanciperende doelstelling aan het begeleidingstraject.

'Artikel 60-tewerkstelling' willen we ook alleen als dat de best mogelijke werkgelegenheid is voor de betrokkene. Het blijft namelijk heel dikwijls een tijdelijke en laag verloonde tewerkstelling. We werken hier alleen samen met organisaties zonder winstoogmerk die de nodige expertise en omkadering bieden. Er moet hier doorgroeimogelijkheid zijn zodat mensen nadien niet opnieuw zonder werk vallen. We zetten in op goede en nabije arbeidsbegeleiding. Ook als mensen aan de slag zijn, geven de coaches begeleiding en nazorg. Vandaag verliest de helft van mensen in een moeilijke maatschappelijke situatie na een werkervaringstraject hun job opnieuw na een jaar door gebrek aan begeleiding.

We ondersteunen kwetsbare mensen die werk vinden met betaalbare en flexibele kinderopvang gebaseerd op het gezinsinkomen, een uitgebreid aanbod aan lessen Nederlands, en maken hen mobieler via gratis openbaar vervoer voor alle Gentenaars, fietslessen en een aanbod van goedkope tweedehandsfietsen.

Sommige mensen kunnen om allerlei redenen niet (meer) functioneren in een normale job of op een beschermde werkplaats. Toch heeft iedereen recht op arbeid, voor de zinvolle dagbesteding, het sociaal contact en de eigenwaarde. Voor deze mensen moet bijvoorbeeld arbeidszorg een mogelijkheid zijn. Daar werken mensen met fysieke of mentale problemen in een fietsherstelplaats, houtatelier of bakkerij. Arbeidszorg is een stabiele tewerkstelling en mag niet gezien worden als een opstap naar de arbeidsmarkt.

We ondersteunen het voorstel van 'Ieders Stem Telt', een breed samenwerkingsverband van sociale organisaties om experimenten van buurtgerichte jobcreatie mogelijk te maken, waarbij mensen op maat van hun talenten en potentieel worden ingezet. We zorgen voor een duurzaam tewerkstellingsaanbod met een arbeidsvolume en taakinzet op maat. Op die manier kunnen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt toch duurzaam werk op maat verrichten zonder financieel gesanctioneerd te worden. We bekijken in dat kader hoe werk en uitkering gecombineerd kunnen worden, bijvoorbeeld voor leefloongerechtigden, naar analogie van het stelsel van progressief werken. Dit stelt mensen in staat om op maat

in te stappen op de arbeidsmarkt en zorgt voor een verhoging van het inkomen, terwijl het vangnet bij uitvallen behouden blijft.

Vier. Help kinderarmoede de wereld uit

Eén op vijf kinderen in Gent wordt geboren in armoede. Een slagkrachtig armoedebeleid moet daarom in elk geval focussen op kinderen en jongeren en van daaruit ook aan de slag gaan met de gezinssituatie.

Om te beginnen zorgen we dat elk kind maximale kansen krijgt in het onderwijs. Een diploma is cruciaal om later op de arbeidsmarkt aan de bak te kunnen. De PVDA is voorstander van kosteloze toegang tot het onderwijs. De huidige maximumfactuur in het lager onderwijs breiden we uit naar het middelbaar onderwijs. Op die manier schakelen we financiële drempels zoveel mogelijk uit.

Op een lege maag kun je niet leren. 'Lekker(s) Op School', een project van de Stad Gent, loopt van september 2021 tot juni 2025 in acht kleuterscholen. In twee scholen krijgen alle kleuters gratis warme maaltijden. In drie andere scholen krijgen alle kleuters een '10-uurtje' of worden hun brooddozen aangevuld. In nog drie andere scholen is er een korting op warme maaltijden voor lage-inkomensgezinnen. Uit het evaluatierapport van HOGENT en KU Leuven blijkt dat het meeste resultaat geboekt wordt in de scholen waar alle kinderen een gratis maaltijd krijgen. Kinderen eten beter - ook thuis, ze leren beter, zijn minder afwezig op school en zelfs de taalvaardigheid verbetert. De PVDA wil dit project doortrekken naar alle Gentse scholen.

Om kinderarmoede te detecteren en aan te pakken zijn brugfiguren cruciaal. Dit bestaat vandaag al op verschillende Gentse scholen. Een brugfiguur vormt 'de brug' tussen school en ouders, kan in een vroeg stadium signalen opvangen en daarmee aan de slag gaan, zowel met de ouders, leraren en schooldirectie. Wij willen een brugfiguur op elke lagere school in Gent en willen het systeem ook uitbreiden naar het middelbaar onderwijs. Aansluitend daarbij willen we ook het experiment met de opgroeicoach in Nieuw Gent uitbreiden naar alle Gentse wijken. De opgroeicoach begeleidt gezinnen met kinderen tot de gepaste hulp en werkt outreachend op school, bij vrijetijdsactiviteiten, op speelpleintjes.

We pakken op de scholen ook de menstruatiearmoede bij jongeren aan. Menstruatieproducten zijn niet goedkoop. Eén op de acht meisjes mist wel eens budget voor de nodige menstruatieproducten. Het voorstel van de PVDA om gratis menstruatieproducten te voorzien in de toiletten van de stadsscholen werd door het stadsbestuur weggestemd, maar enkele maanden later alsnog ingevoerd. Wij willen dit proefproject nu doorvoeren in alle Gentse scholen.

Vijf. Sociaal beleid op mensenmaat

Er gaapt dikwijls een grote kloof tussen de wereld van beleidsmakers en mensen die het moeilijk hebben in de samenleving. Veel beleidsbeslissingen van het Gentse stadsbestuur hebben een grote impact op mensen in een kwetsbare positie. Voorbeelden hiervan zijn de verhoging van de rusthuisfactuur, het schrappen van een premie voor mensen met een

beperking, het verhogen van de grondbelasting - die ook kleine eigenaars en zogenaamde noodkopers hard trof - of de besparingen op het poetspersoneel van de Stad, dikwijls anderstaligen of vrouwen met deeltijdse contracten en een laag loon. De PVDA verzet zich binnen en buiten de gemeenteraad tegen dergelijke beleidsbeslissingen.

Maar naast politiek protest en actie is het ook nodig om de stem van de mensen zelf veel structureler te laten klinken. Mensen in kwetsbare posities worden nu te laat of helemaal niet betrokken bij besluitvormingsprocessen van de Stad en dit werkt onrecht in de hand. Daarom willen wij mensen in armoede een structurele stem geven in het beleid, door hen te betrekken bij elke beleidsbeslissing die impact heeft op het leven van mensen in een kwetsbare maatschappelijke situatie. Op verschillende diensten en departementen werven we structureel mensen met ervaringsdeskundigheid aan bij de Stad Gent. Zo kunnen zij hun ervaring combineren met de professionele kennis van de stadsdiensten en ambtenaren en projectverantwoordelijken. We geven ervaringsdeskundigen daarbij de macht en het vertrouwen om mee te beslissen en niet louter advies te geven.

Vandaag lopen mensen zich vast in de doolhoven en drempels van dienstverlening en administratie. Dienstverlening moet begrijpelijk zijn: geen moeilijke woorden en geen jargon, geen digitale doolhoven, maar hulp op maat. Met een tolk als dat nodig is. We breiden het aantal tolkuren uit zodat de dienstverlening verbetert. We hanteren het click-call-connect-principe als norm. Daarbij moeten websites en digitale apps en tools helder en eenvoudig te gebruiken zijn. Telefoneren moet gratis en laagdrempelig zijn, met eenvoudige keuzeopties. Tenslotte moet de dienstverlening fysiek en vlot toegankelijk zijn, ook zonder digitale afspraak. We pleiten daarom voor ruimere openingsuren en een betere bestaande van loketten.

Veel mensen die recht hebben op een uitkering doen daar geen beroep op. Maar liefst veertig procent van de rechthebbenden op een uitkering vraagt die uitkering niet aan. Een van de redenen daarvoor is dat mensen niet graag bij het OCMW aankloppen uit schaamte of schuldgevoel, omdat ze bang zijn om als profiteurs of fraudeurs bekeken te worden, omdat ze administratief niet sterk zijn of omdat ze hun rechten gewoon niet kennen. Daarom willen wij dat rechten zoveel mogelijk automatisch worden toegekend. Het is niet zo moeilijk om mensen te verwittigen als je vermoedt dat ze onder de armoedegrens leven en in aanmerking komen voor bepaalde steun of hulpverlening.

We verhogen de tussenkomst op het aanbod van 'Iedereen verdient vakantie', een vakantie-aanbod via de Rap op Stap-kantoren. We blijven mensen met bepaalde precare statuten, zoals mensen in schuldhulpbemiddeling en mensen met leefloon, automatisch recht geven op een 'Uitpas met kansentarief'. Op die manier versterken we de vrijetijdsparticipatie van mensen.

Om hulp- en dienstverlening maximaal te kunnen garanderen, verruimen we de openingsuren van het onthaal van de welzijnsbureaus en zetten we in op extra personeel, zodat er meer tijd is voor ondersteuning van de rechthebbenden en actieve rechtenverkenning.

Voor verschillende tegemoetkomingen moet je vaak steeds weer dezelfde papieren verzamelen. Ook dat kan eenvoudiger: als je een papier binnenbrengt, dan moet het ook

gebruikt kunnen worden voor andere aanvragen. Dat is het only-once-principe. Het maakt het leven voor iedereen eenvoudiger, ook voor de administratie.

Individuele dossiers, bijvoorbeeld aanvragen voor een leefloon, worden momenteel behandeld door een politiek samengesteld commissie, het BCSD. Dat is decretaal zo vastgelegd. Ook een vertegenwoordiger van de PVDA maakt deel uit van dit comité. Onze ervaring leert dat ook in Gent de stem van mensen in armoede of in een kwetsbare maatschappelijke situatie onvoldoende gehoord of begrepen wordt. Daarom willen we dat individuele dossiers bij het OCMW ook worden behandeld door een bijzondere commissie die volledig onafhankelijk functioneert van de gemeenteraad en, bestaat uit de helft professionelen uit de sociale sector (experten, opbouwwerkers, middenveld) en de helft ervaringsdeskundigen in de armoede. Zij beslissen mee over de individuele hulpvragen en dossiers.

Zes. Onder de armoedegrens kun je niet leven

Van een leefloon moet je kunnen leven. Het is het laatste vangnet. Maar vandaag ligt het leefloon ver onder de armoedegrens. Het leefloon voor een alleenstaande bedraagt bijvoorbeeld 1.288 euro terwijl de Europese armoedegrens voor een alleenstaande op 1.450 euro staat. Wij willen de leeflonen optrekken tot aan het referentiebudget voor een menswaardig inkomen. Dat referentiebudget komt overeen met de Europese armoedegrens.

Wij willen ook dat het leefloon onvoorwaardelijk is en dat het rekening houdt met de veranderende realiteit. Zo moeten ook cohousing en kostendelend samenhuizen kunnen, zonder dat je een derde van je leefloon verliest. De federale overheid bepaalt het bedrag van het leefloon. De regering belooft al lang om het op te trekken tot de armoedegrens, maar dat gebeurt niet. Nochtans berekende het Planbureau dat het, omwille van de grote terugverdieneffecten, financieel haalbaar is.

De Stad Gent geeft vandaag al beperkte bijkomende financiële steun bovenop de bestaande vervangingsinkomens. Die aanvullende financiële steun willen we optrekken tot de armoedegrens. Daarmee nemen we als stadsbestuur het voortouw en geven we een duidelijk signaal aan de federale regering. We ondernemen stappen om, samen met andere steden, druk uit te oefenen op de federale regering om de vervangingsinkomens op te trekken tot het referentiebudget in plaats van de financiële last van aanvullende steun op de gemeentes af te wentelen.

Binnen dit kader ondersteunen we het voorstel van Ieders Stem Telt om proefprojecten mogelijk te maken waarbij we, bijvoorbeeld voor gezinnen met kinderen of alleenstaande jongeren, extra financiële ondersteuning geven bovenop de minimumuitkeringen en dat koppelen aan intensieve begeleiding, opleiding en empowerment. Op die manier geven we mensen financiële ademruimte, een soort startpakket, om hun leven en toekomst in handen te nemen, zonder de permanente stress om rond te komen en de angst voor sanctionering.

Zeven. Energie en water zijn een mensenrecht

Onze Grondwet bepaalt dat iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan. Zonder water of zonder energie is dat niet gegarandeerd. Water en energie zijn geen luxegoederen, maar levensnoodzakelijke rechten. Ze zijn ook onontbeerlijk voor onze gezondheid. Mensen ervan afsluiten kan niet. Energie is een basisbehoefte. Iedereen heeft energie nodig voor verwarming, de bereiding en bewaring van voedsel, verlichting en voor tal van activiteiten die een essentieel bestanddeel zijn gaan uitmaken van communicatie, studie en informatie, sociaal leven, werk en ontspanning. Maar veel mensen worstelen met de druk van de energiefactuur op het gezinsbudget. Dat leidt tot onbetaalde rekeningen, inadequaat verwarmde woningen, ongezond koken en andere ernstige beperkingen. Hoge energiekosten van mensen in armoede hebben allerlei oorzaken: slechte toegang tot de goedkoopste tarieven, ondeugdelijke woningisolatie, slechte verwarmingsinstallaties ...

We helpen kwetsbare gezinnen om energie te besparen met een derdebetalersysteem voor energiezuinige toestellen en renovaties en een zonnedakenplan, waarbij ook mensen zonder de nodige financiële middelen recht krijgen op zonnepanelen of zonneboilers. We beschermen kwetsbare gezinnen tegen agressieve deur-aan-deur-verkopers van Electrabel & co. De Stad verdeelt gratis stickers 'geen deur-aan-deur-verkoop' en grijpt actief in bij overtredingen.

We stellen een actieplan op tegen energiearmoede. Mensen met schulden bij hun energieleverancier komen vandaag terecht bij de 'sociale leverancier', Fluvius. Zij maken met de klanten een afbetalingsplan en verplichten hen een digitale meter met Prepaid (vroeger: budgetmeter) te laten installeren als ze hun schuld niet meteen kunnen inlossen. Met zo'n prepaid-systeem kan je alleen elektriciteit of gas krijgen als je de meter eerst oplaadt. Het is een ontoereikende en averechtse maatregel. Het maakt mensen net meer energiearm. Wij willen het recht op energie voorrang geven op het aflossen van schulden. Mensen moeten een haalbaar afbetalingsplan krijgen, maar het recht op voldoende energie moet altijd gegarandeerd blijven. Vandaag riskeren mensen nog altijd afgesloten te worden van elektriciteit en op een minimumlevering van 10 ampère gezet. Heb je een laag pensioen of werkloosheids- of invaliditeitsuitkering, dan wordt je schulddossier doorgegeven naar een deurwaarder voor verdere opvolging en verdubbelt je schuld door alle gemaakte onkosten. Wij pleiten ervoor dat deze gezinnen en alleenstaanden ook gehoord worden op het lokaal adviescomité (LAC) zodat hulp en begeleiding kunnen worden voorzien.

Ook water is een basisbehoefte. Je poetst er je tanden mee, je spoelt er het toilet mee door, je drinkt het, je kookt ermee, je poetst ermee ... Geen menswaardig bestaan zonder stromend water. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties erkende drinkbaar water en goede sanitaire voorzieningen als een mensenrecht. Daarom willen wij het afsluiten van de watervoorziening verbieden. In Gent worden nog te vaak gezinnen afgesloten van drinkbaar water. Dat is onaanvaardbaar. In plaats van afsluitingen willen wij haalbare afbetalingsplannen, opgesteld samen met de klant. Met telkens een rechtenverkenning.

Wij willen meer inzetten op huisbezoeken om mensen met betalingsachterstand te bereiken. Daarvoor is voldoende personeel nodig.

De schuldenberg kan soms zo hoog oplopen dat volledige schuldaflossing onrealistisch is. Op zo'n moment is het aangewezen (een deel van) de schuld kwijt te schelden.

Acht. Een sociale stek in elke wijk

Elke dag zijn in Gent vele geëngageerde hulpverleners aan de slag. Toch blijft de reguliere hulpverlening vaak moeilijk toegankelijk. In een snel veranderende samenleving haken de meest kwetsbaren het eerste af: mensen met psychische aandoeningen, jonge alleenstaande ouders met kinderen, vereenzaamde ouderen, alleenstaande vrouwen. Mensen weten dikwijls niet waar ze hulp kunnen vragen en weten niet waar ze recht op hebben. Veel mensen krijgen niet de gepaste hulp omdat ze hun weg in de administratieve mallempelen niet vinden.

We richten daarom samen met het middenveld sociale wijkhuizen op in elke wijk, waar elke Gentenaar terecht kan. Naar het model van de STEK-werkingen van SAAMO zorgen we voor ontmoetingsmomenten en -activiteiten en een laagdrempelig aanbod van dienst- en hulpverlening. Deze sociale wijkhuizen zien erop toe dat de sociale grondrechten van elke inwoner uit de wijk waargemaakt worden. Met het concept 'koffie en papieren' helpt het wijkhuis bij administratieve problemen. Bij een kop koffie of thee krijgen mensen hulp om officiële papieren in orde te maken, om de energiefactuur uit te pluizen en om andere problemen op te lossen. Via een 'rechtenverkenner' gaat het wijkhuis samen met de mensen na of ze wel alle sociale tegemoetkomingen krijgen waar ze recht op hebben. Want veel mensen kennen hun rechten niet en zijn 'onderbeschermd'.

In elke 'sociale stek' werken sociaal werkers van verschillende diensten en welzijnspartners samen met vrijwilligers aan een aanbod van budgetbegeleiding, woonbegeleiding, arbeidsbegeleiding, begeleiding bij energie- en waterproblemen, hulp bij onderwijs en opvoeding, taallessen of vorming. We integreren in elke stek een sociaal digipunt dat bewoners helpt om de digitale kloof te overbruggen.

Vanuit zo'n sociale stek gaan buurt- en opbouwwerkers met huisbezoeken en straathoekwerk de wijk in om mensen te bereiken die de weg naar hun stek niet vinden. Zij kunnen ook specifieke noden van de wijk detecteren. Zo bouwen we aan een sterke, warme en solidaire wijk. De sociale stek organiseert ontmoetingsmomenten en -activiteiten, zodat de mensen uit de wijk elkaar beter leren kennen. Op die manier pakt het de eenzaamheid van veel mensen aan en versterkt het sociale cohesie en samenhang. Een win-winsituatie voor de mensen en voor de wijk.

We investeren stadsbreed in bijkomende buurtwerkers, straathoekwerkers, jeugdwerkers en andere 'outreaching' sociaal werkers. We versterken daartoe de convenanten met het middenveld. Om de groeiende problemen van armoede, samenleven en onderbescherming aan te pakken moeten we investeren in mensen op het terrein.

We versterken in Gent de werking van de sociale kruideniers. We zorgen voor een permanente plek voor de SupermerKade in Meulestede en de mobiele kruidenier aan de Watersportbaan. We breiden het concept uit naar andere wijken in Gent, naar het model van de 'solidaire kruidenier'. Dit zijn buurtwinkels met een ontmoetingsfunctie en een

tweeprijzenbeleid: een sociaal tarief voor rechthebbenden en een ‘solidaire’ prijs voor andere klanten.

We ondersteunen tot slot ook de wijkgerichte gezondheidszorg. We ondersteunen de eerstelijnszones bij het opzetten van netwerken om de zorg beter te coördineren en sneller bij de juiste persoon te brengen. We versterken een aanbod van mentale zorg en hulpverlening, onder meer door het herintroduceren van de ‘relancepsychologen’. We zorgen ook dat in elke sociale stek toeleiding naar mentale hulpverlening geïntegreerd zit.

Negen. Zet deurwaarders aan de deur

Steeds meer mensen komen in een schuldenpiraal terecht. Door aanmaningskosten, herinneringsbrieven en deurwaarders kan een factuur snel verdubbelen. Wij willen dat het stadsbestuur de daad bij het woord voegt. We zorgen ervoor dat de Stad Gent zelf het goede voorbeeld geeft door geen incassobureaus en deurwaarders in te schakelen voor het Jan Palfijnziekenhuis, de bibliotheek, de stedelijke scholen, het Mobiliteitsbedrijf en stadsdiensten.

Vandaag is dat niet het geval. Het stadsbestuur heeft een procedure ontwikkeld voor het omgaan met onbetaalde schoolfacturen en rekeningen bij de kinderopvang. Daarbij gaat men op het einde van de procedure over tot dwangbevelen met deurwaarders. Zo werden er in 2022 500 dwangbevelen uitgestuurd voor rekeningen van de kinderopvang en 413 voor onbetaalde schoolfacturen. We overleggen ook met alle Gentse onderwijsinstellingen en ziekenhuizen voor een verbod op incassobureaus voor de inning van onbetaalde facturen. We verbieden de Gentse politie om mee te werken aan de inbeslagname van inboedels bij maatschappelijk kwetsbare gezinnen.

3. Mobiele stad

De PVDA kiest resoluut voor gratis en comfortabel openbaar vervoer, met extra tramlijnen, meer bushaltes en vlotte verbindingen. In steden als Duinkerke en Luxemburg rijden tram en bus vandaag al gratis: dat is goed voor het klimaat én je portemonnee. In plaats van parkeren duurder te maken zetten wij in op positieve alternatieven: beter openbaar vervoer, betaalbaar autodelen, veilige fietspaden en kruispunten en gratis buurtparkings. Wij kiezen voor een sociaal en duurzaam mobiliteitsbeleid dat mensen verbindt en echte inspraak garandeert.

Wat we willen:

Eén. Gratis en beter openbaar vervoer

- In plaats van te besparen, moeten we net méér investeren in openbaar vervoer: in bussen, trams, personeel en infrastructuur. We eisen de 150 bushaltes, die door de Lijn geschrapt zijn, terug.
- Er moet een oplossing komen voor tram 1. Dat het drukste tramtraject van Gent, tussen Gent-Sint-Pieters en de Korenmarkt, vier jaar geschrapt wordt door werken is onaanvaardbaar.
- We maken bus en tram gratis in Gent, niet enkel op koopzondag.
- We verhogen het aanbod op de lijnen. In de spitsuren rijdt er elke vijf minuten een tram of bus. In de daluren wordt dat elke tien minuten en 's nachts om het half uur. We breiden het nachtnet verder uit.
- We zorgen voor een bushalte op hooguit 300 meter van iedere huis-, kantoor- en bedrijfsdeur.
- We verbeteren de doorstroming van trams en bussen door automatisch groen aan verkeerslichten. Vrije bedding voor intensief openbaar vervoer wordt de ontwerpstandaard.
- We maken op- en afstapplaatsen voor openbaar vervoer gemakkelijker toegankelijk, we maken alle voertuigen van De Lijn toegankelijk voor mensen met een beperking of voor wie een kinderwagen bij heeft.
- We vervangen de reclame in de bushokjes door een non-profit systeem waarbij culturele, sociale organisaties en kleine Gentse ondernemers die ruimte kunnen gebruiken voor hun campagnes.
- We zorgen voor overleg met busgebruikers over het bestaande aanbod en over geplande wijzigingen. Te beginnen met een evaluatie van het huidige vervoersplan.

Twee. Investeren in het openbaar vervoer van morgen

- We dringen aan op investeringen bij De Lijn: in voertuigen, infrastructuur en personeel. Zo verbeteren we de kwaliteit van de dienstverlening en de werkomstandigheden en houden we De Lijn in openbare handen.
- We verbinden elke wijk en deelgemeente via tram met het stadscentrum. Daarom zorgen we voor 45 kilometer extra tramspoor.

- We verduurzamen de vloot van De Lijn door te investeren in elektrische bussen om zo lawaai en uitstoot te verminderen. De stad Gent dringt hierop aan bij de Vlaamse regering.
- We bouwen de verwaarloosde treinstations van Gent Dampoort en Gentbrugge uit tot volwaardige stations, met een aangepaste infrastructuur.
- We onderzoeken de mogelijkheden van openbaar vervoer over het water. Waarom geen gratis waterbus die je van de Muide naar de kanaaldorpen en industrie brengt? Met Portus Ganda, de Graslei, de Oude Dokken, en de Leie, is Gent een aantrekkelijke stad-aan-het-water.
- We kiezen voor de uitbouw van een “Gents Expresnet”. Waarbij een reeks kleine stationnetjes opnieuw in dienst genomen worden, waar tijdens de spitsuren driemaal per uur een verbinding met Gent-Sint-Pieters wordt voorzien en een piekuurtrein richting Brussel en de Gentse kanaalzone.
- We zorgen opnieuw voor een trein tussen Gent en Zelzate via de haven, die ‘s ochtends vroeg en ‘s avonds laat genoeg rijdt om ploegenarbeiders uit het havengebied van en naar hun werkplek te brengen.
- De trein door de haven wordt zo ingericht dat fietsen mee kunnen om de laatste kilometers af te leggen.
- We verplichten bedrijven met meer dan 1.000 werknemers om elektrische bussen in te leggen naar de werkplekken in het Havengebied.
- We zorgen voor een nieuwe snelle P+R treinverbinding tussen The Loop – Gent Sint-Pieters – P+R Gentbrugge – Gent Dampoort en P+R Weba.
- We kiezen voor ambitieuze park-and-rides aan de R4, met regelmatige en vlotte tramverbindingen met het stadscentrum.
- Wie met de auto naar de stad komt, moet die gratis kunnen achterlaten in randparkings met een snelle en frequente verbinding van het openbaar vervoer naar het stadscentrum.

Drie. Veilig met de fiets en te voet

- We maken tramsporen veilig voor fietsers. Waar mogelijk sturen we trams in smalle straten in beide richtingen over hetzelfde spoor. Op andere plaatsen investeren we in tramspoorvulling die veilig is voor fietsers en trams om valpartijen in tramsporen aan te pakken.
- Op de kleine stadsring en de grootste invalswegen voorzien we fietspaden die maximaal in een eigen bedding lopen.
- We pakken de gevaarlijkste kruispunten eerst aan. Maar liefst 23 Gentse kruispunten staan op de zwarte verkeerspuntenlijst van de Vlaamse overheid. We leggen ons de ambitie op om die lijst te halveren tegen het einde van de volgende legislatuur.
- Risicovolle kruispunten maken we verkeersveilig voor fietsers en voetgangers. We onderzoeken hierbij telkens of conflictvrije kruispunten met vierkant groen een oplossing kunnen zijn.
- We verminderen het aantal kasseistroken, zeker op belangrijke fietsassen en we leggen geen nieuwe straten met kasseien aan.
- We voorzien extra ijs- en sneeuwbestrijding van fietsroutes in de wintermaanden.
- We investeren in publieke fietspompen (met perslucht) in elke wijk.
- We versterken de werking van De Fietsambassade om vlot toegankelijke, goedkope en snelle hersteldiensten aan te bieden.

- We versterken het aanbod van gratis fietslessen voor nieuwkomers om de lange wachtlijsten weg te werken.
- We voorzien meer veilige en overdekte fietsstallingen aan het station. Gent-Sint-Pieters heeft nu al een tekort van 3.000 fietsplaatsen.
- We maken werk van kwalitatieve voetpaden. Geen slecht onderhouden voetpaden meer die onderbroken zijn of losliggende roosters hebben.
- We zorgen dat de stad voor iedereen toegankelijk is. Voetpaden moeten toegankelijk zijn voor rolstoelen, kinderwagens en voorzien van voldoende bankjes en schuilplaatsen om onderweg tot rust te komen.
- We kiezen voor bredere trottoirs, voor een betere toegankelijkheid, meer veiligheid en een aangename wandelervaring.

Vier. De juiste plaats voor de auto

- We kiezen voor een beleid dat automobilisten aantrekkelijke alternatieven aanbiedt, in plaats van hen te stigmatiseren en te straffen. Voor veel mensen is een auto momenteel een noodzaak om te kunnen gaan werken.
- We willen samen met de buurt, de verkeersveiligheid en leefbaarheid op wijkniveau verbeteren. Alle stemmen moeten daarbij gehoord worden. De inwoners krijgen het laatste woord via een bindend buurtreferendum.
- We evalueren de huidige wijkcirculatieplannen voor Gentbrugge-Sint-Amandsberg en Zwijnaarde en sturen bij waar nodig. Positieve verbeteringen behouden we, pijnpunten pakken we aan, in overleg met de buurt en in samenspraak met alle betrokkenen.
- We nemen maatregelen om doorgaand sluisverkeer uit de woonwijken te houden.
- We zorgen maximaal voor bereikbare buurtparkings zodat iedereen zijn wagen kwijt kan en we voor meer groen en openbare ruimte kunnen zorgen in de straten.
- Onderbezette parkeergarages, zoals de parkeertoren in Ledeborg, de Bloemekenswijk of bij De Punt in Gentbrugge, maken we gratis toegankelijk voor buurtbewoners.
- Om de parkeerdruk in de wijken te verlagen stellen we de parkings van warenhuizen, bedrijven en stadsdiensten 's nachts en in het weekend open voor buurtbewoners.
- Wanneer door heraanleg van een straat parkeerplaatsen verdwijnen zorgen we voor een alternatief in de buurt.
- We zetten in op een 'zuurstofplan' om de luchtkwaliteit in woonwijken te verbeteren. De huidige LEZ-zone schrappen we. Het is een asociale maatregel die de gewone Gentenaar op kosten jaagt en het draagvlak voor duurzame mobiliteitsmaatregelen ondermijnt.
- We geven premies aan mensen die hun auto delen. Particulier autodelen is de goedkoopste vorm van autodelen, ook toegankelijk voor mensen met een klein inkomen. We zetten in op sociale tarieven en betaalbare autodeelabonnementen.
- We zorgen voor geclusterde infrastructuur voor elektrische wagens, zoveel mogelijk op wijkniveau in plaats van chaotische uitbreiding.

Vijf. Mobiliteit die we delen

- We zetten zélf in op een volwaardig en Gents fietsdeelsysteem in publieke handen. We inspireren ons op Velo (in Antwerpen) of Villo (in Brussel), met stations om fietsen te deponeren of op te halen in alle Gentse buurten en wijken.
- We zorgen voor vaste parkeerplaatsen voor deelfietsen en -steps.
- We zijn trots op Gent als autodeel hoofdstad van België. We maken de kost van autodelen goedkoper zodat dit voor meer Gentenaars een alternatief wordt. We werken mee aan de uitbreiding van het aanbod van Cambio en particuliere organisaties zoals Dégage.
- We geven premies aan mensen die hun auto delen. Particulier autodelen is de goedkoopste vorm van autodelen, ook toegankelijk voor mensen met een klein inkomen.
- We vervangen de dienstwagens van het schepencollege door autodelen.
- We zorgen voor een naadloze aansluiting tussen openbaar vervoer en deelsystemen door het aanbod te verbeteren en de prijs van een trein of bus ticket te verbinden aan het gebruik van een deelauto of fiets.
- Als Gent, stad aan het water, zorgen we voor dealkajaks en -kano's in heel Gent. Zo worden we de eerste stad met deelmobiliteit óók op het water. We bereiden het aanbod van Buurtkajaks Gent uit.

Zes. Vrachtverkeer uit de wijken

- We investeren prioritair in duurzame transportmiddelen om het auto- en vrachtverkeer terug te dringen. Investerings in weginfrastructuur komen op de tweede plaats.
- We voorzien specifieke vrachtroutes, waarmee we het doorgaand vrachtverkeer weren uit de woongebieden.
- We maken de R4 rond met een nieuwe tunnel ter hoogte van Volvo Cars. Op die manier halen we doorgaand vrachtverkeer uit de wijken Meulestede en Wondelgem.
- We zetten in op nieuwe treinverbindingen naar de haven. Vrachtvervoer over spoor moet opgetrokken worden zoals dat in de Duitse havens het geval is.
- We voeren venstertijden in voor het vrachtvervoer, zodat dit vervoer zo weinig mogelijk met school- en woon-werkverkeer in contact komt.
- We bouwen het systeem van 'stadsdistributie' voor een alternatieve bevoorrading van de winkels verder uit. Al het personeel van dit distributiecentrum wordt tewerkgesteld via het mobiliteitsbedrijf van de Stad Gent en met volwaardige contracten werken.
- We starten een proefproject om een deel van het lichte vrachtvervoer op te vangen met goederentrans, zoals in Amsterdam en andere Europese steden.

Visie

Eén. Gratis en beter openbaar vervoer

In plaats van te besparen op de Lijn, moeten we net investeren in beter openbaar vervoer. In Gent werden recent 150 geschrapte bushaltes geschrappt, en het drukke tramtraject tussen Gent-Sint-Pieters en de Korenmarkt (tram 1) wordt voor vier jaar geschrappt door werken. Dat is onaanvaardbaar. Gent verdient beter: een openbaar vervoer dat wérkt.

De PVDA stond de afgelopen jaren mee op de barricade voor ons openbaar vervoer. We trokken samen met de buurtbewoners aan de alarmbel toen de eerste stukjes van het nieuwe plan bekend werden gemaakt. We kwamen op straat, en met resultaat. Dankzij druk van onderuit, en stevig oppositiewerk in de gemeenteraad, werden de haltes aan het Scheldeoord en Lousbergskaai alvast gered. Maar daarmee is de kous niet af. Ook de buurtbewoners van de Scandinaviëstraat willen hun halte terug. Veel mensen uit de buurt zijn aangewezen op het openbaar vervoer om naar het werk of naar school te gaan. Het voorstel van de PVDA om als stad een busverbinding in te leggen, vermits de Lijn haar verantwoordelijkheid niet neemt, werd in de gemeenteraad weggestemd. De PVDA eist een structurele oplossing voor de Scandinaviëstraat en de andere geschrapte bushaltes in Gent.

De PVDA wil het Gentse openbaar vervoer verder uitbouwen. Als we de leefbaarheid in onze stad willen verbeteren, als we het aantal wagens in de stad willen verminderen, als we mobiliteit voor iedereen toegankelijk willen maken, dan moeten we inzetten op alternatieven.

De plannen voor een ambitieus Gents tramnet liggen al 20 jaar klaar. In 2003 hielden De Lijn en de Stad Gent het 'Pegasusplan' boven de doopvont. Een ambitieus plan om tegen 2025 zeven procent autoverkeer weg te snijden door zes extra tramlijnen aan te leggen naar Oostakker, Lochristi, Destelbergen en andere randgemeenten. Het Pegasusplan zou het aantal tramsporen meer dan verdubbelen, van 35 kilometer naar 80 kilometer, en jaarlijks 15 miljoen extra reizigers aantrekken. Met 'Gent Spoort' wordt nu - eindelijk! - een eerste stap gezet, met onder meer de cruciale tramverbinding tussen Gent-Sint-Pieters en Gent-Dampoort, maar het werk is lang niet af. De ambitie moet hoger.

Net zoals de Gentse busbeweging willen we ook het aanbod van bussen verhogen, met een halte op hooguit 300 meter wandelen van je voordeur, winkel of werk. Een eis die trouwens de Stad Gent zelf in 1999 al naar voren schoof in de consensusnota Horizon 2010 bij de volksraadpleging over openbaar vervoer, maar niet werd gerealiseerd.

Alle haltes in Gent moeten bediend worden door reguliere lijnen met een voldoende frequentie. We aanvaarden geen Gentse deelgebieden zonder een reguliere verbinding met het stadscentrum.

We halen bronnen van vermijdbare hinder en structureel oponthoud voor het busverkeer weg, door bijvoorbeeld automatisch groen aan verkeerslichten op het wegennet waarvan Stad Gent beheerder is in te voeren.

Ons toekomstige bus- en tram aanbod leggen we vast samen met de gebruikers. Cocreatie is de beste methode om een fijnmazig netwerk te ontwerpen dat voor iedereen toegankelijk is. De stad moet zo'n samenwerking opzetten samen met De Lijn, we vertrekken daarbij van de evaluatie van het huidige vervoersplan.

Als sluitstuk van een comfortabel openbaar vervoer pakken we ook de reclame aan de haltes aan. Reclame is een vorm van visuele vervuiling die vaak ondoordacht consumentisme aanwakkert. De burger is geen melkkoe, het publiek domein geen verdienmodel. Het contract met Clear Channel over de reclame in bushokjes loopt af in 2026: een uitstekende kans om de reiziger opnieuw te respecteren als reiziger. In de plaats kiezen we voor een non-profit systeem waarbij culturele en sociale organisaties die ruimte kunnen gebruiken voor hun campagnes.

De PVDA kiest resoluut voor gratis openbaar vervoer. Steeds meer steden in Europa maken bus en tram gratis, om een modal shift door te voeren. Duinkerken maakte zes jaar geleden de switch naar duurzaam en gratis openbaar vervoer. Een recent evaluatierapport bewijst dat gratis openbaar vervoer veel automobilisten over de streep kan trekken. Het stadsbestuur beweert dat enkel fietsers en wandelaars meer openbaar vervoer zouden gebruiken door zo'n maatregel. Duinkerken bewijst alvast het tegendeel. In het evaluatierapport lezen we dat 72% van de automobilisten vaker het openbaar vervoer gebruikt. Ook voor woon-werkverkeer.

Gratis openbaar vervoer maakt mobiliteit betaalbaar, maakt de stad aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers, vermindert files en luchtvervuiling en is een gedroomde hefboom om een ecologische transportrevolutie te realiseren. Reizigers maken massaal en enthousiast gebruik van bus en tram als dat zonder ticket kan.

'Gratis openbaar vervoer bestaat niet', sneert het stadsbestuur als de PVDA dit voorstel op tafel legt. Zelfs de vraag van de PVDA om de mogelijkheid van gratis openbaar vervoer te onderzoeken werd weggestemd door de voltallige meerderheid van Groen, Vooruit, Open Vld en cd&v.

Nochtans bestaat gratis openbaar vervoer in Gent al op koopzondagen. Waarom breiden we dat succesverhaal niet uit tot doordeweekse dagen? Waarom zou gratis openbaar vervoer beperkt moeten blijven tot zondagstoeristen en koopjesjagers? Ook jongeren tussen 6 en 14 jaar krijgen in Gent al een gratis Buzzy Pas. De PVDA wil dit systeem uitbreiden tot alle Gentenaars.

Als gratis openbaar vervoer vandaag al kan in Duinkerke, Aubagne, Tallinn en tientallen andere steden in Europa, dan kan Gent, als sociaal-ecologische stad van morgen, toch niet achterblijven?

Gratis openbaar vervoer is volgens het stadsbestuur onbetaalbaar. Maar dat klopt niet. Gratis openbaar vervoer kost 15 miljoen euro per jaar. Op een jaarlijks exploitatiebudget van meer dan 1 miljard euro is dat perfect betaalbaar. En vooral: gratis openbaar vervoer brengt ook op: meer bezoekers in de stad, minder files en luchtvervuiling, en winst voor het klimaat en onze gezondheid.

Twee. Investeren in het openbaar vervoer van morgen

Iedereen heeft recht op mobiliteit en dat recht is in gevaar. Het is chaos bij De Lijn. Veel jongeren en werkende mensen hebben het openbaar vervoer nodig om op school of op hun werk te geraken. En voor heel wat ouderen en kwetsbare mensen is het openbaar vervoer gewoon de enige manier om nog ergens naartoe te kunnen. De Vlaamse regering maakt dat schier onmogelijk. Bussen rijden te laat, zijn gewoon afgeschaft, zitten overvol of hangen letterlijk met ducttape aan elkaar. Iedereen krijgt te horen: gebruik minder de auto. Maar ondertussen besparen N-VA, de cd&v en Open Vld al vijftien jaar op het openbaar vervoer. Vooruit, dat in 2009 nog deel uitmaakte van de Vlaamse regering, heeft de besparingen toen mee ingezet. Nu zit De Lijn op haar tandvlees, daar kunnen alle reizigers en chauffeurs van meespreken.

De regering-Jambon heeft alles alleen maar erger gemaakt. Meer dan 3000 bushaltes heeft ze met één pennentrek geschrapd, goed voor 150 geschrapte haltes in Gent. Haltes voor scholen, ziekenhuizen, woonzorgcentra, voetbalstadions of begraafplaatsen werden weggestreept. Er zijn jongeren die nu vier bussen moeten nemen in plaats van één om op de hogeschool te geraken. Er zijn leerlingen die gewoon niet meer op tijd in de les geraken. En voor wie elke dag gaat werken is zo'n flexbus écht geen alternatief, want je weet nooit hoe laat je zal aankomen. Aan al die mensen zegt de Vlaamse regering: trek uw plan. Zoals ze dat altijd al deed.

In Gent willen we met de PVDA een andere koers varen. Ons openbaar vervoer is de sleutel tot een sociaal mobiliteitsbeleid. Het volgende Gentse stadsbestuur moet haar volledige gewicht in de schaal gooien om De Lijn terug op het juiste spoor te krijgen. Daarvoor hebben we een visie nodig op de toekomst van het openbaar vervoer in onze stad, waarbij we durven investeren in ambitieuze projecten.

Wanneer zijn wij ergens onderweg onze dromen verloren? Zonder forse investeringen in het openbaar vervoer mag Gent haar mobiliteitsambities opbergen. In het tramplan van de PVDA voorzien we acht nieuwe tramlijnen naar Mariakerke, Oostakker, Lochristi, Merelbeke en Sint-Denijs-Westrem. Ook het Ghelamco-stadion en de volkswijken Muide en Meulestede krijgen een tramverbinding. We onderzoeken ook de mogelijkheid om opnieuw een tram naar de Gentbrugse Meersen te laten rijden (de vroegere tram 22). Daarvoor leggen we 45 kilometer extra tramsporen aan. Met Gentspoort zette de stad alvast een stap in de juiste richting, een eerste tramlijn die Gent-Sint-Pieters met Dampoort en de Muide verdient moet snel werkelijkheid worden.

Ons Gentse tram en busnet verdienen beter. Veel tramsporen zijn in slechte staat en zijn dringend aan herstel toe voor ons tramnet volledig stilvalt. We investeren in infrastructuur, dat wil ook zeggen een duurzame vloot: elektrische bussen om lawaai en uitstoot te verminderen. We maken het openbaar vervoer beter toegankelijk voor mensen die minder mobiel zijn, en zorgen voor bushaltes op wandelafstand.

En geef ons treinstations die een stad als Gent waardig zijn. Gent kan niet zonder drie volwaardige treinstations, als moderne hubs van duurzame mobiliteit op mensenmaat. Naast Gent-Sint-Pieters moet ook Gent-Dampoort dringend opgewaardeerd worden, net als kleinere stations als Wondelgem, The Loop en Muide. Voor het station in Gentbrugge

onderzoeken we de piste om een volwaardig nieuw station in te richten op de Arsenaalsite die kan dienen als vervoershubs in het zuidoosten van de stad. Een dynamische toekomststad als Gent kan niet zonder stedelijk expressnet, met vlotte lightrail-verbindingen naar Eeklo, Evergem, Merelbeke en andere voorsteden in het Gentse stadsgewest.

We kiezen voor de versnelde uitbouw van een “Gents Expressnet”, waarbij een reeks kleine stations opnieuw in dienst genomen worden, waar tijdens de spitsuren drie maal per uur een verbinding met Gent-Sint-Pieters wordt voorzien en een piekurtrein richting Brussel en de Gentse kanaalzone.

We zorgen opnieuw voor een trein tussen Gent en Zelzate via de haven, die ‘s ochtends vroeg en ‘s avonds laat genoeg rijdt om ploegenarbeiders uit het havengebied van en naar hun werkplek te brengen.

Gent is een aantrekkelijke stad-aan-het-water met Portus Ganda, de Graslei, de Oude Dokken, en de Leie. Wanneer maken we eindelijk eens werk van waterbussen op de Schelde en de Leie? De Rotterdamse waterbussen halen gemakkelijk 40 kilometer per uur en kunnen het verkeersinfarct in de Gentse binnenstad helpen oplossen. Hoeveel hipper kan ecomobiliteit zijn?

Soms lijkt het alsof het Gentse stadsbestuur alle hoop heeft opgegeven. Zonder een volwaardig tram en busnet en ambitieuze investeringen in het openbaar vervoer krijgen we het Gentse mobiliteitsprobleem nochtans niet opgelost. “Het is de schuld van De Lijn”, reageerde het stadsbestuur toen de plannen om 150 bushaltes te schrappen in Gent op tafel kwamen te liggen.. “De bezetting van die haltes is laag”, klonk het. Alsof je méér mensen op de tram of bus krijgt door haltes af te schaffen.

Onder druk wordt alles vloeibaar. Toen tientallen bewoners zich begonnen verzetten kwam er plots toch geld vrij om de haltes aan het Scheldeoord en Lousbergskaai te redden.

Het Gentse stadsbestuur moet het voortouw nemen in een ambitieus openbaar vervoersplan en veel harder op tafel kloppen bij de Lijn en de Vlaamse regering. Wij aanvaarden geen besparingen op ons openbaar vervoer. Investeringen hebben we nodig.

Drie. Veilig met de fiets en te voet

In de zomer van 2021 trokken artsen van UZ Gent aan de alarmbel. In een jaar tijd belandden er al meer dan 500 fietsers op de Gentse Spoeddienst. Nog geen maand later stierf een 35-jarige fietser bij zijn val aan het Hippoliet Lippensplein.

Wie Gent een echte fietsstad wil noemen moet de stad ook veilig maken. Hoe dat kan, toont Amsterdam. Daar worden trams in smalle straten in beide richtingen over hetzelfde spoor gestuurd, een zogenaamd strengelspoor, om ruimte te winnen. Deze vereenvoudiging van het tramnet moet ook in Gent bekeken worden, zegt Stefan Stynen van reizigersorganisatie TreinTramBus. “Op de Korenmarkt zit je met een kluwen van wissels en sporen, waarbij er soms drie sporen naast elkaar liggen. Dat had eenvoudiger gekund.”

Waar zijstraten fietspaden kruisen, brengen we voorrangstrepen aan. We maken een plan om elk jaar de 10 meest gevaarlijkste punten grondig aan te pakken. En we verminderen het aantal kasseistroken, zeker op belangrijke fietsassen, we leggen geen nieuwe straten met kasseien aan.

Aantrekkelijke fietspaden en fietsroutes, afgescheiden van het autoverkeer en specifieke autoluwe fietsstraten zijn essentieel voor veilig fietsverkeer en een vlotte doorstroming van het verkeer.

Op de zwarte kruispuntenlijst van de Vlaamse Overheid staan maar liefst 23 Gentse kruispunten. We pakken de gevaarlijkste kruispunten eerst aan en engageren ons om de helft van deze punten aan te pakken tegen het einde van de volgende legislatuur. Risicovolle kruispunten maken we verkeersveilig. We onderzoeken daarbij telkens ook de invoering van conflictvrije kruispunten met vierkant groen voor fietsers en voetgangers.

Daarnaast verbeteren we de infrastructuur voor fietsers. Te beginnen bij Gent-Sint-Pieters. Het station heeft nu al een tekort van 3.000 fietsplaatsen. We voorzien meer veilige en overdekte fietsstallingen. Zo zorgen we ook dat het Maria-Hendrikaplein terug vrij komt, zodat we deze openbare ruimte volop kunnen benutten en de avondmarkt die meer dan 60 jaar op het plein stond tijdens de Gentse Feesten kan terugkomen.

Saamo bracht in kaart hoeveel (nieuwe) Gentenaars wachten op lessen om te leren fietsen. Het huidige aanbod schiet te kort. Er zijn 3x meer lessen nodig om de achterstand in te halen. Kunnen fietsen is een vrijheid. De stad moet er in investeren i.p.v. besparen. De Fietsambassade, een prachtig sociaal economieproject van de stad Gent, met onder meer fietsherstelplaatsen, dreigt te verdwijnen. In het programma van de stadslijst Voor Gent, de samensmelting van Vooruit en Open Vld, staat letterlijk dat 'fietsherstelling geen basistaak is van de overheid'. De PVDA wil de Fietsambassade net verder uitbouwen. Het is de ideale plaats voor een eerste werkplekervaring en zorgt voor vlot toegankelijke en goedkope hersteldiensten voor de fiets. De PVDA wil ook het herstellen van weesfietsen, om ze als goedkope tweedehands fietsen aan te bieden aan mensen met weinig financiële mogelijkheden, integreren in de werking van de Fietsambassade.

We zorgen voor kwalitatieve voetpaden in heel Gent zodat iedereen zich veilig kan verplaatsen. Voetpaden moeten toegankelijk zijn voor rolstoelen, kinderwagens en voorzien van voldoende bankjes en schuilplaatsen om onderweg tot rust te komen.

We kiezen voor bredere trottoirs, voor een betere toegankelijkheid, meer veiligheid en een aangename wandelervaring. Op kruispunten installeren we aftellichten voor voetgangers. Zo krijgen wandelaars meer zicht op de wachttijden en zullen minder mensen oversteken bij rood licht. En we maken op- en afstapplaatsen voor openbaar vervoer gemakkelijker toegankelijk, ook voor minder mobiele mensen.

Vier. De juiste plaats voor de auto

We maken van het openbaar vervoer een aantrekkelijk en volwaardig alternatief voor wie binnen of buiten de stad werkt of studeert. Veel Gentenaars hebben die keuze niet, ze moeten naar het werk, bezoeken familie of doen boodschappen met de auto.

We kiezen voor een beleid dat automobilisten aantrekkelijke alternatieven aanbiedt, in plaats van hen te stigmatiseren en te straffen. Voor veel mensen is een auto momenteel een noodzaak om te kunnen gaan werken.

We zetten in op dialoog en verbinding in plaats van polarisatie. Om een duurzaam mobiliteitsbeleid mogelijk te maken is een democratisch draagvlak cruciaal. Daarom willen we samen met de buurt, de verkeersveiligheid en leefbaarheid op wijkniveau verbeteren. Alle stemmen moeten daarbij gehoord worden. De inwoners krijgen het laatste woord via een bindend buurtreferendum.

In dat kader evalueren we de huidige wijkcirculatieplannen voor Gentbrugge-Sint-Amandsberg en Zwijnaarde en sturen bij waar nodig. Positieve verbeteringen behouden we, pijnpunten pakken we aan, in overleg met de buurt en in samenspraak met alle betrokkenen. We kiezen voor dialoog en participatie, en nemen maatregelen om doorgaand sluipverkeer uit de woonwijken te houden.

Wie een auto nodig heeft, moet zijn auto kwijt kunnen. We maken buurtparkings gratis voor buurtbewoners, zodat we meer ruimte kunnen creëren in onze straten voor fietsinfrastructuur en groen. De eerste en tweede bewonerskaart voor wagens moet blijven, zeker voor bewoners. We houden ze gratis, mensen hebben geen auto voor hun plezier, maar omdat ze die nodig hebben voor hun werk.

De parkeertoren van Ledeborg, de Bloemekenswijk, aan bedrijventerminum De Punt en andere parkings maken we gratis voor buurtbewoners. De Gentenaars telden er tenslotte al miljoenen euro's voor neer via de belastingen.

Om de parkeerdruk in de wijken te verlagen maken we zoveel mogelijk collectieve parkeerruimte vrij. De parkeerplaatsen van warenhuizen, bedrijven en stadsdiensten die 's avonds en in het weekend vaak leeg zijn, kunnen we daarvoor gebruiken.

Wie met de auto naar de stad komt, moet die gratis kunnen achterlaten in randparkings met een snelle en frequente verbinding van het openbaar vervoer naar het stadscentrum.

We moeten de wildgroei aan elektrische laadpalen inperken. Er moet een inplantingsplan komen, met focus op elektrische deelmobiliteit en het optimaal benutten van bestaande en collectieve parkeerinfrastructuur, zodat de opmars van elektrische mobiliteit het bewonersparkeren niet onder druk zet.

De PVDA zet resoluut in op een 'zuurstofplan', een actieplan om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het stadsbestuur bespaarde op de 'zuurstofwijken', een plan om de luchtkwaliteit te verbeteren. De autodeelhubs in een aantal Gentse wijken werden in dat kader geschrapt. De PVDA wil ambitieuze maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren in de woonwijken, en de zogenaamde 'streetcanyons' aan te pakken. Wij vinden in dat kader de LEZ een slechte maatregel, omwille van de grote sociale impact: vooral mensen met een klein inkomen, ouderen en mensen die de auto nodig hebben voor het werk, worden er buitenproportioneel zwaar door getroffen, terwijl wie betaalt, mag blijven vervuilen. Veel beter is het om in te zetten op positieve maatregelen zoals de vergroening van het

wagenpark (via een nationaal uitdoofbeleid voor vervuilende wagens), beter en gratis openbaar vervoer, uitbreiding van betaalbare deelautosystemen, de ondertunneling van het E17-viaduct etc.

Vijf. Mobiliteit die we delen

De PVDA zet in op deelmobiliteit, als aanvulling op beter en gratis openbaar vervoer.

Waarom zou je zelf nog een auto op de oprit zetten als je die maar één keer in de maand gebruikt of waarom je eigen fiets aan Gent-Sint-Pieters achterlaten na 6 jaar studeren in Gent als je een tip-top in orde fiets kan delen?

Maar je verliest het snelle voordeel als je telkens voor je op de fiets stapt door 5 verschillende apps moet scrollen van alle verschillende aanbieders. Wij kiezen voor een volwaardig publiek fietsdeelsysteem. Geïnspireerd op Velo in Antwerpen of Villo in Brussel. Met stations om fietsen te deponeren of op te halen in alle Gentse buurten en wijken.

We delen niet alleen ons vervoer maar ook onze publieke ruimte. Dat doen we met respect voor elkaar. We roepen een halt toe aan het dumpen van steps en fietsen in het Gentse straatbeeld en voorzien vaste parkeerzones voor deel fietsen en steps.

We zijn trots op Gent als autodeelhoofdstad van België. We maken de kost van autodelen goedkoper zodat dit voor meer Gentenaars een alternatief wordt. We werken mee aan de uitbreiding van het aanbod van Cambio en particuliere organisaties zoals Dégage.

Elke deelauto vervangt 3 tot 10 niet-gedeelde auto's, blijkt uit onderzoek. Het helpt de mobiliteit vooruit van mensen die geen auto hebben, of zich bijvoorbeeld alleen geen elektrische wagen kunnen permitteren. In autoluwe buurten is het ook aangenamer wonen en werken. De stad heeft er dus alle baat bij om autodelen aan te moedigen en te versterken. In de visienota "Zuurstofwijken" stond dit centraal voor het stadsbestuur, maar het werd de dupe van de laatste besparingsronde door datzelfde stadsbestuur. Een gemiste kans.

Zes. Vrachtverkeer uit de wijken

We investeren prioritair in duurzame transportmiddelen om het auto- en vrachtverkeer terug te dringen. Investerings in weginfrastructuur komen op de tweede plaats. We zetten in op nieuwe treinverbindingen naar de haven. Vrachtvervoer over spoor moet opgetrokken worden zoals dat in de Duitse havens het geval is.

Een telling van het Mobiliteitsbedrijf in februari 2022 geeft aan dat er wekelijks ongeveer 9.000 vergunde inritten zijn in de autovrije gebieden in Gent voor het leveren van goederen of het uitvoeren van werken. 2/3 daarvan gebeurt met wagens en bestelwagens, 1/3 met kleine en grotere vrachtwagens. Daarnaast zijn er ongeveer 40.000 inritten per week binnen de R40 met bestel- en vrachtwagens. Hier is de verhouding ongeveer 9/10 bestelwagens, 1/10 vrachtwagens. Een inschatting door de Dienst Economie geeft aan dat er dagelijks 10 à

20.000 pakketjes geleverd worden in 9000 Gent en dat daarvoor 100 à 200 bestelwagens in het gebied rondrijden.

Er is dus nog veel werk aan de winkel en vooral veel potentieel om vrachtwagens en bestelwagens uit onze wijken te houden. Wij kiezen voor stadsdistributie in publieke handen. We bouwen versneld dat systeem stadsbreed uit op basis van de pilootprojecten die de stad reeds heeft lopen. Al het personeel van dit distributiecentrum moet tewerkgesteld worden via het mobiliteitsbedrijf van de Stad Gent en met volwaardige contracten werken.

4. Sociaal klimaatbeleid

Beeld je in: een stad waar iedereen kan genieten van betaalbare hernieuwbare energie en groene ruimtes. Een stad met gratis openbaar vervoer. Een stad met een duurzame industriecluster van wereldfaam. Een stad die niet bijdraagt aan de klimaatopwarming. Een stad waar je gezond kan wonen en werken, ook tijdens de warmste of natste dagen. Een stad met gratis en ecologisch openbaar vervoer.

We twijfelen er niet aan: in 2040 kunnen we in zo'n stad leven. Op voorwaarde dat het stadsbestuur het heft zelf in handen neemt en de transitie niet langer overlaat aan de grillen van de markt. Door als stad zelf duurzame energie op te wekken en zonnepanelen mogelijk te maken voor elk budget. Door met een renovatierevolutie alle huizen energiezuinig te maken. Door de Gentse haven in een circulaire industriële cluster te transformeren.

Door samen de switch te doen, zonder iemand in de steek te laten. Een sociaal klimaat neemt iedereen mee. Zo zorgen we voor een klimaatneutrale stad op mensenmaat. Er is geen tijd te verliezen.

Wat we willen:

Eén. De renovatierevolutie: Energiezuinig wonen voor elke Gentenaar

- We pakken energieverlies aan met een Gentse renovatierevolutie: een masterplan voor isolatie en energie-efficiëntie.
- Het 'renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.
- Via het Gentse 'renovatierecht' maken we renoveren haalbaar voor elke Gentenaar. Het stedelijk energiebedrijf schiet als derdebetaler renovatiekosten voor, op maat van de aanvrager. Mensen betalen de lening op termijn terug met het geld dat ze uitsparen op de energiefactuur.
- Voor wie een maandelijkse terugbetaling niet aankan, versterkt het Gentse rollend renovatiefonds een renovatietoelage. Later, bij verkoop van de woning, komt de toelage terug naar het fonds om opnieuw andere mensen te helpen.
- We zetten in op wijkrenovatieprojecten en 'renovatiegolven', waarbij woonblok per woonblok en straat per straat alle woningen worden aangepakt op vlak van isolatie en woonkwaliteit. We bieden telkens financiële, bouwtechnische en sociale ondersteuning aan op maat van de renovatienoden en het gezinsinkomen.
- Tijdens de wijkrenovaties vangen we maximaal de noden en signalen op van bewoners, ook wanneer die buiten het aanbod vallen. Bewoners worden doorverwezen op maat naar het OCMW of andere relevante diensten.
- We maken grote nieuwbouwprojecten energie-onafhankelijk. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met natuurinclusieve bouwtechnieken die de biodiversiteit bevorderen.
- Energierenovatie en woonkwaliteit (vocht, riolering, elektriciteit, verwarming, veiligheid ...) staan nooit los van elkaar. Ook de stadsbrede renovatiebegeleiding pakt steeds de twee samen aan.

- Bij alle nieuwe stadsgebouwen verzekeren we passiefbouw en waar mogelijk zelfs een positieve energie-output.

Twee. Zet Gent onder groene stroom

- We richten een stedelijk energiebedrijf op in publieke handen. Dit stadsbedrijf investeert in energiebesparing en levert honderd procent hernieuwbare energie aan betaalbare prijzen.
- Het energiebedrijf voert een ambitieus zonnedakenplan uit. Op alle stadsdaken die volgens de zonnekaart interessant zijn, worden zonnepanelen geïnstalleerd. Dit zowel op de daken van publieke gebouwen, van bedrijven, als op de daken van particulieren. Bij particulieren met te weinig financiële middelen wordt de initiële kost gedragen door de stad, men betaalt dit terug via het verschil op de energiefactuur.
- Het stedelijk energiebedrijf investeert in windenergie door meer windmolens te plaatsen in de Kanaalzone en langs de E40, en op eigen gronden buiten de stad. Hierbij wordt een minimale afstand van 1.500 meter tussen de turbines en woonhuizen gerespecteerd.
- Het stedelijk energiebedrijf streeft naar een vernieuwing en uitbreiding van het Gentse warmtenetwerk. Met een stadsverwarmingsnet koppelen we waar relevant de industriële restwarmte uit de haven aan de warmtevraag van de stad en bedrijven, en bouwen warmtenetten op wijkniveau uit.
- Door een heffing op het lozen van industriële restwarmte worden bedrijven gestimuleerd om de warmte nuttig aan te wenden.
- We maken het stedelijk energiebedrijf transparant en democratisch. De leden van de raad van bestuur worden gekozen en zijn afzetbaar.

Drie. Een groene haven, troef voor onze jobs en het klimaat

- We bouwen North Sea Port uit als groene haven van de toekomst.
- We richten een Gents gemeentelijk energiebedrijf dat investeert in zonnepanelen en windmolens in de haven. Als haven zetten we in op de ontwikkeling van groene waterstoftechnologie.
- De stad Gent heeft heel wat hefboomen in handen om te wegen op het beleid van de bedrijven. We doen dat samen met de omwonenden, met het personeel en vakbonden van de betrokken bedrijven en met de klimaat- en milieubeweging.
- We steunen de eis van de vakbond dat ArcelorMittal de nodige investeringen doet om groen staal te kunnen produceren.
- Bij projecten in de stad en bedoeld voor de stad mag op korte termijn enkel nog CO₂-arm staal gebruikt worden.
- We transformeren de haven tot een innovatieve circulaire hub met bedrijven die aan de slag gaan met de reststromen van de Gentse havenzone.

Vier. Gent gaat klimaatneutraal

- We krikken de klimaatambitie van de stad op: Gent kan klimaatneutraal zijn tegen 2040.

- Een effectief klimaatbeleid moet een integraal klimaatbeleid zijn. Het stadsbestuur moet volop haar verantwoordelijkheid nemen, ook in haar investeringsbeleid.
- We bouwen continu aan draagvlak voor het klimaatbeleid door vakbonden, middenveld en burgers structureel te betrekken van concept tot uitvoering van beleid.
- We starten een online klimaatbarometer die aangeeft hoe ver Gent staat op het pad naar klimaatneutraliteit in 2040. Deze barometer bevat tussentijdse objectieven en geeft aan wat al gerealiseerd is. Het stadsbestuur moet elk jaar publiek verantwoording afleggen over de voortgang.
- We zorgen voor een ruimtelijke ordening met integrale wijken waar alle diensten aanwezig zijn, zodat de energiezuinigste keuze ook de meest logische wordt.
- We reduceren fel de uitstoot van transport door volop in te zetten op de shift naar gratis openbaar vervoer, veilige fietsinfrastructuur en een uitgebreid publiek stadsdistributiecentrum voor klimaatneutrale leveringen.
- We bereiden de stad voor op de gevolgen van het veranderende klimaat. We zetten in op meer groene ruimte en open water om grote hoeveelheden neerslag te bufferen en de stad af te koelen.
- In de stad ondersteunen we waar we kunnen initiatieven die een circulaire economie met korte ketens stimuleren. Deelinitiatieven, repair cafés en lokale landbouwmarkten kunnen op ondersteuning rekenen.

Visie

Gent krijgt steeds meer te maken met de uitdagingen die de opwarming van de aarde stelt. Sinds industriële in de negentiende eeuw kolen, olie en gas ontdekten als goedkope energiebron, zijn ze fossiele brandstoffen in een steeds hoger tempo beginnen verbranden. De impact daarvan is rampzalig: temperaturen stijgen, weerpatronen veranderen en de zeespiegel stijgt. Klimaatverandering treft vandaag steeds meer mensen, ook in onze stad.

Het fenomeen van het hitte-eiland Gent is gekend: in stedelijke gebieden stijgt de temperatuur dubbel zo snel door het snel opwarmende beton en asfalt. In het centrum is het gemiddeld ongeveer 3°C warmer dan in de buurgemeenten, met uitlopers tot wel 8°C. Ook wateroverlast dreigt op steeds meer plaatsen een probleem te worden.

De PVDA kiest voluit voor een ambitieuze omslag naar een klimaatneutrale stad, en dat tegen 2040. Gent wordt een stad van de toekomst, waar het gezond leven en werken is. Een stad die niet langer bijdraagt aan de opwarming van het klimaat. Deze omslag doen we op een sociaal rechtvaardige manier: als we écht willen veranderen, dan moet iedereen mee kunnen.

In Gent wordt volop gewerkt aan initiatieven tegen klimaatverandering, vooral door de oneindige inzet van ngo's, stadsdiensten, en individuen. Ze starten sensibiliseringscampagnes op, moedigen groepsaankopen en korteketenlandbouw aan, bouwen ecowijken en reiken subsidies uit ... Maar veel van de maatregelen van het Gentse stadsbestuur komen vooral terecht bij de hogere inkomens. Ondanks de beloftes voor een sociaal klimaatbeleid vallen diegenen die het zich niet kunnen permitteren uit de boot.

Zelfs bij de regerende coalitie van het kartel Vooruit-Open VLD en Groen ontbreekt het aan een coherente planmatige en gedragen aanpak op lange termijn. De meest ingrijpende maatregel, het instellen van het circulatieplan, voorzag niet in voldoende alternatieven en verschoof daarom een deel van de verkeersproblemen naar de buitenwijken. Hoewel een studie uit 2013 al aangetoond heeft dat het mogelijk was om Gent klimaatneutraal te maken tegen 2030, stelde het stadsbestuur voor om pas in 2050 werk klimaatneutraal te zijn. Nochtans zijn er steden zoals Kopenhagen die als ambitie hebben om al tegen 2025 klimaatneutraal te worden.

Het huidige beleid geeft bedrijven die onder het Europese stelsel van emissiehandel (ETS) vallen daarbij nog te veel speelruimte, want "op het vlak van regelgeving en beleid kan een lokale overheid hier weinig aan toevoegen", aldus het Klimaatplan van de huidige coalitie. Bovendien, argumenteert men, vallen ETS-bedrijven buiten het 'burgemeestersconvenant' voor klimaatinspanningen. Maar die bedrijven zijn wel goed voor maar liefst 87 procent van de totale uitstoot in Gent. En het ETS-systeem is op zijn zachtst gezegd problematisch. Het laat bedrijven toe om 'propere lucht' aan te kopen in plaats van te investeren in uitstootreductie. Ook liggen de doelstellingen veel te laag, waardoor er reserves opgebouwd worden, en wordt er gespeculeerd met de uitstootrechten. De PVDA kiest expliciet niet voor de handel in emissierechten, die de echte omslag meer tegenhoudt dan helpt, maar voor concrete meetbare maatregelen die een transitie naar een klimaatneutrale stad bewerkstelligen, inclusief de haven. Als het je menens is om de klimaatverandering tegen te gaan, dan kun je je niet verstoppen achter het falende beleid van de emissierechtenhandel.

Een klimaatneutrale stad kijkt vooruit. Ze onderneemt meer dan een goedbedoelde maatregel hier of daar. Ze werkt met een toekomstplan om de emissies jaar na jaar af te bouwen. Met een wind- en zonneplan om meer hernieuwbare energie op te wekken. Met een warmte- en isolatieplan om de verwarming van gebouwen te verduurzamen, want de schoonste energie is de energie die we niet gebruiken. Met een mobiliteits- en een ruimteplan om duurzame verplaatsingen gemakkelijker te maken. Met zulke toekomstplannen wordt de stad een actor in plaats van een toeschouwer.

Een klimaatneutrale stad rekent op haar inwoners om de verandering mee in gang te zetten, en plaatst daar een eigen stevig engagement tegenover: de groene revolutie maken we samen. We kiezen niet voor een beleid van groene taksen en heffingen, maar zorgen dat iedereen mee kan met de groene golf. We zorgen voor plannen waardoor de inspanningen van burgers zin krijgen en geen druppel op een hete plaat blijven. Zodat inspanningen samen renderen, in plaats van elk op zichzelf te staan.

De doelstelling van een klimaatneutraal Gent in 2040 verandert alles. Het is een nieuwe manier van omgaan met mobiliteit, energie, werken en wonen. Ja, die klimaatneutrale stad zal er anders uitzien dan het Gent van vandaag. Onze inspanningen zullen niet alleen renderen voor een leefbare planeet, onze stad wordt er ook gewoon beter van: gezonder, rustiger, groener en socialer.

Eén. De renovatierevolutie: Energiezuinig wonen voor elke Gentenaar

Gebouwen opwarmen en afkoelen zijn niet enkel een financiële kopzorg voor vele gezinnen. De uitstoot is ook significant: maar liefst 22% van de totale CO₂-uitstoot van Gent komt door woningen.

De schoonste energie is dus de energie die je niet verbruikt. Veel initiatieven van het stadsbestuur om isolatie aan te moedigen, hebben hun doel gemist, zoals de campagnes in de 19de-eeuwse volkswijken. De procedures zijn vaak te ingewikkeld, men kan de kost niet dragen, of men is als huurder niet in de positie om renovaties door te voeren.

Daarvoor halen we inspiratie uit het buitenland. In de stad Wenen kunnen eigenaars aanspraak maken op renteloze leningen van de stad om hun woning energiezuinig te maken. Goed voor de bewoners, goed voor het woningbestand van de stad, goed voor het klimaat. Dat systeem werkt veel beter dan premies, omdat deze laatste enkel interessant zijn voor wie al het geld, de tijd en de knowhow heeft om aan renovatiewerken te beginnen. In Duitsland is het de overheid die advies geeft over welke renovaties nodig en haalbaar zijn en die het volledige bedrag aan de bouwfirmas betaalt. De eigenaar moet achteraf gewoon het voorgeschieden bedrag terugbetalen met het geld dat zij of hij bespaart op de energierekening. Wie kiest voor extra energiezuinige renovaties of het plaatsen van een warmtepomp, krijgt zelfs korting op de afbetaling. Nadat de lening is afbetaald, geniet de eigenaar voorgoed van een lage energiefactuur.

De PVDA wil dat Gent een voorbeeld vormt voor Vlaanderen en een Gentse renovatierevolutie start. Dat is perfect mogelijk dankzij de kennis van zaken die inmiddels is

opgebouwd bij diverse stedelijke diensten en het Gentse middenveld (bv. stadsbrede renovatiebegeleiding en wijkprojecten zoals 'Gent knapt op'). 'Renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.

De ambitie moet hoger liggen, namelijk iedereen in staat stellen om energiezuinig te renoveren, ook mensen met een doorsnee inkomen. Daarvoor stellen we een meer planmatige aanpak voor: door wijk per wijk naar de mensen te gaan, ze te helpen, en over te gaan tot renovatie.

Een nieuw Gents publiek energiebedrijf moet samen met het stadsontwikkelingsbedrijf Sogent deze grote renovatiegolven in handen nemen. Wijk per wijk, straat per straat, huis per huis: specialisten komen langs, berekenen welke werken er dringend nodig zijn en even later komt het bouwbedrijf langs om die werken uit te voeren. Na enkele jaren genieten de bewoners van lagere facturen zonder dat ze daar zelf één extra euro aan uitgegeven hebben.

Via het Gentse 'renovatierecht' maken we zo renoveren haalbaar voor elke Gentenaar. Het vertrekt vanuit een brede waaier aan extra financieringsmogelijkheden, op maat van elke Gentenaar.

Het stedelijk energiebedrijf schiet als derdebetaler renovatiekosten voor op maat van de aanvrager. Mensen betalen de lening op termijn terug met het geld dat ze uitsparen op de energiefactuur.

Voor wie zo een maandelijkse terugbetaling niet aankan (de noodkopers: eigenaars zonder middelen voor renovatie), versterken we het Gentse rollend renovatiefonds (zie ook programma Wonen). Ons doel is om de komende legislatuur 1.000 noodkopers te helpen met hun renovatie. We geven gezinnen die geen verbouwingen kunnen betalen een renovatietoelage van gemiddeld 30.000 euro. Later, bij verkoop van de woning, komt de toelage terug naar het fonds om opnieuw mensen te helpen.

Het stadsbestuur haalt ook de middelen van het 'Vlaams Noodkoopfonds' naar Gent (dat kan via het OCMW). Zo bereiken we de mensen die nu tussen twee stoelen vallen. Ze kunnen geen energielening aangaan, maar hebben te veel inkomen voor het Gentse rollend renovatiefonds (dat focust op de meest kwetsbare eigenaars).

Voor huurders/verhuurders zetten we de bestaande renovatiesteun in, met aandacht voor een stap richting het SVK (zonder zittende huurders te benadelen). Waar we eigenaars-verhuurders tegenkomen die halsstarrig weigeren mee te werken om hun woningen conform de Vlaamse Wooncode te stellen, schakelen we over op handhaving.

Ook hier is er een sterk, doordacht en langdurig initiatief vanuit de stad nodig. Enkel zo kunnen we alle Gentse huurders, kwetsbare eigenaars en jonge starters aan een energiezuinige, kwalitatieve en veilige woning helpen. Planning en coördinatie zorgen voor de meest haalbare, efficiënte en effectieve aanpak. De Dienst Wonen en de Energiecentrale (dat is de stedelijke Dienst Energie & klimaat, plus vzw REGent) nemen het voortouw en werken een renovatieplan uit. Ze doen dat in nauwe samenwerking met renovatie-experts, het Gents energiebedrijf en het Gentse middenveld. Deze aanpak moet deel zijn van een breder pakket aan maatregelen in onze ambitieuze strijd tegen energiearmoede (zie programma Wonen en Armoede).

Vervolgens gaan we aan de slag met wijkrenovatieprojecten en ‘renovatiegolven’ in de Gentse binnenstad, 19de-eeuwse gordel, 20ste-eeuwse gordel en deelgemeenten. Daarbij pakken we woonblok per woonblok en straat per straat alle woningen aan. Energierenovatie en woonkwaliteit staan daarbij nooit los van elkaar.

We maken gebruik van de wijkrenovaties om op wijkniveau steeds ook een gereedschapsbibliotheek in te planten, zodat duur werkmateriaal gedeeld kan worden. Beter één gemeenschappelijke boor in de buurt die goed gebruikt wordt, dan zolders en tuinhuizen vol verstoffend werkgerief. De Klusserette in Sint-Amandsberg, ooit opgericht naar aanleiding van het renovatieproject ‘Dampoort Knapt Op’ is een goed voorbeeld. Tenslotte bieden wijkrenovaties ook heel wat kansen voor sociale tewerkstellingprojecten.

Naast de wijkrenovatieprojecten hebben we ook aandacht voor een sterker stadsbreed aanbod. Ook de stadsbrede renovatiebegeleiding zet steeds in op energie- en woonkwaliteit. De Woonwinkels van de stad moeten meer nog dan vandaag de laagdrempelige plek bij uitstek worden waar elke Gentenaar terecht kan met woon- en renovatievragen. Zo verlagen we de administratieve doolhof.

De Stad geeft het goede voorbeeld en verzekert bij alle nieuwe stadsgebouwen passiefbouw, en waar mogelijk zelfs een positieve energie-output.

Voor alle nieuwbouwprojecten worden hoge klimaateisen gesteld, niet enkel voor diegenen waar stad Gent zelf bij betrokken is. Elk project met meer dan 20 woningen moet energie-onafhankelijk zijn. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met natuurinclusieve bouwtechnieken die de biodiversiteit bevorderen.

Twee. Zet Gent onder groene stroom

Vandaag betalen we drie keer zoveel voor energie als 20 jaar geleden. Toen beslisten alle politieke partijen in Vlaanderen, buiten de PVDA, om de energiemarkt uit te verkopen aan de privé. Het resultaat? Wij betalen nu voor de enorme winsten van multinationals zoals Engie-Electrabel, die tijdens de energiecrisis maar liefst 15 miljard euro aan ons hebben verdiend.

Wanneer de regering subsidies uitkeert voor groene energie, vloeien de winsten vooral terug naar de grote multinationals. Zonnepanelenparken zijn voor hen vooral een soort financiële belegging. De subsidies worden intussen doorgerekend aan de belastingbetaler en de consument via bijvoorbeeld de (intussen vernietigde) Turteltaks of het steeds hogere prosumententarief. De consument moet zo opdraaien voor de winstvoet van de allerrijksten.

Ook de stijging van de distributienettarieven en de heffingen waren een belangrijke factor in de stijgende prijzen. Ondertussen maken die kosten ongeveer twee derde van de prijs uit. Hier hebben steden en gemeenten heel wat in de pap te brokken: de raden van bestuur van Eandis, Elia, Fluxys, en Infrax worden bemand door politici die afgevaardigd worden uit de gemeenten. In plaats van in te zetten op moderne infrastructuur of de prijzen te doen dalen, eisen ze daar als aandeelhouders vooral zoveel mogelijk dividenden.

Die logica moet helemaal omgedraaid worden. Energie is een basisbehoefte van de stad, haar inwoners en bedrijven, geen luxeproduct.

Als we onze portemonnee én het klimaat willen beschermen, dan moeten we onze energie in eigen handen nemen. We richten daarom een Gents stedelijk energiebedrijf op. Een publiek energiebedrijf van ons allemaal met drie doelen: een goede dienstverlening met betaalbare energieprijzen voor de Gentenaar, de productie van 100 procent hernieuwbare energie, bij voorkeur op Gents grondgebied, en een ambitieus plan voor energiebesparing. Zo schakelen we de verstikkende winstlogica uit die de energiesector vandaag verlamt en gaan we volop voor duurzame energie.

Het stedelijk energiebedrijf investeert ook zelf in hernieuwbare energie. In zonnepanelen op de gebouwen van de stadsdiensten, op de magazijnen in de haven en op de uitgestrekte daken van de stad die interessant zijn volgens de zonnekaart.

Het Gents energiebedrijf kijkt de kat niet uit de boom, maar ondersteunt Gentenaars, verenigingen, coöperaties en bedrijven die in hernieuwbare energie willen investeren. Wie de middelen niet heeft om een batterij zonnepanelen aan te schaffen, helpen we een handje via een derdebetalersstelsel waarbij het stedelijk energiebedrijf de kosten van de installatie voorschiet. Daardoor daalt de energiefactuur van de eigenaar, maar toch blijft die hetzelfde bedrag doorbetalen. Het verschil gaat naar de afbetaling van de investering. Als die volledig vergoed is, daalt de factuur naar het echte, lagere niveau en kan de eigenaar genieten van gratis hernieuwbare energie. Zo sponsoren we niet de fossiele sector aan de andere kant van de wereld, maar worden onze energiekosten opnieuw geïnvesteerd in de Gentse samenleving.

Dit bedrijf werkt verder aan een windplan en investeert in de verdere uitbreiding van het windmolenpark in de haven. Hierbij letten we erop dat de minimale afstand van 1.500 meter tegenover woonhuizen gerespecteerd wordt, zodat we geluidsoverlast en slagschaduw vermijden. Het energiebedrijf kiest ervoor om die investeringen zelf te doen en besteedt ze niet uit aan privépartners. Zo worden de grillen van de energiemarkt uitgevlakt, betaalbare prijzen verzekerd en stromen de opbrengsten terug naar de Gentenaar.

Door de verschillende dragers van energie, de energienetten zelf en de energiebesparing in één publiek bedrijf samen te bundelen, openen we de weg naar een efficiënt groen energiebeleid. Want integratie is de sleutel om de - soms grillige - productie van groene energie te kunnen stroomlijnen, dat leren de groene steden in Duitsland en Denemarken ons.

Het Gentse energiebedrijf investeert ook verder in het stedelijk warmtenet. Hierbij wordt de restwarmte van de industrie niet geloosd (op zich een zware vorm van vervuiling), maar gebruikt om de warmtevraag elders op te vangen. In Gent is er al op drie plaatsen een warmtenet uitgebouwd: van De Centrale naar de Citadellaan in het zuiden en de Tondelier in het noorden, van IVAGO naar het UZ Gent, en van Stora Enso naar Volvo Cars in de haven. Een overkoepelend plan blijft echter uit. Nochtans is het hergebruik van warmte voor industrie een duurzame manier van omgaan met energie. We willen een heffing op het lozen van restwarmte, zodat deze verspilling (die bovendien schadelijk is voor het milieu) tegengegaan wordt.

Een andere sleutel is de inspraak van de bevolking, die eindelijk zeggenschap krijgt over haar eigen energie. We willen geen ondoorzichtig beslissingsorgaan, maar een echt burgerbedrijf dat verantwoording aflegt aan de Gentenaars. Daarom moeten personeel van het bedrijf en burgers elk één derde van de raad van bestuur verkiezen en moet de

bevolking de leden van de raad van bestuur kunnen kiezen en indien nodig afzetten. Alle vergaderingen moeten publiek zijn en Gentenaars moeten de mogelijkheid hebben om punten op de agenda te laten plaatsen wanneer ze 1000 handtekeningen inzamelen.

Drie. Een groene haven: troef voor onze jobs en het klimaat

We bouwen North Sea Port uit als groene haven van de toekomst. We zetten in op zonnepanelen en windmolens, en de ontwikkeling van groene waterstoftechnologie.

De stad Gent heeft heel wat hefboomen in handen om te wegen op het beleid van de bedrijven. We doen dat samen met de omwonenden, met de werkers en vakbonden van de betrokken bedrijven en met de klimaat- en milieubeweging.

We steunen de eis van de vakbond dat ArcelorMittal de nodige investeringen doet om groen staal te kunnen produceren. Bij projecten in de stad en bedoeld voor de stad mag op korte termijn enkel nog CO₂-arm staal gebruikt worden.

We transformeren de haven tot een innovatieve circulaire hub met bedrijven die aan de slag gaan met de reststromen van de Gentse havenzone.

Vier. Gent gaat klimaatneutraal

Gent kan klimaatneutraal zijn tegen 2040. Gent klimaatneutraal maken tegen 2040 draait om meer dan duurzame energie en minder CO₂-uitstoot in de industrie. Het is een totaalvisie op de stad. Het gaat over anders omgaan met mobiliteit, met landbouw en wonen. Het gaat over heel bewust omgaan met de publieke ruimte. Wij willen van Gent een groene, ecologische stad maken. Dat is broodnodig om de leefbaarheid van de stad en de gezondheid van de Gentenaars te bewaken, inclusief de fragiele Gentse fauna en flora. Tegelijkertijd is het cruciaal ook om de effecten van klimaatverandering (zoals oververhitting en overstroming) op te vangen.

Klimaatbeleid is geen eiland op zich: het loopt als een groene draad door alle beleidsdomeinen heen. Onze concrete voorstellen hiervoor omschrijven we doorheen de verschillende hoofdstukken van dit programma.

We maken van Gent een stad waar de keuzes voor de fiets en het openbaar vervoer gewoon het meest voor de hand liggen. Daarvoor moeten ook voldoende alternatieven voorzien worden, wat nu niet het geval is. We kiezen resoluut voor gratis en frequent openbaar vervoer en investeren in deelmobiliteit.

In de ruimtelijke planning van onze stad verleggen we de prioriteiten. In een klimaatneutrale stad krijgen de winsten van projectontwikkelaars geen voorrang. Bij nieuwe stadsprojecten, maar ook bij de bouw en renovatie van sociale woningen moet energiezuinigheid, passiefbouw en natuurinclusief bouwen de norm zijn. De PVDA vindt dat elke Gentenaar moet kunnen wonen in een kwaliteitsvolle, energiezuinige woning. We richten de stad zo in dat verplaatsingen beperkt kunnen worden en het wijkleven kan heropleven. Dat wil zeggen

dat in elke buurt basisvoorzieningen aanwezig zijn: winkels, diensten en medische centra, maar ook cultuurcentra, sportinfrastructuur, ontmoetingsplaatsen en open en groene ruimte.

Tot slot stimuleren we initiatieven die ook buiten de haven een circulaire economie organiseren. Denk hierbij aan deelinitiatieven en repair café's. We versterken ook het aanbod aan korteketen- en boerenmarkten.

5. Democratische stad

Democratie stopt niet in het stemhokje. Dan begint het pas. We kiezen resoluut voor democratie van onderuit, met volledige transparantie en met vernieuwende vormen van participatieve democratie. We laten het bestuursakkoord schrijven door de Gentenaars zélf. We keren de gemeenteraad binnenstebuiten, maken meer ruimte voor burgerinitiatieven en maken volksraadplegingen bindend. We geven burgers een stem, ook ná de verkiezingen, via een vragenuurtje in de gemeenteraad. Hoe meer bewoners betrokken worden bij het beleid van onze stad, hoe groter de collectieve kennis, ervaring, capaciteit en draagkracht. Samen maken wij de stad, samen beslissen wij over onze toekomst.

Wat we willen:

Eén. Transparant bestuur

- We zorgen voor volledige transparantie. We voeren het openbaarheidsprincipe of openbaarheidsprincipe in zoals dat in Zweden bestaat. Daar is het wettelijk verplicht alle beslissingen, wetgevingsprocessen en officiële communicatie openbaar te maken.
- Het inzagerecht van gemeenteraadsleden en het recht op openbaarheid van bestuur voor burgers wordt niet beknot door uitzonderingen en uitvluchten van het bestuur.
- We zetten de streaming van de gemeenteraad verder. We zorgen voor een gedetailleerd en toegankelijk schriftelijk verslag van de gemeenteraad en de commissies en communiceren helder naar de bevolking over beslissingen van het schepencollege en de gemeenteraad.
- Geen geheimhouding: ook documenten van stadsbedrijven, intercommunales en contracten met projectontwikkelaars worden publiek gemaakt.
- We breiden het Auditcomité uit dat gesjoemel onderzoekt en waakt over het correct beheer van publieke middelen.
- Het comité controleert ook of externe firma's die een contract hebben met de stad niet met sociale dumping werken en of ze filialen hebben in belastingparadijzen. Dat wordt voortaan onmogelijk.
- Elke ambtenaar en stadsbewoner kan via een 'ethische brievenbus' een klacht over belangenvermenging of gesjoemel indienen. Klokkenuiders krijgen bescherming.
- Via dat openbaarheidsprincipe maken we ook het vermogen en de verloning van politici openbaar, net zoals in Zweden.

Twee. Geef burgers een stem, ook na de verkiezingen

- We voeren een vragenuurtje-van-de-burger in op de gemeenteraad, zodat burgers en actiecomités spreekrecht krijgen.
- We maken meer ruimte voor burgerinitiatieven waarbij men een punt kan agenderen op de gemeenteraad indien men 1.000 handtekeningen verzamelt.
- We organiseren zelf bindende buurtreferenda voor belangrijke beslissingen. Geen plan of project zonder 'burgertoets', een verplicht inspraaktraject.

- We willen samen met de buurt, de verkeersveiligheid en leefbaarheid op wijkniveau verbeteren. Alle stemmen moeten daarbij gehoord worden. De inwoners krijgen het laatste woord via een bindend buurtreferendum.
- We versterken de rol van de adviesraden en maken hun adviezen bindend. We versterken de samenwerking tussen de adviesraden voor de gemeenteraad, bijvoorbeeld door een jaarlijks contact met de betrokken commissie in een themacommissie.
- Recht op protest! We schrappen de GAS-boetes voor manifestaties en acties.

Drie. Een bestuursakkoord van onderuit

- We betrekken de burgers bij het bestuursakkoord. Via een participatief traject verzamelt het nieuwe bestuur voorstellen van onderuit en verwerkt die in het bestuursakkoord.
- We peilen voortdurend naar de mening en voorstellen van de bevolking. Via online platformen organiseren we peilingen, bevestigingen en interactie over bestuursbeslissingen, maar we gaan ook de straat op, om alle bevolkingsgroepen te bereiken.

Vier. Maak volksraadplegingen bindend

- We maken de uitslag van referenda bindend. De initiatiefnemers bepalen daarbij de vraagstelling, er is geen opkomstdrempel.
- We organiseren een buurtreferendum voor belangrijke beslissingen. De uitslag van buurtreferenda is bindend

Vijf. Versterk het middenveld

- De stedelijke overheid moet het middenveld ondersteunen. Een sterk ontwikkeld middenveld doet de democratie opleven. Kritische waakhonden in de samenleving zijn meer dan ooit nodig.
- We maken ruimte voor geëngageerde doeners uit sociale organisaties, actiecomités en het middenveld in de bestuursraden van stadsbedrijven, intercommunales en andere stedelijke organisaties.

Zes. Stad zonder graaiers

- Verkozen politici mogen er geen betaald mandaat op na houden in bestuursraden van private of beursgenoteerde bedrijven.
- Schepenen die omwille van hun ambt zetelen in intercommunales of andere publieke instellingen doen dat onbezoldigd.
- We voeren een afkoelingsperiode van vijf jaar in voor politici die overstappen naar de privé-sector.
- We vervangen alle dienstwagens van het schepencollege door deelautoabonnementen.

Visie

Gent bruist van de geëngageerde doeners. In elke wijk zijn er tientallen goeie ideeën die Gentenaars verbinden en onze stad beter maken. Als Gentenaars hebben we het recht om te weten hoe onze stad wordt bestuurd en verdienen we een plaats aan de tafel. Niet één keer om de zes jaar een bolletje inkleuren, maar permanente inspraak, toegankelijk voor alle Gentenaars. Dat is ons model.

Vandaag vinden veel Gentenaars dat ze die inspraak niet krijgen. Of het nu gaat over een nieuw mobiliteitsplan, de herinrichting van een wijk, of vraag naar betaalbaar wonen.

Gent verdient beter. We kiezen resoluut voor democratie van onderuit, met volledige transparantie en met vernieuwende vormen van participatieve democratie. We laten het bestuursakkoord schrijven door de Gentenaars zélf, zoals in Barcelona. We keren de gemeenteraad binnenstebuiten, maken meer ruimte voor burgerinitiatieven en maken volksraadplegingen bindend. We geven burgers een stem, ook ná de verkiezingen, via een vragenuurtje in de gemeenteraad. Hoe meer bewoners betrokken worden bij het beleid van onze stad, hoe groter de collectieve kennis, ervaring, capaciteit en draagkracht. Samen maken wij de stad, samen beslissen wij over onze toekomst.

Eén. Transparant bestuur

Transparantie begint bij het openbaar maken van alle bestuursbeslissingen. Zonder uitzondering zowel van de gemeenteraad als het schepencollege. We hanteren het Zweedse offentlighetsprincipe als good practice. Met dat openbaarheidsprincipe maken we het wettelijk verplicht om alle beslissingen, wetgevingsprocessen en officiële communicatie openbaar te maken. Vanaf hun eerste behandeling op het schepencollege zijn zo alle relevante (voorbereidende) documenten beschikbaar op eenvoudig verzoek van burgers.

We zetten de streaming van de gemeenteraad verder en maken het toegankelijk voor iedereen. We zorgen voor een gedetailleerd en toegankelijk schriftelijk verslag van de gemeenteraad en de commissies. We bouwen een gebruiksvriendelijk en interactief digitaal platform uit, in woord en beeld, zodat burgers het werk van de gemeenteraadsleden en schepenen veel beter kunnen opvolgen en controleren.

We geven burgers ook actief en onbeperkt toegang tot alle bestuursdocumenten van SOGent en andere stadsbedrijven en intercommunales, en maken contracten en convenanten met projectontwikkelaars openbaar. Waarom schrik hebben van democratische controle?

Wij willen volledige openbaarheid. Alleen welbepaalde dossiers die een specifieke en concrete bedreiging vormen voor de openbare veiligheid, en individuele personeelsdossiers kunnen daar buiten vallen. Door de trend naar meer autonomie en privatisering van stadsdiensten, gaat de openbaarheid achteruit. Het kan niet dat contracten tussen de stad en privébedrijven zagezegd om concurrentiële redenen de openbaarheid beperken. Informatie achterhouden fnuikt het democratische debat.

We versterken de democratische werking van de Gentse gemeenteraad. We pleiten ervoor om gemeenteraadsleden 2 dagen per week vrij te stellen van hun werk, zodat ze meer tijd en energie kunnen steken in de taak waarvoor ze verkozen zijn.

We keren de gemeenteraad binnenstebuiten. De burgers moeten centraal staan. De gemeenteraad moet de dialoog met de lokale samenleving opzoeken en burgers een stem geven in de gemeenteraad. We voeren een 'vragenuurtje van de burger' in op de gemeenteraad en de commissies, zodat burgers, actiecomités en sociale organisaties spreekrecht krijgen en rechtstreeks in dialoog kunnen gaan met het stadsbestuur.

We breiden het Auditcomité uit. Dat zorgt ervoor dat het beheer van publieke fondsen volledig wettelijk gebeurt. Waarom is dat belangrijk? Omdat de stad een publiek gegeven is. Omdat de stad met publieke middelen gefinancierd wordt. Omdat de stad de plaats is waar mensen samen leven, wonen, werken, zich bewegen en ontspannen, en de behoeften van de mensen bijgevolg centraal moeten staan. En dat is iets helemaal anders dan de belangen van vastgoedbaronnen, financiële holdings en speculanten.

Het Auditcomité licht de contracten van de stad door om te kijken of er onregelmatigheden zijn. Het checkt aanbestedingsprocedures en controleert of er niet met sociale dumping gewerkt wordt. Het sluit belangenconflicten uit en ziet erop toe dat er geen contracten zijn afgesloten met firma's die filialen hebben in belastingparadijzen.

We beschermen klokkenluiders en richten een anoniem meldpunt op waar ambtenaren en inwoners belangenvermenging en gesjoemel kunnen melden, naar het voorbeeld van de 'ethische brievenbus', buzón ético in het Spaans, in Barcelona. Transparantie heeft controle nodig.

Om volledige transparantie te garanderen en de strijd tegen corruptie ernstig te nemen, maken we het vermogen en de verloning van politici openbaar. Politici dragen maatschappelijke verantwoordelijkheden, gebaseerd op een vertrouwensrelatie met de bevolking. Als deze zichzelf, al dan niet onrechtmatig, zou verrijken, dan is dat een belangrijk politiek gegeven dat de burger zou moeten kunnen controleren. Hoeveel mandatarissen exact verdienen, bijvoorbeeld uit betaalde nevenmandaten, is vandaag nog al te ondoorzichtig.

Twee. Geef burgers een stem, ook na de verkiezingen

Dat de Gentenaars inspraak krijgen in het gevoerde beleid is vanzelfsprekend: het is nu eenmaal hun stad. Ze moeten hun zeg kunnen doen over een nieuw mobiliteitsplan, de herbestemming van een oude kerk of de inrichting van een nieuw park. Maar echte inspraak gaat verder dan dat. Dat betekent dat er effectief geluisterd wordt naar de Gentse bevolking. Dat betekent dat de Gentse burgers actief betrokken worden bij het opmaken van beleidsplannen. Dat betekent dat zij zelf punten op de agenda kunnen zetten waar het stadsbestuur dan mee aan de slag moet.

De PVDA pleit voor een actieve, dynamische en participatieve vorm van democratie. Wij willen echte inspraak over alle grote beslissingen. Democratie gaat over burgers die zélf

mee beslissen over hun buurt, hun wijk, hun stad. Participatie moet meer zijn dan mee beslissen over een wijkbudget of input geven bij wijkplannen. Participatie wil zeggen: de bevolking zoveel mogelijk betrekken, luisteren naar alle meningen, een draagvlak opbouwen, en inwoners beslissingsrecht en vertrouwen geven. De PVDA is geen voorstander van gelote wijkpanels. Democratie gaat over het betrekken van iedereen. Belangrijke beslissingen moeten via een (wijk)referendum aan de bevolking voorgelegd worden.

Waar was de inspraak toen beslist werd om de Sint-Bernadettewijk te slopen? Wat hadden burgers in de pap te brokken toen de Sint-Annakerk in de uitverkoop werd gezet om er een supermarkt van te maken? Een vertegenwoordiger van het actiecomité SOS Sint-Anna vatte het perfect samen: “Inspraak wordt zo een schertsvertoning met een derde uitnodiging die geen echte invloed meer kan hebben. Want achter de schermen werd alles al beslist.”

Aan de muur die het stadsbestuur optrekt, ontkiemen ook actie en protest. Gent bleek afgelopen jaren een vruchtbare grond voor burgerbewegingen, actiecomités en geëngageerde buurtbewoners. De Sint-Bernadettewijk verenigde zich in Bernadette Blijft. Het leidde tot petities, protestacties, een strijdlid en zelfs een rechtszaak. De documentaire ‘t Verzet van Bernadette’ brengt het hele proces prachtig in beeld.

Ook tegen de sluiting van de wijkbibliotheken, de besparingen op het poetspersoneel, de wooncrisis, de omvorming van de beschermde Sint-Anna-kerk tot een Delhaize met wijnbar, en het kapotbesparen van de dienst stadsarcheologie werd de voorbije jaren actie gevoerd.

De Gentenaars laten hun stem horen en eisen hun plek in het debat op. Ze doen dat ondanks het stadsbestuur, niet dankzij. Wij willen dit anders aanpakken. We willen burgerparticipatie in de praktijk brengen, ook als het gaat over zaken die moeilijk liggen. We doen dit door burgers van bij het begin te betrekken bij alle grote beleidsbeslissingen. Geen plan of project zonder ‘burgertoets’, een verplicht inspraaktraject.

Dit is des te belangrijker wanneer het aankomt op mobiliteit. Omdat echte participatie ontbreekt leidt het top-down opleggen van mobiliteitsmaatregelen in de praktijk tot polarisatie en verdeeldheid. Een progressief en duurzaam mobiliteitsbeleid kan niet zonder democratisch draagvlak. En dat bouw je op door mensen te betrekken, te informeren, te discussiëren, samen naar oplossingen te zoeken, en daar democratisch over te stemmen. Daarom wil de PVDA dat belangrijke beslissingen die impact hebben op de stad of op de wijk beslist worden via een bindend (buurt)referendum.

Het principe van een referendum is klaar en duidelijk: one man, one vote. Het dwingt het stadsbestuur om via een participatietraject in dialoog te gaan met de wijkbewoners, naar alle stemmen luisteren en een breed draagvlak op te bouwen rond mobiliteit in de wijk. Expertise van verkeersdeskundigen moet gecombineerd worden met expertise en verbeeldingskracht van bewoners over hun eigen wijk. Democratie betekent dat mensen zelf hun eigen wijk toekomstgericht vorm kunnen geven. Het gaat over vertrouwen en zeggenschap geven aan mensen.

We versterken ook de rol van stedelijke adviesraden en maken hun adviezen bindend. We versterken de rol van de Taskforce Wonen om mee vorm te geven aan een betaalbaar,

duurzaam woonbeleid en het actieplan tegen dakloosheid mee aan te sturen.

Adviezen van jeugdraden en andere adviesorganen moeten ernstig genomen worden. Behandelt de gemeenteraad zaken die betrekking hebben op bepaalde wijken of op bepaalde doelgroepen, dan moeten wijkcomités, adviesraden of andere stakeholders vooraf actief betrokken worden.

Via het burgerinitiatief kunnen burgers nu zelf punten agenderen op de gemeenteraad. Maar ook deze zijn niet bindend. Resultaat? Deze voorstellen worden consequent weggestemd door de meerderheid. Het meest frappante voorbeeld was waarschijnlijk wel, oh ironie!, het burgervoorstel 'Recht op protest', waarmee 30 middenveldorganisaties onze democratische rechten en het recht op protest wilden verdedigen en toegankelijker maken.

We willen het burgerinitiatief stimuleren en beter bekend maken. We zorgen ervoor dat handtekeningen voortaan ook digitaal verzameld kunnen worden, in plaats van louter op papier. We geven burgerinitiatieven het recht om volledig zélf de vraagstelling te bepalen, zonder bemoeienis van het schepencollege.

De PVDA wil ook het recht op protest garanderen. Actievoerders kregen de voorbije jaren GAS-boetes omdat ze manifesteerden. De vakbonden kregen een GAS-boete van 350 euro omdat ze protesteerden aan de Kinopolis. Na een protestactie van PVDA-vrouwenbeweging Zelle voor het Gentse stadhuis kreeg Lizz Printz een GAS-boete, die later door de rechtbank werd kwijtgescholden. Maar het stadsbestuur weigerde om het GAS-reglement aan te passen. Een voorstel van de PVDA om het recht op actievoeren te garanderen en GAS-boetes te schrappen werd door de gemeenteraad weggestemd.

Drie. Een bestuursakkoord van onderuit

Democratie stopt niet in het stemhokje, dan begint het pas. Wij willen het Gentse bestuursakkoord laten schrijven door de burgers zelf. Democratie is een werkwoord. We inspireren ons op het Decidim-participatieproject van Barcelona. Decidim betekent 'wij beslissen' in het Catalaans. We pleiten ervoor dat het nieuwe stadsbestuur een grote bevraging organiseert bij de bevolking na de verkiezingen, en die voorstellen en prioriteiten meeneemt in het nieuwe bestuursakkoord.

'Burgers zelf weten gewoonlijk het best wat hun behoeften zijn en kunnen oplossingen of middelen appreciëren om deze behoeften te bevredigen. Ze kunnen ook zelf oplossingen aanreiken, zowel in de vorm van suggesties of creatieve ideeën, als van concrete acties', besluiten VUB-onderzoekers in het boek *De humane stad*. Die burgerbijdrage kan effectief het verschil maken. Want, zo gaan de onderzoekers verder: 'Op die manier gaan de burgers zelf actief participeren in het beheer van hun gemeente. Aldus krijgen ze het gevoel dat ze wonen in een stad op maat van de mensen, en niet alleen van de bureaucratie, economie, technologie, of politiek.'

Decidim is een open source-platform dat speciaal gebouwd werd om participatie van burgers structureel te verankeren in het stedelijk bestuur. De technische mogelijkheden om iedereen te raadplegen en te betrekken, zijn vandaag eindeloos veel groter dan vroeger. Met digitale platformen, de sociale media en de smartphone volstaat een druk op een knop om je

mening te geven. Als open source publieke stadsplatformen alle info bijeenbrengen, is interactie mogelijk. Die platformen moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Ze horen in handen van de gemeenschap thuis, niet in handen van een of ander privébedrijf dat vroeg of laat informatie kan achterhouden of alleen tegen betaling vrijgeven.

Met digitale platformen bereik je niet iedereen. Daarom zorgen we dat inspraak en participatietrajecten de hele samenleving bereiken. We focussen daarbij zeker op jongeren en garanderen dat alle lagen van de superdiverse Gentse bevolking bereikt worden. We peilen voortdurend naar de mening en de voorstellen van burgers, via bevestigingen en opinieonderzoek. Het stadsbestuur legt regelmatig verantwoording af aan de burgers op open wijkbijeenkomsten.

Vier. Maak volksraadplegingen bindend

Democratie betekent: de bevolking controle geven over de samenleving. Burgers zijn geen kleuters die je moet bepamperen. Wij geven burgers echte zeggenschap over belangrijke beslissingen. We ijveren voor een bindend referendum als 1% van de Gentenaars dat vraagt. De initiatiefnemers bepalen daarbij de vraagstelling, er is geen opkomstdrempel. Bij belangrijke beslissingen organiseren we actief zelf volksraadplegingen.

Referenda dwingen politici tot de gezonde reflex om hun politieke keuzes direct aan de basis te verantwoorden. Maar vooral: bij een referendum discussieert de hele samenleving mee: bij de kapper, in de sportclub, bij de vakbond en het lokale actiecomité, of gewoon met de burens op straat. Daarin zit de echte winst: dat het publieke debat echt publiek wordt. De democratie krijgt adem en treedt buiten de muren van de gemeenteraad. Op de dag van het referendum bepalen we heel praktisch: deze richting gaat het beleid uit.

Het bindend karakter ervan moet ervoor zorgen dat het referendum werkelijk een stap is naar democratie. Vandaag kan een beleid al te gemakkelijk een referendum negeren, of enkel in woorden omarmen maar niet in daden. Bij het referendum over betaalbaar wonen gingen 33.000 Gentenaars stemmen. Bijna 80 procent stemde twee keer 'ja'. 'Ja' op de vraag of gemeentelijk publiek vastgoed niet geprivatiseerd mag worden. 'Ja' op de vraag of de stad een bank van publieke gronden moet oprichten om 40 procent sociaal wonen te realiseren. Een belangrijk signaal van de Gentenaar, na een indrukwekkend initiatief van een aantal actiegroepen, waaronder Te Duur, die erin slaagden om genoeg handtekeningen te verzamelen en mensen te mobiliseren om te gaan stemmen.

Maar zoals wel vaker bleef het nadien bij loze beloftes en dode letters. Matthias Diependaele, op dat moment Vlaams minister van Wonen voor de N-VA, vond de ideeën onzinnig, de opkomst niet overtuigend en bleef volhouden dat er nu al te veel geld gaat naar sociaal wonen. Het Gentse stadsbestuur besliste wel om zorgvuldiger om te springen met de verkoop van gronden en patrimonium, maar een grondenbank voor sociaal en betaalbaar wonen is er nog altijd niet, en er is geen enkele visie of stappenplan om op termijn tot 20 procent sociaal en 20 procent betaalbaar wonen in onze stad te komen.

Wie met veel handtekeningen een referendum uitlokt, moet de vraagstelling ervan kunnen bepalen. Nu legt de gemeenteraad nog vast waar het referendum exact om draait. Daardoor kan je een referendum al verliezen nog voor de stemming. Wel een goed idee is:

ambtenaren ter beschikking stellen die initiatiefnemers van een referendum eventueel helpen bij een goede formulering.

Vijf. Versterk het middenveld

Een sterk middenveld is belangrijk voor een democratie-van-onderuit, omdat het allerlei groepen betreft, mensen versterkt en kennis bundelt. Een brede en diepe democratie kan niet zonder een goed ontwikkeld middenveld. Van actiegroepen tot vakbonden, van vrouwenorganisaties tot buurt- en natuurverenigingen: zij zijn een essentiële schakel in het democratische proces. Ze vormen de buik van de samenleving waar het debat wordt georganiseerd en mensen samenkomen. Ze kunnen mee de agenda bepalen en meningen helpen vormen.

We versterken de deelname van het sociale middenveld in de raden van bestuur van intercommunales, stadsbedrijven, huisvestingsmaatschappijen en andere stedelijke bestuursorganen. We maken komaf met de oude politieke cultuur van politieke benoemingen en vriendjespolitiek, maar maken ruimte voor sterke, onafhankelijke bestuursraden met verkozen politici en geëngageerde bestuursleden uit sociale organisaties en het middenveld.

Zes. Geen betaalde mandaten voor politici

De draaideur tussen politiek en bedrijfsleven lassen we dicht. Waarom voeren we geen duidelijke, transparante regels in? Het moet voor schepenen verboden zijn om er betaalde mandaten in private of beursgenoteerde bedrijven op na te houden. We schrijven dat in de deontologische code van de Stad Gent.

Verkozen politici zijn verantwoording verschuldigd aan de bevolking en horen niet thuis in raden van bestuur van multinationals, beursgenoteerde bedrijven of banken. Wat is er mis met een consequent engagement voor de samenleving? We verbieden verkozen politici om voortaan nog van twee walletjes te eten.

We lassen een ontluizingsperiode in van vijf jaar, vooraleer ex-politici na hun afscheid uit de politiek een mandaat kunnen opnemen bij banken of bedrijven. Niemand gelooft dat multinationals ex-politici aan boord halen voor hun expertise en know-how. Wel voor hun uitgebreide adresboekje en wijdvertakte politieke netwerk. Een afkoelingsperiode van vijf jaar is geen overdreven luxe. Dat het Gentse stadsbestuur daarin het voortouw neemt: zou dat geen mooi signaal zijn?

We vervangen tot slot ook alle dienstwagens van het schepencollege door deelautoabonnementen. Dat is nu al ten dele het geval. We veralgemenen dit voor het hele schepencollege. Wie wil inzetten op duurzame mobiliteit moet zelf het goede voorbeeld geven.

6. Jonge stad

Jongeren zijn experts bij uitstek over de plek waar ze wonen, leren en zich amuseren. Daarom geven we jongeren échte inspraak. Jongeren verdienen meer plaatsen om te chillen: meer groene, openbare ruimte en ook meer overdekte plaatsen waar jongeren steeds welkom zijn. We pleiten voor gratis en beter openbaar vervoer zodat jongeren zich dag én nacht kunnen verplaatsen. Ook geven we meer aandacht aan het mentaal welzijn van jongeren en lanceren de XPLOREPASS, waarmee jongeren gratis toegang krijgen tot culturele activiteiten.

Wat we willen:

Eén. Jongeren een stem geven

- Het stadsbestuur moet de jongeren veel beter betrekken bij plannen en beleidsbeslissingen. Dat kan via jeugdwerk, onderwijs, jongerenorganisaties en door gewoon met jongeren te gaan praten.
- We geven de jeugdraad initiatiefrecht in de gemeenteraad. Zo kunnen jongeren punten op de agenda zetten.
- We maken een digitale plek waar jongeren vragen en voorstellen voor het stadsbestuur kunnen droppen. Ze kunnen die ook laten becommentariëren en ondersteunen door leeftijdsgenoten. We zorgen voor een brede bekendmaking van dit nieuwe online inspraakmedium.

Twee. Gratis en beter openbaar vervoer

- Het moet gedaan zijn met de besparingen op De Lijn. We hebben nood aan goed werkend openbaar vervoer. We willen de 150 geschrapte bushaltes in Gent terug.
- We vragen een onmiddellijke oplossing voor Tramlijn 1. Dat de drukste tramlijn van de stad, tussen station Gent-Sint-Pieters en de Korenmarkt, vier jaar (!) verdwijnt door werken is onaanvaardbaar.
- We maken tram en bus in Gent gratis.
- We verhogen het aanbod op de lijnen. In de spitsuren rijdt er elke vijf minuten een tram of bus. In de daluren wordt dat elke tien minuten en 's nachts om het half uur.
- We zorgen voor een betere aansluiting tussen tram en trein. Stad en station zijn zo ook makkelijker bereikbaar voor jongeren die niet in de stad wonen.
- We maken bussen, trams en haltes beter toegankelijk voor mensen in een rolstoel of voor wie een kinderwagen bij heeft.
- We dringen aan op investeringen bij De Lijn: in voertuigen, infrastructuur en personeel. Zo verbeteren we de kwaliteit van de dienstverlening en de werkomstandigheden en houden we De Lijn in openbare handen.

Drie. Meer mogelijkheden voor ontspanning, sport, en cultuur

- We maken cultuur toegankelijk voor iedereen en lanceren de XPLOREPASS voor jongeren. Hiermee krijgen jongeren een krediet voor gratis toegang tot een divers aanbod van culturele activiteiten: concerten, cinema, boeken, muziek of games kopen... zoals reeds bestaat in Frankrijk.
- Sporten moet toegankelijker en goedkoper. Daarom bieden we laagdrempelige infrastructuur aan, geven we sportverenigingen voldoende werkmiddelen en komen we tussen in de kosten voor lidmaatschap van een sportclub. We richten openbare fitnessruimtes in, waar jongeren goedkoop kunnen komen trainen.
- Elke jongere heeft recht op een sporthal en zwembad dicht in de buurt, zowel voor sportclubs als voor vrij gebruik. De prijzen voor het gebruik van sportfaciliteiten (en zwembaden) moeten naar beneden.
- We zorgen dat sportzalen van scholen open zijn 's avonds en tijdens het weekend. We geven daarbij inspraak aan de jongeren zelf.
- We betrekken jongeren in de programmatie in cultuurhuizen en zorgen dat het culturaanbod voor jongeren hun aandeel in de stedelijke bevolking weerspiegelt.
- We verlagen de financiële drempels voor de muziekacademie, zodat jongeren het instrument van hun keuze kunnen bespelen, zonder financiële kopzorgen.
- Er moet specifieke aandacht komen voor het betrekken van meisjes en jonge vrouwen bij sport, cultuur en het buurtwerk. Vaak vinden meisjes minder hun weg naar jeugdhuizen en de sport- en cultuurprojecten.
- We stimuleren elk initiatief om jongeren samen te brengen in al hun diversiteit. Onder impuls van onze jongerenbeweging RedFox organiseren we, net zoals in Antwerpen, een gratis jongerenfestival 'Diversity'.

Vier. Chill-plekken voor jongeren

- We zorgen voor plekken, zowel binnen als buiten waar jongeren kunnen sporten, muziek maken of gewoon samen kunnen chillen.
- Populaire plekken richten we zo in dat jongeren zich thuis voelen, met luifels om te schuilen bij slecht weer, zitbanken, sanitair, drinkwaterfonteintjes, outdoor fitnessstoestellen en voetbal- en basketbalveldjes. We geven daarbij inspraak aan de jongeren zelf.
- We zorgen ervoor dat er overal groen en open ruimte is op wandelafstand als plekken waar jongeren zich kunnen uitleven.
- We maken van de Blaarmeersen opnieuw een toegankelijke plek waar iedereen zich welkom en veilig voelt. Dat doe je niet met een peperdure omheining, wel door resoluut in te zetten op sfeerbeheer, de-escalatie en nultolerantie voor geweld en grensoverschrijdend gedrag.
- We zorgen voor meer verschillende plaatsen in de stad waar je veilig buiten kan zwemmen. We schrappen de geplande jachthaven aan het Houtdok, zorgen voor een zwemzone, en maken van het Houtdok een tweede Blaarmeersen op maat van jongeren.

Vijf. Laat het Gents jeugdwerk bloeien

- Elke wijk heeft een sterk permanent jeugdwerk nodig. We ondersteunen organisaties die nood hebben aan professionalisering.
- Jeugdbewegingen zoeken vrijwilligers en omkaderen hen. Het is ook aan de stad om de jeugdbewegingen daarbij te steunen. Zo willen we de wachtlijsten om kinderen en jongeren in een jeugdbeweging in te schrijven wegwerken.
- We nemen kleine jeugdwerkingen serieus en luisteren naar hen. We zorgen ervoor dat alle jeugdorganisaties een gelijke stem hebben aan tafel.
- De opleiding van vrijwilligers met een migratieachtergrond geven we extra aandacht om de diversiteit in het jeugdwerk te verhogen.
- Om de ontmoeting, uitwisseling en samenwerking tussen jongeren van de verschillende vormen van jeugdwerk te stimuleren, organiseren en ondersteunen we jaarlijkse gezamenlijke evenementen.
- We herverdelen de middelen voor lokaal jeugdbeleid op basis van bevolkingsgegevens, zodat elk kind en elke jongere in elke wijk dezelfde kansen krijgt.

Zes. Infrastructuur op maat van jongeren

- We willen dat de stad investeert in nieuwe sportterreinen, jeugdhuisen, publieke fitness-infrastructuur in open ruimte en open cultuurhuizen voor jongeren.
- We maken samen met de jeugdorganisaties werk van een masterplan jeugdwerkinfrastructuur. We moeten een heldere visie op infrastructuur ontwikkelen en investeren in stadsgebouwen voor jeugdwerk. Het is cruciaal om ruimte in het stadscentrum beschikbaar te houden voor jongeren, zoals jeugdhuis PLEK & Broei doen. Dit stelt jongeren in staat om op een laagdrempelige manier initiatief te nemen.
- We voorzien meer lokalen voor jongeren, van huiswerkklasje tot lokalen voor jeugdbewegingen. Een lokaal dat je je eigen kan maken, is een ankerpunt voor jongerenwerking.
- We gaan leegstand tegen door jongerenorganisaties de kans te geven tijdelijk locaties in te vullen. We helpen daarnaast organisaties in een tijdelijke invulling om door te groeien naar een permanente plek.
- We onderzoeken de mogelijkheid, in overleg met vakbonden en personeel, om de Krook ook op zondag te openen, zodat jongeren het hele weekend door beroep kunnen doen op een toegankelijk aanbod aan boeken, tijdschriften en digitale diensten in de beste bib van het land.
- In alle wijken voorzien we fuifzalen in beheer van de stad onder het motto: betaalbaar en bereikbaar.

Zeven. Jeugddiensten met een open deur

- De jeugddiensten stimuleren we om in een open aanbod te voorzien op plaatsen waar veel jongeren zijn. Een vindplaatsgericht gratis aanbod waar geen inschrijving voor nodig is.
- Wie veel jongeren bereikt, kan ook meer animatoren vinden en opleiden, in samenwerking met professioneel jeugdwerk.

- We leiden jongeren op tot animatoren op buurtpleinen. Jongeren vanaf 16 jaar nemen zo verantwoordelijkheid op voor hun eigen plein in samenwerking met professionele coaches uit het jeugdwerk.
- We breiden het project van de PleinPatrons, waarbij jongeren uit de buurt als animator en steward werken op pleintjes, uit over de hele stad.

Acht. **Betaalbaar wonen**

- De huurprijzen van koten moeten drastisch naar beneden. Studenten betalen veel te hoge prijzen.
- De stad moet met de universiteit en hogescholen samenwerken om dringend meer betaalbare homes te bouwen (en de bestaande te renoveren) om zo de druk op de stad te verlichten. Dat is positief voor studenten én voor Gentenaars. De stad stelt daarvoor via erfpacht gronden ter beschikking aan een symbolische prijs.
- Veel jongeren vinden geen betaalbare woning meer. We willen dat de stad de huurprijzen begrenst en investeert in betaalbare budgetwoningen. Jonge Gentenaars moeten geholpen worden in de zoektocht naar een woning.
- In de strijd tegen de groeiende armoede zetten we een specifiek project op voor jongeren die dak- of thuisloos zijn.

Negen. **Mentaal welzijn**

- We willen meer aandacht voor het mentaal welzijn van jongeren. De stad moet de wijkgezondheidscentra ondersteunen in het aanbieden van gratis psychologische hulp aan jongeren.
- We zetten projecten op waarbij jongeren met sociale, emotionele en/of psychische problemen ondersteund en geholpen worden door andere jongeren ('peer-to-peer support').
- We pakken de lange wachtlijsten aan voor wie psychische problemen heeft en investeren in opvang en zorg (bijvoorbeeld Karus).
- We zetten via scholen, jeugdbewegingen en sportclubs een grootschalige campagne op naar jongeren over mentaal welzijn en psychologische problemen. Zo doorbreken we taboes en helpen we jongeren op weg.
- Nultolerantie voor racisme, discriminatie, grensoverschrijdend gedrag en homofobie. We versterken de werking van de bestaande meldpunten, verlagen de drempel naar hulpverlening, en pakken haatmisdrijven aan.

Visie

Gent is een jonge stad. Eén op drie Gentenaars is jonger dan 30. Deze Gentse jongeren zijn een diverse groep, met veel verschillende achtergronden. Al deze jongeren samen zijn de toekomst van onze stad en allemaal verdienen ze hun plaats in de stad. Allemaal zijn het burgers in volle ontwikkeling, met dromen en barstensvol ideeën. Ideeën over hun toekomst, maar ook over de stad en de buurt waar ze wonen, leren en vrienden ontmoeten. Het zijn allemaal jongeren die recht hebben op sport en ontspanning, op een veilige stad, op onderwijs, op cultuur, op werk. Nu verliezen we heel veel potentieel in deze stad. Veel jongeren vallen uit de boot. Wij willen een stad op maat van jongeren, waar zij mee de stad kunnen vormgeven en waar zij een plaats hebben in de openbare ruimte.

Eén. Jongeren een stem geven.

Jongeren krijgen vandaag te weinig inspraak in de stad. Inspraak blijft weggelegd voor wie de weg doorheen de wirwar van stedelijke structuren op eigen houtje afgelegd krijgt. Het is vaak niet duidelijk voor jongeren waar ze hun mening kunnen geven en op welke manier ze kunnen bijdragen aan de stad.

Wie jonger is dan 18 kan zelfs bij de verkiezingen hun stem niet laten gelden. En studenten die in Gent studeren, maar buiten de stad wonen, al evenmin. Er is een mindshift nodig om hen bij het uitstippelen van het stedelijk beleid aan bod te laten komen. Inspraak gaat over vertrouwen geven aan jongeren, hun mening serieus nemen en écht luisteren. Dat vraagt om een open houding van beleidsmakers. Die moeten beseffen dat jongeren experts zijn over hun buurt of school. Democratie is een tweerichtingsverkeer: verwacht niet alleen dat jongeren zelf hun weg vinden, maar ga ook actief naar hen toe. In Nieuw Gent werd door een reeks sociale organisaties een jongerenparlement op poten gezet met de lokale jeugd. Het project moet momenteel on hold gezet worden omdat de financiële middelen niet toereikend zijn. Dit soort projecten moeten gestimuleerd en ondersteund worden. Jongeren mee laten denken over de stad werkt emancipatorisch en helpt onze stad vooruit.

Met die ingesteldheid kan een stadsbestuur jongeren op allerlei manieren aan bod laten komen. In de eerste plaats via de structurele inspraakorganen, zoals de jeugdraden. Die moeten uitgroeien tot volwaardige jongerenvertegenwoordigingen. De jeugdraad moet initiatiefrecht krijgen in de gemeenteraad. Dan kunnen jongeren ook zelf punten op de agenda zetten.

Ook wie geen rechtstreekse lijn heeft naar de jeugdraad moet ideeën op tafel kunnen leggen. Daar is een open, digitaal instrument voor nodig, waarmee jongeren hun vragen en voorstellen naar voren kunnen brengen en daar steun van andere jongeren voor kunnen krijgen. De stedelijke diensten engageren zich om elke vraag te beantwoorden. Voorstellen die de steun krijgen van voldoende jongeren worden behandeld.

Het stedelijk jeugdbeleid moet verankerd zijn in de jongerenwereld. Daarvoor kan het beleid steunen op het jeugdwerk en op banden in het onderwijs. Dan kunnen jongeren gehoord worden als er veranderingen op til zijn in hun buurt, maar ook om beleid bij hen af te toetsen. Zonder sterk jeugdwerk, kan het beleid een doorgedreven inspraak van jongeren niet realiseren.

Twee. Gratis en beter openbaar vervoer

We gaan nu vier jaar zonder Tramlijn 1 zitten en we wachten al tientallen jaren op nieuwe tramlijnen. Zo kan het niet verder.

Gratis en beter openbaar vervoer, dat hebben we nodig! Daarom willen we samen met de Vlaamse overheid drastisch investeren in gratis en beter openbaar vervoer, met ook een betrouwbaar nachtnet, zodat iedereen thuis geraakt. Gent moet hier een voortrekkersrol in spelen en de rest van het land hierin meenemen. Als het in Duinkerke en Montpellier kan, waarom dan niet in Gent?

We investeren ook in veilige fietspaden en kruispunten. We zoeken naar innovatieve oplossingen om fietsers veilig tramsporen te laten kruisen.

Momenteel is het openbaar vervoer in Gent duidelijk ondermaats. Als we een veilige, leefbare, sociale, klimaatvriendelijke én toekomstgerichte mobiliteit willen in Gent, dan hebben we een betaalbaar alternatief nodig voor de wagen. En dat is het openbaar vervoer. Daarom pleit de PVDA voor gratis en goed werkend openbaar vervoer, dat toegankelijk is voor iedereen.

De PVDA luistert naar de stem van de jongeren. Overal horen we hetzelfde: “Fiks onze trams en bussen.” Het is hoog tijd dat er serieus geïnvesteerd wordt in het openbaar vervoer. Wij willen het aanbod vergroten, verbeteren en gratis maken. In de spitsuren komt er elke vijf minuten een tram of bus. In de daluren wordt dat elke tien minuten en 's nachts om het half uur. We bouwen een betrouwbaar nachtnet uit zodat iedereen veilig thuis geraakt.

Drie. Meer mogelijkheden voor ontspanning, sport, en cultuur

Voor jongeren moet de drempel naar sport en cultuur omlaag. De kostprijs verlagen is hier onze eerste maatregel.

We maken cultuur toegankelijk voor iedereen en lanceren de XPLOREPASS voor jongeren. Hiermee krijgen jongeren een krediet voor gratis toegang tot een divers aanbod van culturele activiteiten: concerten, cinema, boeken, muziek of games kopen... zoals reeds bestaat in Frankrijk. Cultuur voor iedereen!

Als gevolg van de besparingen hebben sportverenigingen hun lidgelden de laatste jaren verhoogd. Om dat te vermijden, verhogen we hun werkingsmiddelen. Maar de stad kan ook rechtstreeks tussenkomen als lidgelden een hoge financiële drempel vormen. Fitnesssen is een populaire bezigheid en heel gezond als er een goede begeleiding is. Maar fitnesszalen zijn bijna volledig in handen van privé-uitbaters. Die hanteren vaak erg hoge prijzen. Met de uitbouw van publieke fitnessruimtes en de plaatsing van fitnessstoestellen in de openbare ruimte kunnen jongeren goedkoop sporten.

Ook dansen zit bij jongeren in de lift. Het meisjesvoetbalproject in de wijk Nieuw Gent toont bovendien aan wat het potentieel onder meisjes is als er een specifieke aandacht voor is. Meisjes willen net zoals jongens graag aan sport doen, maar moeten ook de kans krijgen om dit te doen.

De stad moet investeren in nieuwe sportterreinen, jeugthuizen, publieke fitness-infrastructuur in open ruimte en open cultuurhuizen voor jongeren. We hebben publieke plaatsen nodig waar jongeren kunnen chillen, elkaar kunnen ontmoeten,... Sportzalen van scholen moeten open zijn in de avond en tijdens het weekend. Geef daarbij inspraak aan de jongeren zelf. Zij weten tenslotte het beste wat ze willen en nodig hebben.

Uitgaan en feesten is een deel van de leefwereld van jongeren. Het is van alle tijden dat jongeren graag gaan feesten. Dat is niet altijd even gemakkelijk. In veel wijken is de accommodatie voor uitgaan onvoldoende. In de bekendste feeststraat van Gent, de Overpoortstraat, zijn problemen schering en inslag. In de afgelopen jaren is er in de Overpoortstraat een team van infocoaches gekomen waarbij je terecht kon als je dingen zag die niet door de beugel kunnen of als je zelf slachtoffer was. De stad wilde hier echter op besparen en deze infocoaches afschaffen. Na gezamenlijk protest van Comac, de jongerenbeweging van PVDA, studenten en cafébazen, is dit initiatief tijdelijk verlengd. Wij pleiten ervoor om dit permanent te maken en Gentse jongeren en studenten hierbij te betrekken om zelf ook steward of infocoach te worden.

Daarnaast is er ook speciale aandacht nodig voor het seksisme en racisme in de uitgaanswereld. Nog steeds worden jongeren met een andere huidskleur geweigerd in de cafés en discotheken. Ook het seksisme moet aangepakt worden. Vrouwen voelen zich steeds meer op hun ongemak in de Overpoort en het seksueel grensoverschrijdend gedrag is alomtegenwoordig. Hoog tijd dat de Stad een integraal plan opstelt dat deze problemen in het uitgaansleven aanpakt, in samenspraak met de betrokken partners. Meer hierover lees je ook in het hoofdstuk 'Vrouwvriendelijke stad'.

Vier. Chill-plekken voor jongeren

Jongeren zijn op zoek naar plekken om te chillen, ook als het slecht weer is. Anna (17 jaar), vertelde ons dat er meer plaatsen nodig zijn waar jongeren welkom zijn om gewoon rond te hangen. Er zijn volgens Anna amper openbare ruimtes die overdekt zijn. "En dat in een land waar het het grootste deel van de tijd regent."

Veel jongeren snakken naar meer groen, naar meer parken, naar meer openbare ruimte. Dat moet ook een basispijler van goed jeugdbeleid zijn: meer groen en open ruimte, zeker in dichtbebouwde wijken. Om je vrienden te ontmoeten, te voetballen of gewoon in het gras te liggen, op wandelafstand van je thuis. Die openbare ruimte richten we zo in dat jongeren zich er thuis voelen. Er is extra aandacht nodig voor de behoeften van meisjes zodat ook zij een plaats hebben in de openbare ruimte. Een open aanbod van sport- en spelactiviteiten nodigt jongeren uit elkaar in de openbare ruimte te ontmoeten.

De stad moet investeren in nieuwe sportterreinen, jeugthuizen, publieke fitness-infrastructuur in open ruimte en open cultuurhuizen voor jongeren. We hebben publieke plaatsen nodig waar jongeren kunnen chillen, elkaar kunnen ontmoeten, met luifels

om te schuilen bij slecht weer, zitbanken, sanitair, drinkwaterfonteinnetjes en voetbal- en basketbalveldjes.

Daarom zoeken we naar beschikbare overdekte ruimtes die ter beschikking gesteld worden aan jongeren en ondersteunen we scholen om hun sportzalen open te kunnen stellen in de avond en tijdens het weekend. Met investeringen in conciërges en animatoren kunnen we die ruimtes openstellen en nieuw publiek domein creëren. Door naschoolse activiteiten aan te bieden in de schoolgebouwen zelf, verlagen we voor de leerlingen de drempel om deel te nemen. Geef daarbij inspraak aan de jongeren zelf. Zij weten tenslotte het beste wat ze willen en nodig hebben.

We maken van de Blaarmeersen opnieuw een toegankelijke plek waar iedereen zich welkom en veilig voelt. Dat doe je niet met een peperdure omheining, wel door resoluut in te zetten op sfeerbeheer, de-escalatie en nultolerantie voor geweld en grensoverschrijdend gedrag.

Om de druk op de Blaarmeersen te verminderen, eisen we bijkomende zwemmogelijkheden in open lucht in Gent. We willen meer open zwemwater op verschillende plekken in de stad. We schrappen de geplande jachthaven aan het Houtdok, zorgen voor een zwemzone en maken van het Houtdok een tweede Blaarmeersen op maat van jongeren. Gratis en toegankelijk voor iedereen.

Vijf. Laat het Gents jeugdwerk bloeien

Jeugdverenigingen doen schitterend werk in onze stad. We hebben het dan over het professionele jeugdwerk dat zich, met vaste medewerkers in dienst, vooral richt op de maatschappelijk meer kwetsbare jongeren, maar ook over vrijwillig jeugdwerk – de jeugdbewegingen. Die bezorgen duizenden jongeren elk weekend en elke zomer de tijd van hun leven. Het jeugdwerk is voor veel jongeren hun tweede thuis, een plek waar ze zich veilig voelen, vrienden maken en kunnen groeien. Het jeugdwerk haalt jongeren uit hun isolement, doet hen open bloeien en zet hen op weg naar hun eerste job. Alle Gentse jongeren hebben recht op zo'n tweede thuis. Tijd om nog meer te investeren in alle verschillende vormen van jeugdwerk die onze stad nodig heeft.

Het professionele jeugdwerk moet weer meer middelen krijgen. Om hun werking uit te breiden en om met jeugdwerkers de hulpvragen van jongeren te kunnen beantwoorden. Maar ook om werkingen op te starten in wijken en buurten waar ze vandaag nog niet (genoeg) bestaan. Het vrijwillige jeugdwerk helpen we vooral met ondersteuning bij het vinden en vormen van hun ruggengraat: de vrijwilligers die zich dag in dag uit engageren voor hun jeugdbeweging. Maar we verlenen ook steun voor een degelijke infrastructuur voor de jeugdbewegingen.

Iedereen verdient een plaats binnen jeugdbewegingen en jeugdwerk. Vandaag is dat helaas nog niet het geval. Zo vinden veel kinderen en jongeren hun weg naar de jeugdbeweging niet. We zorgen ervoor dat elke jeugdbeweging en jeugdwerking voldoende middelen heeft zodat zij zich kunnen engageren om elke jongere, in elke wijk, dezelfde kansen te geven om mee te genieten van de voordelen van hun werking. Ook onder de vrijwilligers trachten we

de diversiteit te laten doorgroeien. De opleiding van vrijwilligers met een migratieachtergrond geven we extra aandacht om de diversiteit in het jeugdwerk te verhogen.

Zes. Infrastructuur op maat van jongeren

We streven naar een stad waar jongeren en het jeugdwerk ook echt hun plaats krijgen en vinden. Infrastructuur op maat van jongeren is hier van fundamenteel belang. We maken samen met de jeugdorganisaties werk van een masterplan jeugdwerkinfrastructuur. We moeten een heldere visie op infrastructuur ontwikkelen en investeren in stadsgebouwen voor jeugdwerk. Het is cruciaal om ruimte in het stadscentrum beschikbaar te houden voor jongeren, zoals jeugdhuis PLEK & Broei doen. Dit stelt jongeren in staat om op een laagdrempelige manier initiatief te nemen.

In een stad is er vaak leegstand. Gebouwen die tijdelijk niet gebruikt worden, liggen er verlaten bij. Dat is zeer jammer. Zeker als we zien hoeveel vraag er is naar plekken waar jongeren ook binnenshuis kunnen samenkomen of de tal van initiatieven die vanuit het jeugdwerk nood hebben aan een eigen plek. De oplossing is simpel: we gaan leegstand tegen door organisaties de kans te geven tijdelijk locaties in te vullen. We helpen daarnaast organisaties in een tijdelijke invulling om door te groeien naar een permanente plek. Zo kunnen we ook meer lokalen voorzien die jongeren zich eigen kunnen maken. Ook de infrastructuur van scholen heeft hier potentieel. Die stellen we meer open, bijvoorbeeld na de schooluren of tijdens het weekend om de noden die er vandaag zijn onder het jeugdwerk, de jeugdbewegingen en andere organisaties tegemoet te komen. We geven de scholen hierin de nodige ondersteuning om dit administratief mogelijk te maken.

Bibliotheken moeten langer en vaker open zijn. De stad wilde hierop besparen en zelfs enkele wijkbibliotheken sluiten. Maar dankzij protest van buurtbewoners en leerlingen, gesteund door de PVDA, werd deze beslissing teruggedraaid. De wijkbibliotheken zijn gebleven, maar er werd wel gemorreld aan de openingsuren. Zo is de Krook minder lang open op zaterdag en de wijkbibliotheken zelf kregen een extra sluitingsdag. We pleiten voor extra middelen voor de bibliotheken waardoor er langere openingsuren mogelijk zijn en de Krook, in samenspraak met personeel en vakbond, op zondag open is.

In Antwerpen organiseert onze jongerenbeweging RedFox jaarlijks het festival 'Diversity'. Dit diversiteitsfestival vol muziek, sport en plezier heeft als belangrijke boodschap dat er geen plaats is voor racisme in de stad. Het festival is gratis zodat iedereen er naar toe kan. Die boodschap willen we ook in Gent duidelijk stellen. In onze stad is iedereen welkom en moet iedereen kunnen meegenieten van wat de stad te bieden heeft. Dit doen we niet alleen door ook in Gent een Diversity te organiseren maar ook door het actief stimuleren van elk initiatief om jongeren samen te brengen in al hun diversiteit. Voor al onze andere plannen om van Gent een diverse stad te maken waar geen plaats is voor racisme of discriminatie, zie het hoofdstuk 'Diverse stad'.

Zeven. Jeugddiensten met een open deur

We willen de jeugddiensten toegankelijker maken. Daarom stimuleren we hen om in een open aanbod te voorzien op plaatsen waar veel jongeren zijn. We gaan daarbij voor een vindplaatsgericht gratis aanbod waar geen inschrijving voor nodig is.

Wie veel jongeren bereikt, kan van daaruit ook meer animatoren vinden en opleiden, in samenwerking met professioneel jeugdwerk.

We geven jongeren een plaats in de buurt die wordt gerespecteerd. We leiden ze op tot animatoren op buurtpleinen. Jongeren vanaf 16 jaar nemen zo verantwoordelijkheid op voor hun eigen plein in samenwerking met professionele coaches uit het jeugdwerk. We nemen een voorbeeld aan de Plein Patrons en breiden het project uit in heel Gent.

Acht. Betaalbaar wonen

Het is voor veel jongeren onbetaalbaar geworden om in Gent te wonen. De prijzen worden alsmar hoger. Een groot probleem voor jongeren is de prijs van koten in Gent. Veel jongeren komen in Gent studeren. Veel van hen hebben een kot nodig in Gent. Momenteel zijn er veel te weinig homes van de universiteit beschikbaar waardoor steeds meer studenten naar de private huurmarkt moeten trekken. Een kot van 22 vierkante meter kost ondertussen al meer dan 450 euro per maand! De stad moet de woningmarkt terug in handen nemen. Er moet in samenwerking met de universiteit een grootschalig project komen dat inzet op de massale bouw van nieuwe studentenhomes. Ook de bestaande homes, soms in zeer slechte staat, moeten gerenoveerd worden. De stad stelt daarvoor via erfpacht gronden ter beschikking aan een symbolische prijs.

De woningmarkt moet ook in handen genomen worden opdat jonge Gentenaars een deftige woning kunnen vinden in Gent. Dit is momenteel vaak onhaalbaar. Zowel op de koop- als de huurmarkt zien we dat het steeds moeilijker wordt om een goede en betaalbare woning te vinden. Een eigen huis kopen zonder stevige hulp van je ouders wordt zo langzamerhand onmogelijk. Een dak boven je hoofd hebben is nochtans een basisrecht. Om de woningmarkt terug in handen te nemen, zorgen we voor een groter aanbod aan sociale woningen. Hierbij geven we prioriteit aan dak- en thuisloze kinderen, jongeren en gezinnen. De aanwezigheid van meer sociale woningen zal ook een effect hebben op de prijs van woningen op de reguliere markt. We geven de voorkeur aan betaalbare en degelijke woningen in plaats van aan grote projectontwikkelaars die woningen bouwen voor de happy few en de prijzen van de andere woningen ook de hoogte injagen.

Negen. Mentaal welzijn

Steeds meer jongeren kampen met psychische problemen. Jongeren die in armoede leven hebben hier nog vaker last van en voor hen is de stap naar professionele hulp vaak nog veel groter. Professionele hulp zoeken blijft een grote drempel (en taboe) voor vele jongeren. We moeten jongeren deze hulp gratis aanbieden. Een project als TEJO, dat voorziet in gratis psychologische hulp voor jongeren, is heel waardevol, maar draait op vrijwilligers. De PVDA wil deze projecten versterken en zorgen voor gratis psychologische hulp in alle

wijkgezondheidscentra. In elke wijk moeten jongeren op de hoogte zijn waar ze gratis terecht kunnen met hun problemen.

Daarnaast zetten we in op projecten waarbij jongeren met sociale, emotionele en/of psychische problemen ondersteund en geholpen worden door andere jongeren ('peer-to-peer support'). We gaan hiervoor in overleg met de betrokken hulpverleners en werken hiervoor een plan uit waarin we als stad volop inzetten op de mentale gezondheid van jongeren.

Ook pakken we de lange wachtlijsten aan voor jongeren met psychische problemen. We investeren daarbij in (psychiatrische) opvang- en zorginstellingen (zoals Karus).

Jongeren moeten zich veilig kunnen voelen in de stad. Slachtoffer worden van grensoverschrijdend gedrag, racisme, homofobie of eender welke vorm van discriminatie of haat, laat diepe sporen na. Dit moeten we ten allen tijde voorkomen. We zorgen in de stad voor meldpunten waar je terecht kan als je slachtoffer wordt. Het is belangrijk dat je ergens terecht kan en professionele hulp aangeboden krijgt.

De wijkwerking van onze sociaal werkers, jeugdwerkers en wijkteams zijn ook hier zeer belangrijk. Zij houden een oog in het zeil bij problemen en zijn aanspreekpunten voor jongeren.

7. Gezonde stad

Geen rechtvaardige samenleving zonder een toegankelijke gezondheidszorg op mensenmaat. We zetten resoluut in op de uitbouw van sociale groepspraktijken in alle Gentse wijken, en we versterken hun aanbod met maatschappelijk werkers en meer uren voor de gezondheidspromotoren. We willen psychologen in de wijkgezondheidscentra, zodat elke Gentenaar toegang heeft tot geestelijke gezondheidszorg. We zetten grendels op de ziekenhuisfacturen, zorgen voor betaalbare rusthuizen en meer omkadering voor ouderen thuis. De vele besparingen op gezondheidszorg van het huidige stadsbestuur draaien we terug om zo van Gent terug een zorgzame stad te maken.

Wat we willen:

Eén. Een sociale groepspraktijk in elke wijk

- We bouwen het netwerk van wijkgezondheidscentra verder uit in alle wijken.
- We verhogen de subsidies die de 11 wijkgezondheidscentra van het stadsbestuur krijgen, zodat zij hun werking kunnen uitbreiden met maatschappelijk werk en meer gezondheidspromotie.
- Meer subsidies voor de wijkgezondheidscentra om mee te betalen voor tolken, om zo hulpverleners te ondersteunen in hun werk met anderstalige patiënten.
- Wij willen dat de stad gebouwen ter beschikking stelt in de wijken met de grootste tekorten aan huisartsen om zo de opstart van nieuwe centra gemakkelijker te maken.

Twee. Zorg voor onze mentale gezondheid

- Een eerstelijnspsycholoog in elk wijkgezondheidscentrum.
- De stad Gent zet in op een uitbreiding van ambulante geestelijke gezondheidszorg in functie van een toegankelijke, betaalbare en deskundige behandeling van mensen met psychische problemen.
- We herintroduceren het project van de “relance psychologen”, een team van psychologen van het OCMW, die de meest kwetsbare Gentenaars gratis psychologische zorg verlenen.
- Speciale aandacht voor het mentaal welzijn onder jongeren
- Een sensibiliseringscampagne op stadsniveau over mentale gezondheid
- We eisen van de Vlaamse overheid dat de wachtlijsten voor opname of toegang tot psychiatrische ziekenhuizen teruggedrongen worden.

Drie. De prijs van je rusthuis mag nooit hoger zijn dan je pensioen

- De rusthuisfactuur moet naar beneden. We verlagen de prijzen in de OCMW-woonzorgcentra en zorgen zo terug voor betaalbare publieke rusthuizen.
- We kiezen voor 100% publieke rusthuizen in Gent.

- Ouderen in een rusthuis hebben recht op kwalitatieve maaltijden.
- Via openbare aanbestedingen (het kiwimodel) drukken we de prijs voor verzorgingsmateriaal zoals luiers, wondzorgmateriaal en medicatie.
- We garanderen voldoende verzorgend personeel, boven de opgelegde personeelsnorm.
- Daarnaast moet er in elke voorziening minstens één ergo- en één kinesitherapeut zijn om te zorgen voor voldoende beweging en activiteiten voor de bewoners. Daarnaast moet er in elke voorziening minstens één therapeut beschikbaar zijn om het mentaal welzijn van de senioren goed in kaart te brengen en te verbeteren.
- We garanderen vaste contracten voor rusthuispersoneel.
- We zetten in op de verdere uitbouw van de lokale dienstencentra, zij vormen een belangrijke schakel om mensen te ondersteunen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen.
- De stad moet investeren in sociale assistentiewoningen met vaste, betaalbare prijzen in de wijken met de grootste tekorten.

Vier. Buurtziekenhuizen met een hart

- We streven ernaar dat alle arts-specialisten zich conventioneren voor hun werk in de ziekenhuizen, zodat iedereen zich moet houden aan vaste tarieven.
- Er moet een plafonnering komen op het vragen van ereloonsupplementen, bijvoorbeeld door geen ereloon meer te vragen voor verblijf in een eenpersoonskamer.
- Door het veralgemenen van het derdebetalerssysteem hoeft geen enkele patiënt schrik te hebben voor zijn ziekenhuisfactuur. Betaling van artsen gebeurt dan rechtstreeks via de ziekenfondsen.
- Wie hoog opgelopen facturen onmogelijk kan betalen krijgt geen incassobureau of deurwaarder over de vloer maar een maatschappelijk werker die een afbetalingsplan mee helpt opzetten.
- We streven ernaar dat medisch materiaal (medicatie, verzorgingsmateriaal, toestellen, implantaten) aangekocht wordt via een openbare aanbesteding (het kiwimodel).
- We investeren in de eerste plaats in voldoende bezetting van verzorgend personeel. We snoeien in de toplonen van specialisten en kaderfuncties en garanderen voldoende middelen voor een goede zorg aan bed.
- We stellen vaste contracten voorop, en investeren ook in volwaardige jobs voor keuken, logistiek en poetsdiensten.

Vijf. Een tandenplan voor Gent

- We brengen het probleem van de groeiende wachtlijsten bij de tandartsen in kaart en stellen een actieplan op.
- We versterken de huidige campagne over mondzorg van stad Gent dat vele goede initiatieven bevat.

- In de buurtziekenhuizen, scholen en de wijkgezondheidscentra organiseren we een aanbod voor jaarlijkse tandcontrole door geconventioneerde tandartsen die zich aan de RIZIV-tarieven houden.
- We breiden het aantal uren uit van de gezondheidspromotoren van de wijkgezondheidscentra die elk jaar een maand specifiek met dit thema bezig zijn.

Visie

Gezondheidszorg is fundamenteel. Wij strijden voor een toegankelijke gezondheidszorg in publieke handen. Voor ons is er daarin geen plaats voor winst of privatisering. Uit onze Grote Bevraging komt naar voren dat veel Gentenaars wakker liggen van de onbetaalbare rusthuisfacturen.

Gentse zorgverleners zijn als geen ander op de hoogte van de noden van onze stad. Ze weten waar de pijnpunten liggen in de gezondheidszorg voor de Gentenaars. Daarom vinden wij het cruciaal om steeds de dialoog aan te gaan met diezelfde zorgverleners, met de wijkgezondheidscentra, de verpleegkundigen in de Gentse ziekenhuizen en rusthuizen. Op basis van hun bezorgdheden en ideeën werden deze campagnepunten opgesteld. Ook de Gentse signalenbundel van 2023 en het memorandum van de Gentse WGC's van 2024 waren hierbij belangrijke bronnen van inspiratie. De blijvende dialoog van onze partij met de sector is cruciaal om mee bewust te blijven van de noden van Gent op vlak van gezondheid.

Eén. Een sociale groepspraktijk in elke wijk

Er is een groot tekort aan huisartsen in Gent, in het bijzonder in de armere volkswijken van Gent (Bloemekenswijk, Gentbrugge, Muide). Voor ons is de uitbreiding van de huidige wijkgezondheidscentra het antwoord op dit probleem. Elke wijk moet voorzien zijn van een centrum waar gratis eerstelijnszorg wordt geboden.

Het bieden van laagdrempelige eerstelijnszorg is voor de PVDA essentieel. Nochtans kampt ook Gent met een groeiend tekort aan huisartsen. Wijkgezondheidscentra zijn voor ons het antwoord op dit tekort aan huisartsen in onze stad. Door het systeem van forfaitaire terugbetaling is de zorg die in deze centra geboden wordt volledig gratis (er wordt geen remgeld gevraagd en er is een rechtstreekse regeling met de mutualiteiten). Ze werken multidisciplinair, iedereen die er is ingeschreven kan terecht bij hun team van huisartsen, verpleegkundigen en kinesisten. Daarnaast hebben zij ook een onthaalteam, maatschappelijk werkers, psychologen en gezondheidspromotoren in huis. Ze zijn ingebed in de wijk en zijn daarom goed geplaatst om in te spelen op de noden van elk werkingsgebied. Door het wegnemen van de financiële drempel kunnen zij iedereen die dit nodig heeft, zorg bieden. Deze holistische aanpak bespaart veel kosten voor onze gezondheidszorg in de tweede en derde lijn. Door de focus op laagdrempeligheid en preventie bespaart het ook veel zorg in de toekomst.

Hier is een belangrijke taak weggelegd voor de gezondheidspromotoren in de wgc's. Deze partner legt de link tussen de bewoners van de wijk en het team van de wijkgezondheidscentra. Zij organiseren campagnes rond mentale gezondheid, laagdrempelige bewegingslessen en trekken mee aan campagnes zoals tandzorg en griepvaccinatiecampagne. Op die manier kunnen ze bewoners doen groeien in hun gezondheidsvaardigheden en en gezondheidsproblemen in de toekomst voorkomen. De besparing door het stadsbestuur in 2022 op gezondheidspromotie schreeven we om die redenen dan ook terug. We trekken het budget voor gezondheidspromotie op, zodat zij hun werking verder kunnen uitbouwen.

De 11 huidige wijkgezondheidscentra in Gent dienen versterkt te worden om hun bereik te kunnen vergroten. Momenteel is 1 op 6 Gentenaars ingeschreven in een

wijkgezondheidscentrum. We stimuleren de opstart van nieuwe centra door in de wijken met de grootste noden gebouwen te voorzien waar een wijkgezondheidscentrum kan in gehuisvest worden. Door zo de financiële druk op deze centra te verminderen, kan er meer ruimte komen om te investeren in zorgpersoneel. Daarnaast moet hun dienst van maatschappelijk werk worden uitgebreid met een apart budget, om zo de vele kwetsbare inwoners van onze stad beter te begeleiden.

Een belangrijk aandeel van de patiëntenpopulatie van de WGC's heeft een migratieachtergrond. Het inzetten van een tolk is vaak essentieel om goede zorg te kunnen geven. Omdat er meestal gevoelige materie wordt besproken tijdens deze consultaties is het inzetten van informele tolken zoals een vriend of buurvrouw vaak niet gunstig voor het gevoel van veiligheid en vertrouwen. Bovendien leidt het inzetten van minderjarige kinderen tot schoolverzuim. Ook vanwege de vaak complexe medische materie die er besproken wordt, is het gebruik van een officiële tolk essentieel. In de WGC's wordt er gebruikgemaakt van tolken via Amal vzw. Het gebruik van deze tolken wordt momenteel bekostigd door de WGC's. Er is een zeer kleine subsidie van stad Gent voorzien, enkele jaren geleden werd hierop bespaard. Maar gezien het krappe werkingsbudget van de WGC's vinden we dat de stad Gent hier een pak meer subsidies voor moet geven. Wij willen ook het budget voor Amal vzw vergroten zodat zij meer tolken en in meer verschillende talen te werk kunnen stellen. De lijn van het huidige stadsbestuur dat het inzetten van tolken iets is waar op bespaard kan worden, alsof het een luxe is in plaats van essentieel voor de dienstverlening, volgen we niet.

De eerstelijnszorg staat meer en meer onder druk, door onder andere de afbraak van verschillende basisdiensten van de stad Gent. Steeds meer diensten kunnen enkel digitaal aangevraagd worden, waardoor steeds meer mensen niet meer mee kunnen. Zij komen dan met hun (administratieve) vragen bij de laagdrempelige wgc's terecht, wat hun werkdruk verhoogt, vooral voor de erg beperkte ploeg van maatschappelijk werkers daar. Ze nemen veel taken op die eigenlijk niet binnen hun rol vallen. Door meer fysieke dienstverlening te voorzien door de stad zal de druk op de eerste lijn verminderd worden.

Twee. Zorg voor onze mentale gezondheid

Er is een grote toename aan mentale problemen bij de Gentenaars in het algemeen, maar zeker ook bij de meer kwetsbare burgers, door de toename van armoede in onze stad. Zij stoten op lange wachtlijsten voor geestelijke gezondheidszorg. De terugbetaling voor private psychologen is nog te beperkt en daardoor onbetaalbaar voor velen. Er zijn te weinig conventie uren beschikbaar (waar je aan een goedkoper tarief van elf of vier euro terecht kunt bij een psycholoog). Bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg zijn wachtlijsten. Door te investeren in de mentale gezondheid van onze burgers voorkomen we veel ergere problemen in de toekomst, op alle levensdomeinen (werk, school, welzijn in gezinnen, etc). Deze mentale gezondheids crisis is een systeemcrisis, door ons armoedebeleid hopen we de maatschappelijke oorzaken van deze toename aan psychische problemen aan te pakken.

We willen een voltijdse eerstelijnspsycholoog voorzien in elk wijkgezondheidscentrum zodat er in elke wijk gratis psychologische zorg beschikbaar is. Ook bewoners van de wijk die niet zijn ingeschreven in het wgc zijn welkom bij deze psycholoog, alsook mensen zonder verblijfsdocumenten.

In enkele WGC's waren er de afgelopen jaren relance psychologen betaald door het OCMW aan het werk. Gedurende de drie jaar dat dit project liep, hadden ze lange wachtlijsten, het

project legde mooie resultaten voor. De vijf psychologen slaagden erin om de meest kwetsbare Gentenaars gratis psychologische zorg te verlenen en de wijkgezondheidscentra waren erg tevreden over de samenwerking. Toch werd het project stopgezet in december 2023. Een onbegrijpelijke beslissing, die we willen terugdraaien. Deze investering in de mentale gezondheid van de meest kwetsbaren is een belangrijke preventieve maatregel.

Daarbij moet er ook speciale aandacht zijn voor het mentaal welzijn onder jongeren aangezien deze in de nasleep van de COVID-crisis aangeven meer mentale problemen te hebben. De stad moet de wijkgezondheidscentra ondersteunen in het aanbieden van gratis psychologische hulp aan jongeren, bijvoorbeeld door het in dienst nemen van eerstelijnspsychologen. Maar ook het uitbreiden in de uren van de geconventioneerde psychologen, die gratis zijn voor iedereen die jonger is dan 24 jaar, is daarin een belangrijke stap in de preventie van mentale problemen bij jongeren. Een sterk team op elke school van leerkrachten, zorgleerkrachten, begeleiders en brugfiguren zorgt voor een warme omkadering voor elke jongere en zal snel zullen aanvoelen wanneer iemand zich niet goed in zijn vel voelt.

Samen met de bovenlokale overheid pakken we de wachtlijsten voor opname aan.

Tenslotte zorgen we voor een sensibiliseringscampagne op stadsniveau over mentale gezondheid, om zo het taboe te doorbreken en het aanbod bekend te maken.

Drie. De prijs van je rusthuis mag nooit hoger zijn dan je pensioen

Er is een groeiende groep ouderen in onze stad. Velen verkeren in een sociaal en financieel kwetsbare positie. Voor hen zijn er onvoldoende voorzieningen in Gent. Hun wens is meestal om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen wonen. Door meer te investeren in de lokale dienstencentra kunnen we dit mogelijk maken.

Voor wie thuis wonen geen optie meer is, willen we een kwaliteitsvol alternatief bieden. We investeren in publieke rusthuizen en sociale assistentiewoningen. Er mag in Gent geen plaats meer zijn voor privébedrijven die winst maken op de kap van onze ouderen. Het huidige stadsbestuur geeft de private sector nu vrij spel. Grote groepen mogen volop rusthuizen en serviceflats bouwen in onze stad. Deze privé voorzieningen hebben maar één doel: winst maken op de rug van onze ouderen. De ligdagprijzen zijn er torenhoog, Met het absolute minimum aan personeel kan alleen een minimale zorg gegeven worden. De winst gaat naar de aandeelhouders, de verliezers zijn de ouderen en hun familie.

Wij willen dat Gent haar verantwoordelijkheid neemt, er kan geen plaats zijn voor winstbejag op de kap van onze ouderen. Wij gaan voor investeringen in publieke rusthuizen en sociale assistentiewoningen. Dit uitbouwen zal eerst gebeuren in de wijken met de grootste noden.

De huidige prijs van een verblijf in een OCMW rusthuis in Gent bedraagt meer dan € 2000 per maand. Een dag in een woonzorgcentrum van Stad Gent verblijven kost 66,80 euro. De dagprijs is op zes jaar tijd tien euro duurder geworden, een stijging met maar liefst zeventien procent. Zelfs een OCMW-rusthuis is zo dus onbetaalbaar geworden met een doorsnee pensioentje. Dit is onaanvaardbaar! De verhogingen in de dagprijs van de afgelopen

legislatuur zijn een gevolg van de besparingen. Schepen Coddens beweerde dat dit komt door de Vlaamse wetgeving, omdat er mag geïndexeerd worden... maar dit móét helemaal niet. Het is een politieke keuze om een prijsverhoging door te voeren.

Bovendien werd ook op de kwaliteit van de zorg bespaard, bijvoorbeeld door het budget van de voeding van de 800 bewoners van de rusthuizen met 63.000 euro per jaar te verminderen. Deze bewoners hebben recht op kwalitatieve maaltijden, de besparing hierop moet worden teruggedraaid. Cruciaal voor de tevredenheid en het welzijn van de bewoners is dan ook dat hun mening op dit vlak gevraagd wordt voordat er wijzigingen in het aanbod gebeuren.

Boven op de dagprijs komen nog supplementen en kosten voor diensten die worden aangeboden in de OCMW-woonzorgcentra. Dat gaat bijvoorbeeld over de kosten voor thuiszorg en medicatie die de bewoners nodig hebben. Maar het gaat bijvoorbeeld ook over de kosten voor deelname aan activiteiten. Zo moeten bewoners van een OCMW-woonzorgcentrum betalen om gezelschapsspelen of petanque te kunnen spelen. Deelname aan een bingo kan bijvoorbeeld tot tien euro kosten, een fietstochtje of wandeling kost dan weer drie euro. Het maken van een kopie kan dan weer twee euro kosten. Zo lopen de kosten vaak hoog op per maand. Ouderen kampen vaak met eenzaamheid of voelen zich slecht in hun vel. Ontspanning en ontmoeting is cruciaal voor het mentaal welzijn. Daarom wil de PVDA dat daar geen extra kosten voor aangerekend worden.

Met de PVDA eisen we een maximumprijs voor rusthuizen: de rusthuisfactuur zou nooit meer mogen bedragen dan het pensioen, alles inbegrepen. Dat is een eis op Vlaams niveau, maar ook de stad moet hier hun verantwoordelijkheid nemen en de rusthuisprijzen bevroren in plaats van besparingen af te wentelen op gepensioneerden.

Wij eisen dat de stad haar eigen aanbod van voorzieningen voor ouderen meer uitbouwt en deze aan betaalbare prijzen aanbiedt. De stad gaat anders zelf de weg op van de commercialisering, in plaats van te kiezen voor een kwaliteitsvol en betaalbaar aanbod. Door een degelijk publiek alternatief uit te bouwen kan er worden ingegaan tegen de private ketens van rusthuizen die alleen het maken van winst op het oog hebben. Via openbare aanbestedingen (het kiwimodel) drukken we de prijs voor verzorgingsmateriaal zoals pampers, wondzorgmateriaal en medicatie. We garanderen voldoende verzorgend personeel, boven de opgelegde personeelsnorm dus. Daarnaast moet er in elke voorziening minstens één ergo- en één kinesitherapeut zijn om te zorgen voor voldoende beweging en activiteiten voor de bewoners. We voorzien ook in therapeuten die waken over het mentaal welzijn. We garanderen vaste contracten voor rusthuispersoneel.

Daarnaast moet er meer geïnvesteerd worden in warme omkadering thuis, zodat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De besparing van het stadsbestuur in 2022 op de tijdelijke overbruggingshulp van de lokale dienstencentra schroeven we terug. Deze mensen worden ingezet om kortdurende thuishulp te bieden aan kwetsbare ouderen. Dit is cruciaal door de lange wachttijd in de reguliere thuishulpdiensten. Deze zorgkundigen zijn ingebed in de wijk en voor de ouderen van onschatbare waarde. Ze zijn vaak de eerste hulpverleners die worden toegelaten door de ouderen bij hen thuis, aangezien ze uit hun vertrouwde dienstencentrum komen.

Wij willen dat elk LDC twee zorgkundigen in dienst heeft om bij de ouderen kortdurend hygiënische en praktische ondersteuning thuis te bieden, bijvoorbeeld na een ziekenhuisopname. Deze zorgkundigen zijn een noodzakelijke hulpbron voor de antenne medewerkers, psychologen, ergotherapeuten en maatschappelijk werkers van de lokale dienstencentra. Ze zijn ook een belangrijke partner voor de reguliere thuishulpdiensten.

Samen zorgen ze ervoor dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, in hun vertrouwde omgeving, met voldoende ondersteuning. Hun teams bieden deze cruciale hulp aan huis aan de meest kwetsbare ouderen, met bijzondere aandacht voor mensen die recent hun partner verloren, mantelzorgers en mensen met dementie. Het probleem van eenzaamheid bij deze doelgroep kan door de lokale dienstencentra mee ondervangen worden. Hun werking biedt activiteiten, ontspanning, warme maaltijden, kans tot ontmoeting, psychische en praktische ondersteuning.

Daarnaast zal het inzetten op wijkgezondheidscentra ervoor zorgen dat kwetsbare ouderen die nog thuis kunnen wonen voldoende zorg krijgen. Verder willen we investeren in het toegankelijker maken van de stad en het openbaar vervoer uitbouwen. We willen ook inzetten op het uitbouwen van ontmoetingsplaatsen voor ouderen aan een sociaal tarief. Momenteel kost een dag doorbrengen in zo'n OCMW dagverzorgingscentrum 28,96 euro (maaltijd en vervoer bij gerekend), een te grote kost voor ouderen die het financieel moeilijk hebben.

Vier. Buurtziekenhuizen met een hart

Met de PVDA willen we Gentse ziekenhuizen uitbouwen tot een net van volwaardige buurtziekenhuizen, die betaalbare en kwaliteitsvolle zorg bieden.

Gent telt vier grote ziekenhuizen, iedere Gentenaar die meer gespecialiseerde gezondheidszorg nodig heeft kan dit daar dan ook krijgen. Maar een ziekenhuisopname blijft een zeer dure aangelegenheid voor de patiënt. Door de concurrentie tussen de ziekenhuizen is er een steeds grotere druk om winst te genereren door bijvoorbeeld overbodige onderzoeken en hoge ereloonsupplementen, dit gaat ten koste van de patiënt en de sociale zekerheid. Specialist draaien mee in dit systeem van winst maken, voor zichzelf en voor het ziekenhuis waarin ze werken. De patiënt wordt verplicht om extra verzekeringen af te sluiten, uit angst voor de factuur na een ziekenhuisopname. Dit alles heeft onze gezondheidszorg tot een systeem van twee snelheden gebracht, waarbij wie kapitaalkrachtig is snel bij de specialist in zijn privépraktijk kan gaan en wie dit niet kan betalen, maandenlang moet wachten op een afspraak met een geconventioneerd tarief. Daarnaast besparen de ziekenhuizen op hun personeel, waardoor ze onder steeds grotere werkdruk komen te staan en de kwaliteit van de zorg eronder lijdt.

Wij zijn van mening dat Gent wel degelijk een impact kan hebben op het beleid binnen deze ziekenhuizen gezien de grote verwevenheid van de Gentse politici in het bestuur van deze voorzieningen. Het Jan Palfijn bijvoorbeeld staat bekend als een sociaal ziekenhuis, waar alle artsen aan geconventioneerde tarieven werken, ze zijn verplicht om zich te houden aan wettelijk vastgelegde tarieven, in akkoord met de ziekenfondsen, een groot contrast met het beleid in andere Gentse ziekenhuizen.

Ondanks deze voorbeeldfunctie binnen het Gentse ziekenhuislandschap is de besparingspolitiek van de afgelopen legislatuur ook voelbaar geweest in het Jan Palfijn. Zo werden de herinneringskosten voor wie een ziekenhuisfactuur te laat betaalt verhoogd. En een auto parkeren werd duurder voor patiënten en bezoekers. Het budget voor nieuw personeel werd “bijgesteld” en de tarieven voor een aantal diensten verhoogd. De Gentse politiek kan in dit ziekenhuis andere keuzes maken om ervoor te zorgen dat alle Gentse burgers daar blijvend terecht kunnen voor kwaliteitsvolle en betaalbare zorg.

Kiezen voor een ander soort ziekenhuis, waarbij patiënten geen schrik moeten hebben voor hun factuur na een opname, is een politieke keuze die wij zullen maken. Want er zijn alternatieven mogelijk, bijvoorbeeld door het veralgemenen van het derdebetalersstelsel hoeft geen enkele patiënt nog schrik te hebben voor zijn ziekenhuisfactuur. Betaling van artsen gebeurt dan rechtstreeks via de ziekenfondsen. Wie hoog opgelopen facturen onmogelijk kan betalen krijgt geen incassobureau of deurwaarder over de vloer maar een maatschappelijk werker die een afbetalingsplan mee helpt opzetten. Er kan veel bespaard worden door te werken met het kiwimodel, om zo medisch materiaal (medicatie, verzorgingsmateriaal, toestellen, implantaten) aan te kopen via een openbare aanbesteding. We willen ook snoeien in de toplonen van specialisten en kaderfuncties en zo voldoende middelen te garanderen voor een goede zorg aan bed. Een dienst met voldoende bezetting wordt een aantrekkelijke plek om te werken voor zorgpersoneel. Daarnaast stellen we vaste contracten voorop, pleiten we voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden en investeren we ook in volwaardige jobs voor keukens, logistiek en poetsdiensten.

Daarnaast willen we ingaan tegen de trend om patiënten zo snel mogelijk naar huis te sturen naar een ingreep. Kortdurende opnamen, zonder rekening te houden met de draagkracht van de patiënt en zijn omgeving, zijn nefast voor de gezondheid. Patiënten worden slechts ontslagen als ze in staat zijn om terug thuis te zijn. Dit zal ook de druk op de eerste lijn in Gent verlagen. We pleiten ook voor intercultureel bemiddelaars, tolken in elk ziekenhuis om zo cultuursensitieve zorg te bieden. Ook de raden van bestuur van deze ziekenhuizen moeten divers zijn, om zo de diversiteit van de patiëntenpopulatie beter te vertegenwoordigen.

We verzetten ons tegen de commercialisering van zorginstellingen en ziekenhuizen. Instellingen met privé-investeerders zoals het Forensisch Psychiatrisch Centrum ondermijnen de kwaliteit van de zorgverlening.

Vijf. Een tandenplan voor Gent

Wie een tandartsbezoek nodig heeft zal het al gemerkt hebben, er is in bijna alle Gentse tandartspraktijken een patiëntenstop. Er zijn lange wachtlijsten, mondzorg is steeds ontoegankelijker aan het worden. Tandzorg is erg duur in België, zo komen we ook hier in een klassengeneeskunde terecht. Wie opgroeit in een gezin met middelen, kan bij de orthodontist door een beugel een perfect gebit krijgen. Wie hier geen geld voor had of waar ouders niet de ruimte hadden om naar de vele afspraken te gaan met hun kind, zal dit voor de rest van hun leven tonen door een scheef gebit. Mensen met een minder mooie glimlach

schamen zich daar vaak over en hebben minder zelfvertrouwen. Bovendien kunnen onbehandelde tandproblemen tot veel grotere gezondheidsproblemen leiden.

We brengen het probleem van de groeiende wachtlijsten bij de tandartsen in kaart en stellen een actieplan op. We willen dat elke Gentenaar toegang heeft tot degelijke mondzorg. De huidige campagne rond mondzorg van de stad willen we blijven voortzetten. Zo zijn de gratis tandcontroles voor twee- tot vierjarigen bij Kind en Gezin een prachtig initiatief. Maar we willen dit uitbreiden naar de hele bevolking. In de buurtziekenhuizen, scholen en de wijkgezondheidscentra organiseren we een aanbod voor jaarlijkse tandcontrole door geconventioneerde tandartsen die zich aan de RIZIV-tarieven houden. We bereiden de werking van de gezondheidspromotoren van de WGC's uit, zij organiseren elk jaar in maart de "maand van de tand", waar ze onder andere gratis pakketjes met tandenborstels en tandpasta uitdelen.

8. Werkende stad

Om een sociale stad te bouwen, hebben we mensen nodig: bouwvakkers die voor betaalbare woningen zorgen, chauffeurs voor een beter openbaar vervoer, schoonmaakpersoneel in de scholen, archeologen, jeugdwerkers ... Er is zoveel te doen. Toch zien we hoe er op personeel bespaard wordt en er tegelijk dure consultancyopdrachten worden uitgeschreven aan de privé. Wij willen een trendbreuk. We komen terug op de uitbesteding van stadsarcheologie en zullen de schoonmaak opnieuw insourcen. We zorgen voor duizend extra jobs in de sociale economie. Sterke publieke diensten bouwen mee aan de stad op mensenmaat.

Wat we willen:

Een. Stop de besparingen, investeer in de stad

- We investeren in het stadspersoneel en in de herwaardering van andere stadsdiensten.
- We kiezen opnieuw voor een volwaardige publieke dienst Stadsarcheologie.
- We draaien de besparingen terug op de poetsdiensten van het onderwijs, musea, en andere stadsgebouwen. We kiezen voor de insourcing van deze essentiële dienstverlening.
- Om de administratieve diensten van de stad Gent toegankelijker te maken wordt het mobiel dienstencentrum van de stad opnieuw ingevoerd.
- We zetten in op meer toegankelijke wijkkantoren voor stadsdiensten en politie. We draaien de tendens naar telefonische en digitale afspraken terug om. We zetten in op goed en persoonlijk contact met de burger. We doen beroep op de expertise van de loketbedienden om de dienstverlening aan de burger te verbeteren.
- We gaan voor investeringen en jobs in toekomstsectoren. We bouwen een stadsbedrijf voor duurzame en goedkope energie uit.
- We willen een stedelijk investeringsbudget dat uitgaat van de sociale noden, maar ook zorgt voor volwaardige jobs.

Twee. Waardig werk en respect voor het stadspersoneel

- Wij tonen respect voor de medewerkers van de stadsdiensten. Sterke publieke diensten zijn nodig. Ze staan of vallen met gemotiveerde medewerkers. Zorg voor een vast statuut op alle niveaus. De stad moet de sociale werkgever bij uitstek zijn.
- We verdedigen het statuut van onze ambtenaren, ook op Vlaams en Federaal niveau. We verzetten ons tegen de tendens naar steeds meer contractueel en interim-personeel bij de openbare diensten.
- We luisteren naar het stadspersoneel en nemen hun expertise qua dienstverlening ernstig. We verspillen daarom geen geld aan dure consultancybureaus.
- We zorgen dat de stadsdiensten een weerspiegeling zijn van onze superdiverse samenleving. Racisme en discriminatie op de werkvloer worden niet getolereerd.

- We starten een proefproject op rond de 30-urenweek en evalueren de impact op stress, welzijn en de combinatie werk-gezin.

Drie. Investeren in sociale economie

- We streven naar de creatie van duizend bijkomende, volwaardige jobs in de sociale economie. De stad neemt daarvoor een regierol op en brengt alle belanghebbenden samen.
- We verzetten ons tegen de dreigende privatisering van de Fietsambassade en bouwen verder aan deze plaats van sociale tewerkstelling, dienstverlening en opleiding.
- We breiden het Dienstenbedrijf Sociale Economie uit en werven extra jobcoaches aan, in plaats van erop te besparen.
- We investeren in projecten voor werkzoekenden gebaseerd op emancipatie, opleiding en empowerment, gericht op duurzame tewerkstelling.
- We draaien de verplichte gemeenschapsdienst terug.
- We faciliteren experimenten om buurtgerichte duurzame jobcreatie mogelijk te maken voor mensen die niet meekunnen in de reguliere arbeidsmarkt en waarbij mensen op maat van hun talenten en potentieel worden ingezet.
- Onze eerste prioriteit bij begeleiding is jongeren helpen om werk te vinden. Bij het uitschrijven van overheidsopdrachten voegen we als voorwaarde toe dat laaggeschoolde jongeren kansen moeten krijgen.
- De Stad zet zich in om knelpuntberoepen van andere overheden zoals buschauffeurs bij De Lijn, kinderopvang ... mee in te vullen.
- Als grootste werkgever in Gent geeft De Stad zelf het goede voorbeeld. We komen op tegen discriminatie en organiseren proactieve praktijktesten om discriminatie bij aanwervingen en promoties op te sporen en aan te pakken. Mensen met een beperking krijgen bij de stadsdiensten de kans op een job op maat.

Vier. Nultolerantie voor sociale dumping

- De Stad neemt het initiatief om samen met alle betrokkenen een actieplan op te stellen tegen sociale dumping op bouwerven. Wij willen dat de stad sociale normen oplegt voor haar eigen overheidsopdrachten.
- Wij moeten als stad zelf instaan voor de opvolging en inspectie van onze bouwerven.
- Wij zetten ons in voor betere huisvesting van buitenlandse werknemers die het slachtoffer zijn van sociale dumping en mensenhandel.
- Het stadsbestuur neemt de actieve verdediging op van de wet-Major tegenover elke aanval op het statuut van de dokwerkers.

Visie

Een. Stop de besparingen, investeer in de stad

Het huidige stadsbestuur ondertekende een protocol met de vakbonden (2019) met de belofte om niet te snoeien op personeel gedurende deze legislatuur. Toch zagen we dat de besparingsgolven van 2022 een grote impact hadden op het personeelsbestand van onze stad: 300 voltijdse functies werden wegbespaard.

Een stad op mensenmaat heeft nood aan een sterke publieke dienstverlening met méér personeel.

Maar, als het van Christophe Peeters (Voor Gent), de schaduwscyepen van Financiën afhangt, zal er de volgende legislatuur opnieuw - en nog harder - bespaard worden: "Het worden geen plezante jaren, de eerstvolgende. Er zal moeten bespaard worden, we zullen moeten terugplooiën op onze kerntaken. Gent heeft veel te veel volk in dienst", zei Peeters in de pers.

De PVDA is het daar niet mee eens en verzet zich tegen bijkomende besparingen op personeel. We moeten net investeren in ons stadspersoneel.

We versterken de dienst stadsarcheologie en draaien de besparingen terug. Ook kiezen we ervoor om besparing op de poetsdiensten van het onderwijs, musea, en andere stadsgebouwen volledig terug te draaien. Deze essentiële dienstverlening moet opnieuw worden geïnsourcet. Zo bouwen we aan kwalitatieve publieke dienstverlening (propere scholen, musea, enzovoort) en geven we zelf de garantie voor goede arbeidsvoorwaarden, voor betere werkomstandigheden, weg van het precare statuut waaronder de schoonmakers van de private firma's nu vallen. Dat is een kwestie van respect en sociaal beleid.

De administratieve diensten van de stad Gent maken we toegankelijker door het mobiel dienstencentrum van de stad opnieuw in leven te roepen. Ook deze dienstverlening werd geschrapt tijdens de besparingsrondes van het huidige stadsbestuur.

Tot slot willen we inzetten op meer toegankelijke wijkkantoren voor stadsdiensten en politie. We zetten daarbij in op goed en persoonlijk contact met de burger en doen beroep op de expertise van de loketbedienden om de dienstverlening aan de burger te verbeteren.

Twee. Waardig werk en respect voor het stadspersoneel

De voorbije legislatuur werd er stevig bespaard, ook op het eigen personeel: 300 voltijdse krachten werden geschrapt uit het personeelsbehoefteplan van de stad, personeel moest daardoor 'geheroriënteerd' worden, met een hoge personeelsuitval tot gevolg. De kaap van 20% langdurig zieken werd voor het eerst overschreden bij het eigen stadspersoneel. Vandaag zien we dat er al bijna 1.600 personeelsleden langdurig ziek zijn. Deze cijfers zijn echt problematisch. Die cijfers zijn het resultaat van de besparingen en de heroriëntering die het stadsbestuur de voorbije legislatuur doorvoerde. Het personeel zit door de besparing en heroriëntering met een dubbele onzekerheid: 'Zal ik mijn job verliezen? Of zal ik binnenkort

een totaal andere job moeten uitvoeren?' Dat weegt op hun veerkracht en dus op hun gezondheid.

Telkens als de PVDA hierover tussenkomt, wordt er steevast beweerd door Hafsa El-Bazioui (Groen), schepen van personeel, dat de stad en haar personeel het slachtoffer zijn van een maatschappelijke tendens van meer langdurig zieken. Maar niets is minder waar. Langdurig zieken en burn-outs mogen dan wel een maatschappelijke tendens zijn, de stad moet hier optreden als goede werkgever en zorgen voor het welzijn op de werkvloer. We moeten hierbij als stad het goede voorbeeld geven aan andere sectoren en tonen hoe het wél moet. De stad moet investeren in personeel en werkbaar werk, in plaats van te besparen en een heroriëntering door te voeren.

Naast de besparing op het eigen personeel vond het huidige stadsbestuur het dan weer wél nodig om maar liefst 14,5 miljoen euro uit te geven aan externe private firma's voor consultancy-opdrachten. De PVDA wil drastisch snoeien bij deze uitgaven en het vrijgekomen geld opnieuw investeren in eigen personeel. We pleiten voor meer transparantie bij deze opdrachten, waarbij consequent impactmetingen worden uitgevoerd en gerapporteerd aan de gemeenteraad en de Gentenaars. Uitgaven met een te lage impact worden simpelweg niet meer uitgevoerd. Ook wordt er steeds de afweging gemaakt of opdrachten in eigen beheer uitgevoerd kunnen worden, al dan niet door bepaalde stadsdiensten te versterken.

Drie. Investeren in sociale economie

Werk is een recht dat we willen verzekeren aan alle Gentenaars. Een vaste job, met een volwaardig inkomen, is een cruciale hefboom om niet in armoede te belanden en om uit het sociaal isolement te geraken.

Daarom willen we duizend bijkomende jobs op maat creëren voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het stadsbestuur moet daarbij de trekker zijn, alle belanghebbenden samenbrengen en een sterke regierol opnemen. We stimuleren bijkomende jobs in de sociale economie en komen op voor volwaardige werk- en loonvoorwaarden. Van grote ondernemingen die subsidies en voordelen van de Stad Gent ontvangen, vragen we in ruil investeringen in een aantal duurzame sociale jobs voor mensen in een kwetsbare maatschappelijke positie en een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij voorzien we de nodige begeleiding (taallessen, training on the job, coaching en nazorg ...).

Met de PVDA willen we werkzoekenden versterken, in plaats van te bestraffen. Het huidige stadsbestuur maakte de andere keuze: Groen, Vooruit, Open VLD en CD&V beslisten achter gesloten deuren om mee te gaan in de verplichte gemeenschapsdienst. Zij willen mensen die langer dan twee jaar werkloos zijn, verplicht inschakelen bij taken die voordien door stadspersoneel en/of het Dienstenbedrijf Sociale Economie werden uitgevoerd. We praten hier over mensen die vooruit willen geraken, een volwaardige job willen en hun leven opbouwen. Daar is een volwaardig loon voor nodig met arbeidsvoorwaarden. Een extraatje van €1,30 bruto per uur bovenop de werkloosheidsuitkering is onvoldoende en sociaal onaanvaardbaar.

Het gaat hier over functies in de wasserij, het strijk- en naaiatelier, chauffeur, magazijnier, verhuizer, schrijnwerker, straatveger, enzovoort. Kortom, veel uitvoerende functies op D- en E-niveau die we amper hebben zien toenemen in de personeelsbehoefte, integendeel, er werd zelfs op bespaard. Wij willen de verplichte gemeenschapsdienst terugdraaien. Mensen die werk zoeken, willen we versterken, in plaats van te bestraffen. Daarom starten we als alternatief een project op rond 'buurt zonder langdurige werkloosheid'.

Een progressieve stad als Gent heeft nood aan een volwaardig uitgebouwd dienstenbedrijf sociale economie om beleidsdoelstellingen te realiseren die zorgen voor een emancipatorische activering, een activering op mensenmaat. We bouwen daarbij verder aan de fietsambassade als plaats van sociale tewerkstelling en opleiding. Voor de PVDA is het, in tegenstelling tot Voor Gent, wél een kerntaak van de overheid om op een sociale manier voor activering te zorgen, fietsen te herstellen aan een betaalbaar tarief en zo de drempel voor duurzame mobiliteit te verlagen.

Daarom zetten we ook verder in op het Dienstenbedrijf Sociale Economie en werven we extra jobcoaches aan, in plaats van erop te besparen, zoals er gebeurde in de huidige legislatuur. Zo willen wij dat sociale tewerkstelling en het 'artikel 60'-systeem voor extra tewerkstelling zorgt. Het mag geen stabiele jobs vernietigen en we willen het enkel nog gebruiken voor werkgevers uit de non-profitsectoren.

We investeren enkel in begeleidingsprojecten die de principes van humane activering toepassen. Daarbij kiezen we voor langdurige projecten door organisaties uit de social profit. Geen commercie.

Onze eerste prioriteit bij begeleiding is jongeren helpen om werk te vinden. Bij het uitschrijven van overheidsopdrachten voegen we als voorwaarde toe dat laaggeschoolde jongeren een kans moeten krijgen. De Stad zet zich in om knelpuntberoepen van andere overheden zoals buschauffeurs bij De Lijn, kinderopvang ... mee in te vullen. Als grootste werkgever in Gent toont de Stad zelf het goede voorbeeld. We komen op tegen discriminatie en organiseren proactieve praktijktesten om discriminatie bij aanwervingen en promoties op te sporen en aan te pakken. Mensen met een beperking krijgen ook bij de stadsdiensten de kans op een job op maat.

Vier. Nultolerantie voor sociale dumping

Sociale dumping is een oud zeer dat spijtig genoeg nog zeer vaak voorkomt, de bouwsector is hierin een zeer gevoelige sector. Zelfs bij overheidsopdrachten blijkt het risico voor sociale dumping nog te bestaan. Zo is er de Leopoldskazerne, ooit de thuisbasis van militairen. Het is nu een groot ontwikkelingsproject van de provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met private ontwikkelaars Matexi en Ciril. Op de site staat nu het nieuwe Provinciehuis, er komt een hotel en onbetaalbare woningen. Sinds de start van de werken in 2019 waren er al meer dan duizend onderaannemingen actief.

In maart 2023 alleen al waren er 220 onderaannemingen aan het werk, waarvan zeven onwettelijk. Dat blijkt uit werfdocumenten die de PVDA via een vertrouwelijke bron kon inkijken. Hoofdaannemer is Democo, dat is de aannemer van de school die drie jaar geleden instortte op Antwerpen-Zuid. Het bedrijf kwam daarbij in opspraak omdat het waarschuwingen over stabiliteitsproblemen genegeerd zou hebben en gelogen zou hebben over het aantal onderaannemingen dat actief was op de werf.

Op de werf van de Leopoldskazerne botsen we opnieuw op een onoverzichtelijk kluwen van ontelbare onderaannemingen en een gebrek aan controle. Niemand weet wie wanneer aanwezig is en voor welk bedrijf. Dat zet de deur open voor sociale dumping en brengt de veiligheid van de werknemers in gevaar. Werd er geen enkele les getrokken uit de ramp in Antwerpen waarbij vijf bouwvakkers het leven lieten? Dit is volstrekt onverantwoord.

Om fraude tegen te gaan, wordt bij overheidsopdrachten de keten van onderaannemingen wettelijk beperkt tot drie niveaus. Uit de documenten die wij konden inkijken voor de maand maart 2023, blijken zeven onderaannemers zich toch nog op een lager niveau in de keten te bevinden: drie aannemers op het vierde niveau, vier aannemers op het vijfde niveau. Zeven onderaannemingen zouden m.a.w. onwettelijk ingeschakeld worden.

We vragen een strenge aanpak van de ketens van onderaannemingen en sociale dumping op onze bouwerven.

Daarom stellen we voor dat de Stad het initiatief neemt om samen met alle betrokkenen een actieplan op te stellen tegen sociale dumping op bouwerven. Wij willen dat de stad sociale normen oplegt voor haar eigen overheidsopdrachten.

Samen met de vakbonden voeren we een charter in met afdwingbare maatregelen tegen sociale dumping. Op de bouwerven van de stad aanvaarden we alleen volwaardige jobs. Geen wirwar van constructies en onderaannemingen die een loopje nemen met de sociale rechten en de veiligheid van de werknemers.

Wij moeten als stad zelf instaan voor de opvolging en inspectie van onze bouwerven. Verder stellen we voor om in te zetten op betere huisvesting van buitenlandse werknemers, die het slachtoffer zijn van sociale dumping en mensenhandel.

Tot slot neemt het stadsbestuur de actieve verdediging op van de wet-Major tegenover elke aanval op het statuut van de dokwerkers. Meer informatie over ons standpunt i.v.m. de Haven leest u in Hoofdstuk 25 Industrie- en havenstad.

9. Groene en leefbare stad

Gent transformeren naar een plek waar het gezond en aangenaam leven is, vraagt om visie en daadkracht. Als stad zijn we mee verantwoordelijk voor het opvangen van de effecten van klimaatverandering en burgers bewust te maken van de natuur in en rond Gent. We bouwen aan een netwerk van topnatuur rond Gent. We zorgen voor een stad waar groen en natuur elkaar aanvullen om elke buurt aangenamer te maken. Met een beleid dat afval zo veel mogelijk voorkomt, hergebruikt en recycleert. We streven naar een coherente aanpak voor zuivere lucht, propere bodem en minder lawaai. Daarnaast ondersteunen we duurzame landbouw en voeding. Zo bouwen we samen aan een groene en leefbare stad.

Wat we willen:

Eén. Een netwerk van topnatuur rond Gent

- We bouwen de Gentbrugse Meersen verder uit, als 'Gents Zwin' en maken er de toegangspoort van naar het Nationaal Park Scheldevallei.
- We realiseren versneld het Wonderwoud als broodnodige groenpool voor het noordoosten van Gent. We zorgen daar voor 75 hectare bijkomend bosgebied.
- Het Parkbos werken we af als volwaardige groenpool.
- De Vinderhoutse bossen worden aangevuld met 250 hectare bijkomend bos.
- We versnellen de realisatie van het natuurpark Levende Leie.
- We wapenen ons tegen extreme weersomstandigheden als gevolg van de klimaatverandering, door de valleigebieden rond Gent te herstellen en meer water te laten opnemen.
- We maken de natuur zo kwalitatief mogelijk door in te zetten op biodiversiteit, vernatting, extra hagen, poelen, bloemrijke bermen en monumentale bomen.
- We geven 1 euro per Gentenaar per jaar uit om het natuurbeleid te financieren. Zo verhogen we de aankoopsubsidies voor natuur naar 150.000 euro per jaar.
- Samen met Natuurpunt en North Sea Port zorgt de Stad Gent voor topnatuur en duurzame mobiliteit in de haven. In het havengebied maken we werk van toegankelijke groenklimaatassen en goed werkend openbaar vervoer om duurzame mobiliteit voor woon-werkverkeer te stimuleren.
- De resterende groenklimaatassen worden gerealiseerd tegen 2030. Deze fietsverbindingen motiveren de Gentenaars om zich duurzaam te verplaatsen in een veilige, aangename en groene omgeving die de natuurgebieden met elkaar verbindt.
- De ambities uit het Ruimtelijk Structuurplan van 2003 in verband met de uitbreiding van het bosbestand en natuurgebieden moeten nog steeds nagestreefd worden. We maken daar werk van.

Twee. Groen in elke buurt

- We hanteren de 3-30-300-regel als groennorm: iedere woning moet uitkijken op drie bomen, iedere wijk moet voor 30% bedekt zijn met boomkruinen en iedere Gentenaar moet op maximaal 300 meter een park of natuurgebied kunnen bereiken.
- De 3-30-300-regel wordt verplicht bij grote ontwikkelingsprojecten.

- We starten een 'TuinCentrale' op. Deze nieuwe centrale geeft Gentenaars advies om bij te dragen aan de groeiende biodiversiteit in onze stad. Dat kan onder de vorm van gedeelde tuinen, aanplanting van geveltuintjes of extra bomen op privéterrein.
- De Stad stimuleert natuurlijke tuinen en koppelt dit aan verbouwadvies, met campagnes voor de meest biodiverse- en klimaatadaptieve tuinen.
- De Stad zorgt voor een gratis en vlotte ophaling van kleine hoeveelheden steenpuin, en voor het leveren van grond bij straat- of buurtaanpak.
- We streven naar een halve meter haag per Gentenaar.
- We gaan actief te werk met het Gentse soortenplan en maken dit bekender zodat de Gentenaars zich bewuster worden van de bestaande en te beschermen biodiversiteit in het stedelijk weefsel.
- Iedere wijk kiest een 'koestersoort', met bijhorende sensibiliserings- en beschermingsacties.
- We hanteren het principe van 'verhardingsneutraliteit': bij nieuwe verharding zal elders onthard moeten worden. Het stadsbestuur geeft hierbij het goede voorbeeld. De openbare ruimte wordt zoveel mogelijk onthard en vergroend. We kijken hiervoor ook naar bijvoorbeeld stadsscholen.
- We investeren in groen in elke buurt. We besteden 10% van de stedelijke investeringsbegroting aan ruimtelijke ingrepen zoals aankoop en aanleg van openbaar groen en natuur.

Drie. Natuur voor iedereen

- De Stad bouwt natuurcentrum Jan Hublé aan de Bourgoyen-Ossemeersen verder uit tot een toegankelijk bezoekerscentrum dat de Gentenaars en bezoekers informeert over natuur in en rond Gent.
- We ondersteunen en leiden vrijwilligers op tot 'Natuurambassadeurs' in samenwerking met Natuurpunt. Als drijvende kracht achter het natuurcentrum verwelkomen en informeren ze bezoekers.
- Samen met Natuurpunt organiseren we laagdrempelige projecten om bepaalde, meer kwetsbare doelgroepen te betrekken bij de werking van natuurbeheer.
- Een groene omgeving zorgt voor rust en draagt bij aan de gezondheid. We zorgen voor extra 'zorggroen' in buurten rond woonzorgcentra, ziekenhuizen en zorginstellingen.
- We stimuleren scholen om met elke klas één keer per maand naar een natuurgebied te gaan en twee keer per jaar een Gentse groenpool te bezoeken. Op die manier maken we kinderen en jongeren bewust van de natuur in en rond Gent.
- Speelplaatsen worden groen en natuurinclusief ingericht, met extra speelnatuur en groen in en rond scholen.
- Er moet gespeeld kunnen worden in openbare groenzones. De Stad zorgt voor de nodige speelruimte.

Vier. Biologische en natuurinclusieve landbouw

- De Stad voert een sterk flankerend landbouwbeleid in het kader van het RUP Groen.
- We kiezen bewust voor natuurinclusieve landbouw en stimuleren boeren om maatregelen te nemen in het kader van soortenbescherming.

- We behouden het moratorium op de verkoop van OCMW-landbouwgronden, ook buiten Gent. Deze gronden worden actief ingezet als stadsboerderijen bij de uitvoering van de Gentse voedselstrategie. Agro-ecologische en natuurinclusieve landbouw zijn de norm op deze gronden.
- We evalueren de huidige voedselstrategie van de Stad samen met de Gentse Voedselraad en ijveren voor een opschaling van agro-ecologische en natuurinclusieve landbouwpraktijken in en rond Gent.
- Voedselverspilling wordt actief tegengegaan. We gaan hierbij in overleg met supermarkten en steunen initiatieven als 'Let's save food' en 'solidaire kruideniers'. We schalen deze initiatieven op.

Vijf. Sluikstorten en zwerfvuil aanpakken

- We verlagen de tarieven van het recyclagepark naar het wettelijk minimum en dringen bij de Vlaamse regering aan om recyclageparken opnieuw gratis te maken.
- De Stad drijft de strijd tegen sluikstorten grondig op. We onderzoeken de achterliggende drijfveren en oorzaken, verhogen de pakkans en onderzoeken alternatieve straffen, zoals het verplicht helpen opruimen van afval.
- Er wordt meer geïnvesteerd in personeel van IVAGO en stadsdiensten om sluikstorten en zwerfvuil op te ruimen.
- We garanderen een 100% publiek afvalbedrijf. De Stad investeert in een nieuwe, hoogtechnologische afvalenergiecentrale met minimale impact op milieu en de luchtkwaliteit.
- Er komen opnieuw systematisch gratis ophaalrondes van grofvuil door IVAGO, minstens tweemaal per jaar
- De Stad lanceert een actieve sensibiliseringscampagne rond sluikstorten, bijvoorbeeld in wijken die het meest met het probleem kampen. We zorgen voor een intensieve vorming op scholen en meer vuilnisbakken op drukbezochte plaatsen zoals buurtparken.
- Parkwachters worden ingezet om mensen te sensibiliseren. Parken waar (opnieuw) barbecues zullen staan, krijgen hierbij bijzondere aandacht.

Zes. Af van het afval

- We houden vast aan de 'Statiegeldalliantie' en zetten zo druk op de Vlaamse regering om statiegeld in te voeren op blikjes en plastic flessen, zoals dat vandaag al voor glazen flessen bestaat.
- We zetten meer in op de circulaire economie en het hergebruik van grondstoffen.
- In elke wijk komt een kringwinkel die ook herstel- en deeldiensten, onder andere van gereedschap, organiseert. Elke wijk krijgt een hergebruik-, reparatie- en deelpunt.
- In containerparken worden experimenten gestart met de aanwezigheid van een kringloopwinkel. Waardevolle grondstoffen worden hergebruikt.
- Er wordt een analyse gemaakt van de waardevolle grondstoffen die aanwezig zijn in het afval dat de stad Gent elk jaar produceert. Op basis hiervan wordt zoveel mogelijk hergebruikt door middel van *Urban Mining*.
- We willen inzetten op de opmaak van een materialenpaspoort voor stadsgebouwen, zodat deze materialen later hergebruikt kunnen worden.

- We richten een Bouwbank op als een stedelijke dienst voor ondersteuning bij de sloop en renovatie van gebouwen. De Bouwbank dient ook als opslag voor gebruikte bouwmaterialen.
- In alle nieuwe projecten met meer dan twintig woningen komen er buurtcomposteerplekken. Ook elders wordt gemeenschappelijk composteren aangemoedigd, met als doel in elke wijk een compostpunt.

Zeven. Meer zuurstof, minder lawaai

- We brengen geluidshinder en stilteplekken in kaart, met extra aandacht voor natuurgebieden.
- We stellen een geïntegreerd 'zuurstofplan' op dat de vier grote bronnen van luchtvervuiling aanpakt: de industrie, het verkeer op de Ring en de snelwegen, de lokale uitstoot van auto's en de huisverwarming.
- Het nieuwe stedelijke energiebedrijf zorgt voor de omschakeling naar hernieuwbare energie, weg van vervuilende centrales.
- We zoeken naar een duurzame oplossing voor het E17-viaduct boven Gentbrugge. We ondertunnelen de E17 en/of leiden het verkeer om via de (ondertunnelde) R4. In afwachting hiervan pakken we de lawaaihinder aan en leiden we het doorgaand vrachtverkeer nu al om via de R4. De fly-over aan het Zuidpark breken we af.
- Er wordt volop ingezet op gratis randparkings langs de R4, met een snelle en frequente verbinding van het openbaar vervoer naar het stadscentrum. Onderbezette parkeertorens in de buitenwijken binnen de R4, zoals in Ledeborg, worden gratis toegankelijk voor bewoners.
- We verplaatsen vrachtvervoer zo veel mogelijk van vrachtwagens naar het spoor en over het water.
- Door in fietsinfrastructuur te investeren en het openbaar vervoer uit te breiden en gratis te maken, geven we mensen een waardig alternatief voor de auto.
- Het treinspoor tussen Gent en Zelzate stellen we opnieuw open voor passagiersvervoer. Daardoor zal het autoverkeer in de haven dalen met tienduizend verplaatsingen per dag.

Visie

Eén. Een netwerk van topnatuur rond Gent

Natuurgebieden zorgen voor de nodige rust en helpen de desastreuze gevolgen van de klimaatopwarming op te vangen. We wapenen ons tegen extreme weersomstandigheden als gevolg van de klimaatverandering door de valleigebieden rond Gent te herstellen en meer water te laten opnemen.

In de directe omgeving van Gent zijn er jammer genoeg maar weinig grote natuurgebieden. Dat probleem zien we vooral in het noorden en noordoosten van onze stad, waar voornamelijk grote industrie de boventoon voert. Toch zijn hier kansen voor meer natuur. De Gentbrugse Meersen bouwen we verder uit als getijdengebied, aansluitend op de Schelde, die fungeert als toegangspoort naar het Nationaal Park Scheldevallei.

We ontwikkelen Wonderwoud bij Oostakker de komende legislatuur verder met 76 hectare bijkomend bos. We werken het Parkbos af als volwaardige groenpool. Ook de Vinderhoutse bossen verdienen een uitbreiding. Daar willen we 250 hectare bijkomend bos. We versnellen de realisatie van het natuurpark Levende Leie.

We maken de Gentse natuur zo kwalitatief mogelijk en zetten daarbij in op biodiversiteit, vernatting, extra hagen, poelen, bloemrijke bermen en monumentale bomen.

We beschermen maximaal bestaande bomen en bossen die niet in een groene bestemming liggen, bijvoorbeeld omdat ze geen deel uitmaken van een groenpool of omdat ze zonevreemd zijn. De Stad moet ervoor zorgen dat ontbossing sterker ontraden wordt. De bosbehoudsbijdrage moet een stuk hoger liggen dan het Vlaamse gemiddelde. We maken een strikt onderscheid tussen compensatiebos, waarbij geschikte streekeigen soorten gebruikt worden, en de bestaande engagementen voor extra bos.

Om dit te financieren, voorzien we 1 euro per Gentenaar per jaar. Zo verhogen we de aankoopsubsidies voor natuur naar 150.000 euro per jaar.

Het havengebied biedt door zijn open ruimte veel mogelijkheden voor extra natuur en duurzame mobiliteit. De uitdagingen zijn groot in de haven. De switch naar meer natuur en duurzame mobiliteit in een uitgestrekt en veelgebruikt gebied als de haven, vraagt ambitie. De Stad Gent geeft hierbij het goede voorbeeld met een breed gedragen visie die Vlaanderen kan inspireren om op grotere schaal uit te rollen.

Daarom kiezen we ervoor om samen met Natuurpunt, North Sea Port en andere relevante stakeholders, zoals werknemersorganisaties, een visie te ontwikkelen voor topnatuur en duurzame mobiliteit in het havengebied. Zo maken we in het havengebied werk van bijkomende natuur, toegankelijke groenklimaatassen en goed werkend openbaar vervoer dat mensen motiveert om de overstap naar duurzame mobiliteit te maken voor woon-werkverkeer. Het treinspoor tussen Gent en Zelzate stellen we opnieuw open voor passagiersvervoer. Daardoor zal het autoverkeer in de haven dalen met tienduizend verplaatsingen per dag.

Ook de resterende groenklimaatassen worden gerealiseerd tegen 2030. Deze fietsverbindingen motiveren de Gentenaars op een positieve manier om zich duurzaam te verplaatsen in een veilige, aangename en groene omgeving, die de natuurgebieden met elkaar verbindt.

Twee. Groen in elke buurt

De 3-30-300-regel wordt de norm voor de vergroening van onze stad. Deze term van professor Konijnendijk is een handige indicatie van hoe een ideale groene omgeving er moet uitzien: iedere woning moet uitkijken op drie bomen, iedere wijk moet voor 30% bedekt zijn met boomkruinen en iedere Gentenaar moet op maximaal 300 meter een park of natuurgebied kunnen bereiken.

De afgelopen legislatuur werd er - terecht - ingezet op toegankelijk groen op wijkniveau (de '300' van de regel). Enkel in het buitengebied, vooral in het noorden, is de natuur minder toegankelijk. Dit is verrassend, gezien de grotere hoeveelheid open ruimte. Die open ruimte bestaat echter vaak uit landbouwgebied, dat niet altijd toegankelijk is voor het publiek. Dit moet veranderen, zoals eerder besproken.

Op het vlak van bomen in het straatbeeld (de '3' en de '30' van de regel) kan Gent véél beter.

33% van de gebouwen in Gent zou volgens Natuurpunt en het Gents Milieufrent (GMF) al zicht hebben op drie grote bomen in een straal van 25 meter. Maar de verschillen tussen de wijken zouden zeer groot zijn: "In Ledeberg, Sluizeken-Tolhuis-Ham en Muide-Meulestede kijkt respectievelijk slechts 10, 11 en 14 procent van de inwoners of werknemers uit op drie bomen. Mariakerke, Drongen en Sint-Denijs-Westrem/Afsnee scoren het hoogst, met respectievelijk 53, 54 en 72 procent."

Ook wat de boomkruinbedekking (de '30' van de regel) van de wijken betreft, is er maar 5% van de wijken die de doelstelling behaalt, aldus Natuurpunt en GMF: "Bovendien zijn de boomkruinen in Gent ongelijk verdeeld. In de centrumwijken zien we een boomkruinbedekking van rond de 10 procent, de meer residentiële buitenwijken halen vaak meer dan 20 procent bedekking."

Met de PVDA gaan we graag de uitdaging aan om de '3-30-300'-regel realiteit te maken in Gent. De '3-30-300'-regel dwingen we af bij grote ontwikkelingsprojecten in onze stad.

Verder zal de Stad een stimulerend beleid voeren voor meer natuurlijke tuinen en dit koppelen aan verbouwadvies. We voeren daarbij campagne voor de meest biodiverse- en klimaatadaptieve tuinen.

Om deze ambitie te realiseren starten we een stedelijke 'TuinCentrale' op. Deze nieuwe centrale geeft Gentenaars advies om bij te dragen aan de groeiende biodiversiteit in onze stad. Dit kan door middel van gedeelde tuinen en de aanleg van geveltuintjes. Of, zoals we met de PVDA in Zelzate al deden, door extra bomen op privéterreinen aan te planten en zo

de boomkruinbedekking van wijken mee te verhogen. Daarnaast zal de 'TuinCentrale' zorgen voor een halve meter haag per Gentenaar.

De Stad zorgt voor een gratis en vlotte ophaling van kleine hoeveelheden steenpuin, en levert, in het geval van een straat- of buurtaanpak, de nodige grond.

Daarnaast merken we dat 41% van de oppervlakte in Gent is verhard, en elk jaar komt er verharding bij zonder de nodige compensatie. We hanteren het principe van 'verhardingsneutraliteit' om dit aan te pakken: bij nieuwe verharding zal elders onthard moeten worden. Het stadsbestuur geeft hierbij het goede voorbeeld. Het openbaar domein wordt zoveel mogelijk onthard en vergroend om ons te wapenen tegen extreme weersomstandigheden. We kijken hiervoor ook naar bijvoorbeeld stadsscholen.

Tot slot zetten we actief in op het Gentse soortenplan en vergroten we de bekendheid ervan bij de bevolking, zodat Gentenaars zich meer bewust worden van de bestaande biodiversiteit in het stedelijk weefsel die beschermd moet worden. Elke wijk kiest een 'koestersoort'. Deze koppelen we samen met de buurtbewoners aan sensibiliserings- en beschermingsacties.

Drie. Natuur voor iedereen

De Stad bouwt natuurcentrum Jan Hublé aan de Bourgoyen-Ossemeersen uit tot een toegankelijk bezoekerscentrum dat de Gentenaars en bezoekers informeert over natuur in en rond Gent. In samenwerking met Natuurpunt ondersteunen we en leiden we vrijwilligers op tot 'Natuurambassadeurs'. Ze zijn de drijvende kracht achter het natuurcentrum, en verwelkomen en informeren bezoekers.

Samen met Natuurpunt organiseren we laagdrempelige projecten om bepaalde, meer kwetsbare doelgroepen te betrekken bij de werking van natuurbeheer.

Een groene omgeving zorgt voor rust en draagt bij aan de gezondheid. Daarom zorgen we voor extra 'zorggroen' in buurten rond woonzorgcentra, ziekenhuizen en zorginstellingen.

Om kinderen en jongeren bewust te laten worden van de natuur in en rond Gent, stimuleren we scholen om met iedere klas één keer per maand naar een natuurgebied te gaan en twee keer per jaar een Gentse groenpool te bezoeken. Deze educatieve natuuruitstappen zorgen voor een effectieve sensibilisering wat betreft natuur- en milieubescherming, kennis van adaptieve maatregelen bij klimaatverandering en dragen bij aan de educatie rond afvalbeleid.

Tot slot worden speelplaatsen groen en natuurinclusief ingericht. Zo wordt er extra speelnatuur en groen voorzien in en rond scholen. Ook moet er gespeeld kunnen worden in openbare groenzones. De Stad zorgt voor de nodige speelruimte in die ruimte.

Vier. **Biologische en natuurinclusieve landbouw**

We behouden het moratorium op de verkoop van OCMW-landbouwgronden, ook buiten Gent. Deze gronden worden actief ingezet als stadsboerderijen bij de uitvoering van de Gentse voedselstrategie. Agro-ecologische en natuurinclusieve landbouw zijn de norm op deze gronden. Deze landbouwpraktijken zijn waardige ecologische én sociale alternatieven voor de grote, vervuilende, agro-business waarbij het grote geld het haalt van natuur, klimaat en sociale landbouw.

Daarom kiezen we bewust voor natuurinclusieve landbouw en stimuleren we boeren om maatregelen te nemen in het kader van soortenbescherming. We evalueren de huidige voedselstrategie samen met de Gentse Voedselraad en ijveren voor een opschaling van agro-ecologische en natuurinclusieve landbouwpraktijken in en rond Gent.

De Stad voert een sterk flankerend landbouwbeleid in het kader van het RUP Groen, waarbij boeren voldoende gecompenseerd worden bij de uitvoering van dit RUP.

Voedselverspilling wordt actief tegengegaan. We gaan in overleg met supermarkten en steunen initiatieven als 'Let's save food'. Ook versterken we het project van de solidaire kruideniers die werken met voedseloverschotten van supermarkten. We breiden deze initiatieven uit en zorgen voor een opschaling zodat gezonde voeding voor iedereen toegankelijk is.

Vijf. **Sluikstorten en zwerfvuil aanpakken**

De afvalberg verminderen, sorteren en recyclen zijn cruciale elementen als we het hebben over de algemene leefbaarheid in onze stad. Maar het huidige stadsbestuur heeft ervoor gekozen om de recyclageparken fors duurder te maken.

De PVDA gelooft dat de drempel voor een bezoek aan het recyclagepark alleen maar verhoogt. Daarom willen we de tarieven van het recyclagepark verlagen naar het wettelijk minimum, en dringen we bij de Vlaamse regering aan om recyclageparken opnieuw gratis te maken.

We drijven de strijd tegen sluikstorten grondig op. Eén van de belangrijkste partners in het bestrijden en verwerken van afval is natuurlijk IVAGO. Wij eisen garanties dat het bedrijf opnieuw volledig in publieke handen wordt genomen en dat ook blijft. Het bestuur van IVAGO moet worden gedemocratiseerd. Enkel als volwaardig burgerbedrijf, waarbij ook de werknemers inspraak krijgen, kan IVAGO zich volop inzetten voor afvalpreventie en de strijd tegen sluikstorten.

We onderzoeken de achterliggende drijfveren en oorzaken van sluikstorten, verhogen de pakkans en onderzoeken ook alternatieve straffen, waarbij mensen die betrapt worden op sluikstorten zelf afval moeten helpen opruimen.

Er zal meer geïnvesteerd moeten worden in het personeel van IVAGO en stadsdiensten die de Gentenaars sensibiliseren over sluikstorten en zwerfvuil. We lanceren een actieve sensibiliseringscampagne rond sluikstorten, bijvoorbeeld in wijken die het meest met het

probleem kampen. We zorgen voor een intensieve vorming op scholen en er komen meer vuilnisbakken op drukbezochte plaatsen zoals buurtparken.

We willen ervoor zorgen dat er opnieuw systematisch gratis ophaalrondes van grofvuil komen door IVAGO, minstens tweemaal per jaar. Parkwachters en, waar mogelijk, buurtbewoners worden ingezet om mensen te sensibiliseren. Parken waar (opnieuw) barbecues zullen staan, krijgen hierbij bijzondere aandacht.

Zes. Af van het afval

We houden vast aan de 'Statiegeldalliantie' en zetten zo druk op de Vlaamse regering om statiegeld in te voeren op blikjes en plastic flessen, zoals dat vandaag al voor glazen flessen bestaat. We willen meer inzetten op de circulaire economie en het hergebruik van grondstoffen. In elke wijk komt een kringwinkel die ook herstel- en deeldiensten, onder andere van gereedschap, organiseert. Elke wijk krijgt een hergebruik-, reparatie- en deelpunt.

In containerparken worden experimenten gestart met de aanwezigheid van een kringloopwinkel. Waardevolle grondstoffen worden hergebruikt.

Er wordt een analyse gemaakt van de waardevolle grondstoffen die aanwezig zijn in het afval dat de stad Gent elk jaar produceert. Op basis hiervan wordt zoveel mogelijk hergebruikt door middel van *Urban Mining*. We willen inzetten op de opmaak van een materialenpaspoort voor stadsgebouwen, zodat deze materialen later hergebruikt kunnen worden.

We richten een Bouwbank op als een stedelijke dienst voor ondersteuning bij de sloop en renovatie van gebouwen. De Bouwbank dient ook als opslag voor gebruikte bouwmaterialen. In alle nieuwe projecten met meer dan twintig woningen komen er buurtcomposteerplekken. Ook elders wordt gemeenschappelijk composteren aangemoedigd, met als doel in elke wijk een compostpunt.

Zeven. Meer zuurstof, minder lawaai

De leefomgeving waarin we opgroeien, heeft een impact op onze gezondheid. We brengen geluidshinder en stilteplekken in kaart, met extra aandacht voor natuurgebieden. We brengen veranderingen aan waar nodig, zoals het ondertunnelen van de E17 om rust te brengen in de Gentbrugse Meersen.

We stellen een geïntegreerd luchtkwaliteitsplan op dat de vier grote bronnen van luchtvervuiling aanpakt: de industrie, het verkeer op de Ring en de snelwegen, de lokale uitstoot van auto's en de huisverwarming. Het nieuwe stedelijke energiebedrijf zorgt voor de omschakeling naar hernieuwbare energie, weg van vervuilende centrales. De autosnelwegen die door de stad lopen worden afgebroken. We zoeken een duurzaam alternatief voor de E17. Dit kan door de E17 te ondertunnelen vóór de Schelde, zodat we de Gentbrugse Meersen kunnen verbinden tot een aaneengeschaakt natuurgebied zonder lawaaihinder, en/of door het verkeer om te leiden via de R4. We onderzoeken ook of we de

R4 kunnen ondertunnelen. Een scenario waarbij het tracé van de E17 ofwel verlegd ofwel ondertunneld wordt, biedt de beste garanties op de leefbaarheid van Gentbrugge, het ontwikkelen van de natuur in de Meersen en het ontwikkelen van betaalbaar wonen in Gentbrugge.

In afwachting van een duurzame oplossing pakken we de lawaaihinder van de E17 aan en leiden we het doorgaand vrachtverkeer om via de R4. De fly-over aan het Zuidpark wordt afgebroken.

Er wordt volop ingezet op gratis randparkings langs de R4, met een snelle en frequente verbinding van het openbaar vervoer naar het stadscentrum. Onderbezette parkeertorens in de buitenwijken binnen de R4, zoals in Ledeberg, worden gratis toegankelijk voor bewoners.

We verplaatsen vrachtvervoer zo veel mogelijk van vrachtwagens naar het spoor en over het water.

Door in fietsinfrastructuur te investeren en het openbaar vervoer uit te breiden en gratis te maken, geven we mensen een waardig alternatief voor de auto.

Het treinspoor tussen Gent en Zelzate stellen we opnieuw open voor passagiersvervoer. Daardoor zal het autoverkeer in de haven dalen met tienduizend verplaatsingen per dag.

10. Veilige stad

Veiligheid is een basisrecht, net zoals het recht op onderwijs of werk. Wie wil optreden tegen geweld en criminaliteit, moet de criminaliteit effectief straffen en tegelijk inzetten op preventie. Tegenover de georganiseerde misdaad is zerotolerantie nodig. Geweld moet ook effectief bestraft worden. Tegelijk is een beter preventiebeleid nodig dat inzet op sociale rechtvaardigheid, sterke buurten en wijkagenten. Voor haatmisdrijven is er geen plek in onze samenleving. Onze stad heeft een belangrijke rol in het bevorderen van het vreedzaam samenleven en het aanpakken van racisme, seksisme, holebi-, trans- en interseksefobie en gendergerelateerd geweld. Zowel preventief als bij de opvang van de slachtoffers, die recht hebben op betaalbare en goede hulpverlening.

Wat we willen:

Één. Zware criminaliteit aanpakken

- Nultolerantie voor georganiseerde misdaad. We geven prioriteit aan het bestrijden van de maffia, de generaals van de drugs- en mensenhandel en aan de grote oplichterij en fraude.
- We coördineren onze lokale aanpak met het federale niveau om samen met douane, federale gerechtelijke politie en het parket doeltreffend op te treden in bijvoorbeeld de Gentse haven. We dringen aan op herinvesteringen in deze openbare diensten die na jarenlange besparingen op hun tandvlees zitten.
- We bestraffen fysiek geweld en fysieke criminaliteit effectief. Straffen heeft een afschrikkende rol. Dat betekent niet dat er om ter langst en om ter hardst gestraft moet worden. Het betekent wel dat straffen effectief uitgevoerd worden.

Twee. Wijkpolitie versterken

- We gaan voor laagdrempelige politiekantoren in de wijken die ook 's nachts open zijn.
- We herwaarderen de rol van de wijkagent en maken hen meer toegankelijk. Zij weten wat er leeft onder de mensen, en spelen daarmee een belangrijke rol in de wijk.
- Diversiteit bij het politiepersoneel is een belangrijk instrument tegen discriminatie en moet dus aangemoedigd worden. Ook voor homofobie, seksisme of racisme binnen het politiekorps moeten er strenge straffen komen. We verbieden elke vorm van etnische profilering en beschermen klokkenluiders.
- We verzetten ons tegen het onbepaalde gebruik van drones, die steeds vaker worden ingezet tijdens sociale acties. Dit ondermijnt het recht op actievoeren en het recht op privacy.
- We organiseren inspraak op wijkniveau, voor inwoners en verenigingen, om de prioriteiten op vlak van preventie en veiligheid in de wijk te bepalen.
- De stedelijke politie wordt niet ingezet bij sociale conflicten.

Drie. Prioriteit aan preventie

- We verbeteren de leefbaarheid in wijken, we zorgen voor meer hulp, preventie en sociale controle door buurtwerkers, straathoekwerkers, jeugdanimatoren en gemeenschapswachten.
- We zetten in op dialoog en communicatie in plaats van op GAS-boetes. Bij echte problemen schakelen we justitie in.
- Als eerste stap worden er op het Gentse grondgebied geen GAS-boetes meer uitgevaardigd tegen minderjarigen onder de 16 jaar.

Vier. Fysiek geweld stoppen

- Fysiek geweld wordt bestraft. Een straf moet afschrikwekkend werken, maar ook dienen als middel voor rehabilitatie en voor het voorkomen van recidive.
- We waarderen het werk van de dienst slachtofferhulp en bouwen deze verder uit.
- Bij kleine buurtcriminaliteit gaan we vooral voor herstelgerichte straffen, zodat daders beseffen wat ze hebben aangericht bij slachtoffers.

Vijf. Nultolerantie voor haatmisdrijven

- We pakken haatmisdrijven effectief aan.
- We willen een actief zero tolerance-beleid voor racisme, discriminatie en grensoverschrijdend gedrag, met onder andere infocoaches en meldpunten op evenementen en in uitgaansbuurten.
- We versterken het meldpunt haatmisdrijven van de Politie Gent, breiden het uit en maken het toegankelijker. We halen alle drempels weg voor slachtoffers om aangifte te doen.

Zes. Veiligheid: een integrale aanpak

- We werken een integraal actieplan uit, over verschillende beleidsdomeinen heen, om de veiligheid in de stad te garanderen.
- We zorgen voor een actieve samenwerking tussen onder andere politie, jeugdwerkers, buurtwerkers, verenigingen en bewoners om tot duurzame, structurele en breed gedragen oplossingen te zorgen.
- We koppelen preventie, bijvoorbeeld door te investeren in jongerenwerking of in dialoog te gaan met de wijk, aan een daadkrachtige aanpak, via een nabije politie en aanspreekbare wijkagenten.
- We voorzien gebruikersruimtes. Deze dienen als veilige omgeving om te zorgen voor de nodige hulpverlening en een traject te starten om af te kicken.

Visie

Veiligheid is een grondrecht. Om dat recht voor iedereen te garanderen, hebben we dringend nood aan een andere, integrale aanpak. We willen criminaliteit effectief bestraffen, met zware criminaliteit als prioriteit. Maar met enkel meer repressie, politie of camera's los je de problemen niet structureel op. Daarom zetten we evenzeer in op preventie. Aan de ene kant zetten we hiervoor in op een nabije buurtpolitie, waarbij wijkagenten, die het reilen en zeilen van de buurten door en door kennen, een laagdrempelig aanspreekpunt zijn voor de bewoners. Samen met hen en straathoekwerkers, jongeren, ouders, gemeenschapswachten, verenigingen enzovoort, gaan we in dialoog en verbeteren we de leefbaarheid in de wijken. Racisme, discriminatie en gendergerelateerd geweld hebben geen plaats in onze samenleving. We bestraffen haatmisdrijven. Voor slachtoffers richten we meldpunten op, verlagen we de drempel om aangifte te doen en voorzien we betaalbare en goede hulpverlening.

Eén. Zware criminaliteit aanpakken

Om paal en perk te stellen aan geweld en criminaliteit, moet criminaliteit effectief bestraft worden. Tegelijk moet er ingezet worden op preventie, op het voorkomen van criminaliteit. Hoe je het ook draait of keert, hoe groter de ongelijkheid in de samenleving, hoe groter de criminaliteit. In samenlevingen met meer gelijkheid is er minder geweld en misdaad.

Het is duidelijk dat de prioriteit moet gaan naar de strijd tegen de grote georganiseerde criminaliteit. We coördineren onze lokale aanpak met het federale niveau om samen met douane, federale gerechtelijke politie en het parket doeltreffend op te treden in bijvoorbeeld de Gentse haven. Dat is nodig om bijvoorbeeld de drugsinvoer in de Gentse haven terug te dringen. We eisen bij het federale niveau de nodige investeringen in deze openbare diensten die na jarenlange besparingen op hun tandvlees zitten.

We geven prioriteit aan de strijd tegen mensenhandelaars, grote drugsbaronnen of economische misdaad en grootschalige fraude.

Twee. Wijkpolitie versterken

De PVDA zet resoluut in op een nabije buurtpolitie. We pleiten ervoor om de wijkkantoren van de politie langer open te houden, en daarvoor de nodige mensen te voorzien. Bereikbare wijkagenten, dicht bij de mensen: dat is cruciaal om overlast en criminaliteit tegen te gaan. Interventiewerking kan niet wat wijkagenten kunnen. Zij kennen de problemen in de wijk en kunnen preventief werken, problemen vroeg opmerken en er iets aan doen voor ze ontsporen in criminaliteit.

Wij willen dat de stad investeert in wijkagenten met een goede opleiding, die bereikbaar zijn en dicht bij de mensen staan. Ze kunnen aan preventiewerk doen en problemen opmerken voor ze ontsporen in crimineel gedrag. Daarom is het ook belangrijk dat er in elke wijk een politiekantoor is waar mensen terecht kunnen met hun vragen. De administratieve last van de wijkagent moet zoveel mogelijk verlaagd worden, onder andere door het verder ontwikkelen van gebruiksvriendelijke apps.

Wij willen dat het stedelijke veiligheidsplan besproken wordt in wijkvergaderingen waar de korpschef en de burgemeester hun prioriteiten komen voorstellen. Naast het overkoepelende beleid willen wij een integrale, buurtgerichte aanpak van preventie en veiligheid. Daarbij wordt de stem van inwoners, verenigingen en belanghebbenden gehoord om de prioriteiten vast te leggen.

We verzetten ons tegen het onbeperkte gebruik van drones, die steeds vaker worden ingezet tijdens sociale acties. Dit ondermijnt het recht op actievoeren en het recht op privacy. Drones zijn bijzonder nuttig voor de hulpdiensten om in te zetten bij rampen, branden, verkeersongevallen of criminele feiten. Maar het standaard inzetten van drones bij sociale actie en manifestaties botst op de grenzen van het democratisch recht op actievoeren.

We organiseren inspraak op wijkniveau voor inwoners en verenigingen om de prioriteiten op het gebied van preventie en veiligheid in de wijk te bepalen.

Drie. Prioriteit aan preventie

Veiligheid is geen uitsluitend politionele bevoegdheid. Veel mensen zetten zich beroepshalve of als vrijwilliger in voor een veilige samenleving: conciërges, buurtwerkers, stadswachters, wijkregisseurs ... In een aantal buurten zijn die vertrouwenspersonen vaak de enigen die aanspreekbaar zijn. Zij kunnen ook op de mensen afstappen, proactief werken. Die rol hoort er in elke wijk te zijn en verdient herwaardering. Ook de bureaucratie moet zo veel mogelijk afgebouwd worden, zodat de juiste mensen zo goed mogelijk hun job kunnen uitoefenen.

Wij willen meer straathoekwerkers en jeugdanimatoren. Dat zijn opvoeders die contact hebben met burens en bewoners. Zij kunnen preventief werken in samenspraak met de school, spijbelgedrag tegengaan, huisvestingsproblemen signaleren enzovoort. Natuurlijk is er een band tussen de leefbaarheid van een buurt en het veiligheidsgevoel. Leegstand, verkrotting, vervuiling en verloedering, gebrek aan openbare ruimte en aan groen vergroten de onveiligheid. Wie de stadswijken veiliger wil maken, moet dan ook investeren in het concept van de integrale wijk (zie de inleiding van dit programma). Want voorkomen is veel beter dan genezen.

We zetten in op dialoog en communicatie in plaats van op GAS-boetes. Bij GAS-boetes is de lokale overheid én rechter én partij. Wie een GAS-boete wil betwisten, moet zelf naar de politierechtbank stappen en daar de kosten van dragen. Zelfs de hoogste parketmagistraten vinden de GAS-wet een inbreuk op de scheiding der machten en zij vinden de toepassing op jongeren meer dan bedenkelijk. Er is een specifieke aanpak nodig voor jongeren die in de fout gaan, waarbij de klemtoon moet liggen op preventie, sensibilisering van jongeren en hun ouders, en waarbij rekening gehouden wordt met hun leeftijd. We verzetten ons tegen de overmatige uitbreiding van het aantal GAS-boetes, waarbij die te pas en te onpas ingezet worden. Het inzetten van GAS-boetes om het recht op actievoeren in te perken is voor de PVDA in elk geval onaanvaardbaar.

Vier. Fysiek geweld stoppen

Fysiek geweld en fysieke criminaliteit moeten effectief bestraft worden. Bestrafing heeft een afschrikkende rol. Niet dat er om ter langst en om ter hardst gestraft moet worden, maar

straffen moeten wel effectief uitgevoerd worden. Het kan niet dat daders van ernstige fysieke of seksuele gewelddaden nog lange tijd vrij rond blijven lopen.

Slachtoffers van misdaden blijven vaak verweesd achter. Ze blijven zitten met angst en vragen. Waarom ik? Ben ik ergens schuldig aan? Zal mijn schade vergoed worden? Wat bezielt de dader? Hier verdient al het goede werk van de dienst slachtofferhulp waardering. Het Zorgcentrum na Seksueel Geweld in het UZ Gent is een goed voorbeeld van integrale zorg voor slachtoffers. Wij ijveren ervoor dat dit nog verder wordt uitgebouwd.

Bij kleinere buurtcriminaliteit zijn herstelgerichte straffen belangrijk. Daders van buurtcriminaliteit moeten geconfronteerd worden met hun slachtoffer, zodat ze kunnen beseffen wat ze aangericht hebben. Ze moeten ook de schade vergoeden, financieel of door taakstraffen. Internationale ervaring leert dat zo'n herstelgericht strafbeleid veruit de hoogste efficiëntie haalt.

Vijf. Haatmisdrijven

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in onze maatschappij. Onze stad heeft een belangrijke rol in het bevorderen van het vreedzaam samenleven en het aanpakken van racisme, seksisme, holebi-, trans- en interseksefobie en gendergerelateerd geweld. Zowel preventief als bij de opvang van de slachtoffers, die recht hebben op betaalbare en goede hulpverlening.

Ook het meldpunt haatmisdrijven bij de Politie Gent levert goed werk. We willen dit versterken, uitbreiden en toegankelijker maken. Het punt is momenteel slechts twee halve dagen open voor een afspraak. We zorgen voor een permanente werking 24/7 zodat slachtoffers op elk moment ergens terecht kunnen.

Gent is een bruisende stad, met grotere en kleinere evenementen. Ook op deze momenten willen we dat iedereen ongestoord kan genieten en zich thuis kan voelen. Daarom willen we een actie zero-tolerance-beleid voor racisme, discriminatie en grensoverschrijdend gedrag, met onder andere infocoaches en meldpunten op evenementen.

Het meldpunt op de Gentse Feesten is een lichtend voorbeeld. Het is een laagdrempelige plek waar slachtoffers of getuigen terecht kunnen om tot rust te komen en geholpen te worden. Ook de werking met infocoaches, jonge vrijwilligers die een infopunt bemanden en makkelijk aanspreekbaar waren, in de Overpoort is een positief project. Het stadsbestuur besloot om dit proefproject niet te verlengen omwille van financiële redenen, maar na verzet van de PVDA in de gemeenteraad werd de financiering van het project alsnog vernieuwd. We maken meer middelen en personeel of vrijwilligers vrij om soortgelijke meldpunten en jongerencoaches elders ook in te zetten.

Zes. Veiligheid: een integrale aanpak

Om onze stad veilig te maken en te houden, moeten we redeneren vanuit verschillende beleidsdomeinen en moeten verschillende actoren de handen in elkaar slaan. Veiligheid vereist met andere woorden een integrale aanpak. Het huidige stadsbestuur schiet hier echter te kort. Niet alleen de politie is verantwoordelijk voor de veiligheid van de stad. Het probleem vandaag is dat diensten al te vaak naast elkaar werken en te weinig met elkaar. Veel nuttige informatie en werk gaat zo verloren.

Neem het voorbeeld van El Paso. Het is al jaren geweten dat de wijk Rabot daar te kampen heeft met drugsproblemen. Deze problematiek is al jaren bekend. Maar naast het feit dat de politie er harder zal optreden, wordt er maar één extra jeugdwerker ingezet. Nochtans vragen jeugdwerkers, die zelf een zeer goed zicht hebben op de situatie daar, ook al jaren extra middelen.

Wat zou de integrale aanpak die wij voorstellen betekenen? Ten eerste hebben we qua preventie meer investeringen nodig in het jeugdwerk. De jongerenwerking van El Paso wil zelf langer openblijven. Voorzie de middelen en het personeel om de openingsuren uit te breiden, ook 's avonds. Betrek de wijk en zorg voor een dialoog tussen stad, buurt, moskee en ouders. Zo creëren we draagvlak voor duurzame, structurele oplossingen. Naast het belangrijke, preventieve luik, is er ook het repressieve. Via een nabije politie en aanspreekbare wijkagenten moeten criminele feiten bestraft worden.

Veiligheid is natuurlijk meer dan de afwezigheid van criminaliteit. Veiligheid komt dus op meerdere plaatsen in ons programma terug: veilig verkeer voor automobilisten en fietsers (zie hoofdstuk Mobiele stad), (brand)veiligheid in kwaliteitswoningen (zie hoofdstuk Woonstad), veiligheid op het werk (zie hoofdstuk Werkende stad), een veilige leefomgeving zonder fijnstof en geluidsoverlast (zie hoofdstuk Groene en leefbare stad).

11. Onderwijs voor de stad

Goed onderwijs is de basis voor de ontwikkeling en ontplooiing van elk kind. Maar ons onderwijssysteem kraakt onder de druk van het lerarentekort, financiële problemen en de hoge prestatiedruk. Er is nood aan verandering en een krachtige aanpak van deze problemen. Gent kan het voortouw nemen en haar stadsscholen verder uitbouwen tot een inspirerend voorbeeld voor het hele land. Scholen waar persoonlijke groei, sociale vorming en kennis hand in hand gaan. We gooien het roer om en investeren volop in een onderwijs dat iedereen gelijke kansen biedt en ieder kind kan schitteren.

Wat we willen:

Eén. Armoede en ongelijkheid

- We voeren naast het basisonderwijs ook een maximumfactuur in voor het stedelijk secundair onderwijs. De stad moet er bij de Vlaamse overheid op aandringen dat het hele kleuter-, lager en secundair onderwijs volledig kosteloos wordt.
- We voorzien een brugfiguur in elke school die nauw samenwerkt met de pedagogische begeleidingsdienst, het onderwijscentrum Gent, welzijnsorganisaties en armoedeverenigingen. Samen gebruiken zij hun expertise om armoede op school effectief aan te pakken.
- We zetten deurwaarders aan de deur. We ondersteunen scholen voor het aanbieden van de mogelijkheid om de schoolrekening gespreid en cash te betalen en verbieden het gebruik van incassobureaus.
- We zorgen ervoor dat de voor- en naschoolse opvang betaalbaar blijven. We breiden het aanbod ook uit, houden deze in publieke handen, en zorgen voor begeleiding door gekwalificeerd personeel.
- We zorgen ervoor dat in alle Gentse scholen gratis en toegankelijke menstruatieproducten beschikbaar zijn.
- We bieden gratis, gezonde, warme maaltijden aan op alle scholen.
- Met een centraal aanmeldingsregister garanderen we voor elk kind een plek in een school in de buurt.

Twee. Diversiteit

- We investeren fors in de versterking en uitbreiding van OKAN-klassen, zodat anderstalige nieuwkomers een eerlijke kans krijgen op integratie en kwaliteitsvol onderwijs.
- We kiezen voor actief pluralisme door de dialoog tussen verschillende levensbeschouwingen en overtuigingen te stimuleren.
- We investeren in een sterke kennis van het Nederlands in de klas, met extra aandacht voor taalondersteuning, terwijl we de thuistaal van kinderen positief benaderen om hun motivatie en schoolprestaties te verhogen.
- We verhogen ouderparticipatie, met extra inzet voor anderstalige ouders, zodat zij meer betrokken raken bij het schoolgebeuren van hun kinderen.

- We behouden de openheid naar hoofddoeken in het stedelijk onderwijs en promoten dit bij de scholen van andere koepels.

Drie. **Brede school**

- We zorgen dat onze scholen verbonden zijn met de wijk en dat de wijk een rol speelt in onze scholen, door infrastructuur en lokalen beschikbaar te stellen voor lokale (jeugd)organisaties en verenigingen.
- We nemen de zorgen van scholen zo veel mogelijk uit handen en bieden vanuit de stad ondersteuning om dit mogelijk te maken.
- We verruimen het aanbod van cultuur en sport in en rond de school en zorgen voor een betere verbinding.
- We investeren samen met de Vlaamse overheid in de renovatie en bouw van energiezuinige en kwaliteitsvolle schoolinfrastructuur.

Vier. **Veelzijdigheid**

- We zetten in op een veelzijdige basisvorming die grotendeels gemeenschappelijk is tot 16 jaar. We pleiten op Vlaams niveau om de studiekeuze uit te stellen tot 16 jaar. We herwaarderen technische en beroepsvakken.
- Er gaat evenveel aandacht naar handvaardigheden, lichamelijke opvoeding, sport, muzikale en beeldende vorming en expressie binnen de uren van het dagonderwijs.
- Het deeltijds kunstonderwijs verlaagt haar drempels zodat alle leerlingen de kans krijgen om hun talenten daar verder uit te diepen.
- We zorgen dat schoolzwemmen opnieuw haalbaar wordt voor alle jaren van de lagere school. We zorgen voor meer zwemwater voor schoolkinderen, door het verruimen van de openingsuren in de bestaande zwembaden en het bijbouwen van een nieuw openbaar zwembad.

Vijf. **Werk**

- We draaien de besparingen op poetspersoneel in het onderwijs terug, garanderen voldoende uren voor het administratief personeel en voorzien extra middelen vanuit de stad voor zorgleerkrachten
- Als centrumstad dringen we bij de Vlaamse overheid aan op extra onderwijsfinanciering, terwijl we zelf ook investeren in betere omkadering.
- We zetten een ondersteuningsplatform op poten om nieuwe leerkrachten en zij-instromers beter te kunnen ondersteunen.
- We verkleinen de maximale klasgrootte in het stedelijk onderwijs waar mogelijk en ontwikkelen een plan om dit stapsgewijs overal in te voeren, waarbij we rekening houden met de nood aan extra personeel.

Visie

Een. Armoede en ongelijkheid

Het huidige OCMW-beleidsplan besteedt al heel wat aandacht aan het versterken van de expertise rond armoede, ook in het onderwijs. Dit is een positieve evolutie, maar veel scholen worstelen nog steeds met de uitwerking van een doordacht armoedebeleid. Het is cruciaal dat scholen beseffen dat ze er niet alleen voorstaan en dat ze meer kunnen doen dan ze soms zelf denken. Er is al heel wat expertise beschikbaar rond de aanpak van armoede op school, zowel bij de pedagogische begeleidingsdiensten en armoedeorganisaties.

We steunen daarom de voorstellen van armoedeorganisaties om scholen beter te ondersteunen. Een belangrijke maatregel hierbij is het invoeren van een maximumfactuur voor het stedelijk secundair onderwijs. De stad moet bij de Vlaamse overheid aandringen om het hele kleuter-, lager en secundair onderwijs volledig kosteloos te maken. Dit zou een grote stap zijn in het toegankelijk maken van onderwijs voor iedereen.

Daarnaast kiezen we ervoor om in elke school een brugfiguur te voorzien die nauw samenwerkt met de pedagogische begeleidingsdienst, het onderwijscentrum Gent, welzijnsorganisaties en armoedeverenigingen. Deze samenwerking kan de expertise bundelen om armoede op school effectief aan te pakken. Het systeem van brugfiguren heeft al bewezen waardevol te zijn in het versterken van de band tussen ouders en scholen.

We zetten deurwaarders aan de deur en ondersteunen scholen bij het aanbieden van de mogelijkheid om de schoolrekening gespreid en cash te betalen. Het gebruik van incassobureaus moet verboden worden om de financiële druk en stress op gezinnen te verlichten.

Wat betreft de voor- en naschoolse opvang, pleiten we ervoor dat deze betaalbaar blijft en verder uitgebreid wordt. We draaien de prijsverhogingen terug. Het aanbod moet in publieke handen blijven en verzorgd worden door gekwalificeerd personeel, zoals monitoren die een relevante opleiding hebben gevolgd, zoals de nieuwe HBO5-opleiding buitenschoolse kinderopvang.

Verder willen we ervoor zorgen dat in alle Gentse scholen gratis en toegankelijke menstruatieproducten beschikbaar zijn. Dit is een basisvoorziening die elke school zou moeten aanbieden om gelijke kansen voor alle leerlingen te waarborgen. Het bestaande proefproject, op voorstel van de PVDA, breiden we verder uit.

We willen ook gratis, gezonde, warme maaltijden aanbieden aan alle kinderen in het stedelijk onderwijs. Dit zou niet alleen bijdragen aan de gezondheid van de kinderen, maar ook aan hun leerprestaties en algemene welzijn.

Met een centraal aanmeldingsregister garanderen we voor elk kind een plek in een school in de buurt.

Twee. Diversiteit

Wij kiezen voor verbindend onderwijs en zetten ons in om elk kind gelijke kansen te bieden. In dat kader pleiten we ervoor om de thuistaal een respectvolle plaats te geven op school en het gebruik ervan zeker niet te bestraffen op de speelplaats. Een goede kennis van het Nederlands blijft erg belangrijk, en Nederlands is de instructietaal op school. Toch geloven we dat door erkenning te geven aan identiteit, waarvan de moedertaal een belangrijk onderdeel is, we meer verbinding kunnen creëren. Kinderen zullen met meer motivatie Nederlands leren en zich minder afgewezen voelen wanneer hun achtergrond erkend en gerespecteerd wordt. Bovendien kan de thuistaal worden ingezet als hulpmiddel bij het verwerven van het Nederlands.

We investeren fors in de versterking en uitbreiding van OKAN-klassen, zodat anderstalige nieuwkomers een eerlijke kans krijgen op integratie en kwaliteitsvol onderwijs. Een sterke kennis van het Nederlands in de klas is essentieel, en daarom besteden we extra aandacht aan taalondersteuning, terwijl we de thuistaal van kinderen positief benaderen om hun motivatie en schoolprestaties te verhogen.

Actief pluralisme is voor ons van groot belang. We kiezen ervoor om de dialoog tussen verschillende levensbeschouwingen en overtuigingen te stimuleren. Door de diversiteit in afkomst, overtuiging, cultuur en beleving zichtbaar te maken in onze scholen, bieden we kansen om hierover in gesprek te gaan. Dit helpt leerlingen om empathie te ontwikkelen en samen te leren leven. Het is een actieve erkenning van de superdiversiteit in de school en in de stad.

We verhogen ook de ouderparticipatie, met extra inzet voor anderstalige ouders, zodat zij meer betrokken raken bij het schoolgebeuren van hun kinderen. Een sterke band tussen ouders en school is essentieel voor het succes van de kinderen.

Tot slot behouden we de vrijheid voor het dragen van hoofddoeken in het stedelijk onderwijs. Wat er in je hoofd zit is belangrijker dan wat je op je hoofd draagt. We moedigen andere onderwijsnetten aan om dezelfde openheid te tonen, en geen drempels op te werpen voor mensen vanwege hun levenskeuzes en religieuze overtuigingen.

Drie. Brede School

We streven ernaar dat onze scholen sterk verbonden zijn met de wijk waarin ze zich bevinden. Scholen moeten niet alleen plaatsen zijn waar leerlingen kennis opdoen, maar ook waar de hele gemeenschap samenkomt. Daarom stellen we de infrastructuur en lokalen van scholen beschikbaar voor lokale jeugdorganisaties en verenigingen. Door de school als een centrale plek in de wijk te positioneren, versterken we de banden tussen leerlingen, ouders en de bredere gemeenschap. Dit creëert niet alleen meer betrokkenheid, maar ook meer mogelijkheden voor jongeren om actief deel te nemen aan hun buurt.

Om dit mogelijk te maken, nemen we de zorgen van scholen zo veel mogelijk uit handen. Vanuit de stad bieden we actieve ondersteuning om scholen te ontlasten, zodat zij zich kunnen concentreren op hun kerntaken: onderwijs geven en leerlingen begeleiden. We

zorgen ervoor dat scholen de middelen en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben, van administratieve hulp tot logistieke ondersteuning, zodat ze met vertrouwen de verbinding met de wijk kunnen aangaan.

Daarnaast verruimen we het aanbod van cultuur en sport in en rond de school. Door nauwe samenwerking met lokale sportclubs, culturele organisaties en verenigingen, zorgen we ervoor dat leerlingen toegang hebben tot een breed scala aan activiteiten. Dit niet alleen binnen de schooluren, maar ook daarbuiten. Door deze verbindingen te versterken, maken we van de school een plek waar leerlingen zich op alle mogelijke manieren kunnen ontwikkelen, zowel fysiek als creatief.

Ten slotte zorgen we ervoor dat schoolbesturen sneller over de nodige middelen kunnen beschikken voor renovaties en verbeteringen van de schoolinfrastructuur. We beseffen dat een veilige, moderne en goed onderhouden leeromgeving essentieel is voor het welzijn en de prestaties van leerlingen. Door het proces voor het verkrijgen van renovatiebudgetten te versnellen, kunnen scholen sneller inspelen op dringende behoeften en hun gebouwen up-to-date houden.

Vier. Veelzijdigheid

Onderzoek na onderzoek toont aan dat het Vlaamse onderwijs er niet in slaagt de sociale kloof te dichten. In ons land moet je al op elf of twaalf jaar beslissen wat je later wil worden. Vanaf dat moment word je ingedeeld in een A-stroom of B-stroom. Door deze veel te vroege schoolkeuze krijg je vooral een sociale selectie, op basis van de sociale positie van de ouders. Heel wat talenten worden daardoor verspild, niet alleen intellectueel maar ook manueel. Het is perfect mogelijk dat de zoon van een dokter uitblinkt in praktische vaardigheden en een schitterende garagist, kapper of schrijnwerker zou kunnen worden. Elke job die met liefde en kunde wordt uitgevoerd is even waardevol.

Op Gents niveau nemen we het voortouw en zetten we stappen in de richting van een veelzijdige basisvorming die grotendeels gemeenschappelijk is tot zestien jaar. Alle leerlingen krijgen een stevige basis van kennis en vaardigheden waarop ze verder kunnen bouwen. Zij krijgen ook veel meer kansen om te ontdekken waar hun talenten, interesses en voorkeuren juist liggen. Ze kunnen keuzevakken volgen die daarbij aansluiten en hun talenten verder ontwikkelen.

Daarnaast herwaarderen we in het onderwijs de verwerving van handvaardigheden, lichamelijke opvoeding, sport, muzikale en beeldende vorming. We vinden het essentieel dat alle leerlingen de kans krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond. Daarom pleiten we er ook voor dat het deeltijds kunstonderwijs haar drempels verlaagt, zodat alle leerlingen de kans krijgen om hun talenten verder uit te diepen.

Bovendien zetten we ons in om schoolzwemmen opnieuw haalbaar te maken voor alle jaren van de lagere school. We werken een plan uit om meer zwembadwater voor schoolkinderen te voorzien. Daarbij verruimen we de openingsuren in de bestaande zwembaden en maken we werk van meer openbare zwembaden.

Vijf. Werk

Leerkrachten zijn de brandstof van ons onderwijssysteem. Zonder een leraar voor de klas is goed onderwijs niet mogelijk. Om kwalitatief onderwijs te bieden, moeten we niet alleen meer leerkrachten aantrekken, maar hen ook voldoende ondersteunen en hun werklast verlagen. Het is duidelijk dat de huidige middelen daarvoor te laag zijn, zeker wanneer de eisen en noden van het onderwijs blijven toenemen.

In 2024 besliste het Gentse stadsbestuur om te besparen op administratief personeel. Dit is onaanvaardbaar, en draaien we onmiddellijk terug, net als de besparingen op het poetspersoneel. Daarnaast trekken we de budgetten voor het aanwerven van zorgleerkrachten en andere ondersteunende medewerkers direct op. Hiermee verlagen we de werklast van leerkrachten en zorgen we voor een beter leerklimaat voor onze leerlingen. Als centrumstad nemen we onze verantwoordelijkheid om bij de Vlaamse overheid aan te dringen op extra financiering voor onderwijs. Tegelijkertijd investeren we als stad zelf in een betere omkadering van onze scholen.

1 op de 3 startende leerkrachten stopt in het onderwijs na vijf jaar. Velen geven aan dat ze de werkdruk niet aankunnen, maar ook dat de begeleiding voor de job onvoldoende is. Daarom richten we als stad een ondersteuningsplatform op dat specifiek gericht is op het begeleiden van nieuwe leerkrachten en zij-instromers.

Om elk kind te laten excelleren, zijn kleinere klassen essentieel. We verkleinen de maximale klasgrootte in het stedelijk onderwijs waar mogelijk en ontwikkelen een plan om dit stapsgewijs overal in te voeren. Hierbij houden we rekening met de nood aan extra personeel, zodat deze maatregel ook in de praktijk haalbaar is.

12. Financieel gezonde stad

Een begroting maken is keuzes maken. Waar haal je het geld vandaan? En waar gaat het geld naartoe? Het stadsbestuur voerde de afgelopen jaren drie besparingsrondes door. De grondbelasting werd verhoogd. Het stadsbestuur verhoogde een hele reeks taksen en retributies. Honderden jobs werden wegbespaard bij de stadsdiensten. Overal werd er bespaard, van de warme maaltijden in de rusthuizen tot de zuurstofwijken.

Wij willen een ander financieel beleid. Een beleid dat de sociale prioriteiten op de eerste plaats zet. Een beleid dat alle krachten bundelt om samen te investeren in morgen en een financiële turbo te zetten op een betaalbaar woonbeleid. Een beleid dat minder lasten legt bij burgers en kleine bedrijven, en tegelijk de allergrootste bedrijven én de bovenlokale overheden voor hun maatschappelijke verantwoordelijkheid stelt. Een beleid dat investeert in mensen in plaats van in dure prestigeprojecten.

Wat we willen:

Eén. Verlaag de grondbelasting, stop de besparingspolitiek

- We draaien de verhoging van de onroerende voorheffing (de grondbelasting) terug.
- In plaats van bergen geld te besteden aan dure consultancybureau's, investeren we opnieuw in het stadspersoneel.
- De uitbesteding van de archeologische opgravingen en het stedelijk poetspersoneel wordt ongedaan gemaakt.
- We draaien de vele retributieverhogingen terug met de opbrengst van de eerlijke taxshift.

Twee. Een eerlijke taxshift

- We maken de belasting op oppervlakte (een onderdeel van de bedrijfsbelasting) eerlijker: kleine bedrijven betalen minder, de allergrootste bedrijven betalen meer. Deze taxshift brengt 6 tot 10 miljoen euro op.
- De opbrengsten die voortkomen uit deze taxshift, gebruiken we om lokale taksen en retributieverhogingen terug te draaien.
- We verlagen de terrasbelasting voor de horeca.
- We verbieden miljoenencadeaus aan grote bedrijven.
- We voeren geen nieuwe belastingverhogingen door voor bewoners en middenstand, maar verhogen de belastingtarieven voor banken, onbebouwde percelen, leegstand en grote vervuilers.
- We herzien het belastingreglement op leegstand en verkrotting, zodat mensen die hun huis verbouwen buiten schot blijven.

Drie. Samen investeren in morgen

- In plaats van een kortzichtige besparingspolitiek investeren we op lange termijn. Investeren in betaalbaar wonen, duurzame mobiliteit, de strijd tegen de

klimaatopwarming en een slagkrachtig armoedebeleid zorgen op termijn voor terugverdieneffecten en grote maatschappelijke winst.

- Prestigeprojecten als de verbouwing van congrescentrum ICC of het Gravensteen schrappen we of stellen we uit om voorrang te geven aan betaalbaar wonen en sociale prioriteiten.
- We zetten het beschikbare kapitaal bij sogent volledig in op betaalbaar wonen, en vullen de leencapaciteit maximaal in.
- We zoeken naar alternatieve financieringsmechanismen zoals stedelijke obligaties en coöperatieve kapitaalbreng om de nodige investeringen in betaalbare budgetwoningen mee mogelijk te maken en rollende renovatiefondsen op te schalen.
- We zetten samen met Fluvius een derdebetalersstelsel op poten voor zonnedaken en duurzame warmte.

Vier. **Een faire financiering voor de gemeenten**

- We dringen er bij de Vlaamse overheid op aan om de dotatie voor het Gemeentefonds met 15 procent op te trekken.
- We dringen aan op een volledige indexering van de subsidies aan steden en gemeenten, en niet slechts met 3,5%.
- De Vlaamse overheid moet bijkomend investeren in het openbaar vervoer en de enveloppefinanciering van de vervoerregio's openbreken. Gent brengt een coalitie van steden en middenveldorganisaties op de been om de druk op de Vlaamse regering maximaal op te voeren.
- We eisen van de federale overheid dat de aanvullende financiering in het kader van het leefloon integraal wordt gecompenseerd vanuit federale middelen.
- We vragen aan de Vlaamse overheid een betere structurele financiering van de huisvestingsmaatschappijen.

Visie

Een begroting opstellen is keuzes maken. Om de ambitie in het stadsprogramma van de PVDA in zijn totaliteit te realiseren zal het huidige budgettaire keurslijf niet volstaan en hebben we een andere budgettaire logica nodig. Wij steunen daarbij op de volgende budgettaire principes:

- (1) Binnen het exploitatiebudget (het jaarlijkse budget voor gewone uitgaven) maken we duidelijke keuzes voor betaalbaar wonen, gratis openbaar vervoer, de strijd tegen armoede, klimaatbeleid en sociale prioriteiten.
- (2) We zetten het mes in overbodige uitgaven en geldverspilling. Het stadsbestuur investeerde 13 miljoen euro in parkeertorens in Ledeberg en de Bloemekenswijk, die grotendeels leeg staan. Slecht beheer van bouwprojecten kost de stad meer dan 8 miljoen aan dadingen. Het stadsbestuur trok meer dan 14 miljoen euro uit voor peperdure consultancycontracten, en gaf bij een verkoop van landbouwgronden 3 miljoen euro korting aan Fernand Huts. Dat is slecht budgetbeheer.
- (3) Om een sociaal en progressief beleid te voeren heb je handen nodig en boots on the ground. We besparen niet, zoals Vooruit en Open VLD van plan zijn, op het stadspersoneel, maar investeren daarentegen in bijkomende brugfiguren, kinderverzorgers, buurtwerkers en ander personeel. We besparen wel op de torenhoge consultancyfactuur (meer dan 14 miljoen euro de voorbije vier jaar) en kiezen voor het opnieuw insourcen van stadsarcheologie en poetsdiensten. Dat is niet alleen sociaal veel duurzamer, het is ook goedkoper.
- (4) In plaats van te besparen op korte termijn, kiezen we voor investeringen die op lange termijn opbrengen. Gratis openbaar vervoer kost 15 miljoen euro per jaar - op een jaarlijks exploitatiebudget van meer dan 1 miljard euro is dat perfect betaalbaar - maar dat brengt ook op: meer bezoekers in de stad, minder files en luchtvervuiling, en winst voor het klimaat en onze gezondheid. De bouw van betaalbare budgetwoningen is een grote investeringskost, maar betaalt zichzelf terug via huurinkomsten en het maatschappelijk opnieuw activeren en emanciperen van mensen.
- (5) We mobiliseren alle mogelijke financiering buiten de stadsbegroting om een financiële turbo te kunnen zetten op wonen. We mobiliseren het kapitaal van sogent, het stedelijke stadsontwikkelingsbedrijf. We ontwikkelen een stedelijke obligatielening en vormen van coöperatieve kapitaalbreng, om burgers te betrekken bij de financiering van sociale objectieven.
- (6) We voeren de druk op bij bovenlokale overheden om een structurele herfinanciering van de gemeenten en van het openbaar vervoer af te dwingen. Daarvoor zullen we de krachten moeten bundelen met andere steden en gemeenten en ook met het maatschappelijke middenveld. Wij kiezen voor een stad die durft te strijden voor verandering, in plaats van zich neer te leggen bij de status quo.

Eén. Verlaag de grondbelasting, stop de besparingspolitiek

Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen en in het bestuursakkoord beloofden de bestuurspartijen om de belastingen niet te verhogen. De inkt was nog niet droog, of de onroerende voorheffing, de grondbelasting, werd al verhoogd. Midden in een koopkrachtcrisis. Mensen betalen zich blauw aan energiefacturen, de woonprijzen schieten

door het dak en ook de winkelkar is flink duurder geworden. Daarbovenop kregen de Gentenaars dus nog een factuur cadeau van het stadsbestuur: de grondbelasting werd fors duurder. Veel mensen betalen honderden euro's per jaar extra.

Schepen Coddens probeerde de hogere grondbelasting te verkopen als "een belasting op eigendom. Dat betekent dat we een grotere – lees: eerlijkere – bijdrage vragen van mensen met grote vermogens (sic!)" In werkelijkheid zijn het natuurlijk de gewone Gentenaars die de rekening betalen, de mensen die hard gewerkt en hard gespaard hebben om in Gent een huisje te kunnen kopen. In totaal betalen de Gentenaars meer dan 60 miljoen extra aan grondbelasting. Dat is de pijnlijke werkelijkheid. Een amendement van de PVDA op de begroting om de belastingverhoging terug te draaien werd keer op keer weggestemd door Vooruit, Groen, Open VLD en CD&V. Zelfs ons voorstel om een gedifferentieerd tarief met progressieve aanslagvoeten te onderzoeken, werd weggestemd.

Boven op de grondbelasting werden ook vele taksen en retributies verhoogd. De parkeerretributies bijvoorbeeld, of de kosten voor buitenschoolse opvang en sportkampen. Maar ook de taks op trouwboekjes en identiteitskaarten verhoogde van 1,5 miljoen euro (2020) naar 4,4 miljoen euro (2025).

De mooie beloftes die in het bestuursakkoord werden gemaakt kregen jaar na jaar minder glans. Drie opeenvolgende besparingsgolven, in juni 2022, november 2022 en februari 2023, hakten er stevig in.

Terwijl er zoveel noden zijn, werden driehonderd jobs bij het stadspersoneel gesnoeid, met een groene schepen aan het hoofd van het personeelsbeleid. Bij de besparingsrondes verdwenen jobs bij de groendienst, bij de Krook, bij de kinderopvang, in de sociale economie ... Drie stadsarcheologen verloren hun functie, met massaal protest tot gevolg. Ook het administratief personeel van de scholen betoogde onder de Stadshal, toen de schepen van onderwijs (Groen) op hun uren wilde besparen. Het stadsbestuur bespaarde ook 350.000 euro op de uren van het poetspersoneel in scholen en musea. Pas toen de kranten foto's publiceerden van vuile klaslokalen en het poetspersoneel voor het stadhuis betoogde, werd de besparing voor de helft ongedaan gemaakt.

Wij willen investeringen in noodzakelijk personeel, in plaats van 14,5 miljoen uit te geven aan peperdure consultancyfacturen. De groendienst, de scholen, de kinderopvang, het buurtwerk en vele stadsdiensten smeken om bijkomend personeel. Dat staat tegenover de logica van Voor Gent. De liberale topkandidaat Christophe Peeters (Voor Gent) zegt nu al in de krant dat er na de verkiezingen opnieuw een drastische besparingsoperatie volgt bij het stadspersoneel: "Gent heeft veel te veel volk in dienst (...) het worden geen plezierige jaren, de eerstvolgende. Er zal moeten bespaard worden, we zullen moeten terugplooiën op onze kerntaken." In het verkiezingsprogramma van Voor Gent wordt nu al aangekondigd dat de Fietsambassade - de fietsherstelplaatsen van de stad Gent, een sociale economieproject - opgedoekt wordt.

De lijst van besparingen is lang. Het stadsbestuur bespaarde op de zuurstofwijken, het luchtkwaliteitsfonds en autodeelhubs. Armoedeorganisatie De Sloep raakte 27.000 euro kwijt. De incontinentiepremie is afgeschaft. Een premie van 100 euro voor kinderen met een beperking werd geschrapt wegens 'overbodig'. De prijzen in de woonzorgcentra werden

verhoogd tot meer dan 2.000 euro per maand en op de warme maaltijden van de bewoners werd bespaard. De buitenschoolse kinderopvang is duurder geworden.

Het buurtcentrum in Sint-Kruis-Winkel werd gesloten. Het mobiel dienstencentrum is verdwenen, ondanks 11.000 bezoekers per jaar. Twee wijkbibliotheken werden gesloten. Pas toen schoolkinderen en buurtbewoners massaal actie voerden, kwam de verantwoordelijke schepen (Open VLD) terug op zijn beslissing. “Het is de eerste keer dat ik deze bibliotheek bezoek”, aldus de schepen. Het staat symbool voor de besparingspolitiek van het stadsbestuur: bureaucratische beslissingen, zonder empathie en zonder rekening te houden met de sociale en maatschappelijke impact.

Twee. Een eerlijke taxshift

De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. De PVDA is voorstander van progressieve belastingen, waarbij de gewone Gentenaars, zelfstandigen en kleine bedrijven minder belastingen betalen en de lasten bij de grootste, meest kapitaalkrachtige bedrijven en banken gelegd worden.

Daarom willen we de lokale belastingen grondig hertekenen, met een ‘eerlijke taxshift’, naar het model van Zelzate, waar PVDA en Vooruit samen besturen. We verlagen de belasting op oppervlakte voor kleine bedrijven, maar vanaf 5.000 vierkante meter verhogen we de tarieven, met focus op de allergrootste bedrijven. Deze taxshift brengt 6 tot 10 miljoen euro op. De netto-opbrengst van deze taxshift, gebruiken we om lokale taksen en retributieverhogingen terug te draaien, en de terrasbelasting voor de horeca te verlagen.

Naast een eerlijker, meer gedifferentieerde tarief voor de bedrijfsbelasting, verhogen we ook de bijdrage voor banken, onbebouwde percelen en speculatie, leegstand en de grote vervuilers.

De belasting op leegstand maken we eerlijker. We maken een onderscheid tussen malafide speculanten en grote huizenbezitters die we streng aanpakken, en gewone gezinnen die we vooral willen helpen met coaching en renovatieadvies. We herzien het belastingreglement op leegstand en verkrotting, zodat mensen die hun huis verbouwen buiten schot blijven. De PVDA heeft zich herhaaldelijk fel verzet tegen de torenhoge leegstandboetes van meer dan 10.000 euro die gezinnen moeten ophoesten omdat hun verbouwing te traag opschiet of omdat ze niet op tijd de juiste papieren hebben ingevuld. De amendementen die de PVDA indiende op het belastingreglement om dit soort wantoestanden onmogelijk te maken, werden keer op keer weggestemd door de andere partijen.

Drie. Samen investeren in morgen

De stad Gent moet haar budget als een goede huisvader beheren. Dat is nu allerm minst het geval. Dure consultancyfacturen kosten de stad 14 miljoen euro op vier jaar tijd. Daar zitten zinvolle uitgaven bij, bijvoorbeeld de daklozentelling of de woonstudie. Maar het mes zitten in de peperdure consultancycontracten van Deloitte of de honderdduizenden euro's voor marketing en ‘imago-onderzoek’ kunnen de stadskas flinke winst opleveren.

En misschien moet de stad ook wat meer op de uitgaven letten bij grote bouwprojecten. De bouwkost voor het geplande zwembad Neptunus - een prestigieus ontwerp met een zwembad dat zes meter hoog boven de grond tussen de bomen hangt - stijgt van 5 miljoen naar 14 miljoen euro. Moet dat nu echt? De parkeertorens in Ledeberg en de Bloemekenswijk kosten meer dan 12 miljoen euro, maar staan grotendeels leeg. Door slechte bouwontwerpen en mismanagement bij verschillende grote bouwprojecten moest het stadsbestuur vele miljoenen euro's aan dadingen afsluiten - terwijl tegelijk het mes gezet wordt in sociale uitgaven. Een ondoordacht project als de wandelbusjes wordt afgeschaft omdat het niet werkt, maar kostte wel 480.000 euro per jaar. Of denk maar aan de 100.000 euro subsidie om het WK in het Wintercircuit uit te zenden, of de 700.000 subsidie voor multimiljonair Marc Coucke om de camping in de Blaarmeersen tot een glamping om te bouwen. En dan zwijgen we nog over de 3 miljoen euro korting die Fernand Huts kreeg bij de verkoop van landbouwgronden van het OCMW.

De PVDA pleit voor een zorgvuldig financieel beheer waarbij strikte keuzes gemaakt worden volgens sociale prioriteiten. Prestigeprojecten als de verbouwing van congrescentrum ICC of het Gravensteen schrappen we of stellen we uit om voorrang te geven aan betaalbaar wonen en sociale prioriteiten. De verbouwing van het Gravensteen, een fel omstreden project waar veel protest tegen is, kost 10 miljoen euro. Wij willen dat project schrappen. Waarom is de renovatie van het ICC, een congrescentrum, een kerntaak van de stad? Kostprijs: 42 miljoen euro, waarvan 10 miljoen rechtstreeks op kosten van de stad. Dat is twee keer meer dan de 5 miljoen die beschikbaar was tijdens héél de voorbije legislatuur voor betaalbare budgetwoningen. Het voorstel van de PVDA om de renovatie van het ICC uit te stellen en het budget te reserveren voor betaalbaar wonen, werd door het stadsbestuur in juni 2024 weggestemd.

Ook bij het investeringsbeleid moet het roer omgegooid worden. De stad moet haar investeringsbudget, dat geschat wordt op 600 tot 700 miljoen euro voor de volgende legislatuur, prioritair inzetten op betaalbaar wonen, een sociaal klimaatbeleid, duurzame energie en sociaal mobiliteitsbeleid. Om de wooncrisis aan te pakken, zal alleen het investeringsbudget van de stad, gelet op de vele andere noden, niet volstaan. De PVDA wil daarom de kapitaalpositie van sogent, ons stadsontwikkelingsbedrijf, maximaal focussen op betaalbaar wonen. Concreet investeert sogent zo een 180 miljoen euro aan eigen kapitaal. Daarnaast willen we dat het stadsontwikkelingsbedrijf haar leencapaciteit vergroot tot de gangbare normen. Dat betekent dat bijkomend tot 150 miljoen euro kan ontleend worden, zonder dat de financiële gezondheid en duurzame draagkracht van het stadsontwikkelingsbedrijf in het gedrang komt.

In onze visie doet de stad Gent ook beroep op bijkomend kapitaal uit de samenleving. Via een sociale stadsobligatie kan de stad slapend kapitaal van burgers en bedrijven activeren voor sociale doelstellingen, bijvoorbeeld voor investeringen in betaalbare budgetwoningen en het opschalen van rollende renovatiefondsen. Ook coöperatief burgerkapitaal kan op die manier de investeringspolitiek van de stad versterken.

Om een derdebetalersstelsel voor investeringen in zonnepanelen en warmtenetten op te zetten kan de stad samenwerken met Fluvius.

Vier. Een faire financiering voor de gemeenten

Het is een illusie om te denken dat Gent op haar eentje de grote maatschappelijke uitdagingen in onze stad de baas kan. Veel problemen overstijgen de stad. Ook de bovenlokale overheden moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Het is aan de stad om druk te zetten waar nodig om verandering af te dwingen, samen met andere steden, het middenveld en de inwoners van onze stad.

Wij willen een faire financiering voor steden en gemeenten. Tot begin jaren '70 haalden de meeste gemeenten nog meer dan de helft van hun inkomsten uit het Gemeentefonds. Na de oliecrisis van 1973 zorgden besparingen voor een halvering van het Gemeentefonds. Vanaf 1976 begon men in uitvoering van de eerste staatshervorming van de jaren '70, met de splitsing van het Gemeentefonds in drie gewestelijke entiteiten. Het resultaat was een afkalving van het Gemeentefonds. Al in 1978 had die nog maar 30% van de gemeentelijke ontvangsten. In 1989 zakte dit verder tot 25%, om uiteindelijk in 2009, terug te vallen tot slechts 20% van de gemeentelijke ontvangsten. Deze problematiek stelt zich bijzonder scherp in de grote en regionale steden zoals Gent.

De PVDA wil dat meer financiële middelen van de bovenlokale overheden naar de stijgende behoeften van de gemeenten gaan. We dringen er bij de Vlaamse overheid op aan om de dotatie voor het Gemeentefonds met 15 procent op te trekken, de huisvestingsmaatschappijen structureel beter te financieren, bijkomend te investeren in openbaar vervoer en een groter budget te voorzien voor De Lijn. We dringen aan op een volledige indexering van de subsidies aan steden en gemeenten, en niet slechts met 3,5%. Bij de federale overheid dringen we aan op de terugbetaling van de aanvullende financiering in het kader van het leefloon.

13. Stadsvernieuwing

Gent (ver)bouwen en vernieuwen op mensenmaat, daar willen wij werk van maken. Want het huis, de wijk en de stad waarin je woont, betekenen veel voor mensen. Betaalbare en goede woningen versterken hun bewoners. Hetzelfde geldt voor bereikbare wijken, met leuke plekken om elkaar te ontmoeten en goede scholen, diensten en winkels in de buurt. Wonen in de stad is duurzaam. Stadsbewoners hebben een kleinere ecologische voetafdruk, maken minder gebruik van de auto, gebruiken meer de fiets en het openbaar vervoer in hun dagelijkse verplaatsingen. Wonen er globaal meer mensen in de steden, dan zorgt dat voor minder versnippering, dan blijft er meer open ruimte en vermindert de verkeersstroom.

Wat wel willen:

Eén. Een ambitieus, wervend en globaal Gents stadsvernieuwingsplan

- Het 'renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.
- Ambitieuze stadsplannen - op lange termijn. Een stadsvernieuwingsplan zet als eerste stap de betaalbare woonzones, het openbaar vervoer, de groene plekken en de publieke voorzieningen (zoals scholen, dokters, crèches ...) op de kaart als stevige ruggengraat.
- Doordachte wijk- en buurtgerichte stadsvernieuwingsprojecten. Een wijk vernieuwen is geen werkje van een paar jaar. Het vergt blijvende inspanningen en boven alles aandacht voor de mensen die er al wonen. Buurtbewoners en buurtorganisaties moeten maximaal inspraak krijgen en meebeslissen over de belangrijkste punten. Daarbij maken we gebruik van een bindend buurtreferendum.
- Niemand weet beter wat de stad of een buurt nodig heeft dan de Gentenaars zelf. Samen maken we de stad. We geven eerst inspraak aan de buurtbewoners en maken dan pas plannen.

Twee. De stad zelf als de belangrijkste actor in de stadsontwikkeling

- De stad voert een actieve grondpolitiek. Ze verstevigt haar positie door systematisch zelf gronden te verwerven - in plaats van te verkopen - en wordt zo de belangrijkste speler in Gent.
- Nieuwe stadsdelen ontwikkelen begint met de aanleg van de gemeenschappelijke ruimte en de ontsluiting met openbaar vervoer. Investeren in aantrekkelijke stedelijke voorzieningen zoals infrastructuur (openbaar vervoer, fietspaden ...), groen en stedelijke dienstverlening zorgen voor een hogere grondwaarde. De opbrengst daarvan komt de stad zelf toe en niet de private ontwikkelaars.

- We voorzien in de wijken deelinitiatieven die blijvend een goede invloed hebben op de buurten: van woningen van de 'community land trust' (CLT), tot gedeelde stadslandbouw of volkstuintjes of allerhande uitleendiensten.
- De meerwaarde van private bouwprojecten moet naar de stad terugvloeien in de vorm van een heffing op deze meerwaarde. Met dat geld kan de stad zelf investeren. De stad kan niet langer plooiën voor private projectontwikkelaars, bijvoorbeeld door bouwrechten toe te staan in ruil voor beperkte gemeenschapsvoorzieningen.
- Sogent kan het verschil maken: het heeft gronden in bezit waarmee we de wooncrisis kunnen aanpakken. Met 100% betaalbaar wonen op Gentse gronden. Geen luxeprojecten meer. De wooncrisis oplossen moet de prioriteit zijn.

Drie. Principes voor een leefbare, levendige, diverse en samenhangende stad

- We kiezen voor integrale wijken met een versterkt sociaal weefsel. We zorgen dat in alle wijken basisdiensten aanwezig zijn. Van een postkantoor, een bib, een zwembad, een bankautomaat tot een bakker en kapper.
- Zo kunnen bewoners de meeste dingen vinden op korte afstand, waarbij de focus ligt op openbaar vervoer en de fiets.
- Grotere gemeenschappelijke ruimtes en gebouwen zoals scholen gebruik je het best op meer dan één manier. We stellen ze zoveel mogelijk open voor de buurt.
- We verzetten ons tegen nieuwe shoppingcentra en geven zuurstof aan kleine ondernemingen in het centrum van de stad.
- Gedaan met het privatiseren van publieke gronden, zoals de Arsenaalsite.
- We gaan voor tijdelijk gemeenschapsgebruik van leegstaande terreinen en panden, met prioriteit voor jongeren en cultuur in al haar diversiteit.
- We kiezen voor een gevarieerd woningaanbod in elke wijk, met duurzame materialen.
- We zorgen altijd voor groene ruimte, met zitbanken en speeltuigen, op maximaal 300 meter van je woning.
- We zetten verder in op buddyprojecten in nieuwe woonwijken. Voorbeelden hiervan zijn buddysystemen voor vluchtelingen, zoals bij Amal of kangoeroewonen voor senioren en studenten ...
- We kiezen voor meer openbare ruimte, waar iedereen welkom is en waar er ruimte is om samen te eten, te barbecueën, te spelen en te ontspannen.

Vier. Samen maken we de stad: Geen stadsvernieuwing zonder inspraak

- Bij de opstart van nieuwe projecten hoort de stad echte inspraak te organiseren. Hierbij wordt extra aandacht besteed zodat ook moeilijk bereikbare groepen hun zegje kunnen doen.
- Het beleid moet de adviezen van de bevoegde diensten en raden, zoals de Gecoro of de woonraad, respecteren.
- Draai de volgorde om: eerst overleg met de buurt, daarna een ontwerp en een planning.

- Bottom-up, wordt een belangrijke karakteristiek van onze stadsvernieuwing. Buurtreferenda moeten bindend worden.

Vijf. De stad leefbaar houden in tijden van klimaatopwarming

- Strategische stadsplanning om onze steden koeler te maken, met meer groen, doorlaatbare oppervlakten en waterpartijen.
- Meer publiek zwembad. Investeer in filterinstallaties om onder andere het water van het Houtdok proper te maken.

Zes. Samenleven in de nieuwe stad

- Heldere regels rond rust en lawaai. We willen dicht op elkaar wonen, gemakkelijker en draaglijker maken.
- Extra basisvoorzieningen in buurten waar de problemen ophopen.
- We leiden jongeren op tot stewards voor parken en pleinen, en schalen het project Pleinpatrons op.
- Wijkagenten nemen hun sociale taak in de gemeenschap op. Ze staan dicht bij de mensen en worden opgeleid om kleine conflicten op te lossen.
- We zorgen dat nieuwe woningen beter geïsoleerd zijn. Zo beperken we geluidshinder en kan iedereen genieten van rust in eigen woning.

Zeven. Een ambitieus infrastructuurplan

- We zoeken naar een duurzame oplossing voor het E17-viaduct boven Gentbrugge. Daarbij ondertunnelen we de E17 en/of leiden we het verkeer om via de (ondertunnelde) R4. In afwachting hiervan pakken we de lawaaihinder aan en leiden we het doorgaand vrachtverkeer nu al om via de R4.
- We breken de fly-over aan het Zuidpark af. Deze snelwegafrit die de auto's recht de stad in loodst is uit de tijd, en moet vervangen worden door een P+R aan de R4, met een kwaliteitsvolle tramverbinding naar het stadscentrum, die om de paar minuten rijdt. De fly-over aan het Zuidpark breken we af.

Visie

Gent (ver)bouwen en vernieuwen op mensenmaat, daar willen wij werk van maken. Want het huis, de wijk en de stad waarin je woont, kunnen veel betekenen. Betaalbare en goede woningen versterken hun bewoners. Hetzelfde geldt voor bereikbare wijken, met leuke plekken om elkaar te ontmoeten: te zitten, rond te hangen of te spelen. En ten slotte zijn we allemaal beter af als er goede scholen, diensten en winkels zijn in de buurt. Alle Gentenaars hebben recht op al die puzzelstukjes. Of mensen nu wonen in het centrum, buurten rond het centrum of daarbuiten.

Daar komt nog iets bij: het klimaat. Wonen in de stad is duurzaam. Mensen hebben er een kleinere ecologische voetafdruk, maken minder gebruik van de auto en gebruiken meer de fiets en het openbaar vervoer. Een stad op mensenmaat is ook een stad op maat van de planeet en een plaats waar we de gevolgen van klimaatverandering tegen gaan.

In de vorige eeuw moedigde het beleid wonen buiten de stad aan. Kosten noch moeite werden gespaard om elk deel van Vlaanderen te ontsluiten. Tot in de kleinste uithoeken heeft de overheid voor nutsvoorzieningen gezorgd. Wie het zich kon veroorloven, ging buiten de stad wonen, in het groen. Wie de middelen niet had, bleef in de stad. De steden verloederden omdat ze te weinig financiële draagkracht over hadden. Het platteland raakte volgebouwd. Vlaanderen werd één grote, warrige suburbane ruimte, iets tussen stad en platteland, met de gekende lintbebouwing, verkavelingen en baanwinkels

Vandaag spitst het ruimtelijk beleid in Vlaanderen zich toe op bestemmingen en zoneringen. Het beleid voert een 'boekhouding' van de ruimte. Het probeert structuur te brengen in de ruimtelijke warboel en heeft de mond vol over de noodzakelijke inspanningen van iedereen om de overgang te maken naar een duurzaam en klimaatvriendelijk gebruik van de ruimte. Terug naar de stad dus. De glorieperiode van vrijstaande verkavelingswoningen buiten de stad lijkt voorbij: ze zijn te groot en te duur in onderhoud en qua energieverbruik. En de afhankelijkheid van de auto is veel te groot. Maar ook nu zit er een adder onder het gras.

De vastgoedsector herontdekt de stad en mikt op een nieuwe middenklasse van welgestelde gepensioneerden en van jonge tweeverdieners, die allemaal terug willen naar de stad. De nadruk ligt op de bouw van dure appartementen, in nieuwbouw of op exclusieve lofts in vernieuwbouw. Uitsluitend voor verkoop. De koop- en huurprijzen gaan daardoor overal de hoogte in en worden voor veel twintigers en dertigers onbetaalbaar. Wie die prijzen niet kan betalen, moet verkassen naar de dichtstbevolkte wijken in de stad of zelfs verder, naar buiten de stad. Wie nooit de middelen had om naar een betere omgeving te trekken, is ook nu weer gezien.

De PVDA kiest resoluut voor stadsvernieuwing op mensenmaat. We roepen de gentrificatie een halt toe, waarbij minder kapitaalkrachtige mensen uit hun wijk verdrongen worden door luxeprojecten.

Eén. Een ambitieus, wervend en globaal stadsvernieuwingsplan

Het 'renovatierecht' en collectieve wijkrenovaties worden de speerpunten van een echt sociaal stadsvernieuwingsbeleid.

Het is maar logisch dat wat een stad leefbaar en aangenaam maakt, eerst op de plankkaart wordt gezet. Geen stad die dichtslibt met auto's, maar een stad met een fijnmazig en stipt netwerk van openbaar vervoer. Een stad met degelijke fietsinfrastructuur en met mooi verspreide en bereikbare groene ruimtes. Dat komt op de eerste plaats.

We bouwen verder op 'Ruimte voor Gent' en geven prioriteit aan betaalbaar wonen, openbaar vervoer en groen in onze ruimtelijke structuurvisie. We ontwikkelen de Arsenalsite en de ruimte die vrijkomt door het ondertunnelen of verleggen van het E17-tracé in Gentbrugge tot nieuwe stadswijken die betaalbaar wonen, groen, water en duurzame verkeersinfrastructuur (openbaar vervoer en deelautohubs) integreren.

Zonder een jarenlang volgehouden inspanning vanuit een vogelperspectief, met een evenwichtige verdeling van infrastructuur en voorzieningen, heb je geen leefbare en levendige stad. Kopenhagen volgt al sinds 1947 dezelfde planningsprincipes, en staat hoog in de top tien van de aangenaamste steden ter wereld. Voor alle duidelijkheid: daar zijn al die tijd ook voldoende centen voor voorzien.

Slow urbanism laat doordachte structurele ingrepen toe. Dat gebeurt dan vanuit een visie die gebaseerd is op een traject, waarin de stad samen met al haar bewoners op zoek gaat naar een aangename leefomgeving. Een leefomgeving die ook duidelijk geworteld is in de bestaande situatie; in het echte leven van de echte mensen in de buurten. We steunen daarbij op de expertise van de terreinwerkers, op het werk van stadsonderzoekers, op een gestage opbouw van inzicht en bewustzijn. Op die manier vermijden we overhaaste ingrepen die aangedreven worden door modes of de waan van de dag.

Maar *slow urbanism* mag geen voorwendsel zijn voor uitstel. Integendeel, het maakt op korte termijn allerlei dingen mogelijk. Zo kan een leegstaand kantoor- of bedrijfsgebouw in een wijk tijdelijk een andere missie krijgen, waar de buurt op dat moment nood aan heeft. En intussen zet die buurt met inspraak het ontwikkelingsplan verder op. Zo komen we tot ambitieuze stadsplannen op lange termijn. Tot doordachte wijkplannen op middellange termijn, die werken voor iedereen in de buurt. En tot slimme, flexibele plannen, op korte termijn, die buurtbewoners de kans geven om zelf een steentje bij te dragen.

Twee. De stad zelf als de belangrijkste actor in de stadsvernieuwing

De uitverkoop van allerlei ongebruikte publieke gronden verzwakt de greep van de stad op de stadsvernieuwing. Zo verkocht het Gentse OCMW 450 hectaren grond aan havenbaron Fernand Huts. De Stad verkoopt haar grondreserves omdat ze krap bij kas zit, maar in feite gaat het over een uitverkoop van publieke rijkdom. En een terrein zoals de Arsenalsite in

Gentbrugge, een oude NMBS-site, wordt verkocht aan projectontwikkelaars, in plaats van dat de stad ze onteigent en zo zélf de toekomst voor 100% in eigen handen heeft.

Private projectontwikkelaars willen de maximale invulling van de bouwrechten op een perceel realiseren. Maar als dat botst met wat wenselijk is voor de omgeving, lopen projecten vast en wordt de stad geremd in haar ontwikkeling. Hele buurten worden soms jarenlang gegijzeld in afwachting van de beslissende veldslag.

Willen we de stad weer aan het stuur, dan moeten we publieke eigendom van gronden uitbouwen in plaats van afbouwen.

We hebben ook een andere visie nodig op de ruimte die we gemeenschappelijk gebruiken. We moeten eerst kijken naar wat we samen nodig hebben, zoals de aanleg van de gemeenschappelijke ruimte en openbaar vervoer. Het komt er, bij de planning, vooral op aan de nieuwe wijk te bekijken vanuit het ruimere kader van de stad. Dus niet achteraf snel wat groen tussen de woningen en een boompje in de straat, maar van bij het begin nadenken over het totaalplaatje. Hoe zullen de nieuwe bewoners er geraken? Wordt het bestaande transportnetwerk niet overbelast? Zijn de nieuwe bewoners dan toch weer aangewezen op de auto? De stad die vanuit deze visie eerst investeert in aantrekkelijke stedelijke kwaliteiten zoals infrastructuur (openbaar vervoer, fietspaden ...), openbare diensten en groen, realiseert zo een meerwaarde die nadien kan terugvloeien naar de stad.

Bovendien stopt de gemeenschappelijkheid niet wanneer de plannen opgemaakt en uitgevoerd zijn. In alle wijken kan je deelinitiatieven inplanten, waar de mensen dan zelf verder mee aan de slag gaan. We denken dan aan de gemeenschappelijke, betaalbare woonoplossingen van de 'community land trust' (CLT), aan gedeelde stadslandbouwinitiatieven en volkstuintjes, aan door de buurt beheerde ontmoetingsruimtes of nuttige uitleendienstes (van kinderfietsen tot werkmateriaal).

Het schepencollege geeft de teugels van het woonbeleid bewust uit handen aan de projectontwikkelaars. Ook SOGent kiest op publieke grond van de stad voor prestigieuze luxeprojecten, zoals de Oude Dokken in plaats van betaalbare woonprojecten. Niemand die nog weet waar de beslissingen écht genomen worden, en elke transparantie is zoek. Bouwpromotoren worden op hun wenken bediend, terwijl buurtcomités aan de kant geschoven worden.

In plaats van in te zetten op betaalbare woningen voor Gentse gezinnen, kiest sogent systematisch voor dure bouwprojecten en luxe-appartementen. Wij willen sogent omvormen tot een stadsbedrijf dat resoluut kiest voor betaalbaar en sociaal wonen, transparant en onder democratische controle. En met een duidelijke missie: een betaalbaar woonbeleid ontwikkelen op maat van alle Gentenaars. In plaats van sloop te gaan met private projectontwikkelaars die enkel geïnteresseerd zijn in het dure marktsegment, moet het nieuwe woonbedrijf werk maken van publieke investeringen in innovatieve ecologische wijken die voor iedereen toegankelijk zijn. Honderd procent betaalbaar, duurzaam wonen: dat is stadsontwikkeling op mensenmaat.

Drie. Principes voor een leefbare, levendige, diverse en samenhangende stad

Gent groeit. De stad leefbaar houden is een grote uitdaging. Elke vierkante meter ruimte is goud waard. De beste manier om die te laten renderen, is ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk mensen op zo veel mogelijk manieren ervan kunnen genieten.

De levendigste en aangenaamste buurten zijn die waar de mix van functies zo volledig mogelijk is. Dat bedoelen we met 'integrale wijken', die we ook in de inleiding van dit programma beschrijven. Nieuw te ontwikkelen wijken moeten deze mix van bij de planopzet voorzien: wonen, werken, winkelen, ontspannen, schoolgaan, zorg, cultuur, groen ...

De nabijheid van alle basisfuncties heeft ook een impact op onze manier van verplaatsen. Korte afstanden doen, kan gemakkelijker met het openbaar vervoer en de fiets.

We plannen een meervoudig en breed gebruik in van de grotere gemeenschappelijke ruimtes en gebouwen: scholen, sporthallen, jongerencentra, bibliotheken, culturele centra ... zodat ze meer uren per dag in gebruik zijn en minder leeg staan. Breed gebruik zorgt voor levendige stedelijke ruimte door het komen en gaan van verschillende gebruikers op verschillende momenten van de dag.

Ondernemingen hebben een plaats in het centrum van de stad. Een korte woon-werkafstand gaat verkeerscongestie tegen. Maar grote kantoorprojecten (>1500 m²) of functies met een groot aanzuigeffect op bezoekers, horen thuis in een zone rond een station (bus, tram, metro of trein).

De groeiende verscheidenheid van de gezinsvormen vereist een meer gevarieerd woningaanbod in elke buurt. We plannen een waaier van allerlei types van woningen aan gevarieerde prijsniveaus in elke wijk. Deze waaier fungeert als basis voor de diversiteit over de hele stad en als een demper op de woningprijzen.

Hoogbouw kan, als die kwalitatief wordt aangepakt. Compacter bouwen op kleinere kavels in het bestaande weefsel heeft voordelen. Zo verminderen we het ruimtegebruik en dus de verharding, maar ook de verplaatsingsbehoefte en het energieverbruik. Maar omwille van de leefbaarheid van de omgeving springen we toch spaarzaam om met hoogbouw. De locatie moet geschikt zijn en de leefbaarheid moet bewaard worden.

We privatiseren niet-gebruikte publieke gronden niet langer, maar we geven ze een bestemming als ruimte voor gemeenschappelijk gebruik. Leegstaande publieke of private terreinen en panden nemen we in gemeenschapsbeheer. Zo houden we de stad levendig en gaan stadsdelen open waar mensen anders niet zouden komen.

In heel Vlaanderen verdwijnt de publieke ruimte in een angstwekkend tempo, en waar ze bestaat, wordt ze ingesnoerd met zo controles, camera's en GAS-boetes, en zo weinig mogelijk jeugd of werkende klasse. Nochtans zijn zij degenen die het meeste baat hebben bij publieke ruimte. In kleine appartementjes zonder koer of tuin wordt het in de zomer heel heet. Maar in Gent werden de publieke barbecues weggehaald en kwam er een verbod op

openbaar barbecueën. In Brussel werden houten banken verwijderd en kwamen er aluminium exemplaren met armleuningen in de plaats, zodat je er niet kunt liggen. We kiezen voor meer openbare ruimte, zonder “vijandige architectuur”, waar iedereen welkom is en waar er ruimte is om samen te eten, te barbecueën, te spelen en te ontspannen.

Geen enkele woning mag verder dan 300 meter van een groene ruimte liggen, met zitbanken en speeltuigen. Binnentuinen in een bouwblok voegen we samen tot een gemeenschappelijk parkje voor de bewoners van het blok, als privaat groen met publiek gebruik.

Vier. Samen stad maken: geen ontwikkeling zonder inspraak

Echte inspraak geeft de bewoners en betrokkenen de kans om projecten aan te passen en laat nieuwe noden aan bod komen. Echte inspraak vertrekt van de behoeften in de stad en van de wensen en vragen van de inwoners. Hoe het niet moet? Eerst met de private ontwikkelaar het plan uitwerken en met dat bijna kant-en-klare project naar de bewoners gaan. Echte inspraak kan onder vele vormen. Het stadsbestuur moet daar creatief in zijn, zodat alle bewoners mee zijn en niet alleen de mondigen of de incrowd.

We willen de volgorde omdraaien: eerst overleg met de buurt en daarna een ontwerp en planning. Hoe gaat het nu? Laten we even een blik werpen op de Arsenaalsite. De NMBS verkocht ‘de Arsenaalsite’ aan de hoogste bidder. De stad liet de kans liggen om het gebied te verwerven. Het voorstel van de PVDA om de Arsenaalsite te onteigenen, werd weggestemd, ook al was dit wettelijk perfect mogelijk.

De Stad heeft een conceptstudie voor de Arsenaalsite ontwikkeld, de Makerswijk. Die heeft echter geen enkele juridische kracht en het ontbreekt aan inspraak van de wijkbewoners. De PVDA wil dat betaalbaar wonen een prioriteit wordt in het nieuwe RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan) dat in opmaak is voor de site.

Een goed stadsvernieuwingsproject vertrekt vanuit een diagnose van de lokale problemen en noden. Samen met de bewoners, het stadsbestuur en de betrokken administraties wordt dan het plan voor de buurt uitgetekend. Zo creëer je een draagvlak. Alleen door de wijk te leren kennen van binnenuit weet je als stadsbestuur wat de draagkracht van die wijk is. Pas daarna kunnen ontwerpers en projectontwikkelaars een project uitwerken.

We willen dat de Gentse stadsontwikkeling bottom-up gaat werken. De tijd van de obligate informatiesessies met een eenrichtingsverkeer van bovenuit is voorbij.

Vijf. De stad leefbaar houden in tijden van klimaatopwarming

Klimaatverandering is de nieuwe realiteit. Voor onze steden betekent dat hittegolven die steeds vaker voorkomen, langer duren en intenser zijn. Daarmee neemt het risico op

hittegerelateerde gezondheidsproblemen toe, maar ook het energieverbruik door bvb. airconditioning, wat dan weer een negatieve invloed heeft op het klimaat.

Dit alles heeft een immense invloed op watervoorziening, landbouw en biodiversiteit, maar ook op het leven in de stad. Steden van meer dan 200.000 inwoners kunnen tot 7 graden warmer zijn dan het omringende platteland. Gebouwen houden hitte langer vast, er is minder vocht in de stad doordat er minder groene plekken zijn en hoge gebouwen zorgen dat er minder wind is.

Door strategische stadsplanning kunnen we onze steden koeler maken. Groene infrastructuur, zoals parken, stadsbossen en groene daken werken als natuurlijke koelmiddelen, absorberen warmte en verlagen de oppervlaktetemperatuur. Maar ook bomen langs de straten verminderen de hitte meteen.

Met koele en doorlaatbare oppervlakken kunnen we warmteabsorptie verminderen en beter waterbeheer mogelijk maken. Zo kunnen we inzetten op lichtgekleurde trottoirs, groene lanen en waterdoorlatende voetpaden.

Als laatste moeten we meer inzetten op water in de stad. Waterpartijen, fontein en vijvers in parken kunnen aanzienlijk bijdragen aan het koelen van de omgeving door verdampingskoeling, maar niet enkel de omgeving moet verkoeld worden, ook de mensen.

Elke zomer opnieuw stellen we vast dat er te weinig zwemwater is. In Gent kan je enkel zwemmen aan de Blaarmeersen en daar zit het vaak overvol. Jongeren gaan, begrijpelijk, op zoek naar alternatieven. Zo wordt er vandaag al vaak gezwommen in het Houtdok of aan het Keizerpark, ook al mag dat niet. Het wordt tijd dat we de realiteit onder ogen zien en dat we die plaatsen veilig maken om te zwemmen. De PVDA wil meer publieke zwemplekken in de stad.

Zes. Samenleven in een stad

In een stad wonen mensen dicht bij elkaar. Dat zorgt soms voor problemen, omdat we nu eenmaal allemaal andere noden hebben. Kinderen willen ravotten en moeten daar alle kansen toe krijgen. Oudere mensen hebben soms net meer behoefte aan wat rust van de alledaagse drukte. En ook zij zouden die nood moeten kunnen ingevuld zien.

Samenleven met zo weinig mogelijk frustraties en zoveel mogelijk samenhang, dat moet ons uitgangspunt zijn. Dat doen we door respect te hebben voor elkaar, maar ook door samen heldere regels aan te houden over waar er rust en waar er lawaai kan gemaakt worden. Zo zorgen we dat iedereen zich goed voelt in onze stad van de toekomst.

Het moeilijkst gaat het op de plekken waar de mensen met de meeste problemen het dichtst bij elkaar moeten leven zonder omkadering of begeleiding. Een stad als Gent kan dat niet toelaten. In moeilijke blokken en buurten heeft iedereen ondersteuning op maat nodig. De stad moet op deze plekken inzetten op extra basisvoorzieningen. Op termijn is het zaak om er voor te zorgen dat problemen zich nergens in de stad zo kunnen opstapelen dat het samenleven onmogelijk wordt. Waar dit gebeurt, zijn individuele verantwoordelijkheid en oplossingen ondergeschikt aan de nood aan structurele ingrepen van de stad.

Zijn er mildere problemen, dan kunnen straathoekwerkers, buurtwerkers, opbouwwerkers, brugfiguren, pleinpatrons of wijkagenten die de buurt goed kennen, brandjes proberen blussen en helpen om de buurtbewoners tot een compromis te laten komen waarbij ieder zich in zijn noden begrepen voelt.

In die optiek zijn gemeenschappelijke ruimtes een pluspunt. Je kan er met je burens in dialoog gaan of samen spelen. Je kan er de buurtwerkers en de pleinpatrons leren kennen.

Zeven. Een ambitieus infrastructuurplan

De E17 loopt dwars door de Gentbrugse woonwijken, en Gent is de enige stad waar je via de E40-autosnelweg zo de binnenstad kan binnenrijden. Elke dag komen via het B401-viaduct 65.000 auto's recht in het hart van de stad in. Zo kan het niet verder.

We zoeken naar een duurzame oplossing voor het E17-viaduct boven Gentbrugge. Daarbij ondertunnelen we de E17 en/of leiden we het verkeer om via de (ondertunnelde) R4. Het definitieve voorkeustraject in het kader van het complex project Viaduct E17 (VIA) willen we in samenspraak met de bewoners langs de betrokken tracés en actiegroepen zoals Viadukaduk laten vastleggen.

In afwachting van een duurzame oplossing pakken we op korte termijn de lawaaihinder aan en leiden we het doorgaand vrachtverkeer nu al om via de R4.

We breken de fly-over aan het Zuidpark af. Deze snelwegafrit die de auto's recht de stad in loodst is uit de tijd, en moet vervangen worden door een P+R aan de R4, met een kwaliteitsvolle tramverbinding naar het stadscentrum, die om de paar minuten rijdt. De fly-over aan het Zuidpark breken we af.

14. Vrouwvriendelijke stad

PVDA streeft naar een samenleving waarin de gelijkheid tussen vrouwen en mannen werkelijkheid is. In die samenleving hebben vrouwen een gelijke toegang tot de arbeidsmarkt en is de loonkloof weggewerkt. Vrouwen zijn er veilig, vrij van seksisme en geweld. Ze hebben tijd en ruimte om zich ten volle te ontplooiën zonder druk van traditionele rollenpatronen. De bestaande ongelijkheid wegwerken, vertrekt vanuit maatschappelijke keuzes op alle niveaus van de samenleving. De Stad heeft hiervoor heel wat sleutels in handen. PVDA wil een vrouwvriendelijk Gent. Een stad die ongelijkheid en discriminatie effectief aanpakt. Een stad waar iedereen thuis is. Een stad die luistert en de feministische beweging betreft bij het beleid.

Eén. Een doortastende aanpak van seksueel en intrafamiliaal geweld

- We investeren in geweldpreventie en maken hulplijnen zoals 1712 beter bekend bij het brede publiek.
- We maken van Gent 'een stad zonder seksisme', naar het voorbeeld van verschillende Spaanse steden.
- We verhogen de veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte door aangepaste verlichting van straten en parken, zeker 's avonds en 's nachts.
- We willen dat de Stad scholen en organisaties ondersteunt bij het geven van seksuele en relationele vorming.
- De Stad moet een vrouwvriendelijke cultuur uitdragen. Ze geeft geen steun aan projecten die de integriteit van vrouwen schenden. Ze bant seksistische reclame uit het straatbeeld en geeft het goede voorbeeld in haar eigen campagnes.

Twee. We investeren in hulpverlening voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld of seksisme

- We ondersteunen de werking van "Veilig Huis", een multidisciplinair Family Justice Center voor partnergeweld in Gent, waarbij alle actoren die gezinnen begeleiden bij de aanpak van dat geweld onder één dak samengebracht worden.
- We zorgen voor goed opgeleid politie-onthaal voor slachtoffers van geweld en genoeg vrouwelijke agenten om de klachten in te dienen. We zetten de bestrijding van intrafamiliaal geweld hoog op de agenda. Femicides vermijd je enkel door geweldpreventie.
- We vragen meer middelen en personeel voor het Zorgcentrum na Seksueel Geweld in het UZ Gent.
- We leiden meer betaalbare traumapsychologen op voor ondersteuning van slachtoffers van seksueel geweld.
- We maken meer middelen vrij voor vrouwenopvang (vluchthuizen) bij het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Gent.
- We hanteren als Stad een strikte gedragscode en stellen in alle stadsdiensten een vertrouwenspersoon aan.

- We ontwikkelen een actief zero tolerance-beleid voor racisme, discriminatie en grensoverschrijdend gedrag, met onder andere infocoaches en meldpunten op evenementen.

Drie. We investeren in een sterke publieke dienstverlening, die gezinnen ondersteunt bij zorgtaken

- We breiden de publieke, toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang verder uit.
- We verlagen de kindratio naar één begeleider per vijf kinderen (grotere kinderen) en één begeleider per drie kinderen (baby's) in de stadscrèches.
- We breiden de opvang voor zieke kinderen uit.
- We geven meer middelen aan scholen om gratis vakantieopvang en buitenschoolse opvang na de schooluren te organiseren. We zorgen ervoor dat deze voldoende capaciteit heeft zodat elk kind een plaats heeft en er geen wachtlijsten opgesteld moeten worden.
- We mikken op meer openbare en betaalbare rusthuizen voor onze ouderen.
- We investeren in meer plaatsen bij publieke zorgvoorzieningen voor mensen met een beperking of mensen die er nood aan hebben.
- We streven naar gratis volwaardige warme maaltijden op school voor alle leerlingen.

Vier. Gelijkheid op de arbeidsmarkt

- We zetten in op het welzijn van het stadspersoneel en zorgen voor een betere combinatie van werk en privé. We experimenteren met de 30-urenweek en volgen daarbij het voorbeeld van experimenten in het buitenland.
- We zetten in op werkbaar werk met een actieplan tegen werkdruk, stress en hoge flexibiliteit.
- We draaien de uitbesteding van de poetsdiensten en andere stadsdiensten terug. We herinvesteren in mensen, in goede jobs met volwaardige werk- en loonvoorwaarden.
- We zetten verder in op proactieve praktijktesten op stadsniveau, ook tegen seksisme.

Vijf. Vrouwen voelen zich goed in de openbare ruimte.

- Vrouwen moeten zich veilig voelen in de stad. We voorzien voldoende straatverlichting.
- We houden rekening met de noden van vrouwen bij stadsontwikkeling, bij nieuwe projecten en bij de (her)aanleg van de openbare ruimte.
- We voorzien voldoende gratis en propere toiletten die altijd open en voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor personen in een rolstoel.
- We maken voetpaden buggy- en rolstoelvriendelijk.
- We voorzien voldoende voedings- en verzorgingsruimtes voor baby's en peuters.
- We zorgen voor meer zichtbaarheid van vrouwen in de publieke ruimte: straatnamen, pleinen, standbeelden. We beginnen met een standbeeld voor Emilie Claeys.
- We zorgen voor gratis menstruatieproducten in de publieke toiletten en stadsgebouwen.

- Iedereen heeft het recht zich te kleden naar eigen keuze. We schaffen de strenge kledingvoorschriften en het verbod op levensbeschouwelijke tekens af in Gentse middelbare scholen.

Zes. **Recht op abortus**

- We geven meer financiële ondersteuning aan de Gentse abortuscentra.
- We investeren ook meer in preventie over anticonceptiemiddelen bij jonge vrouwen via het stedelijk onderwijs of preventiecampagnes.

Zeven. **Geen discriminatie ten opzichte van vrouwen**

- We geven financiële ondersteuning aan lokale vzw's die aan basiswerk doen met vrouwen.

Visie

De Stad heeft een rol in het wegwerken van genderongelijkheid en seksisme. Om die rol op te nemen moet ze investeren in het maatschappelijk weefsel. Ze moet seksisme en geweld tegen vrouwen aanpakken, zowel preventief als bij de opvang van de slachtoffers ervan. De Stad moet de discriminaties wegwerken die de ongelijkheid zelfs nog vergroten.

Een sterk sociaal weefsel is de voorwaarde om vrouwen volop te laten deelnemen aan het openbare leven en de arbeidsmarkt. Sterke openbare diensten nemen veel zorgtaken op die anders bij het gezin, en vooral bij de vrouwen, blijven liggen.

Een voorbeeld daarvan is de kinderopvang. In veel wijken is er niet genoeg kinderopvang. In heel Gent zijn er maar vier kinderopvangplaatsen open op zaterdag en slechts één op zondag. 's Avonds is het even moeilijk: maar drie opvangplaatsen zijn open na 19u. Om dat op te lossen moet er geïnvesteerd worden in bijkomend personeel. Dat is nodig voor kwaliteitsvolle opvang, om de werkdruk te verlagen en om bijkomende plaatsen te kunnen voorzien. Het tekort aan opvangplaatsen zet druk op de arbeidsparticipatie van vrouwen. Dat geldt nog meer voor vrouwen met onregelmatige en flexibele uurroosters, of die zoals in de distributie- en retailsector in het weekend moeten werken.

Extra combinatiestress blijft dan niet uit. Vrouwen hebben baat bij een kwalitatieve goedkope openbare dienstverlening, die zorgtaken wegneemt van het gezin. Dan groeit hun arbeidsparticipatie en verkleint de genderloonkloof.

De strijd tegen seksisme en geweld tegen vrouwen is actueler dan ooit. In de media kon je de laatste jaren niet naast de berichtgeving kijken over jonge vrouwen, waaronder studenten, die het slachtoffer werden van seksueel geweld in Gent. Deze berichtgeving en de vele protestacties rond dit thema leggen bloot hoe diep het probleem in onze samenleving geworteld is. Het doet zich voor bij mensen van alle achtergronden en van alle sociale statussen. Wie seksisme en geweld tegen vrouwen wil aanpakken, moet inzetten op preventie in de gehele samenleving en werken aan een algemene mentaliteitswijziging. En dat vanaf de kindertijd. Daarom is uitgebreide seksuele en relationele vorming op school zo belangrijk.

De opvang voor tijdelijk verblijf van vrouwen in moeilijkheden zit vol. De Stad moet ervoor zorgen dat hulpverlening en opvang toegankelijk en kwaliteitsvol zijn, met voldoende capaciteit.

De strijd voor gelijke rechten, tegen seksisme en discriminatie is nodig. Eén op de drie vrouwen in ons land krijgt te maken met partnergeweld. Bijna de helft van de vrouwen werkt deeltijds. Vrouwen verdienen nog altijd 21,6% minder op jaarbasis dan mannen. Zes op de tien langdurig zieken is een vrouw. Vrouwen doen nog altijd gemiddeld 9,5 uur per week meer huishoudelijke en zorgtaken dan mannen. Al deze cijfers geven aan dat er wel degelijk ongelijkheid is en dat die diep ingebakken zit in onze samenleving. Ze is structureel. Ze overstijgt individuele keuzes en problemen.

De Stad Gent kan een belangrijke rol spelen om die structurele ongelijkheid mee aan te pakken. We steunen daarbij op de sterke feministische beweging in Gent en het middenveld.

Zij staan dag in dag uit in de praktijk, weten wat er leeft en hebben veel expertise opgebouwd.

Eén. We investeren in preventie van geweld tegen vrouwen

Met een brede en adequate preventie pakken we het probleem bij de wortel aan. Want we hebben een mentaliteitswijziging nodig. Omdat het probleem maatschappijbreed is, moeten we het ook maatschappijbreed aanpakken. Preventie begint vanaf de kindertijd, door seksuele en relationele vorming met aandacht voor genderongelijkheid en gendermechanismen die hier een grote rol in spelen.

We plaatsen dit hoog op de agenda in het onderwijs. De vorming, ingebed in zowel theoretische als praktische vakken, moet in eerste instantie gericht zijn op zorgzaamheid, seksuele toestemming (consent) en het aanleren van conflicten gewelddoos op te lossen. Deze vorming staat ingeschreven in de vakoverschrijdende eindtermen, maar door gebrek aan tijd en middelen is het voor scholen soms moeilijk daar echt op in te zetten. Het stadsbestuur moet ervoor instaan dat de scholen van het stadsonderwijs over voldoende middelen beschikken om langlopende en schoolbrede projecten van seksuele en relationele vorming op te zetten.

Preventie, dat is ook: zelf een vrouwvriendelijke cultuur uitdragen. Projecten die de integriteit van vrouwen schenden, kan de Stad dan ook niet steunen. Ze zou seksistische reclame uit haar straatbeeld moeten weren. Stockholm, Parijs, Londen en Genève gingen het engagement aan om seksistische reclame uit het straatbeeld te weren. Gent kan hun voorbeeld volgen. De Stad kan zich hiervoor laten bijstaan door de Jury voor Ethische Praktijken inzake reclame, de JEP.

De openbare ruimte is er ook voor de vrouwen. Om zich veilig te kunnen voelen is goede verlichting nodig in bus- en tramhaltes, ondergrondse garages, parken, enzovoort. Dat is een opdracht voor de Stad.

Spanje heeft een sterke feministische beweging die veel impact heeft op het beleid en de strijd tegen seksisme en voor vrouwenrechten. We inspireren ons op de 'steden zonder seksisme' in Spanje die gelijkheid promoten en strijden tegen seksisme, zowel op straat als in de brede maatschappij. We promoten hulplijnen zoals 1712 breder in Gent.

Twee. We investeren in hulpverlening voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld of seksisme

Slachtoffers van geweld en seksisme hebben recht op een betaalbare en goede hulpverlening. Dat laten we niet over aan een gecommmercialiseerde hulpverlening.

De meeste vrouwen die slachtoffer zijn van geweld geven dat niet aan bij de politie. Ze aarzelen dikwijls uit vrees dat ze er met hun verhaal niet terechtkunnen. In Brussel richten de politie na #balancetonbar, het protest na de vele schandalen van aanrandingen in het nachtleven, de cel Emergency Victim Assistance (EVA) op. Deze dienst kan de samenwerking met het Zorgcentrum Seksueel Geweld verbeteren en een beter

dienstenaanbod ontwikkelen voor de opvang van slachtoffers of slachtofferonthaal versterken. Het geeft opleidingen aan agenten en zorgt voor betere verhoren en betere begeleiding.

De Zorgcentra na Seksueel Geweld zijn de andere belangrijke tool in de hulpverlening na seksueel geweld. In het pilootjaar werden 600 meldingen verwacht in drie centra, maar uiteindelijk kregen ze 930 vrouwen over de vloer. Dat toont hoe belangrijk het is om het aanbod uit te breiden. Ook bredere promotie is belangrijk. Omdat de centra nog niet bekend genoeg zijn, komen vrouwen er vooral terecht nadat ze zijn doorverwezen en niet rechtstreeks. Omdat het aantal meldingen hoger ligt dan het aantal plaatsen, worden er geen brede promocampagnes gevoerd. Nochtans ervaren slachtoffers de aanpak in zo een centrum als belangrijk. De gratis hulp werkt ook zeer laagdrempelig, zeker in financieel moeilijke periodes.

Indien er nadien nog langdurige psychologische hulp nodig is, dan worden slachtoffers doorverwezen naar andere, gespecialiseerde organisaties, zoals de dienst Slachtofferhulp binnen de CAW's of gespecialiseerde traumapsychologen. Maar ook daar is vaak geen plaats. Nochtans is de kans groter dat vrouwen die al een eerste keer slachtoffer werden van seksueel geweld, opnieuw slachtoffer worden als ze geen hulp krijgen.

We ondersteunen de werking van "Veilig Huis", een multidisciplinair Family Justice Center voor partnergeweld in Gent, waarbij alle actoren die gezinnen begeleiden bij de aanpak van dat geweld onder één dak samengebracht worden.

Vluchthuizen zijn een levensbehoefte voor vrouwen die aan een gewelddadige situatie willen ontsnappen. Het kan niet dat er dan plaatsgebrek is. De Stad moet meer middelen vrijmaken voor vrouwenopvang door het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) en meer opvangplaatsen voorzien. Alle vrouwen hebben recht op die hulp, met of zonder papieren, zoals overeengekomen in de Conventie van Istanbul inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

Drie. We investeren in een sterke publieke dienstverlening, die gezinnen ondersteunt bij zorgtaken

Vrouwen nemen nog altijd het merendeel van de zorgtaken op zich. Goede en sterke publieke dienstverlening ontlast de gezinnen en de vrouwen. Maar de Stad moet investeren in de publieke zorg en opvangdiensten, zoals crèches en de naschoolse opvang, waardoor die voor veel ouders toegankelijker worden. We maken het inschrijvingsproces makkelijker en laagdrempeliger. Nu moet je vaak via verschillende accounts inschrijven, zonder garantie op een plaats.

Er is een rechtstreekse link tussen goede en betaalbare kinderopvang en de arbeidsparticipatie van vrouwen. Vandaag wordt het vinden van een oplossing voor opvang vaak beschouwd als een individueel probleem van het gezin. Niet als een collectief probleem dat een collectieve oplossing vraagt.

De werkomstandigheden van de begeleiders zijn de laatste jaren verslechterd. De personeelstekorten en de te hoge werkdruk zijn een zware last voor hen. Sinds kort worden er ook kinderbegeleiders als 'vlinder' ingezet op verschillende werkplekken. Dit vergroot de werkdruk en stress enkel verder, maar doet ook de connectie met ouder en kind achteruitgaan. Nochtans is die connectie, die ook belangrijk is voor de veiligheid, cruciaal voor de werknemer om voldoening en arbeidsvreugde uit de job te halen. De verdere uitbreiding van een goede en betaalbare stedelijke kinderopvang is daarom voor ons een prioriteit.

We willen ook opnieuw investeren in de voor- en naschoolse opvang. Scholen beperken hun voor- en naopvang door financiële tekorten. Of ze verhogen de kosten. Net zozeer moet de Stad de vakantieopvang en de buitenschoolse opvang in handen nemen. Op dit moment zijn er tijdens de schoolvakanties te weinig opvangmogelijkheden.

Om de zorgtaken in het gezin, die in veel gevallen door vrouwen worden opgenomen, te verlichten, is het ook cruciaal om te investeren in betaalbare rusthuizen of instellingen voor mensen met een beperking of mensen die er nood aan hebben.

Vier. Gelijkheid op de arbeidsmarkt

De Stad is een belangrijke werkgever en stelt veel vrouwen te werk. Ideaal om zelf de strijd aan te gaan tegen de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen en voor een volwaardige tewerkstelling van vrouwen. In 2023 heeft de Stad Gent voor het eerst de kaap van 20% overschreden wat langdurig zieken betreft. Dat zijn personeelsleden die langer dan een maand afwezig zijn. In 2017 zat dat cijfer nog op 12,58%. Sinds de recente besparingen op de stadsdiensten horen wij meer en meer getuigenissen van personeelsleden die de druk op het werk niet meer aan kunnen. Hetzelfde geldt voor de besparingen op het poetspersoneel dat in onderaanneming werkt voor de Stad Gent in scholen en musea - waar veel vrouwen werken.

We moeten die tendens terugdraaien. Daarom kiezen we ervoor om alle besparingen op de diensten van de Stad stop te zetten en in plaats daarvan te investeren in kwaliteitsvolle banen. We stoppen met het uitbesteden van diensten en nemen die terug in eigen beheer.

We zetten ook in op projecten met een 30-urige werkweek met behoud van loon in stadsdiensten. Dit is zowel belangrijk om de te hoge werkdruk en het aantal langdurig zieken aan te pakken, als om zorgtaken binnen gezinnen beter te verdelen. Hierbij leren we van buitenlandse experimenten.

Daarnaast kunnen we door middel van praktijktesten op stadsniveau seksisme en discriminatie op de arbeidsmarkt tegengaan.

Vijf. Vrouwen voelen zich goed in de openbare ruimte

De stad is van iedereen. Dat wil zeggen dat de vrouwen zich ook herkennen in de publieke ruimte. Wij ondersteunen de oproep van de feministische beweging om een standbeeld van Emilie Claeys in te richten in Gent. Het zou de eerste (!) vrouw zijn die een standbeeld in Gent krijgt. De geschiedenis van de politiek, cultuur en sociale strijd is niet enkel een verhaal van mannen. Dit standbeeld zou een mooi symbool kunnen zijn, en het begin van een proces waarbij we meer vrouwen in de kijker zetten als rolmodellen voor alle vrouwen van Gent.

De stad is van iedereen. Dat wil ook zeggen dat iedereen zich veilig moet voelen in de publieke ruimte. We draaien de besparing op de veiligheid terug door de straatverlichting 's nachts opnieuw te laten branden. Daarnaast zorgen we voor meer verlichting in donkere parken en straatjes, zodat vrouwen niet twijfelen om ook 's nachts te gaan en staan waar ze willen.

Een goed openbaar vervoer is ook voor vrouwen essentieel. In veel gezinnen hebben vrouwen niet of niet altijd een auto ter beschikking om de kinderen naar school te brengen, boodschappen te doen of te gaan werken. Een stipt, comfortabel en fijnmazig openbaar vervoer, zowel tijdens als buiten de spits, is dus essentieel.

Wie weleens met een baby of peuter de stad in trekt, weet dat hier heel wat drempels voor zijn. Soms zijn deze drempels letterlijk, door te smalle of moeilijk toegankelijke voetpaden, waardoor je gedwongen bent met je kinderwagen of buggy op straat te lopen. En waar warm je een flesje of een papje op? Waar kan je rustig borstvoeding geven? Borstvoeding zou overal in de openbare ruimte mogelijk moeten zijn. Gent telt al heel wat bars en cafés waar jonge ouders welkom zijn om hun baby te voeden en te verschonen. Deze moeten aangevuld worden door baby spots: aparte ruimtes in publieke gebouwen waar ouders in alle rust hun kindje kunnen verschonen en voeden.

Wie dringend een plasje moet maken, weet vaak niet waar naartoe. De site van Stad Gent toont heel wat openbare toiletten. Vaak zijn deze echter slecht aangeduid in het straatbeeld of sluiten ze al om 16 uur. In veel gevallen kan je dan alleen terecht in horecazaken of winkels. Plassen doe je dan tegen betaling. Er zijn meer gratis en propere openbare toiletten nodig die doorlopend open zijn en bovendien goed aangeduid zijn in het straatbeeld.

Ook pleinen in de stad zijn belangrijke plaatsen voor meisjes en vrouwen om elkaar op te zoeken, van gedachten te wisselen of samen te spelen. Daarom moet bij de (her)aanlegging van pleinen, sport- en grasvelden steeds rekening gehouden worden met verschillende functies van de openbare ruimte. Plaats niet enkel een voetbalveld, maar ook een badmintonveld, maak hoekjes met gezellige zitplaatsen en voorzie ruimtes die creatief gebruikt kunnen worden door de buurtbewoners.

Een vrouwvriendelijke stad is goed voor iedereen! Bredere voetpaden zijn ook voor ouderen en mensen in een rolstoel een must. Ook vaders kunnen door baby spots met een gerust hart de stad in trekken. Goed ingerichte openbare pleinen zijn leuk voor iedereen. Ze geven ook jongens de kans meer te ontdekken. In Wenen weten ze dit al langer en voerden ze een gendertoets in voor alle aspecten van stadsplanning. Tot slot willen we meer vrouwen in het

straatbeeld: pleinen en standbeelden die verwijzen naar belangrijke vrouwen uit de Gentse geschiedenis, mogen niet ontbreken.

Zes. Recht op abortus

De keuze om al dan niet moeder te worden, behoort tot het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen. Elke vrouw hoort zelf te bepalen wat er met haar lichaam gebeurt. Dat recht staat wereldwijd onder druk. Ook in België is het niet helemaal verworven. Abortus staat nog altijd in het strafrecht. Nochtans is abortus geen misdrijf, maar een medische handeling. De Stad kan bijdragen aan dat zelfbeschikkingsrecht door de abortuscentra te ondersteunen.

De recente peilingen bij jongeren tonen aan dat de pil veel minder genomen wordt door jonge vrouwen, maar dat er ook niet altijd genoeg informatie bestaat over een alternatief. Investeren in preventie over anticonceptie bij jonge vrouwen, via het stedelijke onderwijs en ondersteuning van preventiecampagnes, is in dit kader zeer belangrijk.

Zeven. Geen discriminatie ten opzichte van vrouwen

Lokale vzw's werken samen met vrouwen voor de strijd tegen discriminatie, voor preventie van geweld en seksisme, voor de opvang van slachtoffers, enzovoort. Ze hebben een belangrijke emancipatorische rol. De Stad moet die rol waarderen. Ook deze vzw's hebben meer middelen nodig om die rol waar te maken.

15. Diverse stad

Gent heeft een lange traditie van gastvrijheid. Tijdens de Spaanse burgeroorlog werden in Gent 200 minderjarige oorlogsvluchtelingen opgevangen. De rijke geschiedenis van onze stad werd altijd al gekenmerkt door migratie. De superdiversiteit in onze stad zorgt voor sterke troeven. Maar we slagen er niet in om iedereen gelijke rechten en kansen te bieden. Het risico op armoede, werkloosheid, laaggeschooldheid of slechte huisvesting is vandaag veel groter als je iemand van kleur bent of als je naam een andere afkomst laat vermoeden. Racisme is geen excuus voor eigen falen, maar een harde realiteit. Met de PVDA willen we de concurrentie tussen mensen die het moeilijk hebben uitschakelen. Door te zorgen voor genoeg sociale voorzieningen. En door nultolerantie voor racisme en discriminatie.

Wat we willen:

Eén. Een open stad waar iedereen meetelt

- We zorgen ervoor dat er in de stad genoeg sociale voorzieningen zijn, zodat er geen concurrentie wordt georganiseerd tussen mensen die het moeilijk hebben.
- We investeren in culturele ontmoetingsplaatsen in wijken, in het buurtwerk en in buurthuizen. Daar kunnen buurtbewoners elkaar op een laagdrempelige manier ontmoeten. We helpen vrijwilligers om activiteiten te organiseren die voor een divers publiek toegankelijk zijn.
- Het personeel van de stadsdiensten en van het stedelijk onderwijs wordt een afspiegeling van de diversiteit in de stad door streefcijfers (quota) vast te leggen. Diversiteit telt niet enkel in de laaggeschoolde en minst betaalde jobs, maar in alle rangen en graden van de stadsdiensten.
- Jongeren met een migratieachtergrond hebben recht op gelijke kansen, hun afkomst mag geen invloed hebben op onderwijskansen en mogelijkheden om hun talenten te ontplooien. We zorgen voor gepaste begeleiding om de schooluitval aan te pakken.
- We zetten in op het project PleinPatrons, waarbij we jongeren uit de wijk opleiding en verantwoordelijkheid geven over het samenleven in hun eigen buurt. Zo verminderen we conflicten en voelen jongeren zich gerespecteerd.
- Nieuwe Gentenaars betrekken we bij de Gentse politiek. Met ondersteunings- en informatiecampagnes zorgen we ervoor dat ze actief hun gemeentelijk stemrecht gebruiken. We moedigen actief burgerschap (burgerinitiatieven, petitie, buurtcomités, etc) aan.

Twee. Een stad waar racisme geen kans krijgt

- We stellen een actieplan tegen racisme op. Met concrete, becijferde doelstellingen en een jaarlijkse onafhankelijke evaluatie.
- We tolereren geen racisme of discriminatie bij de politie en andere stadsdiensten.
- We bouwen verder op het 'handelingskader professioneel profileren' en zetten hierbij extra in op een actieve screening naar racisme en extreemrechts-gedachtegoed bij de rekrutering, opleiding en selectie van politiemensen.
- We versterken Amal, het stedelijk agentschap voor inburgering en integratie.
- We investeren extra middelen in tolkdiensten die onder andere bij consultaties in

wijkgezondheidscentra ingezet kunnen worden.

- We installeren laagdrempelige meldpunten in de wijken tegen racisme en discriminatie. Hierbij steunen we op straathoekwerkers en jongerenorganisaties die het dichtst bij de jongeren staan. We versterken het bestaande meldpunt met mensen van diverse origine.
- We steunen de initiatieven om de praktijktesten uit te voeren om discriminatie op te sporen, in de eerste plaats op de woon- en de arbeidsmarkt. Maar we willen ook dat er effectief sancties verbonden worden aan racisme en discriminatie en de praktijktesten uitbreiden. Kijk naar Amsterdam. Zij sporen via eigen 'mystery clients' ook discriminatie in de horeca actief op.

Drie. De gemeenschappen actief betrekken

- De openheid naar hoofddoeken in het stedelijk onderwijs moet behouden worden en gepromoot worden bij scholen van andere koepels.
- We organiseren de dialoog en we betrekken de verschillende gemeenschappen bij de stedelijke organisatie van religieuze feesten en tradities. De bestaande initiatieven van Amal worden voortgezet en uitgebreid.
- We betrekken ook de 'bruggenbouwers' in onze stad. Dat zijn die mensen die zich dagelijks inzetten om het samenleven tussen de gemeenschappen vooruit te helpen. Zij kennen de gevoeligheden in de stad en willen dat de samenleving als geheel erop vooruitgaat.
- Het blijft de taak van de overheid om de nodige competenties op te bouwen bij haar eigen diensten. De verantwoordelijkheid voor het diversiteitsbeleid mag niet afgeschoven worden op vrijwilligers die nu al vaak overbevraagd zijn.

Vier. Menswaardige opvang van vluchtelingen

- We voorzien een passend opvangaanbod voor vluchtelingen die asiel aanvragen.
- We maken van Gent een 'huiszoekingsvrije gemeente'. De Lokale Gentse Politie doet geen huiszoekingen bij burgers die mensen zonder papieren onderdak bieden.
- We voorzien meer ondersteuning van buddyprogramma's.
- Dringende medische hulpverlening is een recht.

Visie

Gent is van oudsher een handelsstad, gericht op de wereld. Migratie heeft de rijke geschiedenis van de stad altijd al gekenmerkt. Vandaag hebben drie op de tien Gentenaars een andere origine. De helft van hen zijn 'nieuwe Belgen', de andere helft heeft niet de Belgische nationaliteit. 12 procent van de Gentenaars heeft Turkse of Maghrebijnse roots. Gent is vandaag een superdiverse stad geworden. Dit hoofdstuk behandelt etnisch-culturele diversiteit. Andere aspecten van diversiteit komen aan bod in de hoofdstukken 'genderneutrale stad', 'regenboogstad' en 'toegankelijke stad'.

Eén. Een open stad waar iedereen meetelt

Diversiteit houdt grote troeven in. Als we hiervan willen profiteren, moeten we erin slagen iedereen gelijke rechten en kansen te bieden. Daarvoor moeten er voldoende sociale voorzieningen zijn. Denk maar aan huisvesting. De huurprijzen zijn de laatste jaren niet meer bij te houden. De stad laat het maar begaan. Zo organiseert het concurrentie tussen de talrijke bewoners die recht hebben op sociale voorzieningen.

Achter de glanslak van het progressieve Gent schuilt een diepe kloof van verdeeldheid en gettovorming tussen verschillende gemeenschappen. Het tekort aan werk, dienstverlening en sociale voorzieningen is een van de voornaamste aanleidingen van spanningen tussen werkende mensen. Om superdiversiteit te doen slagen, moeten we afstappen van het blinde besparingsbeleid en juist meer investeren.

Het is tijd voor een omslag. Om de ontmoeting tussen de culturen, nationaliteiten en etnische groepen te bevorderen, investeren we meer in culturele ontmoetingsplaatsen in wijken, in buurtwerk en in buurthuizen. Buurthuizen zijn bij uitstek plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten, zichzelf sterker maken, hun netwerk versterken en dus beter kunnen deelnemen aan de samenleving.

We nemen ook zelf onze verantwoordelijkheid en voeren ambitieuze streefcijfers in voor de samenstelling van het stads- en onderwijzend personeel, ook bij de hoogste salarisschalen. Uit cijfers uit de Buurtmonitor blijkt dat amper 8,3% van het Gentse stadspersoneel van buitenlandse herkomst is, tegenover 24,7% bij de bevolking. Daarmee scoort Gent verhoudingsgewijs het laagst van alle Vlaamse centrumsteden, op Leuven na. Wie werk wil maken van een ambitieus anti-discriminatieplan, moet ook zelf het goede voorbeeld geven. De voorbije jaren zijn er stappen vooruit gezet. Toch zien we dat de toename van de diversiteit bij de stadsdiensten vooral aanwezig is bij de meest laaggeschoolde en minst betaalde jobs. Ook daar moet verandering in komen.

We zorgen ervoor dat ook jongeren met een migratie-achtergrond alle kansen krijgen op school om er een succesverhaal van te maken. Dit doen we onder meer door het versterken en vermeerderen van de initiatieven om 'taalarmoede' vast te stellen, te meten en ondersteuning te bieden. Door de moedertaal niet te verbieden in het stedelijk onderwijs, maar net te gebruiken als tool om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan in de les. Zo benutten en promoten we de positieve aspecten van meertaligheid.

De jeugdwerkloosheid in Gent scheert hoge toppen, zeker bij etnische minderheden. Als we

dat willen oplossen, moeten we ook als stedelijke samenleving onze verantwoordelijkheid nemen. Van blinde besparingen wordt niemand beter. We hebben wooninspecteurs nodig, huisvuilophalers, brandweermannen, buurtpolitie, kinderverzorgsters, buurtstewards, energiesnoeiërs en milieuwerkers. We moeten investeren in mensen, en daarbij de diversiteit in onze stad omarmen. De PVDA pleit voor de uitbouw van de stedelijke openbare diensten, een actief aanwervingsbeleid en duidelijke doelstellingen voor diversiteit bij de stedelijke diensten.

In een stad waar iedereen meetelt, heeft ook iedereen zijn of haar zeg. We informeren Gentse nieuwkomers daarom actief om zich te registreren voor de gemeenteraadsverkiezingen, waar zij kiesrecht hebben. Vandaag gebeurt dit al in het kader van de inburgeringscursus en specifieke sessies rond de verkiezingen door In-Gent, maar toch blijven nog veel te weinig mensen daarvan op de hoogte. We breiden de lessen rond politieke participatie ook verder uit naar actief burgerschap en moedigen deelname aan burgerinitiatieven, buurtcomités, etc. aan.

Twee. Een stad waar racisme geen kans krijgt

Racisme verdeelt mensen en zet ze tegen elkaar op. Racisme maakt het onmogelijk om samen de echte verantwoordelijken van onrecht en ongelijkheid aan te pakken. Wij stellen een jaarlijks actieplan op om racisme te bestrijden. We voorzien in antiracistische vorming van het stedelijk en onderwijzend personeel en in trainingen over hoe omgaan met racisme.

We bouwen voort op het 'handelingskader professioneel profileren' om etnisch profileren bij de politie tegen te gaan. We zoeken oprecht mee naar manieren om harde data te verzamelen (ipv een onderzoek te doen naar de kennis van sociaal wenselijk gedrag). We voeren kwalitatieve analyses uit op registratiegegevens van ID controles bij de politie en op camerabeelden op straat waarbij controles worden gefilmd. We gebruiken de tools die er voorhanden zijn om de politie zicht te laten krijgen op de eigen (on)bewuste vooroordelen.

Dat de Stad Gent mystery-shoppers inschakelt om discriminatie op basis van afkomst, geslacht of seksuele voorkeur aan te pakken in de horeca, op de Gentse huurmarkt of bij aanwervingen, is een belangrijke stap in de goede richting. Dit soort beleid zou ook op Vlaams niveau moeten ingevoerd worden. Dit mag wel geen symboolmaatregel blijven. De praktijktesten moeten behouden worden, als stad moeten we ook durven om hier juridische gevolgen aan te koppelen. We willen dat er effectief sancties verbonden worden aan racisme en discriminatie. Kijk naar Amsterdam. Zij sporen via eigen 'mystery clients' discriminatie in de Horeca actief op, net zoals Gent van plan is. Maar in Amsterdam kan een zaak na drie vaststellingen haar uitbatingslicentie verliezen. Die aanpak werpt vruchten af. De PVDA volgt het Gentse actieplan tegen racisme en discriminatie van nabij op.

We zetten in op laagdrempelige meldpunten discriminatie in de wijken om de drempel voor het indienen van een klacht zo laag mogelijk te maken.

Drie. De gemeenschappen actief betrekken

We bestrijden alle vormen van discriminatie. We verzetten ons tegen een

hoofddoekenverbod op school of in de stadsdiensten, zoals sommige partijen voorstellen. Dat verbod vormt een discriminatie voor de tewerkstelling in de stadsdiensten en in het onderwijs. We verlangen dat de stad respect opbrengt voor ieders persoonlijke overtuiging. Inclusieve neutraliteit betekent dat elke stadsambtenaar een neutrale houding aanneemt tegenover degene die een beroep doet op de stadsdiensten.

We verdedigen een actief intercultureel beleid, waar in de publieke ruimte een overlegde plaats is voor verschillende religieuze en geloofsgebonden tradities en feesten. Dat betekent dat er dialoog is, en dat de verschillende gemeenschappen betrokken worden bij de stedelijke organisatie van religieuze feesten en tradities. Op die manier gebruikt de stad de sterkte van diversiteit om op een positieve manier het samenleven te stimuleren. De plaatselijke middenstand profiteert er mee van.

We organiseren de dialoog en we betrekken de verschillende gemeenschappen bij de stedelijke organisatie van religieuze feesten en tradities. De bestaande initiatieven van Amal worden voortgezet en uitgebreid.

We willen dat de stad de verschillende gemeenschappen betreft, en ook de 'bruggenbouwers' in onze stad betreft. Talloze Gentenaars zetten zich dagelijks in om het samenleven tussen de gemeenschappen vooruit te helpen. Het zijn experts in diversiteit, zij kennen de gevoeligheden die leven in de stad, en zij willen vooral dat de samenleving als geheel erop vooruitgaat. Gewoonten, en zeker religieuze gebruiken en tradities, veranderen en aanpassen aan de tijdsgeest en de technische evolutie, vereist een draagvlak in de betrokken gemeenschappen. Dat draagvlak creëren vraagt tijd, dialoog en overleg. Dat bereik je niet met het conflictmodel.

Deze bruggenbouwers worden vandaag reeds veel betrokken en zijn vaak ook overbevraagd door allerhande diensten. Het mag niet de bedoeling zijn om de verantwoordelijkheid van de stad op capaciteit op te bouwen bij haar eigen personeel rond diversiteit af te schuiven op deze bruggenbouwers.

Vier. Menswaardige opvang van vluchtelingen

Gent heeft een lange traditie van gastvrijheid. Tijdens de Spaanse burgeroorlog werden in Gent 200 minderjarige oorlogsvluchtelingen opgevangen. Ook vandaag zijn grote groepen mensen het slachtoffer van oorlogsgeweld. Vluchten doe je niet voor je plezier. Je wordt ertoe gedwongen om te kunnen overleven. Door de globalisering, de economische crisis en de oorlogen – waarvoor het Westen vaak mee de verantwoordelijkheid draagt – moeten vandaag miljoenen mensen in de wereld op de vlucht slaan.

Wij kiezen ervoor te blijven voorzien in menswaardige opvang van vluchtelingen. Wie de hel heeft moeten ontvluchten, kan op onze hulp rekenen om in een veilige omgeving een leven op te bouwen. De PVDA wil van Gent een 'huiszoekingsvrije gemeente' te maken, naar het voorbeeld van tientallen andere gemeenten. Het houdt in dat de burgemeester het engagement opneemt de politie niet te laten binnenvallen in huizen waar mensen zonder papieren opvang krijgen.

Dringende medische hulp is een mensenrecht en is dan ook wettelijk verplicht. Wij blijven

herhalen: iedereen heeft recht op dringende medische hulp, ook wie geen papieren heeft. We willen dat de Stad Gent de wijkgezondheidscentra financieel ondersteunt om het recht op medische hulp te garanderen voor alle inwoners van onze stad.

Ook vandaag staan wij, Gentenaars, op de eerste rij om ons hart te tonen voor de vluchtelingen. Heel wat Gentenaars zetten zich in voor mensen op de vlucht. Denk maar aan het nooddorp voor vluchtelingen uit Oekraïne dat in Oostakker werd gebouwd. Vandaag is er nog een groot tekort aan bedden voor vluchtelingen met een andere nationaliteit. De solidariteit die we als Gentenaars toonden voor mensen uit Oekraïne, kunnen we ook tonen voor een ieder die onze hulp nodig heeft. Waar de overheid tekortschiet om een aantal elementaire basisrechten voor mensen te voorzien, organiseren burgers zich om mensen een menswaardig bestaan te geven. Het gaat daarbij om buddyprojecten, projecten rond huisvesting, voedselbedeling, weggeefwinkels, etc. Wij willen dat dit soort initiatieven van onderuit door de stad Gent erkend en gesteund worden, zonder hen te willen opslokken in de stadsdiensten of hun werking beperkingen op te leggen.

16. Sportieve stad

Gent is een sportstad. Door te sporten leren mensen elkaar kennen. Een laagdrempelig sportaanbod draagt bij tot een solidaire samenleving. Bovendien is bewegen en sporten ook gezond. Clubs en infrastructuur zijn daarin belangrijk. Als stad kunnen we met onze eigen sporthallen, sportdiensten en andere faciliteiten een voortrekker zijn in het bevorderen van een toegankelijk en rijk sport- en vrijetijdsleven.

Wat we willen

Eén. Sportinfrastructuur

- We investeren in bijkomende, gratis toegankelijke sportvelden.
- We behouden de stadsgronden voor publieke infrastructuur. Dat is de enige garantie dat de Gentenaar betaalbaar kan sporten in zijn of haar buurt. Verkoop van gronden aan de privé zorgt voor onzekerheid en hogere inkomtprijzen.
- We investeren in nieuwe sporthallen zodat elke wijk voldoende toegankelijke zalen heeft. Zalen met ruime openingsuren zijn cruciaal om jong en oud te laten sporten. Extra investeringen in sportinfrastructuur zijn nodig om wachtlijsten bij sportclubs weg te werken.
- We breiden de openingsuren van de zwembaden uit. Gent heeft een tekort aan zwembaden, ook voor schoolzwemmen. Bestaande zwembaden moeten dringend gerenoveerd worden, maar er zijn ook nieuwe zwembaden nodig. We zorgen voor meer plekken om in open water te kunnen zwemmen, onder meer aan het Houtdok.
- Onze sportvoorzieningen staan niet te koop. We verzetten ons tegen verdere privatisering van sportinfrastructuur in onze stad, zoals bij PPS Rozebroeken.
- We pakken het tekort aan openbare voetbalvelden in Gent aan en voorzien nieuwe terreinen waar zowel kleine clubs als buurtbewoners gebruik van kunnen maken.

Twee. Laagdrempelig sporten

- In elke wijk organiseren we een laagdrempelig vrijetijdsaanbod waar kinderen kunnen kennismaken met verschillende sporten en verschillende sportclubs. De aanbieders van dit vrijetijdsaanbod zullen de trajectbegeleiders zijn die de kinderen toeleiden naar een vereniging naar keuze. Zij volgen de kinderen op.
- We kiezen voor een duurzaam aanbod. Dus geen grote projecten waarvan na een jaar de subsidies opdrogen, maar projecten met wekelijkse activiteiten, die ieder jaar worden opgevolgd, waar inspraak is van de ouders/buurtbewoners en waar deelnemers de kans krijgen om opgeleid te worden tot begeleider.
- We zorgen ervoor dat buurtsportorganisaties voldoende gebruik kunnen maken van sporthallen en andere sportinfrastructuur.
- We verlagen de tarieven in het sport- en vrijetijdsaanbod. In onze eigen sporthallen, op onze terreinen, in onze zwembaden, in het publieke aanbod van buurtsport kunnen we de toegankelijkheid voor elke Gentenaar het best garanderen.
- We bieden leerlingen een betaalbare SNS-pas (Sport Na School-pas) aan en breiden het aanbod uit.

- We zetten extra in op laagdrempelige sportinitiatieven voor vrouwen, met name in kansarme buurten.

Drie. Professionele clubondersteuning

- Heel wat sportverenigingen hebben nood aan professionele clubondersteuning op sociaal vlak en sportief vlak. We zorgen voor professionele jeugdcoördinatoren, en geven daarbij prioriteit aan sportclubs in kansarme buurten.
- We zetten in op bijkomende opleidingstrajecten om deelnemers zelf trainer, animator of vrijwilliger te laten worden.
- We steunen op de ervaring en kennis van de sportclubs. Hun engagement en hun grote bereik moeten we koesteren. Met hun noden en kennis over infrastructuur moeten we aan de slag.

Vier: Sportclubs op mensenmaat

- We moedigen sportclubs aan om een maatschappelijke rol in hun buurt op te nemen: het openstellen van accommodatie voor de buurt, inzetten op inclusie van kwetsbare groepen, laagdrempelig zijn, een meisjeswerking of vrouwenwerking opstarten, een werking voor senioren opstarten, een G-werking opstarten voor mensen met een beperking die liever binnen een aangepaste omgeving sporten. Tegelijk zetten we in op initiatieven die inclusie stimuleren.
- We erkennen en promoten sociaal-sportieve praktijken waarbij sporten wordt gecombineerd met vormen van sociaal werk. We faciliteren samenwerking tussen dergelijke praktijken en andere clubs, door bijvoorbeeld in te zetten op gedeeld ruimtegebruik. We ontwikkelen een lokaal subsidiekader voor sociaal-sportieve praktijken om zo bijvoorbeeld financieel tegemoet te komen aan mensen in kwetsbare situaties.
- Sportclubs die draaien op vrijwilligers moeten hierin ondersteund worden door de overheid via professionele ondersteuning en een laagdrempelig opleidingsaanbod.

Visie

Sporten en regelmatig bewegen zijn goed voor lichaam en geest, maar hebben daarnaast nog veel andere voordelen. Via samen sporten leer je sociale vaardigheden aan, bouw je een netwerk op en kun je kwaliteiten en vaardigheden ontwikkelen.

Binnen het klassieke sportbeleid is er nood aan goede en voldoende begeleiding van de sporters. Zonder goede en voldoende begeleiding vervalt de sportwereld snel in de wet van de (economisch) sterkste. Betere sporters krijgen meer sportkansen, rijkere sporters kunnen zich als eerste of enige inschrijven, en kansarmen krijgen de slechtste begeleiding. Met als gevolg dat sport een omgeving wordt waar ongelijkheid wordt versterkt.

De PVDA vertrekt vanuit een sociale visie op sport. We zetten in op betere infrastructuur, lagere drempels, betere omkadering van clubs en buurtsport en we versterken de sociale rol van sport(clubs) in de samenleving.

Een. Sportinfrastructuur

Investeren in sportinfrastructuur is nodig om wachtlijsten bij sportclubs weg te werken. Naast infrastructuur is ook begeleiding nodig.

De sportzalen zijn op avonden heel vaak bezet. Hierdoor kunnen de buurtbewoners amper gebruikmaken van de sportzalen naast hun deur. In Nieuw Gent is er duidelijk nood aan een nieuwe sporthal waar de buurt gebruik van kan maken om het vrijetijdsaanbod in de wijk te vergroten. Deze sporthallen moeten goedkoper zijn voor buurtbewoners dan voor andere gebruikers.

We zorgen dat buurtsportorganisaties voldoende toegang krijgen tot sporthallen en andere sportinfrastructuur.

We voorzien voldoende zwembaden en open zwemwater. In plaats van het aanbod in te krimpen, zou het aanbod eigenlijk uitgebreid moeten worden, om meer mensen aan het sporten te krijgen en comfortabel zwemmen toe te laten.

Op dit moment kunnen de Gentenaars enkel in de Blaarmeersen in open water zwemmen. Enkel in de Rozebroeken is er een buitenbad. Veel keuze en plaats heb je dus niet om verfrissing te zoeken bij warme temperaturen. Op initiatief van enkele geëngageerde organisaties en burgers verzamelen sinds 2022 elk jaar honderden Gentenaars aan het Houtdok voor Dobberdag. Zo pleiten ze op ludieke wijze voor meer zwemwater. De PVDA staat volledig achter hun oproep en wil meer ruimte om in open lucht te kunnen zwemmen.

Het Houtdok is wel vaker de plek voor burgeracties. Dat was het ook voor het 'piratenprotest'. Buurtbewoners en activisten keerden zich tegen de komst van een commerciële jachthaven, zonder inspraak van de wijk. Buurtbewoners en activisten vroegen een waardevolle invulling van die publieke ruimte en de toevoeging van een zwemzone. Een petitie met dezelfde eis werd meer dan 1.100 keer ondertekend.

De actievoerders konden rekenen op de steun van de PVDA. Op het water, maar ook in de gemeenteraad. Onno Vandewalle, Gentenaar en Vlaams parlementslid voor de PVDA,

ondervroeg ook de bevoegde minister Lydia Peeters (Open Vld). Ze wees erop dat het Gentse stadsbestuur en de Vlaamse Waterweg dezelfde visie delen en de aanleg van een haven voor pleziervaart als een meerwaarde zien voor het Houtdok.

De PVDA deelt deze visie in ieder geval niet. We willen dat het Ruimtelijk Uitvoeringsplan herzien wordt en dat de buurt betrokken wordt in het opstellen van een nieuw plan om een visie uit te werken over de functie en toekomst van het Houtdok. We ondersteunen het idee om er een zwemzone van te maken, eventueel via drijvende pontons die dienst doen als zwembad.

Twee. Laagdrempelig sporten

We willen een laagdrempelig vrijetijdsaanbod in elke wijk organiseren waar kinderen kunnen kennismaken met verschillende sporten en verschillende sportclubs. De aanbieders van dit vrijetijdsaanbod zullen de trajectbegeleiders zijn die de kinderen toeleiden naar de vereniging naar keuze. Zij volgen de kinderen op. Indien de kinderen het wensen, moeten zij niet naar een vereniging maar blijven zij participeren in het laagdrempelig vrijetijdsaanbod.

Het is belangrijk dat dit aanbod duurzaam is. Geen grote projecten waarvan na een jaar de subsidies opdrogen maar projecten met wekelijkse activiteiten, die ieder jaar worden opgevolgd, waar inspraak is van de ouders/buurtbewoners en waar deelnemers de kans krijgen om opgeleid te worden tot begeleider.

Vrouwen en meisjes doen beduidend minder aan sport, zeker in kansarme buurten. Er is dus nood aan laagdrempelige sportinitiatieven voor vrouwen.

Indien apart sporten kan helpen om vrouwen aan het sporten te krijgen, dan moet dit kunnen en moeten vrouwenclubs worden opgericht. Daarnaast moeten vrouwen ook de kans krijgen om bij mannen te sporten.

Drie. Professionele clubondersteuning

Heel wat sportverenigingen hebben nood aan professionele clubondersteuning op sociaal en sportief vlak. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van professionele jeugdcoördinatoren, betaald door de lokale overheid, ter ondersteuning van bijvoorbeeld sportclubs in kansarme buurten.

Deze professionele kracht kan dan de opdracht krijgen om een pedagogisch verantwoorde opleidingsvisie uit te werken, een vrijwilligersbeleid uit te werken, begeleiders/trainers aan te werven, in te zetten op ouderparticipatie en van de vereniging een buurtgerichte sportclub te maken.

Heel wat Gentse sportverenigingen hebben nood aan vrijwilligers en trainers. Buurtsportinitiatieven zijn ook steeds op zoek naar animatoren en trainers. We zitten hier met een breed maatschappelijk probleem. Heel wat ouders hebben het te druk met hun eigen job en mensen vinden moeilijker de tijd om zich nog te engageren in de vereniging waar hun kinderen actief zijn.

Er is bij sportverenigingen en buurtsportinitiatieven nood aan opleidingstrajecten om deelnemers zelf trainer, animator of vrijwilliger te laten worden. Daarbij zorgen we ook voor een betere financiële vergoeding.

Er is nood aan buurtsport onder begeleiding van professionals om een betere kwaliteit te bieden. In het ideale scenario hebben deze buurtsportwerkers een sportopleiding en/of maatschappelijke opleiding genoten en zijn zij in staat om de deelnemers op sportief en maatschappelijk vlak te coachen. De buurtsportwerkers moeten een veilige en vruchtbare omgeving bieden waar de deelnemers zich kunnen ontwikkelen en ontspannen.

We versterken de rol van buurtsportwerkers en zorgen dat buurtsportorganisaties beroep kunnen doen op professionele krachten.

Vier. Sportclubs op mensenmaat

Sportclubs kunnen een maatschappelijke rol in hun buurt opnemen: sportaccommodaties openstellen voor de buurt, inzetten op inclusie van kwetsbare groepen, laagdrempelig zijn, een meisjeswerking of vrouwenwerking opstarten, een werking voor senioren opstarten, een G-werking opstarten voor mensen met een beperking die liever binnen een aangepaste omgeving sporten. Deze sportclubs die draaien op vrijwilligers moeten hierin ondersteund worden door de overheid via professionele ondersteuning en een laagdrempelig bijscholingsaanbod.

Op het terrein zien we steeds meer sociaal-sportieve praktijken opduiken waarbij sporten wordt gecombineerd met vormen van sociaal werk. Het samengaan van die sociale en sportieve ambities maakt dat dergelijke praktijken zorgen voor een enorme maatschappelijke meerwaarde en een zeer divers aanbod aan werkvormen, visies en verschijningsvormen.

We willen sociaal-sportieve praktijken erkennen en promoten. Dit doen we door in te zetten op de ontmoeting tussen praktijken onderling, met andere clubs of organisaties en de wijken. Door (gedeeld) ruimtegebruik te faciliteren, geven we die praktijken de kans om zich kwaliteitsvol te ontwikkelen. Daarnaast voorzien we in een lokaal subsidiekader, bijvoorbeeld om op een doeltreffende manier financieel tegemoet te komen aan mensen in kwetsbare situaties wat het lidgeld betreft.

17. Culturele stad

Kunst en cultuur zijn goud waard. Cultuur is geen markt en de stad is méér dan een groot evenementenplein. Culturele expressie is een levensbehoefte. Kunst is emancipatie. We ijveren voor een democratische cultuur op mensenmaat waarin alle bevolkingsgroepen zich herkennen. We verhogen de investeringen in kunst en cultuur en verlagen de drempels voor onze Gentse cultuurtempels. We omarmen de jongerencultuur, ondersteunen de volkskunst en geven cultuuraanbieders van diverse afkomst de erkenning die ze verdienen.

Wat we willen

Eén. Een brede visie op cultuur

- We faciliteren een superdivers culturaanbod en geven kunstenaars van diverse afkomst de plaats die ze verdienen.
- We investeren ook in sociaal-artistieke projecten, amateurkunsten, culturele diversiteit, het volkstheater en de volksmuziek in de Gentse streektaal, de mooiste taal ter wereld.
- We omarmen de jongerencultuur en zetten in op de muzikale, dans-, theater- en andere talenten van jongeren. We richten een Hiphophuis op, zoals in Rotterdam.
- We slopen de muren tussen 'gevestigde kunsten' en underground, tussen 'hoge' cultuur en amateurkunsten door samenwerking en kruisbestuiving te stimuleren.
- Diversiteit bouwen we structureel in, zowel op vlak van programmatie als personeelsbestand. We maken actief werk van het aanwerven van medewerkers met diverse achtergrond (etnisch-cultureel en gender) bij de Dienst Cultuur en de Gentse cultuurhuizen.

Twee. Cultuurtempels zonder drempels

- We investeren meer in cultuur en kunst op mensenmaat: laagdrempelig en betaalbaar.
- We maken de Gentse musea en toppers als het Gravensteen en het Belfort permanent gratis toegankelijk voor alle Gentenaars. Als het in Londen kan, kan het ook in Gent.
- We maken het UiTPAS-aanbod zo breed en betaalbaar mogelijk, stemmen het beter af op jongeren, en voeren een 1-euro-ticket in voor grote cultuurevenementen.
- We richten een mobiel vrijetijdsloket op om de UiTPAS beter bekend te maken bij kwetsbare doelgroepen.
- We bouwen de loketfunctie van het Uitbureau verder uit, zodat ook mensen zonder digitale vaardigheden eenvoudig tickets kunnen kopen.
- We houden de Gentse Feesten gratis en geven de organisatoren duurzame subsidies over langere termijn, zodat zij op langere termijn kunnen plannen.
- We stimuleren aanbieders van culturele activiteiten rond bewust prijzenbeleid, ook voor wie net buiten de voorwaarden voor het uitpas-kansentarief valt.
- We zetten in op totale fysieke toegankelijkheid van cultuurevenementen in de stad.

Drie. Investeer in cultuur

- De besparingen van de Vlaamse overheid laten ook in de Gentse cultuursector sporen na. Als cultuurstad willen we zelf extra inspanningen doen voor onze kunst- en cultuuraanbieders, zodat zij hun tijd kunnen steken in creativiteit, in plaats van in crowdfunding.
- We draaien de besparingen op de stadsarcheologie en de bibliotheek terug. Op cultuur bespaar je niet.
- De budgetten voor projectsubsidies worden verhoogd.
- We investeren in cultuur in alle wijken van Gent, de deelgemeenten krijgen hierbij meer aandacht.
- We bieden cultuurmakers meer zakelijke ondersteuning en begeleiden hen met trajecten en coaching.

Vier. Respecteer cultuurwerkers, ondersteun vrijwilligers

- We vullen de jobs van conciërges, personeel in de cafetaria, klusjesmannen/vrouwen, logistieke medewerkers ... opnieuw in. Hier is de afgelopen jaren veel te veel bespaard. We zorgen voor volwaardige banen in plaats van preciaire jobs en nepstatuten.
- We ijveren voor respect en aandacht voor een gezonde werkbelasting van de werknemers uit de cultuursector.
- We ijveren samen met vakbonden en artiesten bij de nationale overheden voor een volwaardig kunstenaarsstatuut.
- We zetten naast professionals ook vrijwilligers in en schatten hen naar waarde door te voorzien in voldoende omkadering, opleiding, opvolging en appreciatie. We blijven het vrijwilligersstatuut opwaarderen.

Vijf. Meer goede, betaalbare zalen

- We verhuren de zalen in de stad aan democratische tarieven voor cultuurorganisaties en verenigingen en maken de aanvraagprocedure eenvoudiger.
- We breiden het aanbod aan goede, betaalbare zalen voor socioculturele activiteiten uit. We denken daarbij ook aan de volkse kunsten, het amateurtoneel, dansgroepen en muzikanten die nood hebben aan repetitieruimtes en speelplekken.
- We zoeken mee naar alternatieve, creatieve ruimtes voor experimentele projecten en jonge kunstenaars. We geven leegstaande ruimtes en plekken een tijdelijke culturele invulling.
- We overleggen met scholen om hun infrastructuur ter beschikking te stellen voor voorstellingen en projecten van socio-culturele organisaties.
- We onderzoeken de mogelijkheid om in de vele leegstaande ruimtes in shoppingcentrum Zuid en andere leegstaande handelspanden in de stad ruimte te creëren voor makers: van ateliers tot repetitie- en tentoonstellingsruimtes.

Zes. Nieuwe makers op de kaart

- We ondersteunen jong talent en nieuwe makers.

- We zorgen voor culturele wijkregisseurs die als warm en toegankelijk aanspreekpunt dienen voor nieuwe en lokale cultuurmakers.
- We zetten in op zakelijke coaching, trajectbegeleiding, administratieve vereenvoudiging en ontzorging voor nieuwe en jonge makers.
- Creëer nieuwe, bijkomende ruimte voor jong talent, nieuwe cultuurmakers en initiatieven van culturele organisaties op de Gentse Feesten.
- Vergroot het budget voor projectsubsidies en start een impulssubsidie voor jonge makers, als een 'culturele opstapsubsidie' voor jonge makers.
- Geef nieuwe makers een belangrijke rol bij Gent culturele hoofdstad 2030.

Zeven. Leve de bib

- We verzetten ons tegen besparingen op de bibliotheken en investeren verder in meer bibliotheken en meer openingsuren.
- We bouwen de wijkbibliotheken uit tot laagdrempelige ontmoetingsplekken voor de buurt, met plaats voor lokale makers en culturele activiteiten en zorgen voor een wijkbibliotheek in elke wijk.
- We bouwen De Krook uit op maat van jongeren.

Visie

Eén. Een brede visie op cultuur

Het cultuurbeleid moet uit haar grenzen durven breken. Kunst is er niet alleen voor artistiek toptalent maar is een bedrijvigheid waar elke mens zich in kan uitleven en behoefte aan heeft in het dagelijks leven. Cultuur is geen ivoren toren, maar een vorm van emancipatie.

We keren het cultuurbeleid binnenstebuiten. De snelle en ingrijpende demografische evolutie maakt dat onze stad heel hybride en gelaagd (superdivers) wordt. Om hier vanuit de kunstensector adequaat op te reageren moet je op alle niveaus van je werking kunnen ingrijpen: zowel op wat je aanbiedt (programmeert), op wie er creëert, als op publiekswerkers die zelf een diverse achtergrond hebben en dus een meer divers stedelijk publiek kunnen betrekken. Er zijn in Gent een tiental huizen, verenigd in een 'diversiteitswerf', die hier de nodige expertise in huis hebben, maar te weinig middelen krijgen om dit waar te kunnen maken.

We zetten resoluut in op diversiteit, stimuleren de aanwerving van programmatoren met een diverse achtergrond en geven ook zelf het voorbeeld, door het personeelsbestand bij de Dienst Cultuur af te stemmen op de superdiverse realiteit in de samenleving. We bouwen een cultuurbeleid uit dat een superdivers cultureel aanbod in onze stad faciliteert en versterkt en we geven makers van diverse afkomst de plaats en erkenning die ze verdienen. De culturele infrastructuur van de stad en scholen stellen we open voor culturele initiatieven van alle bevolkingsgroepen. We stimuleren kunsthuizen, musea en culturele instellingen om in hun programmatie ruimte te maken voor culturele bottom-up-initiatieven.

We slopen de muren tussen 'gevestigde kunsten' en underground, tussen 'hoge' cultuur en amateurkunsten. We zorgen voor kruisbestuiving, uitwisseling en confrontatie. We investeren méér in sociaal-artistieke projecten, amateurkunsten en kleine socio-culturele verenigingen. We zorgen voor een betere subsidiëring van het volkstheater en volksmuziek in de Gentse streektaal, de mooiste taal ter wereld. Volkscultuur is óók cultuur.

We omarmen de jongerencultuur. We investeren in een uitgebreider cultuuraanbod vanuit het jeugdwerk, gericht op het ontwikkelen van muzikale, dans-, theater- en andere talenten van jongeren. Ook beeldende kunsten en creatief schrijven krijgen hierbij een volwaardige plaats. We brengen kunst en cultuur op school, niet als uitstapje, maar als een volwaardig deel van het lessenspakket met aandacht voor de culturele diversiteit. Daarbij zetten we professionele kunstenaars en kunstorganisaties in. We laten alle kunstdisciplines aan bod komen.

We promoten de ontwikkeling van nieuwe kruisbestuivingen tussen de kunst- en cultuursector en het jeugdwerk, onderwijs en het brede domein van integratie en inburgering. Dit doen we door volop socio-culturele spelers te ondersteunen die projecten opzetten die mensen samenbrengen en de samenleving versterken. In een diverse stad zoals Gent, met zoveel verschillende achtergronden en culturen, zijn deze initiatieven van onschatbare waarde. Alles wat mensen verbindt en laat samenwerken, verdient onze steun. We zorgen ervoor dat deze projecten niet alleen zichtbaarder worden, maar ook de nodige middelen krijgen om een echt verschil te maken. Een positief voorbeeld hiervan is hoe Refu Interim vrijwilligers met een migratieachtergrond actief heeft betrokken bij de kunstensector.

In heel wat kunstorganisaties zijn ondertussen nieuwkomers aan de slag: ze zetten zich in als vrijwilliger, leren Nederlands spreken, ontwikkelen een nieuw netwerk, en dragen zo bij aan de lokale gemeenschap.

We zetten daarnaast kunstenaars met een sterke wijkbetrokkenheid in om buurten creatief te versterken. Meer kleur en creativiteit in de wijken van de stad zorgt voor levendigheid en verbinding. Dit doen we in overleg en samenwerking met de bewoners. Voor elk van de 25 Gentse wijken ontwikkelen we, samen met inwoners en lokale organisaties, een dynamisch cultuurplan. Elke wijk in Gent heeft zijn eigen karakter en dat willen we versterken met een cultuurplan op maat.

Daarnaast brengen we jonge Gentenaars dichterbij de mooie tradities van onze stad door lokale basisscholen actief aan te moedigen om te proeven van de rijke Gentse volkstradities, zoals Pierke Pierlala en het Gentse lied. Deze tradities zijn het kloppende hart van ons lokaal cultureel erfgoed en werken verbindend voor de stad. We zorgen ervoor dat scholen daarbij kunnen rekenen op de steun van artiesten en verenigingen die deze tradities levend houden. Zo geven we de Gentse cultuur door aan de volgende generaties en houden we onze rijke volkscultuur springlevend.

Twee. Cultuurtempels zonder drempels

Voor heel wat mensen in onze stad zijn er nog te hoge drempels naar kunst en cultuur. Niet alleen financiële drempels kunnen de toegang verhogen, maar ook de digitalisering bij reserveringen, of de bereikbaarheid met het openbaar vervoer in late uren. Taal kan een grote barrière zijn of het feit dat je je vanuit jouw eigen belevingswereld niet aangesproken voelt door de programmatie.

We voeren een 1-euro-ticket in voor grote cultuurevenementen, zodat ook mensen in armoede kunnen participeren. De 1-euro-tickets worden verkocht via het Uitbureau, het mobiele vrijetijdsloket en de sociale wijkhuizen. We overleggen met de grote Gentse cultuurhuizen, van de Opera tot de Vooruit, om niet-verkochte tickets via het 1-euro-systeem ter beschikking te stellen aan kwetsbare doelgroepen.

In Gent kan je vandaag tot 18 jaar gratis naar het museum. Alle Gentenaars kunnen dat op zondagvoormiddag. Wij maken alle Gentse musea permanent gratis toegankelijk. Hetzelfde doen we met topmonumenten als het Belfort en het Gravensteen, waardevol erfgoed dat de Gentenaars in het hart dragen. We inspireren ons daarvoor op het Londense cultuurbeleid. Londen wilde het bezoekersaantal van de nationale musea verhogen door de toegang gratis te maken. Dat is gelukt. Vanaf 2001 kan je het British Museum, Tate Modern, The National Gallery en andere kunsttempels bezoeken zonder entreegeld. Het bezoekersaantal steeg met ruim 10 procent. Vooral voor gepensioneerden maar ook voor ongeschoolde arbeiders zakte de drempel. Als meer mensen gaan kijken, keren meer mensen ook vaker terug, al dan niet samen met vrienden of familie om iets te tonen dat ze hebben ontdekt.

We bouwen de UiTPAS verder uit en stemmen het aanbod beter af op jongeren. De UiTPAS werkt erg goed: de drempels zijn verlaagd en er is een sterke samenwerking gegroeid tussen middenveldorganisaties, armoedeverenigingen en de Gentse kunstensector. De UiTPAS voorziet een verminderd tarief voor mensen met verhoogde terugbetaling. Om de

UiTPAS beter bekend te maken bij moeilijk bereikbare doelgroepen richten we een mobiel vrijetijdsloket.

We bouwen de loketfunctie van het Uitbureau verder uit. Digitalisering is belangrijk en handig voor jongeren en hoger opgeleiden, maar verhoogt de drempel voor lager opgeleiden. Twee op de drie mensen in armoede hebben geen e-mailadres. Hoe paradoxaal is het dat je je voor de volkse poppenkast van Pierke Pierlala digitaal moet aanmelden?

Veel bewoners ervaren fysieke drempels bij het bijwonen van culturele evenementen. We zetten ons daarom in voor een volledig toegankelijke stad, waar iedereen van cultuur kan genieten. Samen met ervaringsdeskundigen gaan we actief in gesprek met organisatoren om ervoor te zorgen dat bezoekers met een fysieke beperking volledig kunnen meedoen.

Drie. Investeer in cultuur

De besparingen op cultuur op Vlaams niveau hebben hun effect op de cultuursubsidies in de stad. Zowel de regering-Jambon als haar twee voorgangers hebben systematisch bespaard op het cultuurbudget. Ze bespaarden in totaal 193 miljoen euro, zowel lineair als door het niet-indexeren van middelen. Hierdoor krijgen heel wat knappe kunstorganisaties het financieel moeilijk. Cultuurhuizen die moeten inboeten op structurele werkingsmiddelen kunnen louter nog project per project middelen aanvragen. Dat vergt vooral veel administratieve werkuren, die niet kunnen gaan naar het creatieve proces. En een langetermijnwerking is voor hen zo goed als onmogelijk geworden. De continuïteit van de organisaties staat onder druk.

De afgelopen jaren hebben de beslissingen van het stadsbestuur bijgedragen aan de verarming van het culturele landschap. In 2022 werd het personeel van de archeologische dienst gehalveerd om 200.000 euro te besparen. Ook staan de kleinere bibliotheken onder druk door het beleid van het stadsbestuur. Als Gent in 2030 zijn titel van Europese cultuurhoofdstad wil waarmaken, dan is een radicaal ander beleid dringend nodig.

Als cultuurstad willen we zelf extra inspanningen doen om voor voldoende middelen te zorgen voor de kunst- en cultuuraanbieders in de stad, zodat zij hun tijd kunnen steken in hun creativiteit, in plaats van in crowdfunding. Vaak wordt de cultuurwereld aangestuurd om hoge bezoekersaantallen te halen en rendement te scoren. We willen niet meedoen aan het aansporen van de cultuurwereld om de programmatie af te stellen op bezoekersaantallen en op rendement. Het gaat in cultuur uiteraard niet om de grote namen van cultuurhuizen, het gaat om wat ze doen, wie ze bereiken en of de kunst en de kunstenaars een belangrijke plaats krijgen. Creatieve projecten zijn de levensader van een dynamische cultuurstad. Toch zien we dat veel makers slechts een fractie van de gevraagde subsidies ontvangen, wat de realisatie van hun projecten ernstig beperkt. We verhogen daarom het budget voor projectsubsidies in plaats van de kaasschaaf toe te passen waardoor makers maar 41% van hun gevraagde subsidie krijgen.

Gent is een bruisende stad, van het gezellige Zwijnaarde tot de rustige kanaaldorpen. Onze visie is om cultuur in elke hoek van Gent tot leven te brengen. Toch merken we dat 80% van de investeringen in culturele infrastructuur naar de stadskern en grote projecten gaat, terwijl de wijken slechts 5% ontvangen. Onze stadswijken verdienen meer aandacht. Daarom

zetten we in op meer investeringen in cultuur binnen de wijken, zodat iedereen kan genieten van een rijk en divers cultuuraanbod.

Vier. Respecteer cultuurwerkers, ondersteun vrijwilligers

Heel wat lokaal en toegankelijk vrijetijdsleven draait op vrijwilligers. Kijk maar naar de plaatselijke sportclubs, wandelclubs, kunst- en muziekgroepen, jeugdbewegingen, theatergroepen, jeugdhuisen, senioren groepen enzovoort. Het stadsbestuur zou dat vrijwilligerswerk veel meer kunnen ondersteunen. Maar het beschouwt verenigingen te veel als uitvoerders van het stadsbeleid. Het steekt er vergeleken met grote prestigeprojecten ook relatief weinig energie en middelen in. Heel wat verenigingen en groepen moeten op zoek naar geld via crowdfunding, kaas- en wijnavonden, vlaaienslagen of fuiven. En zelfs fuiven worden moeilijk door het gebrek aan goede en betaalbare zalen.

Heel wat jobs in de cultuursector werden uitgewist en vervangen door vrijwilligerswerk. Dat is het geval voor de conciërges en de medewerkers in de cafetaria in onze cultuurcentra en sportzalen. Hun plaats wordt opgevuld door sleutel dragers en vrijwilligers. Wij zijn fan van het vrijwilligerswerk omdat we weten dat het onze samenleving verrijkt. Maar reguliere jobs schrappen en dan vervangen door vrijwilligers, kan niet.

Werknemers in de cultuursector hebben heel onregelmatige werkroosters. Ze werken vaak wanneer familie en vrienden vrijaf hebben. Ze bieden die anderen zo de kans zich te ontspannen tijdens hun vrije tijd. Maar we willen er wel op toezien dat de werkgevers in de cultuursector respectvol met hun werknemers omgaan en met een proactief beleid maatregelen nemen tegen de stijgende werkdruk die het gevolg is van de jarenlange besparingsrondes in de sector.

Vijf. Meer goede, betaalbare zalen

Gent heeft een groot tekort aan goede, betaalbare zalen voor socio-culturele activiteiten. Hierbij moet extra aandacht gaan naar meer volkse kunsten. Bijvoorbeeld voor het amateurtoneel is er naast de Minard nood aan meer speelplekken. Naast de reguliere kunstorganisaties zijn er heel wat groepen actief (theater, dans, muzikanten ...) die nood hebben aan repetitieruimte en speelplekken.

We verhuren de zalen in de stad aan democratische tarieven en zorgen voor voldoende werkruimtes voor kunstenaars en repetitielokalen voor jonge bands. Er is ook expositieruimte nodig voor experimenteel en ander werk dat niet aan bod komt in het galeriecircuit. Zo kunnen ook vernieuwende kunstvormen hun plaats vinden in de stad. We blijven kleine filmzalen ondersteunen voor films die niet aan bod komen in het commerciële circuit en we programmeren tijdens de zomermaanden films op pleintjes in de stad.

We zoeken mee naar alternatieve creatieve ruimtes voor kunstenaars en culturele activiteiten. We geven leegstaande ruimtes een tijdelijke culturele invulling: tentoonstellingen, voorstellingen, experimenten en performances.

We onderzoeken de mogelijkheid om in de vele leegstaande ruimtes in shoppingcenter Zuid en andere leegstaande handelspanden in de stad ruimte te creëren voor makers: van ateliers tot repetitie- en tentoonstellingsruimtes.

De culturele infrastructuur stellen we open voor jongeren die in de urban scene actief zijn, zodat ze een plek krijgen binnen ons culturele werkveld. We verlagen de administratieve drempels voor het aanvragen van middelen bij de stad. We richten een Hiphophuis op, zoals in Rotterdam, een creatieve vrijplaats met ruimte voor workshops, optredens en ontmoeting.

Samen met de stadsdiensten willen we de Gentse infrastructuur van de kunst- en cultuurhuizen openstellen naar diverse bevolkingsgroepen en naar andere beleidsdomeinen. Niet alleen de studenten, de middenklasse of de toeristen. We overleggen ook met de scholen om hun infrastructuur ter beschikking te stellen voor kunstenaars en socio-culturele organisaties.

Zes. Nieuwe makers op de kaart

Elk begin is moeilijk, en dat geldt des te meer voor jonge ambitieuze artiesten die hun talent (soms letterlijk) in de verf willen zetten. Duwtjes in de rug geven om het artistiek podium op te klimmen, maar ze ook niet in de steek laten zodra ze het doen. We willen met ons nieuw cultuurbeleid jong talent en nieuwe makers ondersteunen.

We willen dat niemand verloren loopt in de wirwar van subsidies en zo kansen verliest. Via wijkregisseurs kunnen we een warm en toegankelijk aanspreekpunt bieden voor jong talent en nieuwe cultuurmakers over heel Gent. Deze mensen kunnen brugfiguren zijn en meehelpen om de lokale cultuur te verankeren. Daarnaast zijn deze wijkregisseurs de perfecte spilfiguur om creatieve geesten mee te begeleiden. Papierwerk en administratie durven barrières op te werpen. Daarom bieden we jonge en nieuwe makers niet alleen artistieke ondersteuning, maar ook de zakelijke tools en begeleiding die ze nodig hebben. Met coaching en trajectbegeleiding.

We creëren nieuwe, bijkomende ruimte voor jong talent, nieuwe cultuurmakers en initiatieven van culturele organisaties op de Gentse Feesten. De Gentse Feesten zijn hét moment waarop de stad bruist van creativiteit en energie. Maar we zien dat jong talent en nieuwe makers nog te weinig ruimte krijgen om zich te laten zien. We zorgen ervoor dat er tijdens de Gentse Feesten extra ruimte beschikbaar komt, speciaal voor jong talent en nieuwe initiatieven. Daarnaast zoeken we nieuwe ruimte voor lokale, opkomende organisaties. We versterken de samenwerking op de grote pleinen met andere cultuurhuizen en Gentse organisaties, met een duidelijke focus op diversiteit, verjonging en een mix tussen traditie en experiment.

Een van de meest doorslaggevende factoren tussen een goed idee en een mooi project, is het gebrek aan geld. We willen de projectsubsidies verhogen, zodat meer makers de middelen krijgen die ze nodig hebben om hun dromen waar te maken. Daarnaast willen we een impulssubsidie invoeren, een 'culturele opstapsubsidie' die jonge makers dat beslissende duwtje geeft. Dit is de eerste stap naar een duurzame carrière in de cultuursector, een opstapje dat voor velen het verschil kan maken tussen opgeven of doorbreken.

Zeven. Leve de bib

Boeken zijn de bouwstenen van cultuur en bibliotheken zijn de plekken waar deze kunst tot leven komt. Mensen komen er samen om te verbinden, te ontdekken en te groeien, met toegang tot een schat aan verhalen en kennis. We willen dat elke Gentenaar de mogelijkheid heeft om deze rijkdom te ervaren, om te leren en verbeelding te prikkelen. Want zoals de slogan van de boekenbeurs het juist verwoordt: lezen doet beleven.

Desondanks wilde het Gentse stadsbestuur twee wijkbibliotheken sluiten: de bibliotheken in Mariakerke en Wondelgem, die zouden worden samengevoegd tot één. Ook de bibliotheken in Westveld en Sint-Amandsberg dreigden zo te verdwijnen. Deze besparingsdrift ontketende al snel een storm van protest. Kinderen van de nabijgelegen basisschool, buurtbewoners en zelfs enkele bekende Vlamingen lieten luid van zich horen. Een nieuwe kaalslag op cultuur zagen ze niet zitten. 'Red de bib' was toen de slogan. Ook de PVDA pleitte in de gemeenteraad herhaaldelijk voor het behoud van de getroffen wijkbibliotheken. Die strijd heeft geloond, want het stadsbestuur heeft besloten de bibliotheken open te houden. Maar ze hebben alsnog bespaard door openingsuren in te korten.

Wij willen die trend omkeren: we draaien de besparingen op de bibliotheken volledig terug en verhogen de investeringen. We bouwen extra wijkbibliotheken bij, zodat er dichterbij huis eentje is. Want een korte afstand vergroot de toegankelijkheid. We streven naar een wijkbibliotheek in elke wijk en zullen de openingsuren opnieuw verruimen.

Daarnaast bouwen we de wijkbibliotheken uit tot laagdrempelige ontmoetingsplekken voor de buurt, met ruimte voor lokale makers en culturele activiteiten. We willen dat de bibliotheken evolueren tot plekken waar mensen op adem kunnen komen, zichzelf ten volle kunnen verrijken en anderen kunnen ontmoeten, als het kloppend hart van de buurt.

Tot slot maken we De Krook meer op maat van jongeren. Dit grote gebouw biedt niet alleen boeken, maar ook talloze andere activiteiten en belevingen. We besteden meer aandacht aan de jongerenwerking, zodat De Krook een plek wordt waar jongeren zich nog meer thuis kunnen voelen.

18. Regenboogstad

Gelijkheid, respect en solidariteit zijn kernwaarden voor de PVDA. Van waar je ook komt, van wie je ook houdt of wie je ook bent, je bent welkom in de diverse samenleving die onze stad zo rijk maakt. Niemand mag het slachtoffer zijn van discriminatie of geweld. Toch zien we dat 93% van de LGBTQIA+-gemeenschap (lesbische, gay, biseksuele, transgender, queer, intersekse en aseksuele personen) in de voorbije twee jaar verbaal of psychisch geweld heeft meegemaakt. Gent kent een uitgebreid netwerk van organisaties voor LGBTQIA+ personen. We ondersteunen deze organisaties in hun samenwerking met alle actoren in de samenleving. We zetten het onderwijs in als hefboom tegen discriminatie en zorgen voor een inclusieve publieke dienstverlening. Het loket haatmisdrijven bouwen we verder uit en zorgen voor bijkomende, laagdrempelige meldpunten.

Wat we willen:

Eén. Sterke en onafhankelijke organisaties, die hun expertise voor honderd procent inzetten

- We pleiten voor een structurele investering in het Regenbooghuis in de Kammerstraat. Zo garanderen we een duurzame huisvesting van de Gentse LGBTQIA+-organisaties.
- We maken meer middelen vrij voor de onthaal- en socio-culturele werking van Casa Rosa. Zo kan de koepelorganisatie, samen met de aangesloten verenigingen, de nodige acties ondernemen voor de gemeenschap en meer op eigen initiatief evenementen opzetten, zonder dat daar het fiat van het stadsbestuur voor nodig is.
- We brengen de verschillende sociaal-culturele organisaties regelmatig in contact met elkaar en richten daar een ontmoetings- en samenwerkingsplatform voor op. Zo kunnen ze elkaar versterken in hun werk en expertise uitwisselen.

Twee. Samen tegen iedere vorm van haat, geweld en discriminatie

- Tijdens evenementen voeren we een zero tolerance-beleid wat betreft haatmisdrijven en geweld. We implementeren een beleid van safe(r) spaces tijdens evenementen van de Stad Gent en stimuleren dit beleid bij vergunde evenementen.
- We voorzien in extra psychosociale ondersteuning voor slachtoffers van haatmisdrijven.
- Het loket haatmisdrijven van Politiezone Gent wordt verder bekend gemaakt en maken we toegankelijker.
- We zorgen voor bijkomende laagdrempelige contactpunten waar burgers terecht kunnen met meldingen en vragen ivm haat, geweld en discriminatie.
- We steunen de initiatieven om praktijktesten uit te voeren om discriminatie op te sporen, in de eerste plaats op de woon- en de arbeidsmarkt. Maar we willen ook dat er effectief sancties verboden worden aan vaststellingen van racisme en discriminatie.

- We geven speciale aandacht aan vluchtelingen die hun thuisland hebben verlaten vanwege hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit. We erkennen en ondersteunen organisaties die zich inzetten voor LGBTQIA+-personen met een migratieachtergrond.

Drie. Het onderwijs is dé hefboom naar maatschappelijke aanvaarding van LGBTQIA+-personen

- Zes op tien LGBTQIA+ leerlingen voelen zich onveilig op school. Daarom zetten we van jongs af aan in op preventie en sensibilisering. Pesterijen en andere vormen van discriminatie op school pakken we aan.
- We besteden aandacht aan inclusiviteit en maken LGBTQIA+-thema's bespreekbaar op school. Daarbij zorgen we dat klasgesprekken aangepast zijn aan de leeftijd, de doelgroep en de realiteit van elke school. Wederzijds respect en empathie is daarbij een essentiële voorwaarde.
- We stimuleren en ondersteunen de oprichting van leerlingenorganisaties op alle scholen naar het voorbeeld van de gay-straight alliances waarmee leerlingen zelf acties ondernemen om racisme en discriminatie op school en daarbuiten tegen te gaan.
- We investeren in de aanwerving van een coördinator die in samenwerking met het LGBTQIA+-middenveld trajecten voor Gentse scholen aanbiedt om te bouwen aan een meer inclusieve school en die de leerlingenorganisaties samen met leerkrachten op de scholen zelf omkadert.

Vier. Stadsdiensten van topkwaliteit die de diversiteit weerspiegelen

- We scholen alle stedelijke ambtenaren en dienstverleners regelmatig bij in de LGBTQIA+-thematiek. Op deze manier kunnen LGBTQIA+-Gentenaars van in de kleuterschool tot het woonzorgcentrum altijd zichzelf zijn.
- We maken werk van een communicatie die iedereen correct aanspreekt, met een beeldvorming die de diversiteit van de stad weerspiegelt.
- Dankzij een inclusief personeelsbeleid, dat voor alle stadsdiensten geldt, zijn de stadsmedewerkers een afspiegeling van de diversiteit in de samenleving, op alle vlakken.
- We organiseren brede campagnes die alle Gentenaars bereiken en sensibiliseren over het LGBTQIA+-thema. Zo maken we het thema bespreekbaar en zorgen we voor wederzijds respect en begrip.

Visie

In Gent moet iedereen thuis kunnen zijn, van wie je ook houdt of hoe je je ook voelt of identificeert. Met de PVDA streven we naar een samenleving en een stad waar alle rechten gegarandeerd zijn.

De LGBTQIA+-gemeenschap is heel divers. Ze is niet over één kam te scheren. Over heel de stad, in alle wijken, gezinnen en verenigingen, vind je die diversiteit terug. Sommigen zijn *out and proud*, anderen niet. Sommigen wonen samen met hun gezin, anderen staan er alleen voor. Sommigen zijn gelovig, anderen niet. Sommigen zitten nog op school, anderen hebben hun weg al gevonden naar een woon-zorgcentrum. Sommigen wonen al heel hun leven in Gent, anderen nog maar net. Toch streven ze allemaal naar aanvaarding in de maatschappij. Willen we de rechten van hen allemaal garanderen, dan moeten we daar ook met heel de samenleving en alle actoren actief naar werken.

Eén. Sterke en onafhankelijke organisaties, die hun expertise voor honderd procent inzetten

Wij gaan voor een inclusieve stad waarin organisaties samenwerken en mensen elkaar ontmoeten. We bouwen op alle expertise die onze stad rijk is, om deze strijd voor aanvaarding te voeren.

Na een halve eeuw strijd is er veel veranderd. De 'homobeweging' van vroeger is uitgegroeid tot een brede en diverse emancipatiebeweging. De jaarlijkse betogingen voor gelijkheid en zichtbaarheid zijn uitgegroeid tot grote Pride Parades met tienduizenden bezoekers. De zichtbaarheid van LGBTQIA+ mensen en thema's in de media en populaire cultuur is sterk toegenomen. Vooral de afgelopen tien jaar is de mentaliteit snel geëvolueerd, onder meer dankzij de sociale media die jongeren kansen bieden om zichzelf uit te drukken en te herkennen in anderen.

Veel juridische discriminatie is uit de weg geruimd. Op papier zouden LGBTQIA+ personen dus dezelfde kansen moeten kunnen krijgen als iedereen. Jammer genoeg is de realiteit niet zo rooskleurig. Aanvaarding begint in het dagelijkse leven, op de plek waar je woont. Daarom is het aan de stad in te zetten op een beleid waardoor iedereen zich thuis kan voelen. We hebben daar troeven voor in handen. Al jaren telt onze stad tientallen actieve organisaties die mensen bij elkaar brengen om op te komen voor gelijke rechten voor LGBTQIA+ personen. Samen bezitten ze een schat aan ervaring en expertise. Die is onontbeerlijk om een inclusieve samenleving op te bouwen.

Heel wat van onze rechten zijn het resultaat van de strijd van sociale bewegingen, minderheidsgroepen en onderdrukte of uitgebuite groepen. De middenveldorganisaties vormen de ruggengraat van deze democratische en emancipatorische strijd. De verschillende LGBTQIA+ verenigingen hebben de ervaring en de contacten om het verschil te maken in het gevecht tegen discriminatie en voor gelijkheid. We betrekken hen voortaan structureel bij elke beleidsbeslissing die hen aanbelangt, op elk beleidsniveau. Zij zijn immers de sleutel tot een inclusieve samenleving.

Daarnaast willen we Casa Rosa, de koepel van de Oost-Vlaamse LGBTI+ verenigingen, structureel en op lange termijn ondersteunen zodat er ruimte komt voor initiatieven met een maximale impact op de samenleving. Casa Rosa heeft daarbij de taak nieuwe initiatieven en organisaties die nieuwe doelpublieken aanboren, maximaal te ondersteunen, zodat die op eigen benen kunnen staan. Het Regenbooghuis in de Kammerstraat, de plek waar Casa Rosa gehuisvest is, verdient daarom een investering, zodat een vaste stek ook in de toekomst gegarandeerd blijft.

Twee. Samen tegen iedere vorm van haat en discriminatie

Verbale en fysieke agressie op straat, op school en op het werk wegen zwaar op het welzijn van LGBTQIA+ personen. Het onderzoek *Genoeg, Enough, Assez* toonde aan dat 93% van de gemeenschap in de voorbije twee jaar verbaal of psychisch geweld heeft meegemaakt.

Volgens een ander rapport van Unia was haat tegen LGBTQIA+ personen het op één na meest voorkomende motief bij haatmisdrijven in 2022, na racisme. In bijna de helft van de gevallen ging het om haatmisdrijven met fysiek geweld. De cijfers vertonen helaas een stijgende lijn. Bovendien is er een grote onderrapportage.

In de ranglijst van landen waar lgbti+ personen het vaakst slachtoffer worden van fysiek of seksueel geweld staat België op een trieste derde plaats na Polen en Roemenië, zo wijst een studie van de European Union Agency For Fundamental Rights uit.

De eerste as waar we op werken, is sensibilisering en preventie. Dat gebeurt via gerichte en aangepaste campagnes in de media, het sport- en verenigingsleven, het onderwijs, op de werkvloer en online. Tegelijk kunnen we niet toestaan dat geweldplegers ongestraft blijven. We zorgen voor een effectieve bestraffing van elke dader, in de eerste plaats met leer- of herstelstraffen zodat ze zich bewust worden van wat hun daden aanrichten bij het slachtoffer.

Voor slachtoffers is de drempel naar hulpverlening dikwijls nog heel groot. Het loket haatmisdrijven van Politiezone Gent, dat in het leven werd geroepen, wordt daarom verder gepromoot en toegankelijker gemaakt. We zorgen voor bijkomende laagdrempelige contactpunten waar burgers terecht kunnen met meldingen en vragen in verband met haat, geweld en discriminatie. Tijdens evenementen voeren we een zero tolerance-beleid wat betreft haatmisdrijven en geweld. We implementeren daarbij een beleid van safe(r) spaces tijdens evenementen van de Stad Gent en stimuleren dit beleid bij vergunde evenementen. En we steunen de initiatieven om praktijktesten uit te voeren om discriminatie op te sporen, in de eerste plaats op de woon- en de arbeidsmarkt. Maar we willen ook dat er effectief sancties verbonden worden aan vaststellingen van racisme en discriminatie.

We zorgen ervoor dat slachtoffers maar één keer hun verhaal moeten doen bij een meldpunt naar keuze – de politie of een gelijke kansen orgaan. Vanaf daar gaat het dossier met hun toestemming naar de bevoegde instanties. We garanderen gratis slachtofferhulp in de vorm van psychologische begeleiding. We houden slachtoffers op de hoogte van wat er met hun klacht gebeurt. Tot slot informeren we de LGBTQIA+ gemeenschap beter over de verschillende meldpunten en klachtenprocedures. We communiceren openlijk over de sensibiliseringsopleidingen voor politiekorpsen, slachtofferhulp en andere diensten, om de stap naar hulpverlening te verkleinen.

Sommige vluchtelingen zijn hun land ontvlucht omdat ze vanwege hun seksuele oriëntatie of hun genderidentiteit het slachtoffer werden van vervolging. Zij dienen opvang te krijgen in degelijke, kleinschalige structuren met gesensibiliseerd personeel dat hun aanvraag eerlijk en humaan, zonder stereotypering en zonder vooroordelen, onderzoekt. In Gent nemen we het voortouw om zulke initiatieven op te zetten.

Drie: Het onderwijs is dé hefboom naar maatschappelijke aanvaarding van LGBTQIA+-personen

60% van de LGBTQIA+ leerlingen zou zich onveilig voelen op school vanwege hun seksuele oriëntatie. Ze vermijden zelfs bepaalde plekken op school uit onveiligheid, bijvoorbeeld de speelplaats. Pesterijen en andere vormen van discriminatie op school zijn nog altijd dagelijkse kost. Dat zorgt voor een verhoogde kwetsbaarheid en zelfs voor mentale problemen bij deze jongeren. Daarnaast geeft het kinderen en jongeren de boodschap mee dat haatdragende ideeën en gedrag tegenover LGBTQIA+ personen 'normaal' zijn.

Daarom dat we van jongs af aan willen inzetten op preventie en sensibilisering. Dat begint bij een opleiding voor de directies en leerkrachten, zodat ze gepast kunnen omgaan met pestgedrag, haatspraak of polarisatie. We willen ook doorheen het schoolparcours momenten zien voor emotionele, relationele en affectieve vorming. De focus ligt daarbij op wederzijds respect. In het middelbaar besteden we ook aandacht aan LGBTQIA+ onderwerpen in de lessen over emotionele, relationele, affectieve en seksuele opvoeding.

De acties dienen altijd aangepast te zijn aan de leeftijd, de doelgroep en de realiteit van elke school. Dries De Smet van Wel Jong, een Vlaamse LGBTI+ organisatie voor jongeren, pleit voor begrip en empathie in de twee richtingen: 'Mensen die LGBTI+ personen verbaal of fysiek aanvallen, doen dat in veel gevallen omdat ze geen ander kanaal vinden om zich beter te voelen en zichzelf te bewijzen. Natuurlijk zijn er grenzen en mogen LGBTI+ personen hun vrijheid niet laten beknotten. Maar dat wil niet zeggen dat we er ons niet van bewust moeten zijn dat er dingen zijn waarmee anderen het nog moeilijk hebben. Zolang ze zich niet agressief opstellen, moeten we ook leren aanvaarden dat sommige mensen een andere mening hebben. Alleen dan kunnen we naar elkaar luisteren en stappen vooruit zetten.'

Tot slot ondersteunen we op school jongeren wanneer ze van plan zijn jongerenorganisaties op te richten die allerlei vormen van racisme en discriminatie willen aanpakken. Voor deze projecten investeren we in een coördinator die hen structureel ondersteunt. Deze coördinator kan de trainingen en trajecten op stadsscholen helpen begeleiden, in samenwerking met middenveldorganisaties die zich bekwaamd hebben in het werken aan een school zonder discriminatie. De coördinator kan samen met de leerkrachten ook jongerenorganisaties ondersteunen in hun werking en actie.

Vier. **Stadsdiensten van topkwaliteit die de diversiteit weerspiegelen**

De stadsdiensten hebben een voorbeeldfunctie te vervullen in inclusieve communicatie en dienstverlening, met respect voor iedere Gentenaar. De kans bestaat dat je genderidentiteit niet noodzakelijk overeenkomt met je geboortegeslacht, of je voelt je niet noodzakelijk man of vrouw. We maken werk van een communicatie die iedereen correct aanspreekt, met een beeldvorming die de diversiteit van de stad weerspiegelt.

We willen werken aan een genderneutrale dienstverlening om echte inclusiviteit mogelijk te maken. We streven er ook naar dat de stadsmedewerkers de diversiteit van de Gentse bevolking weerspiegelen.

Als stad kunnen we bouwen op de verenigingen die mensen bij elkaar brengen. We willen al deze verenigingen, die zich bezighouden met allerlei takken van cultuur, ontspanning en sport, vragen het diversiteitscharter te ondertekenen. Zo kunnen zij de discussie starten over hoe LGBTQIA+ personen in hun vereniging eraan toe zijn, en van onderuit bouwen aan een meer inclusieve samenleving.

Tot slot zetten we in op stedelijke campagnes die de verschillende aspecten van de LGBTQIA+ gemeenschap in beeld brengen. Deze campagnes zijn laagdrempelig en breed en proberen verschillende plaatsen in de stad te bereiken.

19. Kindvriendelijke stad

Gent profileert zich graag als de “meest kindvriendelijke stad van Vlaanderen”. Maar achter de façade van hippe winkelcentra en luxueuze woonprojecten hebben ondertussen honderden kinderen geen dak boven het hoofd. We maken van Gent een kindvriendelijke stad die kinderen omarmt als volwaardige medeburgers. Kinderen hebben recht op de stad. Niet later, als volwassenen, maar nu. Kinderen hebben recht op een dak boven hun hoofd. Kinderen, hun ouders en hun zorgverleners hebben recht op een volwaardige en werkbare kinderopvang. Wij willen een stad waar kinderen en hun organisaties zelfstandig en veilig gebruik kunnen maken van de openbare ruimte en infrastructuur. Een openbare ruimte die zij zelf mee vorm kunnen geven. In een kindvriendelijke stad wordt de stem van kinderen vertolkt en zorgen we ervoor dat hun noden, behoeften en signalen op de agenda van beleidsmakers komen.

Wat we willen:

Eén. Bouw de publieke kinderopvang verder uit

- We investeren in een sterke en werkbare kinderopvang, met voldoende en ondersteunend personeel en een moderne infrastructuur.
- We nemen bijkomende initiatieven om de vacatures in de stedelijke kinderopvang op te vullen.

Twee. Vrije tijd en de publieke ruimte

- De stad voorziet voldoende speelruimte in alle wijken. We voorzien voor alle kinderen een speelterrein op maximaal 300 meter van thuis.
- We richten straten in met ‘spelaanleiding’.
- We zorgen voor een breed, laagdrempelig en gratis speelaanbod voor kinderen op de pleinen in heel de stad.

Drie. Informatie en inspraak voor kinderen

- We maken werk van laagdrempelige communicatie naar kinderen via diverse kanalen aangepast aan hun leefwereld.
- We ondersteunen kinderen en hun organisaties om deel te nemen aan het publiek debat. Bijvoorbeeld via kinderenquêtes aan de schoolpoort.
- We investeren in kinder- en jeugdorganisaties. Zij bieden kinderen en jongeren een tweede thuis, een veilige omgeving om zichzelf te zijn, om problemen te bespreken en nieuwe dingen te ontdekken.
- Voor iedereen die betrokken is bij het jeugdwerk en de kinderopvang voorzien we regelmatige bijscholing, vorming en omkadering.

Vier. **Respecteer kinderrechten**

- Investeer in outreachende projecten met hulpverleners die kinderen in nood opzoeken en begeleiden naar hulp.
- Geen kind op straat: zorg voor een volwaardige daklozenopvang en een betaalbare woonst voor alle gezinnen met kinderen.

Visie

Eén. Bouw de publieke kinderopvang verder uit

Kinderen tussen nul en zes jaar halen diverse ontwikkelingskansen uit een stimulerend aanbod van kinderopvang, pedagogische ondersteuning en kleuteronderwijs, zowel qua cognitieve en creatieve ontwikkeling als op sociaal en gezondheidsvlak.

De combinatie van een baan – of het zoeken ernaar – met de opvoeding van de kinderen en het zorgen voor opvang en babysit loopt niet altijd van een leien dakje. Werkgevers eisen meer flexibiliteit met variabele uurroosters. Je moet het als ouder maar zien te bolwerken.

We bouwen naar een kwaliteitsvolle en werkbare kinderopvang op vlak van personeel en infrastructuur. Een kinderopvang met ondersteunde begeleiders die voldoende ruimte krijgen om baby's en peuters een waaier van pedagogische activiteiten te bieden, zoals het stimuleren van motoriek, het ontwikkelen van taal en creativiteit, het proeven van nieuwe indrukken en ervaringen en het sociaal ontplooien binnen een groep.

Daarvoor brengen we het aantal kinderen per begeleider naar beneden en investeren we in onze kinderopvang. Enkel zo komen we tot een project met respect voor begeleider en kind. In Gent zijn 500 opvangplaatsen tekort. Vooral in bepaalde deelgemeenten als de Brugse Poort, Dampoort, Ledeborg en Sint-Amandsberg blijft de nood hoog.

We nemen als stad bijkomende initiatieven om meer inkomensgerelateerde opvangplaatsen te voorzien en om de nodige geschoolde krachten aan te werven.

In verschillende Vlaamse steden en gemeenten zien we de opkomst van grote private spelers in de kinderopvang. In de Antwerpse kinderopvang verschijnt de eerste monopolist op het terrein: Babilou, een keten met crèches in Monaco, België, Duitsland, Dubai en Zwitserland. Dat er plaatsen bijkomen is hard nodig. Maar daarvoor grote multinationals subsidiëren, is de verkeerde piste. Dat willen we in Gent niet verderzetten. Kinderopvang moet een basisvoorziening zijn, geen bron van winst voor aandeelhouders van multinationals. Kinderopvang is een publieke aangelegenheid, geen markt waar grote bedrijven zich op kunnen storten.

Twee. Vrije tijd en de publieke ruimte

Al spelend leren kinderen niet alleen motorische, maar ook sociale vaardigheden. In de stad groeien veel kinderen op in appartementen of kleine woningen zonder tuin. Dan is het belangrijk dat ze dicht bij huis kosteloos kunnen spelen. Zo maken ze vrienden in de buurt en wordt de band tussen de buurt en de kinderen sterker. Nu moeten drie op de tien kinderen langer dan vijf minuten wandelen voor ze aan een speelterrein komen. Wij willen dat er voor elk kind in elke buurt op minder dan 300 meter een speelruimte zou zijn.

Daarvoor moet de Stad niet overal speelruimtes 'bouwen', ze kan ook creatief zijn. Het kan bijvoorbeeld ook door buurtscholen in het weekend open te stellen of door kleine speeltuigen en speelaanleidingen, zoals bepaalde parcours, aan te brengen in de openbare ruimte.

Speelruimte creëren is de eerste stap, degelijk onderhoud ervan is de tweede stap en ook die is nodig.

De PVDA wil geen plek laten verloren gaan. Zo kunnen straten speciaal worden ingericht met 'spelaanleiding'. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van blokken in bermen of decoratieve boomstammen in parken waar kinderen op kunnen klauteren. Kortom, zaken die aanleiding geven tot spel. We laten kinderen en hun organisaties aan de slag gaan met de openbare ruimte. We ondersteunen hen in het zoeken en bouwen van hun spelaanleiding.

Drie. Informatie en inspraak voor kinderen

De communicatie tussen de stad en kinderen en jongeren kan een stuk beter.

Natuurlijk vinden kinderen en jongeren het belangrijk om mee na te denken over de stad waarin ze wonen, maar slechts één op de zeven kinderen en jongeren gelooft dat er ook effectief naar hen geluisterd wordt. Neem kinderen ernstig in hun ideeën en bedenkingen. Burgerschap kan alleen vanuit wederzijds vertrouwen en respect. De stad moet kinderen en jongeren verschillende mogelijkheden bieden om te participeren in het beleid. Dit doen we op verschillende manieren, van enquêtes aan de schoolpoorten tot online bevestigingen voor kinderen en hun organisaties

We onderzoeken de mogelijkheid om als stad een specifiek mediakanaal door en voor kinderen op te zetten.

Participatie vraagt informatie en empowerment. Blijf investeren in kinder- en jeugdorganisaties, zowel de vrijwillige als de professionele. Zij geven kinderen en jongeren de kans tot ontwikkeling, experimenteren, vallen en opstaan. Zij bieden ontspanning, cultuur en artistieke activiteiten vanuit de leefwereld van het kind. Jeugdwerkers zijn experts op vlak van verbinding en participatie van kinderen en jongeren en brengen hun brede mening naar buiten.

We voorzien regelmatige bijscholing, vorming en omkadering voor alle betrokkenen bij het jeugdwerk en de kinderopvang. Veel organisaties geven aan dat daar grote nood aan is. Vrijwilligers en professionals worden almaar meer geconfronteerd met psychologische problemen, kansarmoede, racisme ... en weten niet altijd goed hoe daarmee om te gaan.

Vier. Respecteer kinderrechten

Volgens de laatste daklozentelling zijn in Gent 633 kinderen dak- of thuisloos. Dat is onaanvaardbaar.

Onze stad heeft nood aan een duidelijk beleid voor kinderen in nood. Hiervoor investeren we in outreachende projecten die kinderen in nood opzoeken en begeleiden naar hulp.

We breiden de nachtopvang voor dakloze gezinnen met kinderen uit en investeren in Housing First. Geef dakloze gezinnen een vast dak boven het hoofd en bouw daarrond hulpverlening en goede begeleiding op. Geen enkel kind zou op straat mogen slapen. We

zorgen voor een volwaardige daklozenopvang en een betaalbare woning voor alle gezinnen met kinderen. Meer hierover vind je in de hoofdstukken over armoede en wonen.

20. Slimme stad

Samen maken we van Gent een 'sociale slimme' stad. Een stad die technologie en digitalisering omarmt, en iedereen meeneemt. Een stad die innoveert en pioniert met digitale participatieplatformen, maar tegelijk de wijken intrekt en alle burgers betreft. Een stad waar iedereen kan rekenen op gebruiksvriendelijke stadsdiensten van topkwaliteit, vrij kan discussiëren en beslissen over de toekomst van de stad en inzicht kan krijgen in wat de overheid allemaal uitvoert. Wij willen de mogelijkheden van de 'slimme' technologieën gebruiken om het dagelijks leven van de Gentenaars te verbeteren en samen in te zetten voor sociale prioriteiten en innovatieve klimaat- en mobiliteitsoplossingen.

Wat we willen:

Eén. Digitale democratie

- We geven de burger inzicht in de beslissingen van de stad door de stedelijke prioriteiten in de stadsbegroting helder en duidelijk te visualiseren, en de informatie erachter beschikbaar te stellen.
- We zorgen voor een digitale ethische mailbox waarin alle Gentenaars anoniem melding kunnen doen van fraude, ongeoorloofd machtsmisbruik of belangenvermenging.
- We zetten in op reële participatie met toegankelijke digitale referenda over concrete beleidspunten.
- We richten een breed democratieplatform op waar burgers voorstellen kunnen doen, erover kunnen discussiëren en erop stemmen. We zorgen ervoor dat dit zowel digitaal als op wijkniveau ingeplant wordt.
- We garanderen met een platform inspraak voor jongeren. Ook laten we hen op school kennismaken met digitale participatie in de wijk of op schoolniveau.
- We verzetten ons tegen een veralgemening van het gebruik van 'slimme camera's' in de straten. We zorgen voor transparantie in de manier waarop camerabeelden geanalyseerd en gebruikt worden.

Twee. Slimme en toegankelijke stadsdiensten

- We maken de stadsadministratie en dienstverlening eenvoudiger en transparanter.
- We gebruiken nieuwe slimme technologieën, zoals Artificiële Intelligentie (AI), om de bevolking beter bij te staan en de dienstverlening toegankelijker te maken. We waken erover dat dit niet leidt tot besparingsoperaties of jobverlies. Vrijgekomen tijd moet gebruikt worden om de dienstverlening te versterken.
- Om de toegankelijkheid te garanderen, gaan we inclusief te werk. De gebruikservaring moet centraal staan bij de overgang naar nieuwe technologieën. Gent moet ook in de toekomst blijven inzetten op digitale inclusie.
- We maken gebruik van nieuwe technologie om de Gentenaars te informeren over wat er te doen staat in hun wijk of straat of over wat de stad voor hen kan betekenen. We blijven ook democratie op wijkniveau ontwikkelen.

- We verbinden de verschillende stedelijke databases om op te sporen wie recht heeft op ondersteuning. Die steun moet zoveel mogelijk automatisch toegekend worden. Via een online platform maken we het eenvoudig deze ondersteuning ook te krijgen.
- Zoveel mogelijk schakelen we de stadsdiensten over op open source software van de hoogste kwaliteit.
- Alle software die de stad ontwikkelt of laat ontwikkelen, wordt open source beschikbaar gesteld.

Drie. Onze informatie in eigen handen houden

- We investeren fors in cyberveiligheid. Zo wapenen we ons tegen hackers en afpersers.
- Bij het verzamelen van data op publieke plaatsen, garanderen we privacy en veiligheid. Zo kiezen we voor technologie opgebouwd rond het principe 'privacy by design' zodat de data niet voor andere doeleinden misbruikt kunnen worden.
- Omdat deze publieke data van ons allemaal zijn, moeten ze in publieke handen blijven. We zien erop toe dat het gebruik ervan transparant verloopt.
- We verzamelen alle stedelijke data, van de overheid of afkomstig van publieke plaatsen, op een open en gestructureerde manier in een centrale database die hergebruik door alle burgers toelaat. De stad moet een actief beleid hanteren inzake openbaarheid van bestuur.

Vier. Bouwen aan een sociale digitale samenleving

- We pakken de digitale kloof aan, zowel wat toegang, vaardigheden, attitudes als efficiëntie betreft.
- We voorzien snel, open en gratis internet op alle openbare plaatsen en gebouwen.
- Via het onderwijs zorgen we ervoor dat jongeren al vroeg hun technologische creativiteit kunnen ontplooiën.
- We organiseren ook in de wijken toegankelijke sessies over technologie zodat iedereen mee is en men de digitale rechten maximaal kan benutten. In de nieuwe wijkhuizen moet men gratis toegang krijgen tot het internet en ondersteund worden bij het gebruik.
- We veralgemenen de goede praktijk van de digipunten.

Vijf. De stad als sociale innovator

- Technologie, wetenschap en innovatie zitten in het DNA van onze stad. Die troeven zetten we maximaal in om aan een stad op mensenmaat te bouwen.
- Bij nieuwe projecten vertrekken we vanuit de noden van burgers en in dat kader beslissen we welke hightech of lowtech oplossingen het best geschikt zijn. Daarbij kiezen we voor de optie met de kleinste privacygevaren.
- We ontwikkelen innovatieve praktijken en digitale participatieve oplossingen om de sociale uitdagingen van onze tijd aan te pakken, samen met experts en de bevolking.
- We transformeren de stad naar een sociale slimme stad. We zorgen dat Gent een voorloper blijft in sociale digitale innovatie. We geven meer ruimte aan innovatieve

projecten zoals slimme systemen om bestuurders naar een vrije parkeerplaats te leiden of artificiële intelligentie als ondersteuning van het stadspersoneel.

Visie

Gent is een unieke stad vol bruisend talent. Onze universiteiten, de haven met grote industrie en het technologiepark in Zwijnaarde zorgen voor een unieke mix van innovatie, talent en economische slagkracht. Het Gentse stadsbestuur moet die unieke positie gebruiken om ook haar stadsdiensten verder te innoveren, en een stad te bouwen die technologisch vooruitstrevend is én die al haar inwoners meeneemt.

De smartphone heeft ons leven veranderd. De kans is groot dat je dit aan het lezen bent op zo'n slimme telefoon. Daarna gebruik je misschien een andere app om je weg te vinden naar het centrum van de stad of om op te zoeken wanneer de volgende bus aankomt. Op die bus stuur je wellicht een berichtje naar je afspraak dat je er wat later zal zijn omdat je een razend interessant verkiezingsprogramma aan het lezen bent.

Maar zoals alle technische vooruitgang kan men ook deze techniek op een andere manier gebruiken. De opkomst van artificiële intelligentie (AI) maakt dat extra duidelijk. Apps kunnen je ongevraagd en ongeweten volgen of bespioneren. Meer en meer wordt technologie gebruikt om je op het werk te controleren en aan te sturen.

Elke stap die je zet, wordt bewaard en geanalyseerd. Informatie – 'data' – over jou, je gedrag en de mensen in je omgeving zijn goud waard voor grote bedrijven. Door die data te analyseren, komen bedrijven er immers achter hoe ze je het best iets kunnen verkopen. Hoe meer data ze bezitten, hoe beter ze hun modellen artificiële intelligentie kunnen bouwen. Zo slagen zij erin mensen te doen kopen en meer winst te maken. Daarom zijn de AI-modellen nieuwe manieren om meer data te vergaren over ons allemaal.

Digitalisering houdt niet alleen gevaren in, het is ook een grote opportuniteit om onze stad 'slimmer' te maken. De PVDA wil digitalisering, AI en big data inzetten om onze sociale doelstellingen te helpen realiseren. Zo kunnen digitale diensten de stedelijke administratie efficiënter maken en dichterbij de Gentenaars brengen. Digitale technologie kan ingezet worden om op straat het verkeer vlotter te laten verlopen. Via apps en AI zou de stad gemakkelijker burgers kunnen bereiken en mee laten beslissen. Of haar beleid transparanter kunnen maken. Nieuwe technologieën kunnen ook helpen de ecologische transformatie mogelijk te maken waar onze planeet naar snakt.

De stad kan een belangrijke rol spelen als 'sociale innovator'. Alle subsidies voor incubatoren en de omkadering van start-ups ten spijt, als innovatieve ontwikkelaar ben je verplicht te zoeken naar kortetermijnrendement voor risico-investeerders. Zelfs daarin slagen veel projecten amper. En wat vangen deze private spelers met onze data aan? De transparantie is hier vaak volledig zoek. De stad kan een sociale innovator zijn die in de wijken voeling heeft met de behoeften en er creatieve ontwikkelaars mee uitdaagt om hightech of lowtech oplossingen aan te reiken. Zo kunnen we ook vermijden dat de digitale openbare diensten van morgen vandaag al vermarkt worden.

Eén. Digitale democratie

We gebruiken digitale technologie om de ramen van het stadhuis open te zwieren. We maken de beslissingen van de stad toegankelijk, bijvoorbeeld door de budgetten overzichtelijk in kaart te brengen en de gegevens erachter beschikbaar te stellen voor

verdere analyse. Dan kunnen burgers en verenigingen echt betrokken worden. We zorgen ook voor een digitale ethische mailbox waarin iedere burger fraude van topambtenaren kan melden, met garantie op anonimiteit. Ook machtsmisbruik of belangenvermenging door politici of stadspersoneel moet kunnen gemeld worden via deze mailbox.

Participatie moet de hoeksteen zijn. Het stadsbestuur is er onvoldoende ingeslaagd haar mooie beloftes over cocreatie en participatie waar te maken. Wij willen het debat net versterken. Daarom richten we een democratieplatform in waar iedereen voorstellen kan doen, ze bediscussiëren en erop stemmen. Ook organiseren we zelf regelmatig referenda over concrete punten. Die zijn in de wijkhuizen online en offline toegankelijk.

Jongeren in de stad hebben vandaag amper een stem. We moeten hen inspraak bieden in hun leefomgeving en in de stad. Daarvoor lanceren we een mobiel toegankelijk participatieplatform waarop ze hun visie op de stad kunnen geven en bediscussiëren. Ook starten we projecten in de stedelijke scholen om jongeren op een digitale manier inspraak te geven in hun school.

Twee. Slimme en toegankelijke stadsdiensten

De huidige digitalisering is op zich geen negatief gegeven. Alles hangt ervan af hoe deze wordt aangewend en wie er beter van wordt. Het huidige stadsbestuur heeft de toegenomen digitale dienstverlening aangegrepen om te besparen, ook op personeel. Zo verdween het Mobiel Dienstencentrum, dat in 2021 nog 11.000 mensen bediende, werden de openingsuren van de dienstencentra ingeperkt en is Gentinfo een pak minder bereikbaar. Het stadsbestuur onderschat welke drempels je installeert als mensen via de computer een digitale afspraak moeten maken voor elementaire dienstverlening.

Het wordt moeilijker en moeilijker om nog fysiek naar het loket te kunnen gaan. Steeds meer gebeurt online. Met als resultaat dat de afstand tussen dienst en burger sterk is gegroeid.

Wij willen daarentegen een nabije dienstverlening. Wij gebruiken de digitalisering net om de stadsdiensten te versterken, toegankelijker te maken en op elkaar af te stemmen. De tijd die vrijkomt omdat er minder administratie is, laten we door het stadspersoneel gebruiken om mensen bij te staan en drempels te verlagen.

Als we nieuwe technologieën ontwikkelen, staat de toegankelijkheid centraal. Dat kunnen we doen door het contact met de burger te gaan diversifiëren. We zorgen ervoor dat dezelfde kwalitatieve dienstverlening er is op een online toegankelijke wijze voor de tech-savvy Gentenaars, maar ook op een offline toegankelijke manier in een stadskloket bij een stadsmedewerker. Zo houden we iedereen aan boord.

Ook als we niet weten dat we de stad nodig hebben, kan die er voor ons zijn. Door verschillende databases in de stad met elkaar te verbinden, kunnen we op een eenvoudige manier opsporen welke dienstverlening nuttig is voor wie. Zo kunnen we proactief te werk gaan en de burgers zelf op de hoogte brengen van nuttige informatie en zelfs op een eenvoudige manier automatisch de ondersteuning toekennen waar ze recht op hebben.

Wij willen dat de stad zoveel mogelijk overschakelt op open source software van topkwaliteit. Dat laat toe de onafhankelijkheid te bewaren tegenover de grote internationale technologiebedrijven. Nieuwe programma's van de stad worden dan ook open source gemaakt. Dan kunnen burgers en verenigingen voortbouwen op apps om ze te verbeteren en is het duidelijk wat er gebeurt met de persoonlijke data die erin zitten. Dat is de voorwaarde om duurzaam aan open IT-innovatie te doen.

Drie. Onze informatie in eigen handen houden

In een slimme stad, boordevol sensoren en camera's, creëren wij als burgers voortdurend nieuwe informatie aan over wat we doen. Omdat deze data door ons allemaal samen gemaakt worden, horen ze ook van ons allemaal te zijn. Daarom zetten we in op open data, niet alleen van de stadsdiensten, maar van alle data afkomstig van publieke plaatsen of van stedelijke initiatieven. Daar kan iedereen ze zien en ook zien wat ermee gedaan wordt. De stad moet dan ook al haar data openstellen, maar ook duidelijk aangeven hoe ze ermee omspringt. Tot slot zorgen we voor veiligheid en privacy assessment volgens het principe 'privacy by design' dat meteen bij het verzamelen alleen de nodige informatie bijhoudt en de data verrijkt met de noodzakelijke metadata.

Als we er slim mee omspringen kunnen die data van groot nut zijn. We stimuleren stadsdiensten, burgers en verenigingen dan ook om ermee aan de slag te gaan. Wel is daarbij belangrijk dat wij blijven weten wat er met de data gebeurt en dat de nieuwe data die door deze toepassingen gegenereerd worden, opnieuw in de open database terechtkomen voor verder gebruik. Daarom verbinden we aan het gebruik van de data de verplichting te werken volgens het principe 'open source, open architectuur, open standaard en open data'.

Om de digitale veiligheid van alle Gentse inwoners te beschermen kijkt de stad extra toe op de veiligheid bij haar eigen systemen en die van haar technologische partners. Zo vermijden we problemen als in Antwerpen waarbij hackers er in slaagden om gegevens van de Antwerpenaren via de systemen van de stad te bemachtigen.

Vier. Bouwen aan een sociale digitale samenleving

Digitale projecten kunnen de sociale ongelijkheid in de stad versterken. Projecten die snel veel winst willen maken, sluiten financieel minder krachtige stadsgenoten automatisch uit. Daarom stimuleren we de ontwikkeling van openbare projecten die iedereen ten goede komen en zorgen we voor een inclusief slimme stad.

De digitale kloof blijft een reëel probleem. Met de komst van AI is die kloof nog verder uitgediept. Wie meewil in de digitale samenleving heeft niet alleen een laptop en smartphone nodig, maar ook (mobiel) internet en vaardigheden om met deze technologieën om te gaan. Efficiëntie, snelheid en flexibiliteit worden steeds meer noodzakelijk en vanzelfsprekend, maar niet iedereen kan hier zomaar mee.

In scholen zetten we in op creativiteit rond allerlei technologische toepassingen om jongeren op te leiden zodat ze met de knowhow toekomstige innovatie kunnen ontwikkelen. Maar ook om alle jongeren positieve ervaringen te laten opdoen met participatie via digitale innovaties.

Het initiatief om kinderen te leren coderen in de derde graad van de basisschool via 'Code City' is een stap in de goede richting. We schalen dit vrijwilligersproject op, en onderzoeken hoe we dit soort initiatieven structureel kunnen verankeren in het onderwijsaanbod.

In bibliotheken en wijkhuizen begeleiden we Gentenaars om hun digitale rechten ten volle te kunnen benutten. In de nieuwe stadsbibliotheek De Krook worden hiervoor heel wat vernieuwende technieken ingeschakeld. Wij willen dat dit zo snel mogelijk veralgemeend wordt naar de wijkbibliotheken. Voor veel Gentenaars blijft de drempel namelijk te groot.

We ondersteunen de verenigingen in onze stad om ook binnen hun werking te innoveren met de gepaste technologische oplossingen. De stad kan een rol spelen om *good practices* te verzamelen en applicaties te ontwikkelen voor de vele organisaties in onze stad.

Tot slot: technologie moet natuurlijk voor iedereen beschikbaar zijn. De stad moet inzetten op snel, gratis en open internet, zeker op openbare plaatsen.

Vijf. De stad als sociale innovator

Voor de stad is een belangrijke rol weggelegd in de innovatie van nieuwe toepassingen en technologieën. Wij laten stedelijke innovatie vertrekken vanuit de noden en van daaruit zoeken we ook naar oplossingen, hightech of lowtech. We kiezen daarbij voor de keuzes met de kleinste privacygevaaren.

We ontwikkelen innovatieve praktijken en digitale participatieve oplossingen - bijvoorbeeld hackatons - om de sociale uitdagingen van onze tijd aan te pakken, samen met experts en de bevolking.

Wij willen dat Gent het voortouw neemt om burgers en verenigingen te versterken en zelf eigenaar te blijven van de vruchten van de technologische vooruitgang. We willen de stad transformeren naar een sociale slimme stad die technologie gebruikt om Gent weer van de Gentenaars te maken. We willen dat Gent een voorloper blijft in sociale digitale innovatie.

21. Toegankelijke stad

Ongeveer 15 procent van de wereldbevolking gaat met een beperking door het leven. Auditieve, visuele, motorische of verstandelijke beperkingen zijn een realiteit voor meer dan een miljard mensen. In Gent gaat het over zowat 40.000 inwoners. We maken van Gent een toegankelijke stad, waar alle inwoners en bezoekers gelijkwaardig en onafhankelijk toegang hebben tot de gebouwen, de openbare ruimte, de dienstverlening en de communicatie. Iedereen kan er goed, gemakkelijk en betaalbaar wonen, leren, werken, dagelijkse activiteiten uitvoeren, zich verplaatsen en ontspannen.

Wat we willen

Eén. Toegankelijke stadsgebouwen

- Alle hindernissen die het mensen met beperkingen moeilijk maken, verwijderen we, niet alleen in de administratieve gebouwen maar ook in de scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen, jeugdlokalen, sporthallen, zwembaden, culturele centra, stadsparken enzovoort.
- In de stadsgebouwen passen we de loketten aan en maken we de ingangen en doorgangen toegankelijk voor mensen met een rolstoel. We voorzien ze van duidelijke wegwijzers.
- We passen de principes van 'Universal Design' toe in alle projecten van de stad en alle opdrachten van sogent. Daarbij wordt reeds bij het ontwerp van scholen, administratieve gebouwen, sportzalen, cultuurhuizen, bibliotheken ervoor gezorgd dat deze gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn. Eerder dan er achteraf een oprijplaat tegenaan te plakken....

Twee. Toegankelijke openbare ruimte

- Ook in iedere publiek toegankelijke ruimte vermijden en verwijderen we hindernissen die verplaatsingen bemoeilijken of verhinderen. We moedigen eigenaars van winkels en horecazaken aan hun zaken maximaal toegankelijk te maken, ook de toiletten.
- We zorgen voor een sluitende controle op de toepassing van de wettelijke bepalingen op vlak van terrassen, bouwwerven, geveltuinjes...
- De stedenbouwkundige verordening voor toegankelijkheid in het vergunningenbeleid passen we strikt toe en we handhaven de regels opgenomen in deze stedenbouwkundige verordening.
- We letten op voldoende kleurcontrast bij de inrichting van gebouwen en bij de aanleg van straten en pleinen, zodat slechtzienden er hun weg vinden.
- Alle openbare ruimtes moeten een attest van toegankelijkheid krijgen, afgeleverd door de stadsdiensten.

Drie. Dienstverlening

- We willen investeren in de vorming en opleiding van het stadspersoneel over hoe vlot om te gaan met mensen met een beperking.

- We willen voldoende personeel in alle stadsdiensten en stadsorganisaties om mensen met een beperking te begeleiden.
- Wij willen verenigingen financieel aanmoedigen om de barrières voor personen met een beperking weg te werken.

Vier. **Communicatie**

- We verwachten dat mensen met een beperking positief in beeld komen in de stadscommunicatie. Laat ze ook méér in beeld komen!
- De informatie van de stad moet toegankelijk zijn voor iedereen. We gebruiken 'klare taal'. We bieden informatie in verschillende formats zodat ze gemakkelijk kan vergroot worden of uitgelezen door een computer. Alle websites van organisaties binnen de Groep Gent moeten beantwoorden aan de eisen van AnySurfer.
- De website moet ook voldoende informatie geven over de toegankelijkheid van gebouwen en diensten.
- Communicatie vanuit de stadsdiensten naar blinden en slechtzienden gebeurt voortaan alleen digitaal in plaats van op papier.
- De onwennigheid tegenover mensen met een beperking moet snel tot het verleden behoren. We willen meer aandacht voor hen zodat iedereen vertrouwd raakt met mensen met een beperking en de essentiële kennis heeft van hoe met hen om te gaan.

Vijf. **Onderwijs en tewerkstelling**

- We pleiten voor inclusief onderwijs. Dat veronderstelt niet alleen fysieke toegankelijkheid maar ook extra ondersteuning voor leerkrachten en aandacht voor een goed leerlingenvervoer.
- We willen de quota van tewerkstelling van mensen met een beperking in de stadsdiensten optrekken. We willen een goed diversiteitsplan waar kandidaten met een beperking een eerlijke kans krijgen om hun talent in dienst te stellen van de stad, op alle niveaus.
- Wij willen dat de stad voldoende opdrachten toewijst aan maatwerkbedrijven. Dat mag niet gebeuren ten koste van reguliere tewerkstelling. De werknemers uit maatwerkbedrijven mogen ook niet in concurrentie staan met gewone werknemers of hetzelfde werk doen tegen minder loon.

Zes. **Mobiliteit**

- Mensen met een beperking moeten mobiel kunnen zijn met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid.
- We zorgen voor een aangepaste inrichting van straten, voetpaden en oversteekplaatsen. Bij werkzaamheden zorgen we voor een goede doorgang op voetpaden en bij oversteekplaatsen.
- Er moeten voldoende voorbehouden parkeerplaatsen zijn, met controle op misbruik.
- Als wegbeheerder is de stad verantwoordelijk voor de aanleg van tram- en bushaltes. We werken drempels weg en maken haltes beter toegankelijk.

- We zorgen voor een aanbod van aangepast vervoer voor inwoners die het openbaar vervoer niet kunnen gebruiken.

Zeven. Evenementen

- We streven ernaar alle evenementen georganiseerd door de stad Gent maximaal toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Concreet: audiodescriptie voor blinden en slechtzienden, ringleiding (via een ringleiding genieten mensen met een hoortoestel van een optreden zonder omgevingsgeluid), gebarentaal voor doven en slechthorenden, rolstoeltoegankelijkheid ...
- We zorgen voor een specifieke opleiding voor de vrijwilligers en medewerkers aan deze evenementen, zodat ze de juiste kennis hebben van de nodige begeleiding.
- We zoeken naar oplossingen voor de meerkost van bepaalde personen met een beperking die altijd een begeleider nodig hebben.

Acht. Aangepaste huisvesting

- Iedereen heeft recht op een aangepaste woning. De wachtlijsten voor assistentiewoningen en focuswoningen worden versneld weggewerkt.
- Nieuwe sociale woningen worden gebouwd volgens het principe van Universal Design. Ze zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers en kunnen gemakkelijk aangepast worden voor mensen met beperkingen zoals blinden, slechtzienden, doven, etc.
- De Stad treedt hard op tegen discriminatie van mensen met een beperking op de private huurmarkt.

Visie

De PVDA kiest voor een inclusieve stad: een stad waar iedereen de kans krijgt op een goed, menswaardig leven. Willen we dat ook bieden aan Gentenaars met een beperking, dan zijn daar inspanningen voor nodig.

Een beperking wordt pas een handicap wanneer het de deelname aan de samenleving belemmert. Om drempels weg te nemen, zijn specifieke aanpassingen nodig, zodat personen met een beperking zonder zorgen kunnen deelnemen aan activiteiten, de arbeidsmarkt, scholen en kunnen genieten van diverse diensten. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap van de Verenigde Naties en de Belgische Grondwet erkennen de noodzaak om de mensenrechten van alle personen met een beperking te bevorderen en te beschermen. Het Gents stadsbeleid moet hierop aansluiten.

Toegankelijkheid van de volledige omgeving, van vervoer, van informatie en communicatie en van voorzieningen of aangeboden diensten is een recht voor alle personen met een beperking, welke dan ook. Toegankelijkheid houdt veel meer in dan de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en van de gebouwen die voor het publiek toegankelijk zijn, zoals winkels, bioscopen, medische praktijken enzovoort.

Onder een integraal toegankelijke publieke ruimte verstaan we een publieke ruimte die iedereen moet kunnen bereiken, betreden, gebruiken en begrijpen op een gelijkwaardige en zelfstandige manier. Dat lijkt een vanzelfsprekendheid, maar in de praktijk zien we dat mensen met een beperking nog op veel hindernissen stoten.

Aanpassingen aan de publieke omgeving komen niet alleen personen met een beperking ten goede. Ook mensen die zich om allerlei redenen minder goed kunnen verplaatsen door bijvoorbeeld een kwetsuur, omdat ze boodschappen dragen of een kinderwagen duwen, worden beperkt in hun bewegingsvrijheid. Degelijke voetpaden en veilige oversteekplaatsen zijn voor iedereen een goede zaak! En voor veel oudere mensen is het een groot voordeel om in gemakkelijk begrijpbare taal te communiceren. Een integraal toegankelijke publieke ruimte vormt de sleutel tot een volwaardige maatschappelijke integratie en participatie van iedereen en getuigt van respect voor mensen.

Het beleid rond mensen met een beperking is voor een groot deel Vlaamse en federale materie, maar ook de stad kan een grote impact hebben op toegankelijkheid van gebouwen, mobiliteit en communicatie. De stad kan ook zelf een modelwerkgever zijn, initiatieven nemen op vlak van mobiliteit, onderwijs, huisvesting en zorg.

Gent heeft al belangrijke stappen gezet naar meer inclusie en toegankelijkheid met het opstellen van het Charter Toegankelijkheid en de bijbehorende actieplannen. Nu is het tijd om hierop verder te bouwen en de focus nog meer te leggen op inclusie voor wonen en werken, twee thema's die cruciaal zijn voor de verdere ontwikkeling van een écht toegankelijke stad. Inclusie betekent niet alleen dat iedereen aanwezig kan zijn, maar ook dat iedereen volwaardig kan deelnemen, ongeacht zichtbare of onzichtbare beperkingen. Dit vereist dat er voldoende middelen en ondersteuning beschikbaar zijn, bijvoorbeeld door

meer toegankelijke woonvormen te creëren en werkgelegenheid te bevorderen voor mensen met een handicap.

Het Gents beleid moet volop steunen op de adviezen van de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap.

Mensen voelen zich gehandicapt als de omgeving niet is aangepast aan hun mogelijkheden. Daarom is er ondersteuning nodig om de omgeving toegankelijk, bruikbaar, begrijpelijk en dus comfortabel te maken voor iedereen. Dat gebeurt het beste door samenwerking tussen deskundigen, gebruikers en beleidsmakers.

Eén. Toegankelijke stadsgebouwen

De fysieke toegang tot de stadsgebouwen is nog altijd geen evidentie. Er bestaan nog veel drempels. We willen dat administratieve gebouwen, scholen, sport- en culturele voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief mensen met een beperking. Daarom verwijderen we alle hindernissen die het moeilijk maken voor mensen met beperkingen, niet alleen in administratieve gebouwen, maar ook in scholen, kinderdagverblijven, speeltuinen, jeugdlokalen, sporthallen, zwembaden, culturele centra, stadsparken en meer. In onze stadsgebouwen zorgen we ervoor dat de loketten aangepast zijn en dat de ingangen en doorgangen toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel. Heldere wegwijzers maken het iedereen gemakkelijk om zijn weg te vinden.

We gaan nog verder: we passen de principes van 'Universal Design' toe in al onze stadsprojecten en bij alle opdrachten van sogent. Dit betekent dat we al bij het ontwerp van scholen, administratieve gebouwen, sportzalen, cultuurhuizen en bibliotheken ervoor zorgen dat deze gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn. We willen geen half werk leveren. Eerder dan achteraf een oprijplaat toe te voegen, ontwerpen we gebouwen die van meet af aan uitnodigend en toegankelijk zijn voor iedereen. Zo maken we onze stad stap voor stap een plek waar iedereen zich welkom voelt, zonder drempels, zonder barrières.

Twee. Toegankelijke openbare ruimte

Ook de openbare weg blijft voor velen een (soms letterlijke) valkuil: slecht onderhouden stoepen, moeilijke oversteekplaatsen, onoverkomelijke hinder aan bouwwerven. Winkels en horeca letten onvoldoende op de doorgang op hun stoepen en op de toegankelijkheid in hun zaak, in het bijzonder de toegang tot de toiletten.

Er is onvoldoende toezicht op de naleving van de regelgeving, zoals bij het plaatsen van terrassen op openbaar terrein, het gebruik van voetpaden door bouwwerven, de aanleg van geveltuintjes en zelfs bij de toegang tot de brievenbussen van BPost. De wettelijke bepalingen bestaan, maar er is een gebrek aan voldoende controle en handhaving. De stad moet proactief optreden om toegankelijkheidsproblemen te voorkomen en waar nodig strikter toezien op de naleving van de regels. Door gemeentepersoneel in te zetten om snel op te treden tegen obstakels die de mobiliteit belemmeren, kunnen hindernissen op voetpaden en pleinen snel en effectief worden aangepakt.

Drie. Dienstverlening

Dienstverlening en bijstand aan mensen met een beperking vereist kennis en vaardigheid om hen op een correcte manier te helpen. Geduld en tijd zijn daarbij essentieel. Dat veronderstelt voldoende personeel met de nodige tijd en vaardigheden om deze diensten te verlenen.

Wij willen dat men mensen met een beperking meer actief opzoekt en informeert over de bestaande dienstverlening. Zij hebben er dikwijls geen weet van of durven er soms geen beroep op doen.

Vier. Communicatie

Mensen met een beperking komen te weinig in beeld. In de stadscommunicatie zijn ze dikwijls afwezig en komen ze nooit aan het woord, ondanks dat er veel (positief) nieuws van en over deze stadsgenoten te vertellen valt. We verwachten dat mensen met een beperking positief in beeld komen in de stadscommunicatie en willen dat ze méér in beeld komen. De onwennigheid tegenover mensen met een beperking moet snel tot het verleden behoren. We willen meer aandacht voor hen zodat iedereen vertrouwd raakt met mensen met een beperking en de essentiële kennis heeft van hoe met hen om te gaan. We maken vormingen rond omgaan en communicatie met personen met een handicap voor ambtenaren die in direct contact komen met burgers.

De website van de stad is onvoldoende gebruiksvriendelijk, veel communicatie gebeurt nog in ingewikkelde taal en op papier. De informatie van de stad moet toegankelijk zijn voor iedereen. We gebruiken 'klare taal' en bieden informatie in verschillende formats, zodat ze gemakkelijk kan worden vergroot of door een computer kan worden uitgelezen. Alle websites van organisaties binnen de Groep Gent moeten voldoen aan de eisen van AnySurfer. We zorgen voor heldere en eenvoudige taal in elke communicatie en elke informatie en bieden informatie aan in een aangepaste vorm en opmaak. Toegankelijkheid van gebouwen blijft essentieel. De website moet voldoende informatie geven over de toegankelijkheid van gebouwen en diensten, zowel online als met aanduidingen ter plekke.

Vijf. Onderwijs en tewerkstelling

Kinderen met een beperking genieten nog altijd niet dezelfde kansen op degelijk onderwijs in hun eigen omgeving als kinderen zonder beperking. Jongeren met een beperking hebben de helft minder kans hoger onderwijs te volgen dan jongeren zonder beperking. Werkzoekenden met een beperking zijn niet alleen oververtegenwoordigd in de statistieken, een groot deel van hen is in die statistieken gewoonweg niet zichtbaar omdat ze niet officieel als werkzoekende geregistreerd zijn.

Vijf procent tewerkstelling in de stadsdiensten voor mensen met een beperking is een minimum, omdat vijftien procent van de bevolking met een beperking leeft. Met de nodige aanpassingen in uurroosters en werkposten is voor velen van hen tewerkstelling een haalbare kaart.

Zes. Mobiliteit

Mobiliteit blijft voor veel mensen met een beperking moeilijk. Gebouwen kunnen dan al toegankelijk zijn, de mensen moeten er ook nog geraken. De toegang en het gebruik van het openbaar vervoer blijven pijnpunten: te hoge opstap, bereikbaarheid van de haltes ...

Uit officiële cijfers van De Lijn blijkt dat slechts 16% van de haltes toegankelijk is voor mensen met een motorische beperking en slechts 8,5% voor personen met een visuele beperking. De vooruitgang verloopt zo traag dat, zelfs na het schrappen van 2.000 haltes, de cijfers in zes jaar nauwelijks zijn verbeterd. (en dat is nog zonder rekening te houden met de extra afstand die reizigers nu moeten afleggen.) Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toegankelijk inrichten van bushaltes. We werken de ontoegankelijke haltes zo snel mogelijk weg. Zo verbeteren we niet alleen de toegankelijkheid, maar verhogen we ook de veiligheid voor alle reizigers.

De PVDA was de eerste om aan de alarmbel te trekken over de gevaarlijke toestanden voor mensen met een beperking ten gevolge van de lang aanslepende werken aan de Gentse tram- en bushaltes.

Daarnaast zijn er op heel wat plaatsen onvoldoende gereserveerde parkeermogelijkheden voor mensen met een beperking en ze worden dikwijls niet gerespecteerd. Daar is onvoldoende controle op.

Zeven. Evenementen

Mensen met een beperking willen evenzeer als mensen zonder beperking allerlei evenementen bijwonen: sportwedstrijden, concerten, toneel en film ... Ze stoten nog altijd op veel hindernissen om er te geraken en de evenementen op een goede manier bij te wonen. Voor sommige bezoekers met een beperking zorgt de noodzakelijke begeleiding voor een meerkost. Dat is dikwijls een reden om af te zien van deelname aan het evenement.

We maken van onze stad een plek waar iedereen van vrijetijdsbesteding kan genieten. De stad maakt alle eigen evenementen volledig toegankelijk. De stappen die werden genomen om de Gentse Feesten toegankelijker te maken zetten we verder en samen met ervaringsdeskundigen spreken we rechtstreeks met organisatoren van andere initiatieven om ervoor te zorgen dat bezoekers met een fysieke beperking volop kunnen meedoen.

Om dit te ondersteunen, bieden we specifieke opleidingen aan voor vrijwilligers en medewerkers, zodat zij de juiste kennis en vaardigheden hebben om de nodige begeleiding te bieden. Daarnaast zoeken we naar oplossingen voor de extra kosten die personen met een beperking maken wanneer zij altijd een begeleider nodig hebben. Zo maken we onze stad echt toegankelijk voor iedereen.

Acht. Aangepaste huisvesting

Mensen met een beperking ervaren nog steeds aanzienlijke problemen op de woningmarkt in Gent. De keuzevrijheid over waar ze kunnen wonen, is voor velen onbestaand en het vinden van een woning die zowel aangepast als betaalbaar is, blijft een bijna onmogelijke

opgave. De weinige woningen die er zijn, voldoen vaak niet aan de essentiële behoeften, waardoor de ontevredenheid hoog is. Gent heeft dringend nood aan meer, toegankelijke en betaalbare huisvesting voor mensen met een beperking.

Jonge mensen in een rolstoel belanden op het einde van hun revalidatie in een rusthuis of bij hun ouders, terwijl velen van hen zeer graag zelfstandig willen wonen. Dit kan alleen als er voldoende aangepaste woningen zijn. De stad speelt hierin een cruciale rol. Bijvoorbeeld in de nieuwe site die er komt in Gentbrugge zijn er 20 aangepaste sociale koop- en huurwoningen voorzien, maar de wachtlijst hiervoor is gigantisch. Bovendien zijn er veel te weinig focuswoningen (waar de bewoners zorg kunnen krijgen en er altijd iemand permanentie heeft) in Gent. Hetzelfde beeld zien we in de assistentiewoningen voor ouderen terug. Deze wachtlijsten werken we versneld weg.

Het gebrek aan aangepaste woningen is tekenend voor het woonbeleid van de Stad Gent: alles wordt overgelaten aan de privé. Aangepaste woningen in nieuwe luxeprojecten, daar wordt volop mee uitpakkt, maar de prijzen zijn verre van sociaal. De PVDA wil dat kwaliteitsvol wonen wordt gegarandeerd voor alle inwoners. Daarom worden nieuwe sociale woningen volgens het principe van Universal Design gebouwd, zodat ze toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en eenvoudig aangepast kunnen worden voor mensen met verschillende beperkingen. De Stad treedt daarnaast hard op tegen discriminatie van mensen met een beperking op de private huurmarkt.

22. Stad met een hart voor sociaal werk

Stad en OCMW staan in voor sociale dienstverlening: buurtwerk, daklozenzorg, drughulp... Ze doen daarvoor ook beroep op sociale middenveldorganisaties via convenanten en projectsubsidies. Het sociaal beleid van de stad krijgt vorm in dialoog met de sociale organisaties. Zij werken op het veld en hebben de expertise. De zorg is geen markt en mag niet in handen vallen van bedrijven met een winstoogmerk. Bij sociale dienstverlening en maatschappelijk (opbouw)werk staan de grondrechten van mensen en emancipatie centraal. Een sociaal beleid pakt de armoede en de sociale uitsluiting aan. Het investeert in wonen, werk, onderwijs, gezondheidszorg en creëert kansen in culturele en maatschappelijke ontplooiing.

Wat we willen:

Eén. Sociaal werk is niet te koop

- We voorzien als stads- en OCMW-bestuur in voldoende en goede sociale dienstverlening, naargelang de noden in de stad. We kunnen daarvoor samenwerken met sociale organisaties. In geen geval worden sociale diensten in handen gegeven van organisaties met een winstoogmerk.
- Sociaal werk is mensenwerk en geen fabriekswerk. We voorzien een kwaliteitscontrole op de sociale zorgprojecten waarbij kwaliteit voorop staat en niet kwantiteit.
- De sociale organisaties zijn partners in het vormgeven van het sociaal beleid. We zetten in op een goede samenwerking tussen de organisaties onderling, want sociale problemen zijn complex. Sociale organisaties en middenveld schrijven mee aan de uitdagingen om de armoede in onze stad aan te pakken.
- We zetten als stad en OCMW in op een duurzame subsidiëring waardoor de continuïteit van zorg verzekerd wordt. Een vertrouwensband met mensen kunnen opbouwen, is cruciaal voor een goede hulpverlening.

Twee. Sociaal werkers zijn mensenrechtenwerkers

- Centraal in het werk van een sociaal werker staan de sociale grondrechten. Het sociaal werk beperkt zich niet tot individuele hulp, maar wordt gestimuleerd structurele oorzaken bloot te leggen. Dat kan via een signaalfunctie naar het beleid en via het emanciperen van mensen.
- We respecteren als stads- en OCMW-bestuur altijd het beroepsgeheim van sociaal werkers.
- We doen beroep op de expertise van sociaal werkers en geven hen échte inspraak in het gevoerde beleid.
- We gaan voor een sociaal beleid dat inzet op werk, wonen, onderwijs, gezondheidszorg en ontplooiing, zodat niemand uit de boot valt. Voor een beleid dat erkent dat niet iedereen dezelfde kansen krijgt in het leven. Structurele uitsluitingsmechanismen worden opgespoord en uitgeschakeld.
- We zorgen voor structurele financiering van kleinschalige projecten die vanuit de basis ontstaan.

Visie

De PVDA is voorstander van een sterk sociaal werk dat tegemoet kan komen aan de noden van verschillende doelgroepen. Jongeren, werkzoekenden, migranten, mensen met fysieke en/of psychische problemen... Hiervoor moeten ruimte en middelen vrijgemaakt worden.

Eén. Sociaal werk is niet te koop

Sociaal werk niet te koop. We verzetten ons tegen het uitbesteden van hulpverleningsprojecten aan private bedrijven als G4S.

Sociaal werk is geen supermarkt, waar je bestellingen plaatst. Doe het zelf, of sluit goede inhoudelijke overeenkomsten af. Maar hou private firma's ver weg van je sociaal beleid.

Een Hart voor Vluchtelingen (EHVV), SAAMO, SIVI, De Zuidpoort, De Sociale Kruideniers, Manoeuvre, Villa Voortman... Het is slechts een greep uit de enorme hoeveelheid aan geëngageerde organisaties en initiatieven die elk op hun eigen manier aan sociaal werk doen. Zij staan te springen om mee te werken aan een echt sociaal beleid, bijvoorbeeld inzake (voedsel)armoede of dakloosheid. Vandaag wordt nog niet optimaal gebruikgemaakt van de kansen die zo'n samenwerking de stad biedt. Wij willen dat er echt geluisterd wordt naar hen en effectief mee samengewerkt wordt, vanaf het begin van het uitwerken van een project of een beleidsmaatregel. We maken voldoende budget vrij om hun werking te garanderen en de samenwerking effectief te doen slagen.

Vermaatschappelijking van de zorg wordt te vaak ingeroepen als een manier om te besparen. Er moet respect zijn voor sociaal werkers die een professionele opleiding hebben genoten. Vrijwilligers vervullen een belangrijke functie in veel organisaties binnen het middenveld maar ze kunnen geen vervanging zijn voor professionele krachten.

Twee. Sociaal werkers zijn mensenrechtenwerkers

Centraal in het werk van een sociaal werker staan de sociale grondrechten. Sociaal werkers kunnen ook niet los gezien worden van de context waarbinnen zij werken. Sociaal werk werkt het beste als onderdeel van een stad als emancipatiemachine. Sociaal werk rendeert pas als het een onderdeel is van een slim en structureel sociaal beleid. Alle inwoners van Gent hebben 'recht op de stad', dat wil zeggen dat ze wonen en leven in een stad op mensenmaat waar hun grondrechten realiteit zijn.

Sterk sociaal werk is de beste garantie om te verbinden en niet te verdelen. Ze helpen om de mayonaise in de wijken te doen pakken. Sociaal werkers moeten dan ook de kans (lees ook middelen) krijgen om hun werk naar behoren uit te voeren. Ze moeten hiervoor de nodige vertrouwensband kunnen opbouwen met hun doelgroep.

Stad Gent staat er niet alleen voor. In Gent is er een breed en bloeiend middenveld, met sociaal werkers die zich engageren rond allerhande thema's en doelgroepen. Bovendien groeit het aantal burgerinitiatieven enorm.

Al te vaak, ook in Gent, ziet het beleid deze organisaties en werkers als slechts een verlengstuk van de eigen wensen en doelen. Rekening houden met de vrijwilligers van allerlei basisinitiatieven en buurtgroepen is moeilijk. Ga regelmatig en met open vizier in dialoog!

Subsidies en convenanten dienen niet om sociaal werkers of vrijwilligers van nieuwe initiatieven voor je kar te spannen. Ze zijn best ook structureel en maken werkbaar werk mogelijk. Omkader al het moois dat de professionele organisaties en nieuwe burgerinitiatieven te bieden hebben doordacht en structureel.

23. Gent, solidair met de wereld

Solidariteit is een werkwoord. We maken van Gent een solidaire stad en dragen bij aan een actief vredesbeleid dat elke medeplichtigheid met de genocide in Palestina stopzet. We werken aan een stad die bewust omgaat met ons Belgische koloniale verleden en hierover actief informeert en sensibiliseert. We kiezen voor internationale solidariteit, waarbij mensenrechten de basis vormen van ons beleid.

Wat we willen:

Eén. Palestina: stop de genocide

- We behouden de beslissing van de Stad Gent om bedrijven die in Palestina de mensenrechten schenden of internationale regels aan hun laars lappen stevast te boycotten. We breiden deze boycot verder uit op basis van de principes van de BDS-campagne.
- We organiseren geen handelsmissies naar Israël zolang dat land het internationaal recht blijft schenden.
- We roepen Gent officieel uit tot een apartheidsvrije zone.
- We onderschrijven de BDS-campagne (Boycot, Desinvesteren en Sancties) tot Israël de genocide stopt en de internationale rechtsregels en VN-resoluties respecteert.
- We eisen de onmiddellijke en onvoorwaardelijke erkenning van Palestina. We verdedigen het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk. Dit is essentieel in het vredesproces. We zetten vanuit de Stad Gent druk op de federale regering om Palestina onvoorwaardelijk te erkennen.

Twee. Dekoloniseer Gent

- Het debat over ons koloniaal verleden moet permanent gevoerd worden.
- We werken aanbevelingen uit het dekoloniseringstraject uit.
- We richten een 'Stedelijk kennis- en herinneringscentrum voor dekolonisering en de strijd tegen racisme' op. Dit kenniscentrum informeert en sensibiliseert de Gentenaars en de bezoekers van onze stad over het koloniaal verleden, neokolonialisme en de antikoloniale strijd.
- We verwijderen standbeelden en straatnamen die het koloniale verleden verheerlijken.
- We noemen straten of pleinen naar 'dwarsliggers' van over de hele wereld. Te beginnen met een Patrice Lumumbastraat of -plein, vernoemd naar de Congolese premier. We geven hierbij prioriteit aan vrouwelijke straatnamen.
- Binnen het stedelijk onderwijs wordt de geschiedenis van het kolonialisme, het neokolonialisme en de antikoloniale strijd onderwezen.

Drie. Een stad met een lokaal vredesbeleid

- We verklaren Gent kernwapenvrij en willen dat Gent als onderschrijver van het project Mayors for Peace duidelijk standpunt inneemt voor een wereld zonder nucleaire wapens.

- We weigeren elke medewerking in het kader van militaire interventies. We zorgen ervoor dat er geen oorlogsmateriaal naar conflictgebieden wordt vervoerd via de Gentse haven.
- We zetten opnieuw in op het organiseren van vredesacties en vredeseducatie, in samenwerking met alle relevante partners.

Vier. Internationale solidariteit

- We nemen de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) als leidraad voor het lokaal beleid en voorzien hiervoor in de nodige administratieve ondersteuning.
- We steunen organisaties die werken rond mondiale solidariteit en die de Gentenaar sensibiliseren en organiseren rond dit thema. We versterken de adviesraad AdMoS en het netwerk AdMoSfeer.
- We bouwen Gent verder uit als FairTradeGemeente, met een duurzaam aankoopbeleid en bewustmakingscampagnes. De stad koopt enkel goederen en diensten aan waarvoor alle betrokkenen in het productieproces een eerlijk loon hebben ontvangen en in menswaardige omstandigheden hebben gewerkt. Ook bij het gebruik van stedelijke accommodatie door derden of in structuren waarin de stad betrokken is (bijvoorbeeld intercommunales), worden dezelfde voorwaarden nageleefd.
- In 2025 zal Gent 20 jaar een FairTradeGemeente zijn. We grijpen deze gelegenheid aan om dit verder onder de aandacht te brengen en het eerlijke aankoopbeleid te versterken.
- We bouwen verder aan een ethisch financieel beleid met zorg voor duurzame ontwikkeling en mensenrechten.
- We gaan een stedenband aan met de Cubaanse havenstad Mariel en zetten in op uitwisselingen tussen beide steden rond stadslandbouwprojecten, milieu-educatie in de wijken (*greenmapping*) en gezondheidszorg.
- We weigeren om de VS-blokkadewetten (extraterritoriale toepassing van VS-wetten) uit te voeren of te aanvaarden dat bijvoorbeeld bedrijven of banken dat doen.

Visie

De huidige wereldorde is er een waarin multinationals de wereldeconomie beheersen en alle landen en sectoren aan hun winsthonger willen onderwerpen.

Oneerlijke handelsverhoudingen, inmenging in andere landen, economische oorlogen (bijvoorbeeld de VS-blokkade tegen Cuba) en militair ingrijpen – rechtstreeks (zoals in Syrië) of via derden (denk aan Israël of Saoedi-Arabië) – zijn daarvan het gevolg. Voor de mensen in het Zuiden betekent dat meer armoede, meer repressie en minder toekomstperspectieven.

De PVDA kiest vanuit haar socialistische visie onvoorwaardelijk voor duurzame ontwikkeling en internationale solidariteit. Dit betekent een sociaal rechtvaardig economisch model dat vertrekt van de reële noden van de bevolking en dat de toekomst van de planeet vrijwaart, in een wereld waarin alle landen op gelijke voet staan en waarin enkele grootmachten hun wil niet langer aan de rest van de wereld opleggen. Een wereld van vrede, samenwerking en gedeelde vooruitgang.

Solidariteit betekent voor ons dus dat we ons verzetten tegen die wereldorde en daarbij onze bondgenoten in de wereld steunen. En dat kunnen we ook vanuit de stad Gent (blijven) doen.

Eén. Palestina: stop de genocide

Verschillende gemeenten in België en de rest van de wereld hebben zich de laatste jaren actiever uitgesproken tegen het Israëlische apartheidsregime en de voortdurende schendingen van de mensenrechten en het internationaal recht tegen de Palestijnse bevolking.

Dit is nog toegenomen na de hernieuwde aanvallen op de Gazastrook door het Israëlisch leger. De genocide moet stoppen.

Steden zoals Barcelona en Oslo hebben alle banden met het Israëlische apartheidsregime verbroken. In België is Luik de eerste stad die, op initiatief van de PVDA, deze stap heeft genomen. Nadien volgde onder andere ook Verviers. Wij willen dat Gent dit goede voorbeeld volgt. Het is een goede zaak dat de stad niet langer producten zal aankopen van Israëlische bedrijven die actief zijn in bezette Palestijnse gebieden, maar de stad kan en moet verder gaan. We willen dan ook dat de stad Gent zich officieel uitroept tot apartheidsvrije zone en alle banden met Israël verbreekt, zolang het de mensenrechten en het internationaal recht blijft schenden.

Het verbreken van de banden met Israël betekent ook dat handelsmissies, zoals de geplande VOKA-reis naar Israël waaraan schepen Sofie Bracke (Open Vld) in 2020 zou deelnemen, niet kunnen. Deze reis ging, onder druk van vele activisten, het middenveld en tussenkomsten van de PVDA, niet door. Dergelijke missies zijn een politiek statement en legitimeren de illegale kolonisatiepolitiek van de staat Israël. De Stad Gent mag zich daar op geen enkel moment aan verbinden.

De PVDA wil dat de Stad Gent officieel de BDS-campagne (Boycot, Desinvesteren en Sancties) tegen Israël ondersteunt totdat het land de internationale rechtsregels en VN-resoluties respecteert. Zo kan Gent zelf niet samenwerken met bedrijven die in Palestina de mensenrechten schenden of internationale regels aan hun laars lappen. Dit gaat dan over banken zoals BNP Paribas en ING. De stad neemt hierbij de taak op zich om de bevolking te informeren en te sensibiliseren over de BDS-campagne.

Twee. Dekoloniseer Gent

Naast de boycot van bepaalde bedrijven die actief de mensenrechten schenden in Palestina kwam er, door druk van onderuit, ook een dekoloniseringstraject. Zo werd er door verschillende middenveldorganisaties, activisten en de PVDA opgeroepen om de stad Gent te dekoloniseren, te beginnen met het hernoemen van de Leopold II-laan naar de Patrice Lumumba-laan en het verwijderen van het standbeeld van Leopold II uit het Zuidpark.

Na hevig debat op de gemeenteraad, werd er beslist om een dekoloniseringstraject te starten met een uiteenlopende groep van middenveldorganisaties en betrokken burgers. Dit leverde tal van aanbevelingen op om de dekolonisering van Gent aan te pakken.

Veel aanbevelingen gingen over de aanpak van racisme en discriminatie in de samenleving. Bij de PVDA vertrekken we consequent vanuit een klassenanalyse, gericht op de verhoudingen binnen de economische relaties. Daarbij zien we dat racisme en discriminatie mechanismen van sociale ongelijkheid en structurele onrechtvaardigheid zijn. We moeten beseffen dat 'onze samenleving' is gebouwd op een complexe geschiedenis waarin niet iedereen aan dezelfde kant of op gelijke voet stond. Die geschiedenis bevat zwarte bladzijden van economische uitbuiting, structurele discriminatie en imperialisme.

Om te voorkomen dat we dezelfde fouten herhalen, moeten we die donkere bladzijden onder ogen durven zien. Ons straatbeeld kan degenen die streden voor dekolonisering eren. Helaas draagt onze stad nog steeds sporen van een tijdperk waarin kolonisatie werd verheerlijkt.

Daarom maken wij de keuze om straten of pleinen te noemen naar 'dwarsliggers' van over de hele wereld. Te beginnen met een Patrice Lumumba-sstraat of -plein, vernoemd naar de Congolese premier. We besteden hierbij specifiek aandacht aan vrouwelijke straatnamen.

We vragen ook een herdenkingsmonument voor de 128 Senegalezen en 60 Filipijnen die tijdens de wereldtentoonstelling in Gent (1913) letterlijk of imaginair in een kooi tentoongesteld werden.

Dekolonisering gaat echter over veel meer dan alleen maar het veranderen van een straatnaam. Het gaat ook en vooral over het aanpakken van discriminatie en structurele ongelijkheid op de huurmarkt en de arbeidsmarkt via praktijktesten.

We maken daarom werk van een echte dekolonisering. We hebben een brede culturele strijd nodig om als samenleving eindelijk de koloniale mentaliteit af te werpen. Hierbij leggen we de focus niet enkel op de Belgische kant van het verhaal, maar bekijken we dekolonisatie

vanuit het standpunt van de gekoloniseerden. De 29 aanbevelingen uit het dekoloniseringstraject van 2019 moeten blijvend in overweging genomen worden.

Een belangrijke stap die we daarbij willen zetten is de oprichting van een ‘Stedelijk kennis- en herinneringscentrum voor dekolonisering en de strijd tegen racisme’. Dit kenniscentrum moet de Gentenaars en bezoekers van onze stad informeren en sensibiliseren over het koloniaal verleden, neokolonialisme en de antikoloniale strijd. We integreren deze onderwerpen binnen het stedelijk onderwijs.

Drie. Een stad met een lokaal vredesbeleid

Gent maakt deel uit van het project Mayors for Peace. In tijden waarin oorlog niet ver weg is en de nucleaire dreiging steeds toeneemt, worden dergelijke samenwerkingen alleen maar belangrijker. Binnen die context verklaren we Gent kernwapenvrij en willen we dat Gent een officieel standpunt inneemt voor een wereld zonder nucleaire wapens.

We bouwen verder aan een actief vredesbeleid en weigeren elke medewerking in het kader van militaire interventies. Verder kijken we er streng op toe dat er geen oorlogsmateriaal via de Gentse haven getransporteerd wordt naar conflictgebieden. De stad zet hiervoor controlemechanismen op vanuit haar positie binnen North Sea Port. Tot slot zetten we vanuit de stad opnieuw in op het organiseren van vredesacties en vredeseducatie, samen met relevante actoren uit het brede middenveld.

Vier. Internationale Solidariteit

We nemen de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) als leidraad voor het lokaal beleid en voorzien hiervoor in de nodige administratieve ondersteuning. Ook steunen we organisaties die werken rond mondiale solidariteit en die de Gentenaar sensibiliseren en organiseren rond dit thema. We versterken de adviesraad AdMoS en het netwerk AdMoSfeer.

In 2025 zal Gent 20 jaar een FairTradeGemeente zijn. We grijpen deze gelegenheid aan om dit verder onder de aandacht te brengen en het eerlijke aankoopbeleid te versterken. De stad koopt enkel goederen en diensten aan waarvoor alle betrokkenen in het productieproces een eerlijk loon hebben ontvangen en in menswaardige omstandigheden hebben gewerkt. Ook bij het gebruik van stedelijke accommodatie door derden of in structuren waarin de stad betrokken is (bijvoorbeeld intercommunales), worden dezelfde voorwaarden nageleefd.

We bouwen verder aan een ethisch financieel beleid met zorg voor duurzame ontwikkeling en mensenrechten.

We gaan een stedenband aan met de Cubaanse havenstad Mariel en zetten in op uitwisselingen tussen beide steden rond stadslandbouwprojecten, milieu-educatie in de wijken (*greenmapping*) en gezondheidszorg.

We weigeren om de VS-blokkadewetten (extraterritoriale toepassing van VS-wetten) uit te voeren of te aanvaarden dat bijvoorbeeld bedrijven of banken dat doen.

24. Stad met lokale ondernemers

Een levendige stad kan niet zonder lokale zelfstandigen. Zij zijn mee de basis voor de bedrijvigheid in elke wijk. Bakkers en kruideniers, maar ook andere handelaars, horeca-uitbaters, creatieve zelfstandigen en ondernemers die een dienst aanbieden. In onze sociale visie op de stad zetten wij die zelfstandigen op een belangrijke plaats. Voor steeds meer zelfstandigen en kleine ondernemingen staat het water aan de lippen. In de deelgemeenten verdwijnen steeds meer middenstanders, maar ook in het centrum krijgen ze het steeds moeilijker. Het huidige beleid focust op grote ketens, bedrijven en massatoerisme, maar de stedelijke ondersteuning schiet tekort voor de kleine ondernemer. Als we een sociale en leefbare stad willen, moeten we de lokale zelfstandigen volop ondersteunen.

Wat we willen:

Eén. Betere ondersteuning voor kleine ondernemingen en zelfstandigen

- We verlagen de belastingen voor kleine zelfstandigen en laten de grootste bedrijven hogere tarieven betalen. Zo realiseren we een eerlijke taxshift, zoals in Zelzate.
- We verlagen de forfaitaire tarieven voor kleine bedrijven in de bedrijfsbelasting en verlagen de terrasbelasting.
- We werken de sfeergebieden verder uit met focus op de deelgemeenten.
- We bouwen het Ondersteuningspunt Ondernemers Gent (OOG) verder uit. We ondersteunen zelfstandigen ook verder als ze het statuut van 'starter' ontgroeien.
- PuurGent wordt verder uitgebreid naar zelfstandigen die buiten de detailhandel en horeca vallen.
- De Stad biedt een publieke dienst Boekhouding aan betaalbare prijzen aan.
- We dringen aan bij de federale regering voor het oprichten van een publieke bank, die betere ondersteuning biedt voor kmo's die leningen willen aangaan.
- We binden de strijd aan tegen de steeds stijgende huurprijzen en tegen de speculatieve leegstand die ook winkeliers en de horeca treffen.
- We draaien de verhoging van de onroerende voorheffing voor particulieren en kleine zelfstandigen terug.
- De procedure voor het aanvragen van subsidies wordt vereenvoudigd. De Stad ondersteunt ondernemers bij hun aanvraag en de omvang van de dossiers wordt teruggeschroefd.
- We versoepelen het terrasreglement zodat we in Gent meer gezellige en ruimere terrassen kunnen zetten.
- We bouwen de energiecoaching van de Stad Gent verder uit, waarbij professioneel advies gegeven wordt op maat van de onderneming om energiebesparende maatregelen te plannen en uit te voeren.
- We zorgen voor meer betaalbare ruimtes voor artiesten. Van collectieve ateliers tot repetitiezalen en opslagruimte.

Twee. Koop lokaal in Gent

- We begunstigen buurtwinkels en korteketenhandels ten nadele van groothandel, agrobusiness en onlineverkoop via het buitenland.
- We zetten in op integrale wijken met een versterkt sociaal weefsel. We zorgen dat in alle wijken basisdiensten aanwezig zijn. Buurten en wijken worden verder ontwikkeld door buurtwinkels, bakkers, lokale handelaars en horeca aan te trekken in de woonwijken.
- Bij openbare aanbestedingen bevoordelen we lokale handelaars.
- Stad Gent neemt een voorbeeldfunctie op en koopt zelf zo veel mogelijk lokaal aan. In dit aankoopbeleid worden ook ethische, sociale en ecologische criteria in rekening genomen, zoals een goed werknemersbeleid, circulaire economie en klimaatimpact.
- De Stad ondersteunt Gentse zelfstandigen die werken met lokale en korteketenproducten van andere lokale ondernemers en korteketenlandbouwers.
- De Stad moedigt actief duurzame korteketenlandbouw aan. Landbouwers uit de regio worden in contact gebracht met lokale landbouwmarkten en grote verbruikers. Er wordt opgetreden tegen het oneigenlijk gebruik van landbouwgrond.

Drie. (Duurzame) bereikbaarheid voor klanten en leveranciers

- We zorgen voor gratis en kwaliteitsvol openbaar vervoer, met meer haltes en meer doorkomsten. Dat verhoogt de bereikbaarheid van lokale handelaars in het stadscentrum en de buitenwijken en leidt tot meer klanten voor handelaars en horecazaken. Een bereikbare stad is een bruisende stad.
- We blijven het Stadsdistributieplatform verder uitbouwen. Hierbij worden leveringen voor in de stad samengebracht en opnieuw verdeeld via lichter en klimaatvriendelijker vervoer. De Stad zet zelf bijkomende initiatieven op en houdt die voor 100% in publieke handen.
- We houden bij het organiseren van grote evenementen in het stadscentrum rekening met eventuele negatieve gevolgen voor de leveringen voor de lokale ondernemers.
- We vervangen de reclame in de bushokjes door een non-profit systeem waarbij culturele en sociale organisaties die ruimte kunnen gebruiken voor hun campagnes.

Vier. Zorg voor een leefbaar statuut

- We geven zelfstandigen extra ondersteuning bij wegenwerken door initiatieven zoals TRAVAK van PuurGent verder uit te bouwen.
- We dringen bij de federale regering aan om de sociale rechten van zelfstandigen uit te breiden, met name wat betreft de werkloosheidsuitkering, ziekte, arbeidsongeschiktheid en zwangerschap.
- Er komen strengere regels rond outsourcing en de aansprakelijkheid van opdrachtgevers. Zo beschermen we zelfstandigen en kmo's beter in hun contacten met grote groepen.
- We dringen bij de bovenlokale overheid aan op een volwaardig kunstenaarsstatuut voor zelfstandige kunstenaars.

Visie

Eén. Betere ondersteuning voor kleine ondernemingen en zelfstandigen

Kleine ondernemingen zoals handelaars en horecazaken zorgen mee voor de leefbaarheid van een stad en zijn de basis van de bedrijvigheid in elke wijk. Het huidige beleid focust op grote ketens, bedrijven en massatoerisme, maar stedelijke ondersteuning schiet tekort voor de kleine ondernemer. Als we een sociale en leefbare stad willen, moeten we als Stad de lokale zelfstandigen volop ondersteunen.

Het stadsbestuur heeft heel wat tools in handen om zelfstandigen te ondersteunen in het uitoefenen van hun beroep. Vaak wordt die energie enkel gefocust op grote bedrijven en innovatieve projecten.

We voeren een eerlijke taxshift door, waarbij we de belastingen voor kleine ondernemingen en zelfstandigen verlagen en een grotere bijdrage vragen van de grootste bedrijven op ons grondgebied. We verlagen ook de terrasbelasting.

Het uitbouwen van de dynamische sfeergebieden in het stadscentrum is één van de positieve verwezenlijkingen van het voorbije stadsbestuur. Dit neemt de concurrentiesfeer tussen handelaars weg en maakt hen partners in het promoten van hun eigen stukje Gent. Toch moeten we vaststellen dat er dikwijls nog te weinig financiële en administratieve ondersteuning is. Het beheer van de sfeergebieden komt vaak terecht op de schouders van geëngageerde handelaars. Daarom willen we dat het stadsbestuur meer ondersteuning biedt. De Stad voorziet proactief infopakketten voor zelfstandige nieuwkomers in het sfeergebied. Zo weten zij wat er leeft in de buurt, welke activiteiten en ondersteuning er worden georganiseerd, en wie de andere ondernemers in de buurt zijn.

Het huidige stadsbestuur heeft de sfeergebieden niet willen doorvoeren in de randgemeenten en buitenwijken. Die snakken nochtans naar dezelfde mogelijkheden om hun aanbod en activiteiten bekend te maken en om hun buurt te doen (her)leven door gezamenlijke projecten op te starten. In de buitenwijken is het steeds moeilijker om de kernen levendig te houden en de kleine zelfstandige heeft het moeilijk om te blijven bestaan. Extra ondersteuning van de Stad is dus nodig door die wijken op te nemen in het sfeergebiedenproject. Een groot deel van de Gentenaars woont in die randgemeenten. Gent is ook van hen, niet enkel van de toeristen in het stadscentrum.

De zelfstandigenorganisaties en het stadsbestuur zetten veel in op het ondersteunen van de startende zelfstandigen, met onder andere initiatieven zoals het starterscontract van het Ondersteuningspunt Ondernemers Gent (OOG). Veel zelfstandigen geven echter aan dat er nood is aan een meer gespecialiseerde en uitgebreide begeleidingsdienst die ondernemers kan bijstaan inzake rechten, management, fiscaliteit, personeelsbeleid, milieu en innovatie in elke fase van hun loopbaan.

Zelfstandigen die in moeilijkheden (dreigen te) komen, worden nog te vaak aan hun lot overgelaten of moeten een beroep doen op weinig gekende initiatieven met een beperkte

capaciteit. Deze ondersteuning zouden de ondernemers bij de Stad Gent zelf moeten kunnen vinden.

De procedure voor het aanvragen van subsidies moet eenvoudiger. Ondernemers hebben vaak geen tijd om deze gigantische dossiers in elkaar te boksen. De Stad moet zelfstandigen bij hun aanvraag ondersteunen en de omvang van de dossiers moet worden teruggeschroefd. We versoepelen het terrasreglement zodat we in Gent meer gezellige en ruimere terrassen kunnen zetten. We bouwen de energiecoaching van de Stad Gent verder uit, waarbij professioneel advies gegeven wordt op maat van de onderneming om energiebesparende maatregelen te plannen en uit te voeren.

De stijgende huurprijzen zijn niet enkel problematisch als je wil wonen in Gent. Ook voor de Gentse handelaars, horecazaken of zelfstandigen die diensten verlenen, staat het water aan de lippen. Daarnaast is de leegstand van handelspanden in Vlaanderen in 10 jaar tijd verdubbeld. In Gent stonden in 2023 maar liefst 406 handelspanden leeg. Dat is 7,7% van alle panden. Gent kende van alle Vlaamse provinciehoofdsteden de sterkste groei van commerciële leegstand in de periode 2013-2017. Toch merken we dat de huurprijzen van de winkels exponentieel blijven stijgen. Veel handelaars worstelen met deze hoge huurprijzen, die een groot deel van hun kosten opsorpen. De prijzen worden in stand gehouden door speculatie. De Stad moet hard optreden tegen leegstand, ook van commerciële panden.

De Stad moet, naast initiatieven zoals The Box (waar beginnende ondernemers hun concept kunnen uittesten in pop-upvorm), ook panden in eigen handen hebben. Die worden dan verhuurd aan een betaalbare prijs. Daarnaast moet er een openbaar register komen van de huidige gevraagde huurprijzen en van de stijging van de voorbije jaren.

Het Gentse stadsbestuur heeft in september 2023 beslist om de opcentiemen op de onroerende voorheffing te verhogen van 913,10 naar 1.088. Dat is een toename van bijna 20%. PVDA wil die verhoging van de onroerende voorheffing terugdraaien en verlagen naar het oude niveau.

Een uitbreiding van de focus van PuurGent die breder gaat dan detailhandel en horeca of het oprichten van een extra ondernemersorganisatie lijkt noodzakelijk. Veel kleine zelfstandigen vallen namelijk buiten de detailhandel en horeca en dus uit de boot.

Twee. Koop lokaal in Gent

Voor een stad is het van levensbelang dat zowel de kern als de wijken een bloeiende dynamiek kennen. Om op een duurzame manier te kunnen samenleven, stellen wij het principe van integrale kernen voor. Dat zijn wijken waar wonen betaalbaar is, waar gezondheidszorg, onderwijs en publieke voorzieningen toegankelijk en degelijk zijn. Ruimtegebruik en mobiliteit moeten in een duurzame stad slim aangepakt worden en dat impliceert dat de dagelijkse noden van de mensen nabij moeten zijn. Uiteraard betekent dat ook dat lokale handelaars, zoals buurtwinkels, in de wijk verankerd moeten blijven.

Gezonde kernen moeten beschikken over een goede mix van activiteiten. Wonen, werken, ontspannen, onderwijs, cultuur ... moeten dus met elkaar verweven zijn in de wijken. Die mix moet er dan ook zijn bij de verschillende soorten zaken van ondernemers.

Met PVDA maken we een absolute prioriteit van het ondersteunen van kleine zelfstandigen, in plaats van grote bedrijven en ketens. Een doelgerichte aanpak is nodig om kleine handelaars open te houden en te verankeren in de buurt. Om te beginnen haalt het stadsbestuur zelf geen grote concurrenten binnen. In openbare aanbestedingen worden kleinere handelaars nu vaak al bij voorbaat uitgesloten omdat de aanbesteding te groot is en er onredelijk hoge omzetcijfers worden vereist. Vaak bieden grote spelers ook producten aan tegen prijzen waar de lokale handelaar niet mee kan concurreren. De Stad moet daarom de kwaliteit van de producten beter valideren bij aanbestedingen. Bovendien moeten bepaalde loten opgedeeld worden, zodat ook kleine spelers kunnen meedingen.

De Stad moet een voorbeeldfunctie opnemen in het ondersteunen van lokale handelaars en moet zelf zo veel mogelijk lokaal aankopen. In dit aankoopbeleid worden ook ethische, sociale en ecologische criteria in rekening genomen, zoals een goed werknemersbeleid, circulaire economie en klimaatimpact.

De Stad ondersteunt Gentse zelfstandigen die werken met lokale en korteketenproducten van andere lokale ondernemers en korteketenlandbouwers. Nu is het voor veel ondernemers financieel onmogelijk om lokale of korteketenproducten aan te kopen. Deze ondersteuning kan onder andere door een speciaal 'Ik serveer lokaal'-label, met focus op duurzaamheid en gezondheid, of door subsidies te geven aan zelfstandigen die bereid zijn om met lokale producenten te werken.

Om de detailhandel te versterken in een wereld waarin online shoppen steeds meer regel dan uitzondering wordt, stellen we een officieel e-commerce platform, 'Koop Gents', voor. Hierin verenigen we alle lokale detailhandelaars in het Gentse, waardoor Gentenaars zeer bewust lokaal kunnen kopen. De bestellingen die via dit platform geplaatst worden, worden bezorgd via het Stadsdistributieplatform, waarbij kleine handelaars korting krijgen.

De Stad moedigt actief duurzame korteketenlandbouw aan. We brengen op structurele manier lokale landbouwers in contact met landbouwmarkten en afnemers zoals scholen of bedrijven. We treden ook op tegen de verpaarding, waarbij landbouwgronden niet langer voor productie worden ingezet maar voor stedelijke functies. Dat is één van de maatregelen die we nemen om de strijd aan te binden tegen de zeer hoge prijs van landbouwgronden. We treden ook op tegen het oneigenlijk gebruik van landbouwgrond.

Drie. (Duurzame) bereikbaarheid voor klanten en leveranciers

Voor handelaars en horecazaken is bereikbaarheid een sleutelement. Niet alleen om klanten bij de zaak te krijgen en dus meer te verkopen, maar ook voor leveringen is een goede bereikbaarheid noodzakelijk.

Om meer klanten aan te trekken, pleit de PVDA voor een veel betere uitbouw van het openbaar vervoer in Gent. Verder moet het openbaar vervoer altijd gratis zijn, niet enkel op koopzondagen. Zo verhelpen we financiële en praktische drempels voor mensen om het

openbaar vervoer te nemen. Vooral in de randgemeenten is het van cruciaal belang om de mobiliteit van de inwoners te vergroten.

In 2017 werd door het Stadsdistributieplatform het initiatief GentLevert opgericht, bedoeld voor Gentse handelaars, horeca-uitbaters en ondernemers die streven naar meer comfort en een leefbaar Gent. Dit project, waarbij de Stad Gent en externe partners zorgen voor efficiënte en duurzame distributie in de binnenstad, heeft helaas de laatste jaren weinig aandacht gekregen. De PVDA pleit ervoor om dit initiatief nieuw leven in te blazen en wil gerichte kortingen voor kleine handelaars die hiervan gebruik willen maken. Het Stadsdistributieplatform moet bovendien worden ingeschakeld in de e-commerce binnen de stad, zodat het een echte meerwaarde kan bieden voor de toenemende vraag van klanten om lokaal te kopen.

Toch moeten we ook waakzaam blijven voor de arbeidsvoorwaarden van de mensen die binnen dit Stadsdistributieplatform werken. De Stad gaf bijvoorbeeld BubblePost uit handen aan bpost. Als we dergelijke initiatieven overlaten aan privéspelers bestaat het risico dat, om de kosten te verlagen, lonen en arbeidsomstandigheden onder druk zullen komen te staan. Daarom pleit de PVDA ervoor om het Stadsdistributieplatform in publieke handen te houden en mensen aan te stellen met volwaardige contracten.

Vier. Zorg voor een leefbaar statuut

Zelfstandigen hebben een zeer nadelig statuut. Ondernemers staan voortdurend voor uitdagingen zoals concurrentie van grotere en meer kapitaalkrachtige bedrijven, administratieve zorgen en financiële stress. Het evenwicht tussen werk en privé is bij veel zelfstandigen volledig uit balans. Het is voor hen vaak geen optie om niet te werken. Zelfs niet bij ziekte, zwangerschap of dreigende burn-out.

Het sociale vangnet voor zelfstandigen is ook ondermaats. De PVDA pleit ervoor om dit drastisch te verbeteren. De Stad moet aandringen bij de federale regering om de sociale rechten van zelfstandigen uit te breiden, met name wat betreft de werkloosheidsuitkering, ziekte, arbeidsongeschiktheid en zwangerschap. Deze uitbreiding moet worden gefinancierd door solidariteitsbijdragen van grote bedrijven.

Daarnaast moet de Stad Gent ook zelf verantwoordelijkheid opnemen. Naast de 'Vlaamse compensatieregeling bij hinder door openbare werken' moet er vanuit de Stad een extra compensatie worden geboden, aangezien het vervangingsinkomen vaak niet voldoende is om huur en andere vaste kosten te dekken. Wegenwerken kunnen zo al snel leiden tot het faillissement van een zaak. Initiatieven zoals TRAVAK van PuurGent, gericht op het vergroten van de zichtbaarheid van handelaars die geconfronteerd worden met langdurige wegenwerken, moeten verder worden uitgebouwd.

PVDA pleit voor strengere regels rond outsourcing en de aansprakelijkheid van opdrachtgevers. Zo beschermen we zelfstandigen en kmo's beter in hun contacten met grote groepen.

We dringen bij de bovenlokale overheid aan op een volwaardig kunstenaarsstatuut voor zelfstandige kunstenaars en breiden dit uit naar artistieke knelpuntberoepen.

25. Industrie- en havenstad

Gent kent een grote diversiteit aan industriële sectoren in de haven (staal, chemie, voeding, energie, landbouw). Zo'n zestigduizend mensen zijn er tewerkgesteld. Ze bouwen de basismaterialen voor onder andere de landbouw, de bouw, farmaceutica en smartphones, zoals staal, cement en kunststoffen. Ze bouwen ook de basismaterialen die noodzakelijk zijn voor de klimaattransitie, zoals de toekomstige voertuigen, de windturbines of energiezuinige woningen. Dit zijn allemaal troeven om van North Sea Port een groene haven van de toekomst te maken. De stad kan daarbij een sturende rol opnemen in de zoektocht naar bedrijven die de toegang tot hernieuwbare energie uit de Noordzee faciliteren, het stadsafval tot grondstof voor recycling verwerken, en die de expertise van de UGent en de andere verschillende kennisinstellingen aantrekt.

Wat we willen:

Eén. Een duurzame toekomst voor de industrie

- De troeven om North Sea Port als groene haven van de toekomst verder uit te bouwen zijn talrijk. Een sturende rol voor de overheid is nodig om een duurzame toekomst voor onze industrie, voor onze jobs en de planeet uit te bouwen.
- We richten een Gents gemeentelijk energiebedrijf dat investeert in zonnepanelen en windmolens in de haven. Als haven zetten we in op de ontwikkeling van groene waterstoftechnologie.
- De stad Gent heeft heel wat hefboomen in handen om te wegen op het beleid van de bedrijven. We doen dat samen met de omwonenden, met de werkers en vakbonden van de betrokken bedrijven en met de klimaat- en milieubeweging.
- We steunen de eis van de vakbond dat ArcelorMittal de nodige investeringen doet om groen staal te kunnen produceren.
- Bij projecten in de stad en bedoeld voor de stad mag op korte termijn enkel nog CO₂-arm staal gebruikt worden.
- We transformeren de haven tot een innovatieve circulaire hub door bedrijven die aan de slag gaan met de reststromen van de Gentse havenzone.

Twee. Naar een vlot verbonden haven

- Met North Sea Port zetten we verder in op een 'modal shift' van wegvervoer naar spoor, binnenvaart en buisleidingen voor de aan- en afvoer van goederen. We ondersteunen het project Rail Gent Terneuzen. Waar vrachtvervoer via het spoor of het water mogelijk is, wordt het verplicht.
- We pleiten voor meer en beter openbaar vervoer. Het openen voor reizigersvervoer van de spoorlijn 204 tussen Gent en Zelzate, afgestemd op de ploegenarbeid, wordt een prioriteit.
- We zetten verder in op veilige fietspaden.

Drie. Industriële restwarmte optimaal gebruiken

- We ontwikkelen de mogelijkheden om industriële restwarmte te gebruiken tussen industrie.
- We onderzoeken verder de mogelijkheden om restwarmte van de industrie te gebruiken voor woningen.

Visie

Eén. Een duurzame toekomst voor de industrie

De fusie van de Gentse haven met de haven van Terneuzen en Vlissingen in 2018 heeft van de North Sea Port een Europese tophaven gemaakt, met 550 bedrijven en meer dan honderdduizend werkende mensen. In het Gentse gedeelte en haar industrie werken zo'n zestigduizend mannen en vrouwen. Dag en nacht. Ze bouwen de basismaterialen van onder andere de landbouw, de bouw, farmaceutica en smartphones, zoals staal, cement en kunststoffen. Ze bouwen ook de basismaterialen die noodzakelijk zijn in de klimaattransitie zoals de toekomstige voertuigen, de windturbines of energiezuinige woningen.

De troeven om North Sea Port als groene haven van de toekomst verder uit te bouwen zijn talrijk: de grote diversiteit aan sectoren (staal, chemie, voeding, energie, landbouw) maken een industriële symbiose mogelijk. Er is nog ruimte om nieuwe bedrijven aan te trekken die de "missing link" kunnen vullen tussen bedrijven om een circulaire economie mogelijk te maken. De stad kan een sturende rol opnemen in de zoektocht naar bedrijven die de toegang tot hernieuwbare energie uit de Noordzee faciliteren, het stadsafval tot grondstof voor recycling verwerken, die de expertise van de UGent en de andere verschillende kennisinstellingen aantrekt.

De hoge energieprijzen in Europa, de dreigende economische recessie, de subsidie-oorlog met de Verenigde Staten en de interne concurrentie in Europa vormen echter vandaag een gevaar voor de toekomst van onze industrie. Daardoor staat in het bijzonder de investering van ArcelorMittal in een DRI-installatie en elektrische ovens op de helling. De Europese directie van ArcelorMittal zal eind dit jaar beslissen of ze wel of niet zullen investeren in de Gentse vestiging om groen staal te produceren.

Lagere energieprijzen en toegang tot voldoende betaalbare groene waterstof zijn de belangrijkste hefboomen voor een duurzame toekomst van de industrie. Een sturende rol voor de overheid is nodig om deze te garanderen, voor onze jobs en de planeet. We richten een Gents gemeentelijk energiebedrijf op. Het stedelijk energiebedrijf investeert in de haven in zonnepanelen en windmolens. Als haven zetten we in op de ontwikkeling van groene waterstoftechnologie.

Het staalbedrijf vormt het hart van de industrie in North Sea Port. In maart luidden de vakbonden een eerste keer de noodklok met een actie aan het staalmonument in Gent. Wij steunen de eis van de vakbond dat ArcelorMittal de nodige investeringen doet om de productiesite hier te houden. De staalreus heeft in België de afgelopen jaren ook enorme winsten gerealiseerd. Die moeten opnieuw in de toekomst van het Gentse staalbedrijf geïnvesteerd worden. Nu ArcelorMittal ook goedkope nucleaire stroom kan krijgen voor de productie van groen staal, bestaat er geen reden meer om die investering niet te realiseren.

Om de productie van koolstofvrije staal en bijhorende tewerkstelling te ondersteunen, moet Gent ook het voortouw nemen in het gebruik van CO₂-arm staal. Bij projecten in de stad of bedoeld voor de stad moet het stadsbestuur eisen dat enkel nog dit soort staal gebruikt wordt. Er moet ook druk uitgeoefend worden op andere steden en hogere bestuursniveaus om deze eisen over te nemen.

Veel afval wordt vandaag verbrand om energie op te wekken, maar dat is niet de meest efficiënte oplossing. Er is veel meer mogelijk. De nabijheid van een grote stad en vele industriesties zorgt namelijk voor verschillende relevante materiaalstromen om een circulaire hub uit te bouwen, denk aan bouwmaterialen, kunststoffen, batterijen en water. Enkel met een visionair langetermijnplan moet het stadsbestuur meer zo'n circulaire bedrijven aantrekken die aan de slag gaan met de reststromen van de Gentse havenzone. Dat levert niet extra jobs op, het betekent ook meer zekerheid voor de bestaande bedrijven: zo kan de nabijheid van een recyclage-unit voor batterijen ook de Volvo-site in automobieliindustrie verankeren.

De North Sea Port transformeren tot duurzame en circulaire hub vereist grote investeringen, een volledig inzicht in de materiaalstromen en een sturende rol voor de overheid. De stad Gent heeft ook heel wat hefboomen in handen om te wegen op het beleid van de bedrijven. Een deel van de bedrijven houdt grond van de stad in concessie, wat betekent dat de stad voorwaarden kan inschrijven in de concessieovereenkomst. De stad speelt ook een adviserende rol bij het toekennen van milieuvergunningen aan bedrijven. Maar ook via haar dominante positie in het havenbedrijf North Sea Port kan de stad druk uitoefenen op de directies en de aandeelhouders. We doen dat samen met de omwonenden, met de arbeiders en vakbonden van de betrokken bedrijven en met de klimaat- en milieubeweging. We pleiten daarom ook voor een democratischer bestuur bij het havenbedrijf North Sea Port: we willen dat een derde van dat orgaan zal bestaan uit verkozen vertegenwoordigers van de werknemers van de haven.

Twee. Naar een vlot verbonden haven

Wie haven zegt, zegt transport. Hoewel de bedrijvigheid toeneemt, blijft het spoornetwerk in het havengebied echter achter. Een goederentrein haalt nochtans 45 vrachtwagens van de baan. Maar vandaag gaat ruim een kwart van het goederenvervoer tussen de haven en het achterland via trucks en amper 10% via het spoor. Te weinig om de files en CO₂-uitstoot die gepaard gaat met wegtransport verder te verminderen.

Met North Sea Port zetten we verder in op een 'modal shift' van wegvervoer naar spoor, binnenvaart en buisleidingen voor de aan- en afvoer van goederen. Een optimale bereikbaarheid en goede achterlandverbindingen zijn voor de haven van groot belang. We ondersteunen het project Rail Gent Terneuzen actief. Dit kan voor een boost zorgen in de ontwikkeling van het grensoverschrijdende havengebied en de duurzaamheidsambities van de regio. Waar vrachtvervoer via het spoor of het water mogelijk is, wordt het verplicht. Zo voorkomen we dat transport over de weg, dat meer vervuilend is en files veroorzaakt, gekozen wordt wegens de lagere kostprijs.

Ook voor het personenvervoer moeten meer klimaatvriendelijke opties aangeboden worden. Elke dag verplaatsen 60.000 werknemers zich binnen het Gentse havengebied. Het gebrek aan bereikbaarheid met het openbaar vervoer in de haven is van bij het begin een probleem geweest en is dat nog altijd. Het is dan ook niet verwonderlijk dat 68% van de werknemers meestal de auto neemt en 40% uitsluitend dit vervoermiddel gebruikt. Een studie uit 2022 over het havengebied toont aan dat zonder voldoende openbaar vervoer, werknemers en inwoners vast zullen blijven aan de auto. We pleiten voor meer en beter openbaar vervoer. Het openen voor reizigersvervoer van de spoorlijn 204 tussen Gent en Zelzate, afgestemd op de ploegenarbeid, wordt een prioriteit.

We zetten ook verder in op veilige fietspaden. Meer dan een kwart van de werknemers in de Gentse kanaalzone fietst al naar het werk, twee keer zoveel als het Belgische gemiddelde. Sinds 2008 is het aantal werknemers dat op de fiets naar het werk komt verdrievoudigd. Het potentieel is nog veel groter, maar dan moet er wel verder geïnvesteerd worden in verkeersveilige fietspaden, van de voordeur tot aan de werkplek. De fietsinfrastructuur gaat erop vooruit, maar veel fietsers voelen zich nog onveilig onderweg. Een fietsroute is maar zo veilig als het zwakste punt op die route.

Drie. Industriële restwarmte optimaal gebruiken

Op dit moment is aardgas nog steeds de belangrijkste energiebron voor verwarming in Gent. In de stad zijn er momenteel 112.000 gasaansluitingen, zowel voor woningen en bedrijfsgebouwen, als voor industrie (excl. ETS).

Een oplossing is om industriële restwarmte te gebruiken. Industriële restwarmte is warmte die vrijkomt bij een industrieel productieproces en die niet meer economisch rendabel te gebruiken is. Er bestaan vandaag al verschillende warmtenetten zoals die tussen Volvo Cars en Stora Enzo, of projecten zoals het residentieel warmtenet tussen ArcelorMittal en het psychiatrisch centrum Sint-Jan-Baptist in Zelzate.

Uit onderzoek blijkt dat de mogelijkheden om industriële restwarmte te gebruiken om woningen en gebouwen in Gent eerder beperkt zijn. Daarvoor zetten we in op lokale wijkverwarmingsnetten met diverse technologieën. Industriële restwarmte zal dus vooral uitgewisseld worden tussen bedrijven onderling. We onderzoeken verder de mogelijkheden om restwarmte van de industrie te gebruiken voor woningen.